Yazarlar: Prof.Dr. Ahmet NOHUTÇU
Olcay ASLAN / Olcay EKŞİOĞLU
Sinan SAKİN / Muhittin AKÇABA
Bölüm Yazarı: Prof. Dr. Ahmet NOHUTÇU

MODÜL 3

KONSENSUS
ADLİ-İDARİ HAKİMLİK SORU BANKASI

İdari Yargılama Hukuku

264 Soru

21 Ocak 2017 Tarihinde TBMM'de Kabul Edilen ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 16 NİSAN 2017 TARİHİNDE yapılan halkoylamasında kabulüyle birlikte, bu tarihte YÜRÜRLÜĞE GİREN ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİ
&
20.07.2017 tarih ve 7035 sayılı "Bölge Adliye ve Bölge İdare Mahkemelerinin İşleyişinde Ortaya Çıkan Sorunların Giderilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
&
21 Temmuz 2016'da OHAL İlan Kararından Sonra Çıkarılmaya Başlanan en son 22 Haziran 2017'de Çıkarılan Dâhil Olmak Üzere 667 ila 691 Arasındaki Tüm OHAL KHK'ları
&
Danıştay Başkanlık Kurulu'nun 29/12/2016 Tarihli Danıştay Dava Daireleri Arasındaki İşbölümü Kararında Değişiklik Yapılmasına Dair Kararı
&
02.12.2016 Tarih ve 6763 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
&
Vergi Hukukundaki 2017 yılına göre güncellenmiş matrah, oran ve miktarlar
&
3 HAZİRAN 2017 TARİHİNDE YAPILAN ADLİ HÂKİMLİK ve SAVCILIK SINAVI
Dâhil 2017 Yılında Yapılan Sınav Sorularının Uyarlanması Suretiyle

Yeni Eklenmiş 100 Soru

ve Diğer Tüm Güncel Mevzuat Değişiklikleri Çerçevesinde YENİLENİP GÜNCELLENMİŞ KONULARINA GÖRE TASNİF EDİLMİŞ

3439 ÇIKMIŞ SINAV SORUSU

VE AÇIKLAMALI GEREKÇELİ YÖNLENDİRİCİ ÇÖZÜMLERİ

SAVAŞ YAYINEVİ

EYLÜL 2017
11. Bask

SAVAŞ YAYINEVİ

Yayınevi ve Dağıtım
Ostim O.S.B.
1208. Cad. No: 9
Yenimahalle
Ostim / ANKARA
Tel:0.312 434 35 97
0.312 432 44 29
Fax:0.312 432 44 28

Şube
Cemal Gürsel Caddesi
Fakülteler Mah.
Cebeci / ANKARA
Ankara Ünv. Hukuk Fak.
Öğrenci Girişi
Tel:0.312 319 83 33

www.savaskitap.com

KONSENSUS

Adli-İdari Hâkimlik Soru Bankası

İdari Yargı

©Bu kitabın her hakkı saklıdır.

Tamamen veya herhangi bir bölümü yazarın ve yayınevinin yazılı izni alınmadan basılamaz, kopyası çıkarılamaz, fotokopi alınamaz veya kopya anlamı taşıyabilecek hiçbir işlem yapılamaz.

Prof. Dr. Ahmet NOHUTÇU
Olcay ASLAN
Olcay EKŞİOĞLU
Sinan SAKİN
Muhittin AKÇABA

Bölüm Yazarı: **AHMET NOHUTÇU**

Baskı Yılı	: Ağustos 2017
Baskı Sayısı	: 11. Baskı

1. Baskı Ağustos 2014
2. Baskı Şubat 2015
3. Baskı Nisan 2015
4. Baskı Temmuz 2015
5. Baskı Ekim 2015
6. Baskı Mart 2016
7. Baskı Ağustos 2016
8. Baskı Eylül 2016
9. Baskı Kasım 2016
10. Baskı Mart 2017

11. Baskı Ağustos 2017

Ebadı	: 16x24
Kâğıt	: 70 gr 1. Hamur
Cilt	: 10 Kitaplık Modüler Set
Sayfa Sayısı	: 232
ISBN	: 978-605-2328-05-7
Dizgi & Tasarım	: Savaş Dizgi
Baskı	: Özbaran Ofset

ONBİRİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ

Konsensus Adli-İdari Hâkimlik Hukuk Soru bankamızın elinizde tuttuğunuz 11. Baskısı, Mart 2017 tarihinde basılan 10. Baskıdan sonra yapılan mevzuat değişikliklerine göre güncellenmesi ve gerçekleştirilen sınavlarda sorulan soruların uyarlanarak eklenmesiyle baştan sona gözden geçirilip yenilenmesiyle hazırlanmıştır.

Bu bağlamda, 11. Baskıda yapılan değişiklikler şöyle sıralanabilir:

- 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan halkoylamasında kabulüyle birlikte, bu tarihte yürürlüğe giren Anayasa değişiklikleri kapsamına giren sorular güncellenmiş, güncellenmesi mümkün olmayanlar adayların kafasını karıştırmamak üzere çıkarılmıştır. Bu bağlamda yaklaşık 1000 civarındaki tüm Anayasa Hukuku, İdare Hukuku ve İdari Yargı soruları gözden geçirilmiş, milletvekili seçilme şartlarındaki değişiklikler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu (HSK) ya da Anayasa Mahkemesi vb. gibi konularda daha önce çıkan yüzlerce soru mezkûr hükümlerin ve kurumların güncel haline uyarlanmış; ancak Askeri Yargıtay, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi, askeri mahkemeler gibi güncellenme imkânı kalmayan onlarca soru da çıkarılmıştır.
- 20.07.2017 tarih 7035 sayılı "Bölge Adliye ve Bölge İdare Mahkemelerinin İşleyişinde Ortaya Çıkan Sorunların Giderilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un özellikle 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunlarında getirdiği değişikliklerle ilgili sorular ve açıklamalar güncellenmiştir.
- 28 Mayıs 2017 tarihinde yapılan KPSS sınavında çıkan 40 Hukuk sorusu ile 3 Haziran 2017 tarihinde yapılan Adli Hâkimlik ve Savcılık sınavlarında sorulan alan hukuk soruları ve vatandaşlık soruları uyarlanarak eklenmiştir.
- 21 Temmuz 2016'da OHAL ilan kararından sonra çıkarılmaya başlanan, 667 ila 691 sayılı OHAL KHK'larının getirdiği sınav sorularını ilgilendiren tüm yenilik ve değişiklikler gerçekleştirilmiştir.
- Vergi Hukukundaki 2017 yılına göre güncellenmiş matrah, oran ve miktarlar

2016 ve 2017 yıllarında yapılan hâkimlik, kaymakamlık, KPSS ve diğer A Grubu Kurum Sınavlarında sorulan sorular analiz edilip değerlendirildiğinde, içlerinde nadiren özgün sorular bulunmakla beraber büyük ölçüde önceki yıllarda sorulan soruların benzeri ve tekrarı olduğu görülmektedir. 2000'li yıllarda sorulan tartışmalı veya içtihada dayalı sorular yerine doğrudan mevzuat temelli ve cevabında tartışma olmayan sorular tercih edilmektedir.

Bu bağlamda, başta 24 Aralık 2017 tarihinde yapılacak hâkimlik sınavı olmak üzere sınavlara hazırlanan adayların kitabımızda yer alan çıkmış soruları ve cevaplarını en az 3 kez baştan sona hızlı biçimde gözden geçirmeleri, girecekleri sınavlara hem tecrübe ve ön hazırlıklı hem de sınav pratiği kazanarak girip başarılı olmalarına çok ciddi ve önemli katkı sağlayacaktır.

Yeni baskımızda yer alan hukuk alanlarına göre soru dağılımı şöyledir:

Anayasa Hukuku	: 453
İdare Hukuku	: 352
İdari Yargı	: 264
Ceza Hukuku (Genel ve Özel)	: 276
Ceza Muhakemesi Hukuku	: 157
Vergi Hukuku	: 420
Medeni Hukuk	: 308
Borçlar Hukuku	: 348
Ticaret Hukuku	: 287
İcra ve İflas Hukuku	: 352
Medeni Usul Hukuku	: 222
Toplam	: **3439**

Üstün başarı ve kolaylık dileklerimle...

Sabiha Gökçen / 18 Ağustos 2017

Prof. Dr. Ahmet NOHUTÇU

ÇIKMIŞ SORULARIN ÖNEMİNE İLİŞKİN BİR FIKRA ☺

Balığı denizden tutmuşlar, "ben ölmem" diye çırpınıyormuş. Canlılığını kaybetmiş, temizlemişler, "ben ölmem" diyormuş. Kızgın yağda mısır unuyla nar gibi kızartmışlar, hala "ben ölmem" diye sesleniyormuş. Zeytinyağlı taze mevsim salatayla bir güzel afiyetle yemişler, hala mideden muzip muzip adamı çatlatırcasına nara atıyormuş: "ben hala ölmedim". Sonrasında üzerine bir enfes helva yemişler, o zaman pes edip demiş ki: "İşte, şimdi öldüm, bu lezzet karşısında ölmemek ne mümkün."

ALINACAK DERS ☺

Arkadaşlar sınavlara hazırlanırken defalarca tekrar ederek konu çalışacaksınız, "sınava hazırlanmış olmayacaksınız". Hocalardan ders dinleyeceksiniz, sorular soracaksınız, "sınava hazırlanmış olmayacaksınız". Özgün soru bankalarından binlerce soru çözeceksiniz, "sınava hazırlanmış olmayacaksınız". Deneme sınavlarında kendinizi test edeceksiniz, hala "sınava hazırlanmış olmayacaksınız". Çıkmış soru çözeceksiniz, yani "helva" yiyeceksiniz: "İşte o zaman sınava tam anlamıyla ve mükemmelen hazır ve nazır olacaksınız"...

Bilmem anlatabildim mi???

NOT: Kitaptaki çözümlerle alakalı her türlü soru, anlaşılmayan kısım, yanlış olduğunu düşündüğünüz husus ya da ek bilgi için ilgili alandaki soruların çözümünü yapan hocayla memnuniyetle e-posta yoluyla irtibat kurabilirsiniz.

Ahmet Nohutçu : anohutcu@yahoo.com
Olcay Aslan : av.olcayaslan@gmail.com
Olcay Ekşioğlu : av.olcayeksioglu@hotmail.com
Sinan Sakin : sinansakin@gmail.com
Muhittin Akçaba : m_akcaba@hotmail.com

ONUNCU BASKIYA ÖNSÖZ

Konsensus Adli-İdari Hâkimlik Hukuk Soru bankamızın elinizde tuttuğunuz 10. Baskısı, 24 Aralık 2016 tarihinde gerçekleştirilen Adli-İdari Hâkimlik sınavının sorularının da analiz edilip uyarlanması ve bir önceki baskıdan sonra gelişen aşağıdaki güncel mevzuat değişiklikleri çerçevesinde gözden geçirilip güncellenerek hazırlanmıştır:

- 21 Ocak 2017 tarihinde TBMM'de kabul edilen ve 16 Nisan 2017 tarihinde yapılacak referandumla oylanacak 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 21 Temmuz 2016'da OHAL İlan Kararından Sonra Çıkarılan, 9 Şubat 2017'de çıkarılan dâhil olmak üzere 667 ila 687 arasındaki tüm OHAL KHK'ları
- Kamu İhale Kurumu'nun 21/01/2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmış 2017/1 sayılı Kamu İhale Tebliği
- Danıştay Başkanlık Kurulu'nun 29/12/2016 tarihli Danıştay Dava Daireleri arasındaki işbölümü kararında değişiklik yapılmasına dair kararı
- 02.12.2016 Tarih ve 6763 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

2016 yapılan hâkimlik, kaymakamlık, KPSS ve diğer A Grubu Kurum Sınavlarında sorulan sorular analiz edilip değerlendirildiğinde, içlerinde nadiren özgün sorular bulunmakla beraber büyük ölçüde önceki yıllarda sorulan soruların benzeri ve tekrarı olduğu görülmektedir. 2000'li yıllarda sorulan tartışmalı veya içtihada dayalı sorular yerine doğrudan mevzuat temelli ve cevabında tartışma olmayan sorular tercih edilmektedir.

Bu bağlamda, başta 3 Haziran 2017 tarihinde yapılacak hâkimlik sınavı olmak üzere sınavlara hazırlanan adayların kitabımızda yer alan çıkmış soruları ve cevaplarını en az 3 kez baştan sona hızlı biçimde gözden geçirmeleri, girecekleri sınavlara hem tecrübe ve ön hazırlıklı hem de sınav pratiği kazanarak girip başarılı olmalarına çok ciddi ve önemli katkı sağlayacaktır.

Yeni baskımızda yer alan hukuk alanlarına göre soru dağılımı şöyledir:

Anayasa Hukuku	: 438
İdare Hukuku	: 341
İdari Yargı	: 275
Ceza Hukuku (Genel ve Özel)	: 260
Ceza Muhakemesi Hukuku	: 142
Vergi Hukuku	: 389
Medeni Hukuk	: 296
Borçlar Hukuku	: 336
Ticaret Hukuku	: 275
İcra ve İflas Hukuku	: 342
Medeni Usul Hukuku	: 245
Toplam	: **3339**

Üstün başarı ve kolaylık dileklerimle...

Sabiha Gökçen / 02 Mart 2017

Prof. Dr. Ahmet NOHUTÇU

ÇIKMIŞ SORULARIN ÖNEMİNE İLİŞKİN BİR FIKRA ☺

Balığı denizden tutmuşlar, "ben ölmem" diye çırpınıyormuş. Canlılığını kaybetmiş, temizlemişler, "ben ölmem" diyormuş. Kızgın yağda mısır unuyla nar gibi kızartmışlar, hala "ben ölmem" diye sesleniyormuş. Zeytinyağlı taze mevsim salatayla bir güzel afiyetle yemişler, hala mideden muzip muzip adamı çatlatırcasına nara atıyormuş: "ben hala ölmedim". Sonrasında üzerine bir enfes helva yemişler, o zaman pes edip demiş ki: "İşte, şimdi öldüm, bu lezzet karşısında ölmemek ne mümkün."

ALINACAK DERS ☺

Arkadaşlar sınavlara hazırlanırken defalarca tekrar ederek konu çalışacaksınız, "sınava hazırlanmış olmayacaksınız". Hocalardan ders dinleyeceksiniz, sorular soracaksınız, "sınava hazırlanmış olmayacaksınız". Özgün soru bankalarından binlerce soru çözeceksiniz, "sınava hazırlanmış olmayacaksınız". Deneme sınavlarında kendinizi test edeceksiniz, hala "sınava hazırlanmış olmayacaksınız". Çıkmış soru çözeceksiniz, yani "helva" yiyeceksiniz: "İşte o zaman sınava tam anlamıyla ve mükemmelen hazır ve nazır olacaksınız"...

Bilmem anlatabildim mi???

NOT: Kitaptaki çözümlerle alakalı her türlü soru, anlaşılmayan kısım, yanlış olduğunu düşündüğünüz husus ya da ek bilgi için ilgili alandaki soruların çözümünü yapan hocayla memnuniyetle e-posta yoluyla irtibat kurabilirsiniz.

Ahmet Nohutçu : anohutcu@yahoo.com
Olcay Aslan : av.olcayaslan@gmail.com
Olcay Ekşioğlu : av.olcayeksioglu@hotmail.com

DOKUZUNCU BASKIYA ÖNSÖZ

Hâkimlik sınavına hazırlanan adayların yoğun teveccühü ile 8. Baskısı 1 ay içinde tükenen Konsensus Adli-İdari Hâkimlik Hukuk Soru bankasının 9. Baskısı, baştan aşağı gözden geçirilip aşağıdaki gelişmeler çerçevesinde güncellenerek hazırlanmıştır:

- 21 Temmuz 2016'da OHAL ilan kararından sonra çıkarılan 667, 668, 669, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673 ve 674 sayılı OHAL KHK'larının idare hukuku, idari yargı, ceza hukuku ve ceza muhakemesi hukukunu ilgilendiren ve tarafımızca önemli görülen kısımları
- Danıştay Başkanlık Kurulu'nun 01/08/2016 tarih ve 2016/31 sayılı Danıştay Dava Daireleri arasındaki işbölümü kararında değişiklik yapılmasına dair kararı

ÇIKMIŞ SORULARIN ÖNEMİNE İLİŞKİN BİR FIKRA ☺

Balığı denizden tutmuşlar, "ben ölmem" diye çırpınıyormuş. Canlılığını kaybetmiş, temizlemişler, "ben ölmem" diyormuş. Kızgın yağda mısır unuyla nar gibi kızartmışlar, hala "ben ölmem" diye sesleniyormuş. Zeytinyağlı taze mevsim salatayla bir güzel afiyetle yemişler, hala mideden muzip muzip adamı çatlatırcasına nara atıyormuş: "ben hala ölmedim". Sonrasında üzerine bir enfes helva yemişler, o zaman pes edip demiş ki: "İşte, şimdi öldüm, bu lezzet karşısında ölmemek ne mümkün."

ALINACAK DERS ☺

Arkadaşlar sınavlara hazırlanırken defalarca tekrar ederek konu çalışacaksınız, "sınava hazırlanmış olmayacaksınız". Hocalardan ders dinleyeceksiniz, sorular soracaksınız, "sınava hazırlanmış olmayacaksınız". Özgün soru bankalarından binlerce soru çözeceksiniz, "sınava hazırlanmış olmayacaksınız". Deneme sınavlarında kendinizi test edeceksiniz, hala "sınava hazırlanmış olmayacaksınız". Çıkmış soru çözeceksiniz, yani "helva" yiyeceksiniz: "İşte o zaman sınava tam anlamıyla ve mükemmelen hazır ve nazır olacaksınız"...

Bilmem anlatabildim mi???

Başta 24 Aralık 2016 tarihinde yapılacak hâkimlik ve savcılık sınavı olmak üzere, tüm kurum sınavlarına hazırlanan, Türkiye Cumhuriyeti Devletimizin tüm kademelerinde, Türk Milleti ve vicdanları dışında hiçbir pusulası, tarafı, bağlantısı ve bağımlılığı olmadan, yüksek insani ve vicdani bir sorumluluk duygusu içinde milli iradenin yansıması olan demokratik hukuk devleti sınırları çerçevesinde heyecanla görev alacak aday arkadaşlarıma bir nebze hizmetimizin ve katkımızın olması bizim için kalbi bir şükür vesilesi olacaktır.

Üstün başarı dileklerimle...

Çengelköy / 20 Ekim 2016
Prof. Dr. Ahmet NOHUTÇU

NOT: Kitaptaki çözümlerle alakalı her türlü soru, anlaşılmayan kısım, yanlış olduğunu düşündüğünüz husus ya da ek bilgi için ilgili alandaki soruların çözümünü yapan hocayla memnuniyetle e-posta yoluyla irtibat kurabilirsiniz.

Ahmet Nohutçu : anohutcu@yahoo.com
Olcay Aslan : av.olcayaslan@gmail.com
Olcay Ekşioğlu : av.olcayeksioglu@hotmail.com

SEKİZİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ

Hâkimlik sınavına hazırlanan adayların yoğun teveccühü ile 7. Baskısı 1,5 ay içinde tükenen Konsensus Adli-İdari Hâkimlik Hukuk Soru bankasının 8. Baskısı, baştan aşağı gözden geçirilip aşağıdaki gelişmeler çerçevesinde güncellenerek hazırlanmıştır:

- 21 Temmuz 2016'da OHAL ilan kararından sonra çıkarılan 667, 668, 669, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673 ve 674 sayılı OHAL KHK'larının idare hukuku, idari yargı, ceza hukuku ve ceza muhakemesi hukukunu ilgilendiren ve tarafımızca önemli görülen kısımları
- Danıştay Başkanlık Kurulu'nun 01/08/2016 tarih ve 2016/31 sayılı Danıştay Dava Daireleri arasındaki işbölümü kararında değişiklik yapılmasına dair kararı

Başta 24 Aralık 2016 tarihinde yapılacak hâkimlik ve savcılık sınavı olmak üzere, tüm kurum sınavlarına hazırlanan, Türkiye Cumhuriyeti Devletimizin tüm kademelerinde, Türk Milleti ve vicdanları dışında hiçbir pusulası, tarafı, bağlantısı ve bağımlılığı olmadan, yüksek insani ve vicdani bir sorumluluk duygusu içinde milli iradenin yansıması olan demokratik hukuk devleti sınırları çerçevesinde heyecanla görev alacak aday arkadaşlarıma bir nebze hizmetimizin ve katkımızın olması bizim için kalbi bir şükür vesilesi olacaktır.

Üstün başarı dileklerimle...

Avşa / 4 Eylül 2016
Prof. Dr. Ahmet NOHUTÇU

NOT: Kitaptaki çözümlerle alakalı her türlü soru, anlaşılmayan kısım, yanlış olduğunu düşündüğünüz husus ya da ek bilgi için ilgili alandaki soruların çözümünü yapan hocayla memnuniyetle e-posta yoluyla irtibat kurabilirsiniz.

Ahmet Nohutçu : anohutcu@yahoo.com
Olcay Aslan : av.olcayaslan@gmail.com
Olcay Ekşioğlu : av.olcayeksioglu@hotmail.com

YEDİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ

Konsensus Adli-İdari Hâkimlik Hukuk Soru bankasının 7. Baskısı, ülkemizin hararetli ve baş döndürücü gündemlerini oluşturan aşağıdaki kanun değişiklikleri ve diğer güncel mevzuat yenilikleri çerçevesinde gözden geçirilip güncellenmek suretiyle hazırlanmıştır:

- 1 Temmuz 2016 Tarihinde TBMM'de Kabul Edilen 6723 Sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 23.04.2016 Tarih ve 6706 Sayılı Cezaî Konularda Uluslararası Adlî İş Birliği Kanunu ile Gelen Değişiklikler ve Yeni Düzenleme Sonucunda Suçluların Geri Verilmesi Hakkında Kanun
- 06.04.2016 Tarih ve 6701 Sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu
- 24.03.2016 Tarih ve 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu

Hâkimlik sınavlarına hazırlanan tüm adaylara üstün başarılar ve kolaylıklar dilerim.

Çengelköy / 18 Temmuz 2016
Prof. Dr. Ahmet Nohutçu

NOT: Kitaptaki çözümlerle alakalı her türlü soru, anlaşılmayan kısım, yanlış olduğunu düşündüğünüz husus ya da ek bilgi için ilgili alandaki soruların çözümünü yapan hocayla memnuniyetle e-posta yoluyla irtibat kurabilirsiniz.

Ahmet Nohutçu : anohutcu@yahoo.com
Olcay Aslan : av.olcayaslan@gmail.com
Olcay Ekşioğlu : av.olcayeksioglu@hotmail.com

ALTINCI BASKIYA ÖNSÖZ

Konsensus Adli-İdari Hâkimlik Hukuk Soru bankasının elinizde tuttuğunuz 6. Baskısı, son olarak 21 Aralık 2015 tarihinde mezunlar için yapılan Adli Hâkimlik sınavı ve 30 Mayıs 2015 tarihinde hem mezunlar hem de avukatlıktan geçiş yapacaklar için yapılan Adli ve İdari Hâkimlik sorularının ve gerekçeli ve yönlendirici çözümlerinin uyarlanarak kitaba konması suretiyle hazırlanmıştır. Bu bağlamda yeni baskıya son hâkimlik sınavı soruları dâhil toplam 214 uyarlanmış yeni soru daha eklenmiştir.

Son dönemde yapılan sınavlar bir kez daha, ÖSYM'nin pek çok aksi yöndeki yargı kararına rağmen sınav sorularını açıklamama yönündeki ısrarlı ve kararlı tutumunu anlaşılır kılmaktadır. Çünkü geçmiş 15 yılda yapılan sınavlarda hukuk alanında toplam 7 bine yakın soru sorulmuş ve neredeyse sorulacak yeni ve orijinal soru kalmamıştır.

Binaenaleyh, geçmiş yılların hâkimlik, kaymakamlık, KPSS ve kurum sınavları dâhil ayrımsız tüm sınav sorularının, soru tarzlarının, yöntemlerinin ve çözümlerinin dikkatle tahlili, kavranıp hazmedilmesi, girilecek sınavlarda adayın sınava çok büyük bir avantaj, kolaylık ve rahatlıkla girmesini, pratiklik kazanmasını sağlamaktadır.

Sınavlara hazırlanmak ve başarılı olmak bilgi ve içerik kadar yöntem ve stratejiye de hâkim olmayı gerektirmektedir. Malum-u âliniz olduğu üzere "usul esasa mukaddemdir" ve "usulsüzlük vusulsüzlük doğurur". Sınava giren adayların hukuk alanlarının uzmanı olmaları beklenmemektedir. Sıhhati tartışılsa bile soruların mantığını, tarzını kavrayıp pratiklik kazanan adayların başarıya ulaştıkları vakıadır. Elinizdeki kitap bu maksada matuftur.

Yeni baskımızda yer alan hukuk alanlarına göre soru dağılımı şöyledir:

Anayasa Hukuku	: 421
İdare Hukuku	: 331
İdari Yargı	: 268
Ceza Hukuku (Genel ve Özel)	: 252
Ceza Muhakemesi Hukuku	: 134
Vergi Hukuku	: 389
Medeni Hukuk	: 287
Borçlar Hukuku	: 332
Ticaret Hukuku	: 268
İcra ve İflas Hukuku	: 334
Medeni Usul Hukuku	: 245
Toplam	: **3261**

Üstün başarı ve kolaylık dileklerimle...

Çengelköy / 01 Mart 2016
Prof. Dr. Ahmet Nohutçu

NOT: Kitaptaki çözümlerle alakalı her türlü soru, anlaşılmayan kısım, yanlış olduğunu düşündüğünüz husus ya da ek bilgi için ilgili alandaki soruların çözümünü yapan hocayla memnuniyetle e-posta yoluyla irtibat kurabilirsiniz.

Ahmet Nohutçu : anohutcu@yahoo.com
Olcay Aslan : av.olcayaslan@gmail.com
Olcay Ekşioğlu : av.olcayeksioglu@hotmail.com

BEŞİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ

Konsensus Adli-İdari Hâkimlik Hukuk Soru Bankasının bir önceki 3 baskısından sonra, TBMM 7 Haziran 2015 seçimlerinden ötürü çalışmalarına ara vermiş, sonrasında da yeni seçilen milletvekilleri 25. Yasama Döneminde "and içme" dışında bir yasama faaliyetinde bulunmadığından dolayı, Temmuz ayında yayınlanan 4. Baskı ve elinizde tuttuğunuz 5. Baskı öncesi yeni bir kanuni düzenleme ya da değişiklik olmamıştır.

Ancak kitabımızın bir önceki baskısından sonra 30 Mayıs 2015 tarihinde hem mezunlar hem de avukatlıktan hâkimliğe geçiş yapacaklar için yapılan adli ve idari hâkimlik sınavlarında soruların önemli bir kısmının daha önceki yıllarda yapılan hem hâkimlik hem de diğer kurum sınavlarında sorulan sorularla ya aynı ya da çok büyük ölçüde benzediği gözlemlenmiştir. Bu durumda geçmiş yıllarda çıkan soruların kavranması, tahlili ve çözümlerinin önemi bir kez daha sarih ve net biçimde ortaya çıkmıştır.

Sınavlara hazırlanmak ve başarılı olmak bilgi ve içerik kadar yöntem ve stratejiye de hâkim olmayı gerektirmektedir. Malum-u âliniz olduğu üzere "usul esasa mukaddemdir" ve "usulsüzlük vusulsüzlük doğurur".

Bu çerçevede, sınavlara hazırlanan adayların daha önceki yıllarda sorulmuş sadece hâkimlik sınavları değil tüm sınavlardaki soruları çözerek ve mantığını kavrayarak sınava girmesi, sınavda kendilerine önemli bir üstünlük, kolaylık ve rahatlık sağlamaktadır.

5. Baskıyı hazırlarken yazarlar olarak 30 Mayıs 2015 adli ve idari hâkimlik sınavlarındaki soruların içerik ve kapsamını da dikkate alarak bütün soruları gözden geçirerek gerekli tüm tashihât ve güncellemeyi de yapmaya gayret ettik.

Yeni baskımızda yer alan hukuk alanlarına göre soru dağılımı şöyledir:

Anayasa Hukuku	: 388
İdare Hukuku	: 308
İdari Yargı	: 249
Ceza Hukuku (Genel ve Özel)	: 235
Ceza Muhakemesi Hukuku	: 125
Vergi Hukuku	: 366
Medeni Hukuk	: 271
Borçlar Hukuku	: 321
Ticaret Hukuku	: 257
İcra ve İflas Hukuku	: 323
Medeni Usul Hukuku	: 231
Toplam	: **3074**

Üstün başarı ve kolaylık dileklerimle...

Çengelköy / 14 Ekim 2015
Prof. Dr. Ahmet Nohutçu

NOT: Kitaptaki çözümlerle alakalı her türlü soru, anlaşılmayan kısım, yanlış olduğunu düşündüğünüz husus ya da ek bilgi için ilgili alandaki soruların çözümünü yapan hocayla memnuniyetle e-posta yoluyla irtibat kurabilirsiniz.

Ahmet Nohutçu : anohutcu@yahoo.com
Olcay Aslan : av.olcayaslan@gmail.com
Olcay Ekşioğlu : av.olcayeksioglu@hotmail.com

ÜÇÜNCÜ BASKIYA ÖNSÖZ

Konsensus Adli-İdari Hâkimlik Hukuk Soru Bankasının Ağustos 2014 tarihindeki Birinci Baskısından sonra mevzuatımızda önemli değişiklikler oldu. Bu değişikliklerin en önemli olanları şöyle sıralanabilir:

- 02/12/2014 Tarih ve 6572 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (**Altıncı Yargı Paketi**)
- 21/10/2014 Tarih ve 6562 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 10/09/2014 tarih ve 6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun (**Torba Yasa**)
- Anayasa Mahkemesi 02.10.2014 ve 149 sayılı 6552 sayılı Kanunun Bazı Maddelerinin Yürürlüğünü Durdurma Kararı

Ayrıca Vergi Hukukunda, 2015 yılına göre matrah, oran ve miktarlar güncellenmiştir.

Kitabımızın elinizde tuttuğunuz 3. Baskısı tüm bu mevzuat değişiklikleri çerçevesinde gözden geçirilip güncellenerek hazırlanmıştır.

Yeni baskımızda yer alan hukuk alanlarına göre soru dağılımı şöyledir:

Anayasa Hukuku	: 388
İdare Hukuku	: 308
İdari Yargı	: 249
Ceza Hukuku (Genel ve Özel)	: 235
Ceza Muhakemesi Hukuku	: 125
Vergi Hukuku	: 366
Medeni Hukuk	: 271
Borçlar Hukuku	: 321
Ticaret Hukuku	: 257
İcra ve İflas Hukuku	: 323
Medeni Usul Hukuku	: 231
Toplam	: **3074**

Kitabın, adli ve idari hâkimlik sınavlarına hazırlanan tüm adaylara yararlı olmasını ümit eder, başarılar dilerim.

Çengelköy / 28 Mart 2015
Doç. Dr. Ahmet Nohutçu

NOT: Kitaptaki çözümlerle alakalı her türlü soru, anlaşılmayan kısım, yanlış olduğunu düşündüğünüz husus ya da ek bilgi için ilgili alandaki soruların çözümünü yapan hocayla memnuniyetle e-posta yoluyla irtibat kurabilirsiniz.

Ahmet Nohutçu : anohutcu@yahoo.com
Olcay Aslan : av.olcayaslan@gmail.com
Olcay Ekşioğlu : av.olcayeksioglu@hotmail.com

ÖNSÖZ

Uzun yıllardan beri sınavlara hazırlanan adaylara hukuk alanında çıkmış sınav sorularını çözmelerinin başarılarının *sine qua non* koşulu olduğunu ısrarla vurguladım. Ancak pek çok kez öğrencilerin soruların sadece yanıtlarını görmelerinin de yeterli olmayacağını, bir sorunun doğru seçeneğinin neden doğru olduğunu, diğer seçeneklerin hangi neden ve bağlamdan dolayı doğru yanıt olamayacağını bilmelerinin öneminin de farkındaydım. Bu konuda piyasada mevcut çözümlü soru bankalarının pek çok temel eksiklik ve yanlışlıkları olduğunu da biliyor, ancak buna rağmen bu tür eksiklik ve yanlışlıklara dikkat ederek okumalarının kendilerine yararlı olacağını ümit ederek tavsiye ediyordum.

Nihayet üç genç, başarılı, azimli, kariyer sınavlarının muhakeme, mantık ve usullerine tamamıyla hâkim, her üçü de dünya beyefendisi ve zarafet abidesi, üstelik ikisi adaş sabık öğrencim ve hukukçu kardeşimle uzlaşarak, yani KONSENSUS'a vararak elinizde tuttuğunuz soru bankasını hazırlamaya karar verdik.

KONSENSUS soru bankasını hazırlarken beraberce hepimizin uyacağı kural ve stratejileri belirledik. Soruların seçiminde ve çözümünde her birimizin dikkat ettiği prensipler, dolayısıyla elinizde tuttuğunuz kitabı diğer çözümlü soru bankalarından ayıran hususiyetler şöyle sıralanabilir:

- Soruların çözümünde bazı soru bankalarında olduğu gibi, asla soru cümlesiyle doğru seçeneği bir araya getirmek suretiyle cümle kurarak çözermiş gibi yapmadık. Sadece doğru seçeneğin neden doğru ya da yanlış olduğunu açıklamakla da yetinmedik. Sonraki sınavlarda diğer seçeneklerin de doğru cevap olarak gelme ihtimaline binaen bu seçenekleri de soruyla münasebetini de belirterek izah ettik.
- Soruları çözerken o sorunun kapsamıyla da yetinmedik. O kapsamın da içinde yer aldığı daha üst ve genel konuları sorunun içeriğiyle bağlantısını kurarak, okuyucunun parça parça ve kopuk ekleme bilgileri öğrenmesi yerine o alanı özetle tekrar edebilmesini ya da bütünlük içinde kavramasını amaçladık. Yani her bir hukuk alanında soru çözülürken, alanın tamamını genel bir tekrarı, gözden kaçan yerlerin farkına varılması ya da öğrenilmesi sağlanacaktır. Bu arada soruları her bir hukuk dalının altında kendi alt başlıklarına da ayırdık ki, adaylar ilgili alt başlığı konu anlatımı kitabından çalıştıktan sonra, alanın bitimini beklemeden hemen ilgili alt daldaki soruları çözüp konuyu hazmedebilsinler.
- Çok önemli ve sıkça sorulan konularda okuyucunun dikkatini çekmek ve akılda kalmasını sağlamak için önemli kutular, koyu ya da altı çizili bölümlerle farklı yöntemler kullandık.

- Soru sayısını ve çeşidini mümkün mertebe üst seviyelere çıkardık. Daha önce çıkmış ve çözdüğümüz bir soruyu tekrar çözerek tekrarlardan kaçındık. Hatta adayların farkına varması için daha önce defalarca çıkmış soruları, bunların üst başlıklarına yazarak belirttik. Bu bağlamda kitapta toplam **3269** soru ve çözümü yer alsa da, soruların çokça ve sıkça tekrarından ötürü aslında bunun üç katı civarında (6000 civarı) soru olduğu düşünülebilir.

Kitapta yer alan hukuk alanlarına göre soru dağılımı şöyledir:

Anayasa Hukuku	: 379
İdare Hukuku	: 308
İdari Yargı	: 243
Ceza Hukuku (Genel ve Özel)	: 251
Ceza Muhakemesi Hukuku	: 125
Vergi Hukuku	: 366
Medeni Hukuk	: 333
Borçlar Hukuku	: 368
Ticaret Hukuku	: 297
İcra ve İflas Hukuku	: 368
Medeni Usul Hukuku	: 231
Toplam	: **3269**

Kitapta Anayasa Hukuku, İdare Hukuku ve İdari Yargı soruları tarafımca;

Ceza Hukuku (genel ve özel), Ceza Muhakemesi Hukuku ve İcra ve İflas Hukuku soruları Olcay Aslan tarafından,

Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku soruları ise Olcay Ekşioğlu tarafından çözülmüştür.

Kitabın hazırlanmasında bilgi, birikim, emek ve üstün çabalarıyla bu kitabın ortaya çıkmasında en önemli payı olan Olcay Aslan, Olcay Ekşioğlu kardeşlerime sonsuz teşekkür ederim.

Kitabın yayım ve basım aşamasında, işbirliği yaptığım ve nazik ilgi ve yardımlarından dolayı kendilerini tanımaktan mutluluk duyduğum, Savaş Yayınevi'nin sonsuz bir sabırla kahrımı çeken kahramanları Ramazan Ak ve Nuri İslam Kuru'ya, dizgiyi gerçekleştiren başarılı, yetenekli ve özverili kardeşim Ümmühan Eroğlu'na da içten şükranlarımı sunarım. Nihayet Savaş Yayınevi'nin sahibi çok kıymetli, dinamik, centilmen ve başarılı iş adamı, zarif prenses Zehra ile ve yakışıklı prens Kayra'nın babaları kardeşim ve dostum Barış Gezerkaya'yı sevgiyle ve şükranla kucaklarım.

Kitabın, okuyan herkese yararlı olmasını ümit eder, başarılar dilerim.

Avşa / 12 Ağustos 2014
Doç. Dr. Ahmet Nohutçu

NOT: Kitaptaki çözümlerle alakalı her türlü soru, anlaşılmayan kısım, yanlış olduğunu düşündüğünüz husus ya da ek bilgi için ilgili alandaki soruların çözümünü yapan hocayla memnuniyetle e-posta yoluyla irtibat kurabilirsiniz.

Ahmet Nohutçu : anohutcu@yahoo.com
Olcay Aslan : av.olcayaslan@gmail.com
Olcay Ekşioğlu : av.olcayeksioglu@hotmail.com

İÇİNDEKİLER

İDARİ YARGI 1

1. GENEL ESAS VE HÜKÜMLER 3
2. İDARİ YARGI KURULUŞLARI VE MENSUPLARI 13
3. İDARİ YARGI DÜZENİNİN GÖREV ALANI 33
4. UYUŞMAZLIK YARGISI 49
5. İDARİ DAVALAR: İPTAL VE TAM YARGI DAVALARI 60
6. İDARİ YARGIDA GÖREV VE YETKİ 84
7. GÖREV VE YETKİ KURALLARI 96
8. İDARE, VERGİ VE BÖLGE İDARE MAHKEMELERİ 118
9. İDARİ YARGILAMA USULÜ HUKUKU 123
10. İDARİ DAVALARIN AÇILMA BİÇİMİ, USULÜ VE KOŞULLARI 130
11. YÜRÜTMENİN DURDURULMASI 139
12. İDARİ YARGIDA SÜRELER 153
13. DAVALARIN İNCELENMESİ, YÜRÜTÜLMESİ VE KARARA BAĞLANMASI DAVA DİLEKÇESİ 180
14. İDARİ YARGIDA HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU'NUNUYGULANACAĞI HALLER 219
15. KARARLARA KARŞI BAŞVURU YOLLARI (KANUN YOLLARI 223

İDARİ YARGI

Prof. Dr. Ahmet NOHUTÇU

GENEL ESAS VE HÜKÜMLER

İdari Hâkimlik 2012

1. İdari yargıda yer alan mahkemeler ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) İdare mahkemeleri genel görevli mahkemelerdir.
B) Vergi mahkemeleri sadece tam yargı davalarına bakabilir.
C) Danıştay, ilk derece mahkemesi sıfatıyla bazı davalara bakabilir.
D) Bölge idare mahkemeleri bazı hâllerde işin esası hakkında karar verir.
E) Vergi mahkemelerinde, vergi uyuşmazlıklardan doğan davaların açılması, tarh edilen vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümlerin ve bunların zam ve cezalarının dava konusu edilen bölümünün tahsil işlemlerini durdurur.

Cevap: Şu an idari yargı sistemimizde, genel görevli tek ilk derece idari yargı mercii idare mahkemeleridir.

Danıştay Kanunu'nun 24. Maddesinde sekiz bentte sayılan uyuşmazlıklar, ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'ın dava dairelerince çözülüp karara bağlanır.

18.6.2014 tarih ve 6545 sayılı Kanun ile itiraz yolu kaldırılıp yerine İSTİNAF YOLU getirilmiştir. Bu çerçevede, bölge idare mahkemesi, ilk derece mahkemesi kararını hukuka uygun bulmadığı takdirde, istinaf başvurusunun KABULÜ ile ilk derece mahkemesi kararının KALDIRILMASINA karar verir. Bu hâlde bölge idare mahkemesi İŞİN ESASI HAKKINDA YENİDEN BİR KARAR VERİR.

İdari yargıda Danıştayda veya idari mahkemelerde dava açılması dava edilen idari işlemin yürütülmesini durdurmayacağı kuralının istisnası vergi mahkemeleridir. Buna göre, vergi mahkemelerinde, vergi uyuşmazlıklardan doğan davaların açılması, tarh edilen vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümlerin ve bunların zam ve cezalarının dava konusu edilen bölümünün tahsil işlemlerini durdurur.

Vergi mahkemelerinde sadece tam yargı değil iptal davalarına da bakılır. Özel görevli idari yargı mercileri olan vergi mahkemelerinin görevleri BİİVMK'nun 6. Maddesinde tek tek belirlenmiştir. Buna göre vergi mahkemelerinin bakacağı davalar şunlardır:



ÖNEMLİ

Vergi mahkemeleri:
a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,
b) Bu sayılan konulara ilişkin 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un uygulanmasında tarh, tahakkuk ve tahsil aşamasında doğan davaları,
c) Diğer kanunlarla verilen işleri
Çözümler.

B'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2011
İdari Hâkimlik 2010

2. İdari yargı yolu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudan Anayasa'da düzenlenmemiştir?

A) İdari işlemlere karşı açılacak davalarda sürenin yazılı bildirim tarihinden başlaması
B) Cumhurbaşkanının tek başına yapacağı işlemlere karşı yargı yoluna başvurulamaması
C) İdarenin her türlü eylem ve işlemine karşı yargı yolunun açık olması
D) İmtiyaz sözleşmelerine karşı açılan davaların Danıştay'da görülmesi
E) İdari işlemin uygulanması hâlinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe gösterilerek yürütmenin durdurulmasına karar verilebilmesi

Cevap: 1982 Anayasası'nın yargı yolunu düzenleyen 125. Maddesinin temel hükümleri şunlardır:

- İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır.
- Kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde bunlardan doğan uyuşmazlıkların millî veya milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülebilir.
- Milletlerarası tahkime ancak yabancılık unsuru taşıyan uyuşmazlıklar için gidilebilir.
- Cumhurbaşkanının tek başına yapacağı işlemler ile Yüksek Askerî Şûranın kararları yargı denetimi dışındadır.
  Ancak, Yüksek Askerî Şûranın terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma hariç her türlü ilişik kesme kararlarına karşı yargı yolu açıktır.
- İdarî işlemlere karşı açılacak davalarda süre, yazılı bildirim tarihinden başlar.

- ❖ Yargı yetkisi, idarî eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olup, hiçbir surette yerindelik denetimi şeklinde kullanılamaz.
- ❖ Yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idarî eylem ve işlem niteliğinde veya takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı verilemez.
- ❖ İdarî işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idarî işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe gösterilerek yürütmenin durdurulmasına karar verilebilir.
- ❖ Kanun, olağanüstü hallerde, sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halinde ayrıca millî güvenlik, kamu düzeni, genel sağlık nedenleri ile yürütmenin durdurulması kararı verilmesini sınırlayabilir.
- ❖ İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.

ÖNEMLİ	**İmtiyaz sözleşmelerine karşı açılan davaların Danıştay'da görülmesi Anayasa'da değil 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 24. Maddesinde düzenlenmektedir.** **Danıştay Kanunu'nun 24. Maddesi uyarınca, ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'da görülecek davalardan biri de, tahkim yolu öngörülmeyen kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan idari davalardır.**

D'dir.

İdari Hâkimlik 2012
Kaymakamlık Aralık 2011
Adli Hâkimlik Avukatlık 2011
Adli Hâkimlik Aralık 2010
İdari Hâkimlik 2010

3.

I. Cumhurbaşkanının başbakan ve bakanlarla birlikte imzaladığı kararnameler
II. Yüksek Askerî Şuranın kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma işlemi
III. Hâkimler ve Savcılar Kurulunun disiplin işlemleri
IV. Devlet memurlarına verilen uyarma cezaları

Yukarıdakilerden hangileri, Anayasa ile yargı denetimi dışı bırakılan işlemlerdendir?

A) I ve II B) II ve III C)I, II ve III
D) II, III ve IV E) I, II ve IV

Cevap: 13.05.2010 tarihinde yapılan ve 12.09.2010 günü yapılan referandumla yürürlüğe giren Anayasa değişikliğinden önce memurlara verilen uyarma ve kınama cezalarına karşı kanun ile yargı yolunun kapatılabileceği hükmü yer alıyordu. Söz konusu değişiklikle artık uyarma ve kınama cezalarına karşı da yargı yolu açılmıştır. Cumhurbaşkanı'nın Bakanlar Kurulu ile karşı imza ile imzaladığı kararnamelere karşı sorumlu bakan ya da başbakan aleyhine dava açılabilir.



ÖNEMLİ

İdarenin bazı işlemlerinin yasama organı tarafından yargı denetimi dışında tutulmasına yasama kısıntısı denir.

Anayasada yasama kısıntısıyla kararlarına karşı yargı yolunun kapalı olduğu/kapatılabileceği belirtilen idari kuruluş ve kararlar şunlardır:

1) **Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemler (125/2),**
2) **Yüksek Askerî Şûranın terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma işlemleri (125/2),**
3) **Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları (meslekten çıkarma cezasına ilişkin olanlar hariç) (159/10),**
4) **Silahlı Kuvvetleri mensuplarına verilen disiplin cezaları (129/4)**
5) **Tahkim Kurulu kararları (59/2)**
6) **Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararları (53/4)**
7) **Yüksek Hakem Kurulu kararları (54/4)**

B'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2011

4. 1982 Anayasası'na göre, idarenin eylem ve işlemlerinin denetimi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Yargı yetkisi, yerindelik denetimi şeklinde kullanılamaz.
B) İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.
C) Kanunla, yürütmenin durdurulması kararı verilmesinin sınırlanması mümkün değildir.
D) Kamu hizmetleriyle ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde, bunlardan doğan uyuşmazlıkların tahkim yoluyla çözülmesi öngörülebilir.
E) İdari eylem veya işlem niteliğinde yargı kararı verilemez.

Cevap: Anayasamızın 125. Maddesine göre,

- Kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde bunlardan doğan uyuşmazlıkların milli veya milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülebilir.
- İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.
- Yargı yetkisi, idarî eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olup, hiçbir surette yerindelik denetimi şeklinde kullanılamaz.
- Yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı verilemez.
- İdari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe gösterilerek yürütmenin durdurulmasına karar verilebilir.

Ancak, kanun, olağanüstü hallerde, sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halinde ayrıca milli güvenlik, kamu düzeni, genel sağlık nedenleri ile yürütmenin durdurulması kararı verilmesini sınırlayabilir.

C'dir.

İdari Hâkimlik 2010

5. Aşağıdakilerin hangisinde ilk derece yargı yeri olarak dava açılamaz?

A) Danıştay İdari Dava Dairesi
B) Danıştay Vergi Dava Dairesi
C) Bölge İdare Mahkemesi
D) İdare Mahkemesi
D) Vergi Mahkemesi

Cevap: 18.6.2014 tarih ve 6545 sayılı Kanun ile idare ve vergi mahkemelerinin tek hâkim ya da tüm kurul kararlarına karşı, başka kanunlarda aksine hüküm bulunsa dahi, mahkemenin bulunduğu yargı çevresindeki bölge idare mahkemesine, kararın tebliğinden itibaren 30 gün içinde istinaf yoluna başvurulabileceği hükmü getirilmiştir. Dolayısıyla bölge İdare Mahkemesi, genel görevli istinaf mercii olmuştur.

İstinaf mercii olarak düzenlenen bölge idare mahkemeleri, bir ilk derece mahkemesi değildir. Yani, ilk derece mahkeme olarak bölge idare mahkemesine kanunen dava açılamaz, dolayısıyla bölge idare mahkemelerine ilk derece mahkeme sıfatıyla açılabilen hiçbir dava yoktur. Bunun bir örneği ya da istisnası söz konusu değildir.
C'dir.

İdari Hâkimlik 2010

6. İdari yargı yetkisiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Yerindelik denetimi yapılamaz.
B) İdari eylem ve işlem nitelinde yargı kararı verilemez
C) İdarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı verilemez.
D) Kamu yararına uygunluk denetimi yapılamaz.
E) İdari yargı yetkisi idari işlemlerin ve eylemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır.

Cevap: İdari yargı denetiminin sınırı hukuka uygunluktur. İdari yargı mercileri yönetsel eylem ve işlemlerin ancak Anayasa, kanun ve diğer hukuki normlara (mevzuata) uygun olup olmadığını denetlerler. Yönetsel kuruluşların yerine doğru kararı alamazlar, ya da yönetsel kararların yerindeliğini (isabetliliğini, rasyonelliğini, verimliliğini) denetleyemezler. Yani, yönetsel yargı kuruluşları yerindelik (icab-ı hale uygunluk) denetimi yapamazlar.

13.05.2010 tarihli Anayasa değişikliği ile Anayasa'nın 125. Maddesine şu hüküm eklenmiştir: **Yargı yetkisi, idarî eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olup, hiçbir surette yerindelik denetimi şeklinde kullanılamaz.**

Bu çerçevede, Anayasa'nın 125. Maddesi ile İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. Maddesi de göz önünde bulundurularak, ülkemizdeki idari yargı denetiminin sınırları şöyle belirlenebilir:

1. İdari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlı olması
2. Yerindelik denetiminin (icab-ı hale uygunluk) yapılamaması
3. Yürütme görevinin kanunlarda gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak yargı kararının verilememesi
4. İdari işlem ve eylem niteliğinde yargı kararının verilememesi
5. İdarenin takdir yetkisini kaldıracak nitelikte yargı kararının verilememesi

İdari işlemin beş unsurundan biri de amaç (maksat) yönünden hukuka uygunluktur. Tüm idari işlemlerin yegane ve biricik amacı ise kamu yararıdır. Dolayısıyla kamu yararına uygunluk denetimi idari yargı denetiminin esas ve asli denetim unsurlarındandır.
D'dir.

İdari Hâkimlik 2010
Kaymakamlık 1999

7. Aşağıdakilerden hangisi idarenin bazı işlemlerinin yasama organı tarafından yargı denetimi dışında tutulması anlamına gelir?

A) Yasama kısıntısı
B) Hükümet tasarrufları teorisi
C) Siyasi meseleler doktrini
D) Yargı kısıntısı
E) Yasama dokunulmazlığı

Cevap: İdari yargı denetiminin kapsamı, uygulamada bazen yasama organı tarafından, bazen de yargı organının bizzat kendisi tarafından getirilen kısıntılarla daraltılmaktadır. Bunların birincisine yasama kısıntısı, ikincisine yargı kısıntısı denmektedir. Bunların her ikisi de hukuk devleti ilkesine aykırı hususlardır.

Yasama organının, Anayasa ya da kanunlarla, bazı yönetsel eylem ve işlemleri **yargı denetiminin dışında tutması, dava açma yolunu kapatmasına yasama kısıntısı adı verilmektedir.**

1924 Anayasası döneminde özellikle 1954-1960 arasında yargısal denetimi kısıtlayan kanunlar yer almıştır. Buna tepki olarak hazırlanan 1961 Anayasası, 114. Maddesindeki "İdarenin hiçbir eylem ve işlemi, hiçbir surette yargı denetimi dışında tutulamaz" hükmü ile yasama kısıntısına son vermiştir. Ancak, 1488 sayılı Kanunla 1971 yılında yapılan Anayasa değişikliği ile Yüksek Hâkimler ve Yüksek Savcılar Kurullarının hakim ve savcıların özlük işlerine yönelik işlemlerine karşı yargı yolu kapatılmışsa da, Anayasa Mahkemesi'nin bu hükmü iptaliyle söz konusu yasama kısıntısı da ortadan kaldırılmıştır.

Yukarıda 3. sorunun cevabında anlatıldığı üzere 1982 Anayasasında toplamda yedi adet idari işleme karşı idari yargı yolu kapatılıp yasama kısıntısına yer verilmiştir.

Ayrıca yasama organı tarafından Anayasa dışında yasa ile getirilen yasama kısıntıları[1] da vardır:

- Sıkıyönetim komutanlarının işlemleri
- Yargıtay Başkanlar Kurulları kararları (1983 tarih ve 2797 sayılı Yargıtay Kanunu[2])
- Danıştay Başkanlar Kurulu kararları (1982 tarih ve 2575 sayılı Danıştay Kanunu[3])

ÖNEMLİ	*13/5/1971 tarih ve 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununa 14/11/1980 yılında Ek-3. Madde ile yapılan eklemeyle,* ***Sıkıyönetim komutanlarının, 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu uyarınca kullanacakları yetkilerine ilişkin idari işlemlerine karşı iptal davası açılamayacağı, şahsi kusurları nedeniyle hukuki sorumlulukları ileri sürülemeyeceği*** *kabul edilmiştir.*

A'dır.

Adli Hâkimlik Aralık 2009

8. Aşağıdakilerden hangisinin bütün üyeleri Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından seçilir?

A) Anayasa Mahkemesi
B) Danıştay
C) Sayıştay
D) Yargıtay
E) Uyuşmazlık Mahkemesi

Cevap: 16 Nisan 2017 tarihinde yapılan 6771 sayılı Anayasa Değişikliği Kanunu'nun kabulüyle aynı gün yürürlüğe giren hükümler kapsamında 17'den 15'e düşen Anayasa Mahkemesi üyelerinin artık 12'sini Cumhurbaşkanı, 3'ünü TBMM seçmektedir.

Danıştay üyelerinin ¼'ünü Cumhurbaşkanı, ¾'ünü HSK seçer.

Sayıştay üyelerinin tamamını TBMM seçer.

---

1 1987 tarih ve 285 sayılı Olağanüstü Hal Bölge Valiliği İhdası Hakkında KHK'nın 7. Maddesi **ile Olağanüstü Hal Bölge valisinin kararlarına karşı yargı yolu kapalıyken, bu hüküm 2003 yılında Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş, dolayısıyla bu kararlara karşı yargı yolu açılmıştır**. (Anayasa Mahkemesi'nin 22/5/2003 tarihli ve E.2003/28, K.2003/42 sayılı iptal kararı.)

2 Yargıtay Kanunu'nun 17. Maddesinin son fıkrası şöyledir: "Başkanlar kurullarının itiraz üzerine veya doğrudan doğruya verdikleri bütün kararlar kesin olup, bu kararlar aleyhine başka bir yargı merciine başvurulamaz."

3 1 Temmuz 2016 Tarih ve 6723 Sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Torba Yasa) değişikliği sonrası Danıştay Kanunu'nun 52/A-2 Maddesi şöyledir: "Başkanlık Kurulunun kararlarına karşı ilgililerce Başkanlar Kuruluna 7 gün içinde itiraz edilebilir. Başkanlar Kurulu, Başkanlık Kurulu kararlarını aynen onaylayabileceği gibi değiştirerek de onaylayabilir. **İtiraz üzerine verilen kararlar KESİN olup, bu kararlar aleyhine BAŞKA BİR YARGI MERCİİNE BAŞVURULAMAZ**."

Yargıtay üyelerinin tamamını HSK seçer.

Uyuşmazlık Mahkemesi üyelerinin 5'ini Yargıtay, 2'sini Danıştay Genel Kurulları kendi başkan ve üyeleri arasından seçerek belirlemektedir. Uyuşmazlık Mahkemesinin Başkanı ise, Anayasa Mahkemesi'nin kendi üyeleri arasından Anayasa Mahkemesince görevlendirilir.

D'dir.

Kaymakamlık 2006 (GÜNCELLENMİŞ)

9. Türkiye'deki idari yargı sistemiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Üç dereceli olarak örgütlenmiştir.
B) Ayrı bir yargı kolu olarak örgütlenmiştir.
C) Dayanağını Anayasa'dan alır.
D) Genel görev ilkesi geçerlidir.
E) Dar görevlidir, sadece kanunda sayılmış idari davalara bakar.

Cevap: İdari yargı düzenimizde, görev yönünden geniş görev ilkesi geçerlidir. Bir ülkedeki idari yargı mahkemelerinde yönetsel eylem ve işlemlerden kaynaklanan tüm hukuksal uyuşmazlıklar idari yargı tarafından çözümleniyorsa, yani idari yargıda hem iptal hem de tam yargı davası açılabiliyorsa idari yargının görev kapsamı geniştir. Yalnız idari işlemlere karşı iptal davası açılabilip idarenin mali sorumluluğuna yönelik olan tam yargı davası adalet mahkemelerinde açılıyorsa görev kapsamı dardır. Bu bağlamda, idari yargı sistemi Fransa'da ve Türkiye'de geniş görevli, İtalya ve Belçika'da dar görevli olarak düzenlenmiştir.

Ayrıca, daha önce iki dereceli olarak örgütlenmiş olan idari yargı düzenimizde, 18.6.2014 tarih ve 6545 sayılı Kanun değişikliği ile "istinaf kanun yolu" getirilmesiyle "ÜÇ DERECELİ (AŞAMALI)" BİR SİSTEME GEÇİLMİŞTİR:

1. İlk derece yargılama yapan idare ve vergi mahkemeleri
2. İdare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarını istinaf başvurusu yoluyla hem maddi hem de hukuki açıdan denetleyip lüzum görürse tekrar yargılama yapan bölge idare mahkemeleri
3. Bölge idare mahkemelerinin istinaf yoluyla baktıkları davaları hukuki noktalara özgü olmak üzere temyizen inceleyen Danıştay.

E'dir.

Kaymakamlık 2000

10. Aşağıdakilerden hangisi, 1982 Anayasasıyla idari yargı alanında yapılan değişikliklerin bir sonucu değildir?

A) Danıştay'ın genel görevli mahkeme olmaktan çıkarılması
B) İlk derece vergi mahkemelerinin kurulması
C) İdari yargı yerlerinin karma görevli kuruluşlar olarak örgütlenmesi
D) Temyiz davasının kaldırılması
E) İlk derece mahkemelerinin bazı kararlarını itiraz yoluyla incelemek üzere bölge idare mahkemelerinin kurulması

Cevap: 1980 sonrasında gerek 1982 Anayasası, gerekse 6 Ocak 1982 yılında çıkan 2575 sayılı Danıştay Kanunu, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu ile yönetsel yargı sistemimiz yeniden düzenlenmiştir. Söz konusu kanunlarla, ilk derece idari yargı yerleri mahkeme niteliğine kavuşmuş, bu bağlamda ilk derece idari yargı yerleri olarak idare mahkemesi ve vergi mahkemesi, bunların kanunda belirlenmiş kararlarına karşı itiraz yeri olarak da bölge idare mahkemesi kurulmuştu.

Ancak bölge idare mahkemesi 18.6.2014 tarih ve 6545 sayılı Kanun değişikliği ile itiraz mercii olmaktan çıkarılıp daha sonra anlatılacağı gibi, "istinaf kanun yolunun" idari yargıya getirilmesiyle, idare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarına karşı başvuruda bulunulacak bir istinaf mercii statüsüne kavuşmuştur.

1980 sonrası idari yargı sistemimizdeki başlıca yenilik ve değişimler şöyle özetlenebilir:

1. İlk defa alt derece idari yargı yerleri mahkeme olarak düzenlenmiş, bu bağlamda idare mahkemesi ve vergi mahkemesi kurulmuştur.
2. idare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarına karşı itiraz yolu (2014 değişikliği ile **istinaf kanun yolu**) getirilmiş, itiraz (2014 ile istinaf) başvurularını inceleyip karara bağlama görev ve yetkisi bölge idare mahkemelerine verilmiştir.
3. Danıştay, ilk derece olarak genel görevli yargı yeri olmaktan çıkarılmış, ayrıksı olarak ilk derece görevleri olmakla beraber, genel görevli temyiz yeri olarak düzenlenmiştir.
4. Daha önce idari yargı sistemimizde yer alan yorum davaları kaldırılmış, temyiz davası ise **temyiz yoluna** dönüştürülmüştür. Artık, idari yargı düzenimizde iptal ve tam yargı davası olmak üzere 2 dava türü bulunmaktadır.

Oysa idari yargı düzenimizde, Cumhuriyetten sonra 1925 yılından beri görev yönünden karma (geniş) görev ilkesi geçerlidir. Bir ülkedeki idari yargı mahkemelerinde yönetsel eylem ve işlemlerden kaynaklanan tüm hukuksal uyuşmazlıklar idari yargı tarafından çözümleniyorsa, yani idari yargıda hem iptal hem de tam yargı davası açılabiliyorsa idari yargının görev kapsamı geniştir yani karma görev ilkesi geçerlidir. Yalnız idari işlemlere karşı iptal davası açılabilip idarenin mali sorumluluğuna yönelik olan tam yargı davası adalet mahkemelerinde açılıyorsa görev kapsamı dardır. Bu bağlamda Fransa'da ve ülkemizde karma (geniş), İtalya ve Belçika'da dar görev ilkesi geçerlidir.

C'dir.

İDARİ YARGI KURULUŞLARI VE MENSUPLARI

Adli Hâkimlik 3 Haziran 2017 (Uyarlama)

11. Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu'nun yapısı, görevleri ve faaliyetleriyle ilgili aşağıdakilerden seçeneklerde yer alan ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) İçtihatları Birleştirme Kurulu, Danıştay Başkanı, Başsavcı, başkanvekilleri, dava daireleri başkanları ve üyelerinden kurulur.

B) Toplanma ve görüşme yetersayısı en az 31'dir.

C) Esas hakkındaki kararlar, birinci toplantıda Kurul üye tamsayısının salt çoğunluğu ile, bu toplantıda karar yetersayısı sağlanamaz ise ikinci toplantıda bulunan mevcudun salt çoğunluğu ile verilir.

D) İçtihatların birleştirilmesi veya birleştirilmiş içtihatların değiştirilmesi, Danıştay Başkanı, konu ile ilgili daireler, idari ve vergi dava daireleri kurulları veya Başsavcı tarafından istenebilir. Aykırı kararlarla ilgili kişiler de, içtihatların birleştirilmesi için Danıştay Başkanlığına başvurabilirler.

E) Kurulun, içtihatların birleştirilmesi veya değiştirilmesi hakkındaki kararları, gönderildikleri tarihten itibaren 15 gün içerisinde Resmi Gazete'de yayımlanır.

Cevap: İçtihatları Birleştirme Kurulu, Danıştay Başkanı, Başsavcı, başkanvekilleri, dava daireleri başkanları ve üyelerinden kurulur.

Toplanma ve görüşme yetersayısı en az 31'dir. Toplantıda hazır bulunanlar çift sayıda olursa en kıdemsiz üye Kurula katılmaz.

Esas hakkındaki kararlar, birinci toplantıda Kurul üye tamsayısının salt çoğunluğu ile, bu toplantıda karar yetersayısı sağlanamaz ise ikinci toplantıda mevcudun salt çoğunluğu ile verilir. Kurulun diğer kararları oyçokluğu ile verilir.

İçtihatları Birleştirme Kuruluna yeteri kadar tetkik hâkimi ve memur verilir.

İçtihatları Birleştirme Kurulu;

- dava dairelerinin veya idari ve vergi dava daireleri kurullarının kendi kararları veya ayrı ayrı verdikleri kararlar arasında aykırılık veya uyuşmazlık görüldüğü
- veyahut birleştirilmiş içtihatların değiştirilmesi gerekli görüldüğü takdirde,

Danıştay Başkanının havalesi üzerine, Başsavcının düşüncesi alındıktan sonra işi inceler ve lüzumlu görürse, içtihadın birleştirilmesi veya değiştirilmesi hakkında karar verir.

- İçtihatların birleştirilmesi veya birleştirilmiş içtihatların değiştirilmesi: Danıştay Başkanı,
- konu ile ilgili daireler,
- idari ve vergi dava daireleri kurulları veya
- Başsavcı

tarafından istenebilir.

Aykırı kararlarla ilgili kişiler de, içtihatların birleştirilmesi için Danıştay Başkanlığına başvurabilirler.

Kurulun, içtihatların birleştirilmesi veya değiştirilmesi hakkındaki kararları, gönderildikleri tarihten itibaren 1 ay içerisinde Resmi Gazete'de yayımlanır.

Bu kararlara, Danıştay daire ve kurulları ile idari mahkemeler ve idare uymak zorundadır.

E'dir.

Adli Hâkimlik 2012

12. Sayıştay dairelerince verilen ilamlar, tebliğ tarihinden itibaren en fazla kaç gün içinde temyiz edilebilir?

A) 10 B) 30 C) 45
D) 60 E) 90

Cevap: Sayıştay dairelerince verilen ilamlar Sayıştay Temyiz Kurulunda temyiz olunur. Temyiz Kurulunca verilen kararlar kesindir.

Temyiz süresi ilamın ilgiliye tebliğinden itibaren 60 gündür.

D'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2011

13.

I. Danıştay'da 14 dava dairesi bulunmaktadır.

II. Dairelerde üye sayısının yeterli olması hâlinde birden fazla heyet oluşturulabilir.

III. İdari Dava Daireleri Kurulu, idari dava daireleri başkanları ile her idari dava dairesinin kendi üyeleri arasından her üyenin kurulda görev yapacağı şekilde, 2 yıl için seçilecek 3er üyeden oluşur.

IV. İdari Dava Daireleri Kurulu için toplantı ve görüşme yeter sayısı 31'dir.

Danıştay'da daire ve kurullar ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri yanlıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) III ve IV
D) I, II ve IV E) I, III ve IV

Cevap: I NUMARALI ÖNCÜL:

ÖNEMLİ ve GÜNCEL NOT
1 Temmuz 2016 Tarih ve 6723 Sayılı Torba Yasa Yeniliği

02.12.2014 tarihli ve 6572 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle Danıştay; 15'i dava dairesi, ikisi idari daire (1. ve 17. daireler) olmak üzere toplam (15+2) 17 daireden oluşmaktaydı.

1 Temmuz 2016 Tarih ve 6723 Sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Torba Yasa) değişikliği ile artık dairelerin sayısı şu şekilde düşürülmüştür:

Danıştay; **9'u dava, 1'i idari** (1. Daire) olmak üzere **TOPLAM 10 (9+1) DAİREDEN** oluşmaktadır.

II NUMARALI ÖNCÜL: 9/2/2011 tarih ve 6110 sayılı Kanunun 1. Maddesiyle yeni yapılan değişiklikle: Her dairede bir başkan ile yeteri kadar üye bulunur. Heyetler bir başkan ve dört üyenin (1+4) katılmasıyla toplanır, salt çoğunluk ile karar verir. Üye sayısının yeterli olması halinde birden fazla heyet oluşturulabilir. Bu durumda, oluşturulan diğer heyetlere, heyette yer alan en kıdemli üye başkanlık eder. Müzakereler gizli yapılır.

III NUMARALI ÖNCÜL: Yine daha önce 2011 değişikliği ile İdari Dava Daireleri Kurulu, idari dava dairelerinin başkanları ile üyelerinin tamamından oluşmaktaydı.

02/12/2014 tarihli ve 6572 sayılı Kanunun (6. Yargı Paketinin) 9. Maddesinde yeni yapılan değişiklikle Danıştay Kanunu'nun 17. Maddesinin 1. ve 3. Fıkraları şu şekilde değiştirilmiştir:

ÖNEMLİ **6. YARGI PAKETİ** **02/12/2014 Tarih ve 6572 Sayılı Kanun Değişikliği**	**02/12/2014 tarihli ve 6572 sayılı Kanunun (6. Yargı Paketinin) 12. Maddesinde yeni yapılan değişiklik uyarınca:** **İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU, idari dava dairelerinin başkanları ile her idari dava dairesinden iki yıl için Başkanlık Kurulu tarafından görevlendirilen iki asıl ve iki yedek üyeden;** **VERGİ DAVA DAİRELERİ KURULU ise vergi dava dairelerinin başkanları ile her vergi dava dairesinden iki yıl için Başkanlık Kurulu tarafından görevlendirilen 3 asıl ve 3 yedek üyeden oluşur.**

Dolayısıyla III numaralı öncül hala yanlıştır.

IV NUMARALI ÖNCÜL: 2014'ten önce İdari Dava Daireleri Kurulu, öncülde olduğu gibi 31 iken; 02/12/2014 tarih ve 6572 sayılı Kanunun (6. Yargı Paketinin) 9. Maddesinde yeni yapılan değişiklikle artık toplantı ve görüşme yeter sayısı İdari Dava Daireleri Kurulu için 25 olmuştu[4].

ÖNEMLİ ve GÜNCEL NOT **1 Temmuz 2016 Tarih ve 6723 Sayılı Torba Yasa Yeniliği**	**1 Temmuz 2016 Tarih ve 6723 Sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Torba Yasa) değişikliği ile** artık toplantı ve görüşme yeter sayısı: **İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU İÇİN 15,** **VERGİ DAVA DAİRELERİ KURULU İÇİN İSE 11'DİR.**

Dolayısıyla sınav yapıldığı esnada doğru olan "IV" numaralı öncül de, mevzuat değişiklikleri neticesinde yanlış hale gelmiştir ve doğru olan yanıt geçerliliğini kaybetmiştir. Güncel cevap:
E'dir.

---

[4] 2/12/2014 tarihli ve 6572 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "otuzbir" ibaresi "yirmi beş" şeklinde değiştirilmiştir.

Kaymakamlık Ocak 2011

14. Danıştay'da kaç adet idari daire bulunmaktadır?

A) 1 B) 2 C) 4
D) 7 E) 8

Cevap:



ÖNEMLİ ve GÜNCEL NOT

1 Temmuz 2016 Tarih ve 6723 Sayılı Torba Yasa Yeniliği

Yukarıda belirtildiği üzere, 02.12.2014 tarihli ve 6572 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle Danıştay; 15'i dava dairesi, ikisi idari daire (1. ve 17. daireler) olmak üzere toplam (15+2) 17 daireden oluşmaktaydı.

1 Temmuz 2016 Tarih ve 6723 Sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Torba Yasa) değişikliği ile artık dairelerin sayısı şu şekilde düşürülmüştür:

Danıştay; **9'u dava, 1'i idari** (1. Daire) olmak üzere **TOPLAM 10 (9+1) DAİREDEN** oluşmaktadır.

A'dır.

Adli Hâkimlik Aralık 2009

15. Aşağıdakilerden hangisi İdari Dava Daireleri Kurulunun görevlerinden biri değildir?

A) Danıştay idari dava dairelerince temyiz aşamasında yürütmenin durdurulması istemleri hakkında verilen kararlara karşı yapılan itirazları incelemek
B) İdare mahkemelerince verilen ısrar kararlarını temyizen incelemek
C) Danıştay idari dava dairelerince ilk derece mahkemesi olarak bakılan davalarda yürütmenin durdurulması istemleri hakkında verilen kararlara karşı yapılan itirazları incelemek
D) Danıştay idari dava dairelerinin ilk derece mahkemesi olarak baktıkları davalarda ilk inceleme sonucunda verdikleri davanın reddine ilişkin kararları temyizen incelemek
E) Danıştay idari dava dairelerinde çekinen veya reddedilen üye sayısının 2'den fazla olması hâlinde bu hususlaki istemleri incelemek

Cevap: 18.6.2014 tarih ve 6545 sayılı Kanun değişikliğinden sonra İdari Dava Daireleri Kurulu'nun görevleri şöyle sıralanabilir;

a) Bölge idare mahkemelerinin istinaf yoluyla baktıkları idari davalardaki ısrar (direnme) kararlarını temyizen inceler.

b) Danıştay idari dava dairelerinin ilk derece mahkemesi olarak verdikleri kararları temyizen inceler.
c) Danıştay idari dava dairelerinin ilk derece mahkemesi olarak baktıkları davalarda yürütmenin durdurulması istemleri hakkında verdikleri kararlara karşı yapılan itirazları inceler.
d) Danıştay idari dava dairelerinde çekinen veya reddedilen üye sayısının ikiden fazla olması halinde, bu hususlaki istemleri inceler.
e) Belediyeler ile il özel idarelerinin seçilmiş organlarının organlık sıfatlarını kaybetmelerine ilişkin istemler hakkında Danıştay 8. Dairesi tarafından verilen kararlara karşı yapılan itirazları 1 ay içinde inceler ve karara bağlar.



ÖNEMLİ

Danıştay idari dava dairelerince temyiz aşamasında yürütmenin durdurulması istemleri hakkında verilen kararlar kesin olup bunlara karşı itiraz yapmak mümkün değildir.

Burada dikkat edilecek husus, 18.6.2014 tarih ve 6545 sayılı Kanun değişikliği ile idari yargı düzenimize istinaf kanun yolu getirilmiş, bu bağlamda ısrar (direnme) yetkisi idare ve vergi mahkemelerinden alınıp istinaf yoluyla verdikleri kararlarının temyiz makamı olarak Danıştay tarafından bozulması halinde bölge idare mahkemelerine verilmiştir.

Bu çerçevede, sınav yapıldığında doğru yanıt A seçeneğiyken, 2014 yılındaki 6545 sayılı Kanun değişikliği sonrasında B seçeneği de yanlış olan ikinci doğru cevap haline gelmiştir.

A ve B'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2009

16. Aşağıdakilerden hangisi Danıştay Genel Kurulu tarafından seçilmez?

A) Danıştay daire başkanları
B) Danıştay üyeleri
C) Danıştay Başkanı
D) Danıştay Başsavcısı
E) Danıştay başkan vekilleri

Cevap: Danıştay Genel Kurulunca kendi üyeleri arasından üye tamsayısının salt çoğunluğu ve gizli oyla dört yıl için seçilirken görevliler şunlardır:

- Danıştay Başkanı,
- Başsavcı,
- Başkan vekilleri ve
- Daire başkanları.

Süresi bitenler yeniden seçilebilirler.

Danıştay üyelerinin dörtte üçü, birinci sınıf idari yargı hâkim ve savcıları ile bu meslekten sayılanlar arasından Hâkimler ve Savcılar Kurulu; dörtte biri, nitelikleri kanunda belirtilen görevliler arasından Cumhurbaşkanı tarafından seçilir.
B'dir.

Adli Hâkimlik Nisan 2009

17. Aşağıdakilerden hangisi Danıştay'ın yargısal görevleri arasındadır?

A) Tüzük tasarılarını incelemek
B) Bölge idare mahkemelerince itiraz üzerine verilen kararları temyiz merci olarak kesin hükme bağlamak
C) Valiliklerce yapılan düzenleyici işlemlere karşı açılan davaları ilk derece mahkemesi olarak karara bağlamak
D) Danıştay Başkanı, Başsavcı, başkanvekilleri, daire başkanları ve üyeleri hakkında disiplin kovuşturması yapılmasına ve disiplin cezası uygulanmasına karar vermek
E) Farklı bölge idare mahkemelerinin yargı çevrelerinde bulunan iki mahkemenin de aynı davaya bakmaya yetkili olduklarına karar verdikleri hâllerde görevli ve yetkili mahkemeyi belirlemek

Cevap: Tüzük tasarılarını incelemek Danıştay'ın İdari Dairelerinin görevidir, yani Danıştay'ın yargısal değil idari görevidir.

18.6.2014 tarih ve 6545 sayılı Kanun değişikliğine kadar, bölge idare mahkemelerinin itiraz üzerine verilen kararları kesin olup Danıştay'a temyiz merci olarak başvurulamıyordu. Ancak söz konusu değişiklikle itiraz yolu kaldırılıp istinaf yolu getirilmiş, bölge idare mahkemelerinin istinaf yoluyla baktığı 14 dava Danıştay'ın yargısal görevi olarak temyizen inceleyeceği davalar arasına alınmıştır. Bu son değişiklikten sonra yine de, "itiraz üzerine" ifadesinden dolayı "B" seçeneği yanlış olan doğru seçenek sayılamayacaktır. Çünkü Danıştay'ın bu bağlamda "itirazları incelemek" gibi bir görevi yoktur. Ancak "bölge idare mahkemelerince istinaf yoluyla verilen kararları temyiz merci olarak kesin hükme bağlamak" yargısal görevi olarak doğru ifade olabilirdi.

Valiliklerce yapılan düzenleyici işlemlere karşı açılan davaları ilk derece mahkemesi olarak Danıştay değil yerel idari mahkemelerce karara bağlanır.

Yine Danıştay Yüksek Disiplin Kurulunca Danıştay Başkanı, Başsavcı, başkanvekilleri, daire başkanları ve üyeleri hakkında disiplin kovuşturması yapılmasına ve disiplin cezası uygulanmasına karar vermek Danıştay'ın yargısal değil idari görevlerindendir.

02/12/2014 tarihli ve 6572 sayılı Kanunun (6. Yargı Paketinin) 17. Maddesinde yeni yapılan değişiklik uyarınca Danıştay Kanunun 52. Maddesinde yapılan değişiklik neticesinde, Danıştay Başkanının davetiyle toplanan Danıştay BAŞKANLAR KURULUNUN YARGISAL BİR GÖREVİ ŞUDUR:

Ayrı bölge idare mahkemesinin yargı çevrelerinde bulunan idare ve vergi mahkemeleri arasında görev ve yetkiye ilişkin uyuşmazlıklarda görevli ve yetkili mahkemeyi belirlemek ve bağlantılı davalarda merci tayinini yapmak.

Esasen, Danıştay'ın yargısal ve idari olmak üzere iki temel görevi vardır. Danıştay'ın İdari Dairesi tarafından yerine getirilen görüş bildirme, inceleme yapma veya idari karar alma biçimindeki idari görevleri idari yargının kapsamı dışında kalmaktadır. Aşağıda Danıştay'ın sadece yargısal görevleri sıralanmaktadır:



ÖNEMLİ

Danıştay'ın yargıya ilişkin görevleri, 2575 sayılı Danıştay Kanunu ve 2577 sayılı İYUK çerçevesinde dört başlık halinde sıralanabilir:

1. İlk Derece Mahkemesi Olarak Danıştay

Danıştay Kanunu'nun aşağıda incelenen 24. Maddesindeki idari işlem ve eylemlere ilişkin açılacak iptal ve tam yargı davalarını ilk ve son derece mahkemesi olarak karara bağlar (DK Md. 23 ve 24).

2. Temyiz Yeri Olarak Danıştay

İdare Mahkemeleri ile vergi mahkemelerinden verilen kararlar ve ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'da görülen davalarla ilgili kararlara karşı temyiz istemlerini inceler ve karara bağlar (DK Md. 23 ve 25).

3. İdari Yargı Mercileri Arasındaki Görev ve Yetki Uyuşmazlıklarının Çözüm Yeri Olarak Danıştay

Danıştay, idari yargı düzenindeki idari yargı mercileri arasında çıkan görev ve yetki uyuşmazlıklarını giderip karar bağlar (DK Md. 27/2-5 ve 6, 52/1-d ve e, İYUK Md. 43 ve 44).

4. Görev Alanına Giren Bağlantılı Dava İstemleri Hakkında Bağlantı Olup Olmadığı Yönünde Karar Verme Mercii Olarak Danıştay (İYUK Md. 38, 39, 41 ve 42).

5. İçtihadı Birleştirme Kararları Alma Mercii Olarak Danıştay

Danıştay kendi dava dairelerinin veya dava daireleri kurullarının kararları arasındaki aykırılık ve uyuşmazlıkları gidermek veya birleştirilmiş içtihatları değiştirmek için içtihadın birleştirilmesi veya değiştirilmesine karar verir (DK Md. 39).

E'dir.

Kaymakamlık 2009

TAKİP EDEN 3 SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi mezunu olan A, 1985 yılında uzman hekim olarak D Devlet Hastanesinde çalışmaya başlamış, bir süre bu hastanede başhekimlik görevinde bulunduktan sonra 2003 yılında Sağlık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı olarak atanmıştır. A, bu son görevi sürdürmekte iken 23.10.2007 tarihinde yetkili makam tarafından Danıştay üyeliğine seçilmiştir.

18. A'nın Danıştay üyeliğine seçilmesinde yetkili makam aşağıdakilerden hangisidir?

A) Danıştay Genel Kurulu
B) Cumhurbaşkanı
C) Hâkimler ve Savcılar Kurulu
D) Anayasa Mahkemesi
E) Danıştay İdari İşler Kurulu

Cevap:

ÖNEMLİ

Danıştay üyelerinin dörtte üçü idari yargı hâkim ve savcıları arasından Hâkimler ve Savcılar Kurulunca, dörtte biri ise diğer görevliler arasından Cumhurbaşkanınca seçilirler.

Bu çerçevede doğru cevap ya "B" ya da "C" seçeneği olacaktır.

Öncelikle idari görevlerden Danıştay üyeliğine seçileceklerin yükseköğrenimlerini tamamladıktan sonra Devlet hizmetlerinde 15[5] çalışmış bulunmaları[6], birinci derece aylığını kazanılmış hak olarak almaları ve hâkimliğin gerektirdiği ahlak ve seciyeye sahip olmaları şarttır.

Buna göre A, 1985'ten sınavın yapıldığı tarih olan 2009'a kadar toplamda 24 yıllık bir Devlet hizmeti tecrübesi olduğu için bu kriteri karşılamaktadır.

Danıştay üyelerinin ¼'ü, 15 yıllık devlet hizmeti bulunmak şartıyla aşağıdaki idari görevlerde bulunanlar arasından Cumhurbaşkanı tarafından seçilir:

a) Bakanlık, müsteşarlık, müsteşar yardımcılığı, elçilik, valilik,
b) Generallik, amirallik,
c) Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterliği,
d) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Sekreterliği[7],

---

5 02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanun (Üçüncü Yargı Paketi) çerçevesinde, "yirmi yıl" ibaresi "15 yıl" olarak değişmiştir.

6 9/2/2011 tarih ve 6110 sayılı Kanunun 14. maddesiyle, bu fıkrada yer alan, "yukarıda sayılan görevlerde toplam olarak en az üç yıl" ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

7 02/12/2014 tarihli ve 6572 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasına (d) bendinden sonra gelmek üzere (e) bendi eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

e) Genel ve katma bütçeli dairelerde veya kamu kuruluşlarında genel müdürlük veya en az bu derecedeki tetkik ve teftiş kurul başkanlıkları ile düzenleyici ve denetleyici kurumların başkanlıkları,
f) Yükseköğrenim kurumlarında hukuk, iktisat, maliye, kamu yönetimi profesörlüğü,
g) Kamu kurum ve kuruluşlarının başhukuk müşavirliği, birinci hukuk müşavirliği, hukuk hizmetleri başkanlığı ve hukuk işleri müdürlüğü,

Binaenaleyh, soruda geçen A, yukarıda "a" bendinde görev yapması hasebiyle Cumhurbaşkanı tarafından Danıştay üyeliğine seçilecektir.
B'dir.

19. A'nın Danıştay'ın hangi dairesinde görev yapacağı aşağıdaki mercilerden hangisinin kararıyla belirlenir?

A) Danıştay Başkanı
B) Danıştay Genel Kurulu
C) Danıştay Başkanlar Kurulu
D) Danıştay Başkanlık Kurulu
E) Danıştay İdari İşler Kurulu

Cevap: Danıştay üyeleri, BAŞKANLIK KURULUNUN KARARI İLE DAİRELERE AYRILIRLAR ve hizmetin icaplarına göre, daireleri aynı yöntemle değiştirilebilir. Dairelerde ortaya çıkacak noksanlıklar da yine BAŞKANLIK KURULUNUN kararı ile diğer dairelerden önceden tespit edilen üyelerden alınmak suretiyle tamamlanır.

Daha önce Başkanlık Kuruluna ait olan bu görev ve yetkiler, 27/06/2013 tarih ve 6494 sayılı Yargı Hizmetleri ile İlgili Olarak Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 7. Maddesi ile Başkanlar Kuruluna verilmişti. Ancak 02/12/2014 tarih ve 6572 sayılı Kanun (6. Yargı Paketi) ile bu görevler bir kez daha BAŞKANLIK KURULUNA bırakılmıştır.
D'dir.

20. I. Birinci Daire
II. Üçüncü Daire
III. Onuncu Daire

A'nın yukarıdaki Danıştay dairelerinin hangilerinde görev yapması mümkündür?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

Cevap:



ÖNEMLİ

6. YARGI PAKETİ 02/12/2014 Tarih ve 6572 Sayılı Kanun Değişikliği

02/12/2014 tarihli ve 6572 sayılı Kanun (6. YARGI PAKETİ) değişikliği öncesinde, Danıştay dava dairelerinde görev yapacak üyelerin yüksek öğrenimlerini, hukuk veya hukuk bilgisine programlarında yer veren siyasal bilimler, idari bilimler, iktisat ve maliye alanlarında yapmış olmaları gerekiyordu. Dolayısıyla soruda geçen A'nın Tıp Fakültesi mezunu olması ve bu kriteri karşılamamasından dolayı, ancak Birinci veya Onyedinci İdari Daire'de görev yapması mümkündü.

Ancak, 6. Yargı Paketi ile Danıştay Kanununun 14. Maddesinin 3. Fıkrasındaki bu hüküm ilga edilmiştir. Dolayısıyla, Cumhurbaşkanı tarafından Danıştay üyeliğine seçilenler arasından yüksek öğrenimlerini TIP, MÜHENDİSLİK, ZİRAAT FAKÜLTELERİ GİBİ hukuk veya hukuk bilgisine programlarında yer veren siyasal bilimler, idari bilimler, iktisat ve maliye alanlarında yapmamış olanlar da artık DANIŞTAY'IN DAVA DAİRELERİNDE GÖREV YAPABİLECEKLERDİR.

E'dir.

Maliye Bakanlığı İç Denetçi Yrd. 2009

21. Aşağıdakilerden hangisi, Danıştay'ın idari görevleri arasında yer alır?

A) Birden çok bölge idare mahkemesinin yargı çevresinde bulunan idare ve vergi mahkemeleri arasındaki görev ve yetki uyuşmazlıklarını kesin olarak karara bağlamak
B) Genel ve katma bütçeli idarelerin bütün gelir ve giderleri ile mallarını denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak
C) Kamu ihale sözleşmeleri hakkında düşüncesini bildirmek
D) Yönetmeliklere karşı açılan iptal davalarını karara bağlamak
E) Tüzük tasarılarını incelemek

Cevap: "A" ve "D" seçeneklerinde yer alan görevler, Danıştay'ın yargısal görevlerindendir.

B seçeneğinde yer alan ifade Danıştay'ın değil Sayıştay'ın görev ve yetkisidir.

"C" seçeneği tamamıyla adayı yanıltmak için konulmuş uydurma bir ifadedir.

"E" seçeneğindeki "tüzük tasarılarını incelemek Danıştay'ın hem Anayasa'nın 155. Maddesinde hem de Danıştay Kanunu'nun 42. Maddesinde yer alan idari görevidir.

Danışma, inceleme ve idari nitelikte karar alma görevleri olan 1 ve 17 numaralı[8] İdari Daireleri'nin görevleri Danıştay Kanunu'nun 42. Maddesinde sayılmaktadır. Buna göre Birinci Daire:

a) Başbakanlık veya Bakanlar Kurulu'nca gönderilen kanun tasarı ve teklifleri (hakkında düşüncesini bildirir)
b) Başbakanlıktan gönderilen tüzük tasarılarını (inceler),
c) (Değişik:18/12/1999-4492/3 md.) Kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri (hakkında düşüncesini bildirir),
d) İdari makamlar arasında görev ve yetkiden doğan ve Başbakanlıktan gönderilen uyuşmazlıkları,
e) Kanunlarında Danıştay'dan alınacağı yazılı bulunan düşüncelere ilişkin istekleri,
f) Danıştay'ca istişari mahiyette incelenmek ve düşüncesini bildirmek için Cumhurbaşkanlığı veya Başbakanlıktan gönderilecek işleri,
g) 6830 sayılı İstimlâk Kanunu'nun 30. Maddesinin uygulanmasından çıkan uyuşmazlıkları,
h) İdarei Umumiye-i Vilayat Kanunu Muvakkatı gereğince doğrudan doğruya veya itiraz yoluyla Danıştay'a verilen işleri,
ı) Belediye Kanunu ile Danıştay'a verilip idari davaya konu olmayan işleri,
j) Derneklerin, kamu yararına çalışan derneklerden sayılabilmesi için yapılacak teklifleri,

[8] 17 numaralı daire 02/12/2014 tarih ve 6572 sayılı Kanun (6. Yargı Paketi) ile idari daire olarak yeni kurulmuştur.

k) (Değişik:2/6/2004 – 5183/11 md.) Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yargılanmalarına ilişkin mevzuat uyarınca görülecek işleri,
inceler ve gereğine göre karara bağlar veya düşüncesini bildirir.
E'dir.

Adli Hâkimlik 2008

22. Aşağıdakilerden hangisi, iki Danıştay idari dava dairesi arasında çıkan görev uyuşmazlıklarını karara bağlamaya görevlidir?

A) Danıştay Genel Kurulu
B) Danıştay İdari İşler Kurulu
C) Danıştay (Başkanlık) Başkanlar Kurulu
D) Danıştay 1. Dairesi
E) Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu

Cevap: 8.8.2011 tarih ve 350 sayılı KHK uyarınca, sorudaki C seçeneğindeki Başkanlık Kurulu'nun adı "BAŞKANLAR KURULU" olarak değiştirilmiştir.
27/06/2013 tarih ve 6494 sayılı Yargı Hizmetleri ile ilgili Olarak Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Danıştay Kanunun 52. Maddesinde yapılan değişikliğe göre ise, "**Danıştay daireleri arasında çıkan görev uyuşmazlıklarını karara bağlamak**" görev ve yetkisi de Başkanlar Kuruluna verilmiştir.
C'dir.

Adli Hâkimlik 2008
Kaymakamlık 2008
Kaymakamlık 2007
Kaymakamlık 2006
İdari Hâkimlik 2005
Kaymakamlık 2004

23. Aşağıdakilerden hangisi, Danıştay'ın dava dairelerinden biri değildir?

A) Danıştay 1. Dairesi
B) Danıştay 2. Dairesi
C) Danıştay 7. Dairesi
D) Danıştay 9. Dairesi
E) Danıştay 12. Dairesi

Cevap: 1 Temmuz 2016 Tarih ve 6723 Sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Torba Yasa) değişikliği ile Danıştay; 9'u dava, 1'i idari daire olmak üzere 10 daireden oluşmaktadır. Dolayısıyla 1982 yılındaki 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun kabulünden beri 1. Daire hep idari daire olma statüsünü korumaktadır.
A'dır.

Kaymakamlık 2008
Adli Hâkimlik 2006

24. Danıştay dava dairelerinin işlerinde birbirine göre nispetsizlik görüldüğü takdirde, bir dairenin görevine giren işlerden bir bölümünün diğer dava dairelerine verilebilmesi hususunda yetkili olan kurul aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bakanlar Kurulu
B) Danıştay Genel Kurulu
C) Danıştay Başkanlık Kurulu
D) Danıştay İdari İşler Kurulu
E) Danıştay Dava Daireleri Kurulu

Cevap: Daha önce bu yetki Başkanlar Kuruluna aitken, 6494 sayı ve 27/06/2013 tarihli Kanun değişikliği ile, dairelerden birinin yıl içinde gelen işleri normal çalışma ile karşılanamayacak oranda artmış ve daireler arasında iş bakımından bir dengesizlik meydana gelmiş ise, Danıştay Başkanlar Kurulu'nun karar tasarısı ve GENEL KURUL'UN aynen onayı veya üye tam sayısının en az üçte birinin teklifiyle değiştirerek onayıyla bir kısım işler başka daireye verilebilmekteydi. (DK, Md. 27/3).

02/12/2014 tarihli ve 6572 sayılı Kanunun (6. Yargı Paketinin) ile yeni yapılan değişiklik çerçevesinde Dairelerden birinin yıl içinde gelen işleri normal çalışma ile karşılanamayacak oranda artmış ve daireler arasında iş bakımından bir dengesizlik meydana gelmiş ise bir kısım işleri başka daireye vermek (DK, Md. 27/3) görevi **yeniden BAŞKANLIK KURULU'na** verilmiştir.

Dolayısıyla sınav yapıldığında Danıştay Genel Kurulu olan yanıt bu soru için geçerliliğini kaybetmiştir. Güncel cevap:
C'dir.

Adli Hâkimlik 2007
Kaymakamlık 2006
Kaymakamlık 2004
İdari Hâkimlik 2002
İdari Hâkimlik 2001

25. Aşağıdaki görevlerden hangisi Danıştay'ın idari dairelerince yerine getirilemez?

A) Cumhurbaşkanlığı tarafından gönderilen işler hakkında görüş bildirmek
B) Başbakanlık veya Bakanlar Kurulunca gönderilen kanun tasarı ve teklifleri hakkında görüş bildirmek
C) Belediye meclisinin feshine ilişkin İçişleri Bakanlığı istemini karara bağlamak
D) Tüzük tasarılarını incelemek
E) Köylerin belediye idaresine dönüştürülebilmesi için görüş bildirmek

Cevap: Anayasa Md. 127/4 uyarınca, mahalli idarelerin seçilmiş organlarının, organlık sıfatını kazanmalarına ilişkin itirazların çözümü ve kaybetmeleri konusundaki denetim yargı yolu ile olur. Bu çerçevede, mahalli idarelerden köy dışında kalan belediyeler ile il özel idarelerinin seçimle gelen organlarının (il genel meclisinin, belediye meclisinin veya belediye başkanının) organlık sıfatlarını kaybetmelerine ilişkin istemleri inceleyip karara bağlama görevi münhasıran DANIŞTAY'IN SEKİZİNCİ DAVA DAİRESİNE verilmiştir. Bu Danıştay'ın idari bir görevi olmayıp bizzat yargısal nitelikte bir görevidir.

Danıştay'ın bu tür istemleri inceleyip karara bağlaması, diğer iptal ve tam yargı davalarını inceleyip karara bağlamasından farklı bir süreç ve usule tabi kılınmıştır. İYUK'a 05.04.1990 tarihinde 3622/26 sayılı değişiklikle eklenen Ek 2. Madde uyarınca usul şöyle düzenlenmiştir:



ÖNEMLİ

İçişleri bakanı ve vali gibi yetkili mercilerce, belediyeler ile il özel idarelerinin seçilmiş organlarının organlık sıfatlarını kaybetmeleri istemine ilişkin dosyalar Danıştay'a (görevli 8. Daireye) gönderilir. İstem;

- **belediye başkanlarının düşmesine ilişkin ise belediye başkanlarının,**
- **belediye meclislerinin veya il genel meclislerinin feshine ilişkin ise meclis başkanvekilinin**

savunması15 gün içinde alınır.

Savunma alındıktan sonra veya bu süre içerisinde savunma verilmediği takdirde sürenin bittiği tarihte dosya tekemmül etmiş sayılır ve kanunlarda gösterilen karar süreleri bu tarihten itibaren işlemeye başlar.

	Karar, savcının da görüşü alınarak dosya üzerinden verilir. **Bu kararlara karşı tebliğini izleyen günden itibaren 15 gün içerisinde İdari Dava Daireleri Kurulu'na itiraz edilebilir.** **İtiraz 1 ay içerisinde sonuçlandırılır. İtiraz üzerine verilen karar kesin olup bu kararlara karşı "karar düzeltme" ve "yargılamanın yenilenmesi" yoluna başvurmak mümkün değildir.**

C'dir.

Kaymakamlık 2007
KPSS Kamu Yönetimi 2001

26. Aşağıdakilerden hangisi idari yargıda genel görevli mahkemedir?

A) Bölge İdare Mahkemesi
B) İdare Mahkemesi
C) Vergi Mahkemesi
D) Danıştay
E) Sayıştay

Cevap: Şu an idari yargı sistemimizde, ilk derece sıfatıyla genel görevli olan tek idari yargı mercii **idare mahkemeleridir.**

Diğer idari yargı birimleri, yani
- Vergi mahkemeleri,
- Bölge idare mahkemeleri,
- Danıştay'ın ilk derece mahkemesi olarak görev yapan daireleri ile
- Sayıştay

özel görevli mahkemelerdir.
B'dir.

Adli Hâkimlik 2006

27. Aşağıdakilerden hangisi Danıştay Genel Kurulunun oluşumunda yer almaz?

A) Danıştay tetkik hâkimleri
B) Danıştay Genel Sekreteri
C) Danıştay Başsavcısı
D) Danıştay Başkanı
E) Danıştay daire başkanları

Cevap: Danıştay Genel Kurulu:

- Danıştay Başkanı,
- Başsavcı,
- Başkanvekilleri,
- Daire başkanları,
- Daire üyeleri ile
- Genel Sekreterden oluşur.

Genel Kurulun toplanma ve görüşme yeter sayısı Başkan ve üyeler tam sayısının yarısından fazlasıdır.

Kararlar çoğunlukla verilir. Oylarda eşitlik halinde, Başkanın bulunduğu taraf çoğunluğu sağlanmış sayılır.

Danıştay Genel Kurulu, Danıştay Kanunu ve diğer kanunlarla bu Kurula verilen seçim görevleri ile diğer görevleri yapar ve Danıştay Kanunu'nda öngörülen içtüzük ve yönetmelikleri kabul eder (Yöntemsel Bağımsızlık ilkesi).

A'dır.

Adli Hâkimlik 2006

28. 1982 Anayasası'na göre, Sayıştay'ın kararları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Sayıştay'ın bütün kararlarına karşı idari yargıya başvurulabilir; bu konuda ilk derece mahkemesi olarak Danıştay yetkilidir.
B) Sayıştay'ın kesin hükümleri hakkında karar düzeltilmesi isteminde bulunulamaz.
C) Vergi, benzeri mali yükümlülükler ve ödevler hakkında, Danıştay ile Sayıştay kararları arasındaki uyuşmazlıklarda Danıştay kararları esas alınır.
D) Sayıştay'ın vergi, benzeri mali yükümlülükler ve ödevler hakkındaki kararları ile bu konularda Danıştay kararları arasında uyuşmazlık çıkarsa, bu uyuşmazlıklarda Sayıştay kararları esas alınır.
E) Sayıştay'ın, vergi, benzeri mali yükümlülükler ve ödevler hakkındaki kararları ile Danıştay'ın bu konulardaki kararları arasındaki uyuşmazlıklardan doğan hüküm uyuşmazlıklarının çözümü için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulabilir.

Cevap: 1982 Anayasası'nın Sayıştay'ı düzenleyen 160. Maddesine göre:

- Sayıştayın kesin hükümleri hakkında ilgililer yazılı bildirim tarihinden itibaren 15 gün içinde bir kereye mahsus olmak üzere karar düzeltilmesi isteminde bulunabilirler.
- Bu kararlar dolayısıyla idarî yargı yoluna başvurulamaz.
- Vergi, benzeri malî yükümlülükler ve ödevler hakkında Danıştay ile Sayıştay kararları arasındaki uyuşmazlıklarda Danıştay kararları esas alınır.

C'dir.

Kaymakamlık 2006
Kaymakamlık 2000

29. Danıştay üyelerini seçme yetkisini kullanan organlar aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Anayasa Mahkemesi - TBMM Başkanı
B) Adalet Bakanı - Cumhurbaşkanı
C) Danıştay Genel Kurulu - Bakanlar Kurulu
D) Cumhurbaşkanı - Hâkimler ve Savcılar Kurulu
E) Hâkimler ve Savcılar Kurulu – Başbakan

Cevap: Danıştay üyelerinin dörtte üçü, birinci sınıf idari yargı hâkim ve savcıları ile bu meslekten sayılanlar arasından Hâkimler ve Savcılar Kurulu; dörtte biri, nitelikleri kanunda belirtilen görevliler arasından Cumhurbaşkanı tarafından seçilir.

D'dir.

Kaymakamlık 2006

30. 1982 Anayasası'na göre Danıştay Başsavcısını aşağıdakilerden hangisi seçer?

A) Adalet Bakanı
B) Başbakan
C) Hâkimler ve Savcılar Kurulu
D) Cumhurbaşkanı
E) Danıştay Genel Kurulu

Cevap: Danıştay Başsavcısı, Danıştay Genel Kurulu tarafından, en az 4 yıl Danıştay üyeliği yapmışlar arasından 4 yıllığına seçilir. Danıştay Başsavcısı süresi bittiği zaman yeniden seçilebilir.

ÖNEMLİ	**Danıştay Başkanı ve Başsavcısı seçilebilmek için 6 YIL[9], başkanvekili ve daire başkanı seçilebilmek için 3 yıl süre ile Danıştay üyeliği yapmış olmak zorunludur.**

E'dir.

İdari Hâkimlik 2003

31. Bölge İdare, İdare ve Vergi mahkemelerinin kurulması ve yargı çevrelerinin belirlenmesi aşağıdakilerden hangisiyle gerçekleşir?

A) Adalet Bakanlığı kararıyla
B) Kanunla
C) Bakanlar Kurulu kararıyla
D) Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararıyla
E) Müşterek kararnameyle

Cevap: Bölge idare mahkemeleri, idare mahkemeleri ve vergi mahkemeleri, bölgelerin coğrafi durumları ve iş hacmi göz önünde tutularak Adalet Bakanlığınca kurulur ve yargı çevreleri tespit olunur.

Bölge idare mahkemeleri, idare mahkemeleri ve vergi mahkemelerinin kuruluş ve yargı çevrelerinin tespitinde İçişleri ve Maliye Bakanlıklarının görüşleri alınır.

Bu mahkemelerin kaldırılmasına veya yargı çevrelerinin değiştirilmesine, İçişleri ve Maliye Bakanlıklarının görüşleri alınarak, Adalet Bakanlığının önerisi üzerine Hâkimler ve Savcılar Kurulunca karar verilir.

A'dır.

[9] Daha önce Danıştay Başkanı ve Başsavcısı seçilebilmek için 4 yıl süre ile Danıştay üyeliği yapmış olmak zorunluluğu bulunmaktaydı. **1 Temmuz 2016 Tarih ve 6723 Sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Torba Yasa) değişikliği ile bu süre 6 YIL olarak değiştirilmiştir.**

KPSS Kamu Yönetimi 2002

32. Türkiye'de idari yargıda genel görevli temyiz mercii hangisidir?

A) Danıştay
B) Bölge İdare mahkemesi
C) AYİM
D) Uyuşmazlık Mahkemesi
E) Sayıştay

Cevap: İdari Yargı sistemimizde tek genel görevli temyiz mercii Danıştay'dır.
18.6.2014 tarih ve 6545 sayılı Kanun ile getirilen "istinaf kanun yolu" düzenlemesi sonucu bölge idare mahkemesi ise, genel görevli istinaf mercii halini almıştır. İstinaf mercii olarak bölge idare mahkemeleri idare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarını kanun yolu çerçevesinde hukuki ve maddi hususlarla yeniden inceleyip gözden geçiren bir denetim mahkemesi statüsünü kazanmıştır.
A'dır.

İDARİ YARGI DÜZENİNİN GÖREV ALANI

Adli Hâkimlik Aralık 2011

33. Devriye görevi sırasında teröristlerce açılan ateş sonucunda 10.10.2011 tarihinde Jandarma Er E, bacağından yaralanmıştır.

Buna göre E, zararın tazmini için hangi idareye karşı hangi yargı yerinde tazminat davası açmalıdır?

A) Millî Savunma Bakanlığı – AYİM
B) İçişleri Bakanlığı – İdare mahkemesi
C) Millî Savunma Bakanlığı – Adli yargı yeri
D) İçişleri Bakanlığı – Adli yargı yeri
E) Millî Savunma Bakanlığı – İdare mahkemesi

Cevap: İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı (tazminat) davaları idari yargıda açılır.

Burada yanıltıcı olabilecek husus zarara maruz kalan kişinin jandarma eri olması hasebiyle davanın AYİM'e açılıp açılmayacağı hususudur. Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu hükümleri uyarınca; Jandarma, daha önce Türk Silahlı Kuvvetleri'nin bir parçası olup, Silahlı Kuvvetler ile ilgili görev, eğitim ve öğretim yönünden Genelkurmay Başkanlığı'na bağlıydı.

25.7.2016 tarih ve 668 sayılı Olağanüstü Kanun Hükmünde Kararname ile:

Türkiye Cumhuriyeti Jandarması, İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA BAĞLI emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan ve diğer kanunların verdiği görevleri yerine getiren SİLAHLI GENEL KOLLUK KUVVETİ olmuştur.

 **ÖNEMLİ** **GÜNCEL NOT (25.7.2016 tarih ve 668 sayılı KHK'SI Yeniliği)**	25.7.2016 tarih ve 668 sayılı Olağanüstü Kanun Hükmünde Kararname ile: **Türkiye Cumhuriyeti Jandarması, İÇİŞLERI BAKANLIĞINA BAĞLI emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan ve diğer kanunların verdiği görevleri yerine getiren SİLAHLI GENEL KOLLUK KUVVETİ** olmuştur. Yine aynı 25.7.2016 tarih ve 668 sayılı Olağanüstü Kanun Hükmünde Kararname ile Jandarmanın teşkilat, görev yetkilerine ilişkin getirilen önemli yenilikler kapsamında Jandarmanın sorumluluk alanlarında genel olarak görevleri şunlardır: **a) MÜLKİ görevleri;** - Emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, - kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, - ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin dış korunmalarını yapmak, - aşağıdaki (b) ve (c) bentlerinde belirtilen görevler dışında kalan ve diğer kanun ve nizam hükümlerinin icrası ile bunlara dayalı emir ve kararlarla Jandarmaya verilen görevleri yapmak. **b) ADLİ görevleri;** İşlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmek. **c) ASKERİ görevleri;** Kanunlarla verilen **ASKERİ HİZMETLERİ YERİNE GETİRMEK**.

Soruda geçen devriye görevi, askeri olmayıp kolluk (mülki/idari) kapsamındadır ve uyuşmazlık sivil idari yargıda görülecektir.

Eskiden jandarmanın askeri görev ve yetkilerine ilişkin uyuşmazlıklar mülga Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nde (AYİM) görülmekteydi.



16 Nisan 2017 tarihinde yapılan halkoylamasıyla aynı gün yürürlüğe giren değişiklikler kapsamında AYİM ilga edildiği için, Jandarma İçişleri Bakanlığı bir kolluk kuvveti olsa da, hala askeri görevlerinin bir kısmı devam eden jandarmanın **askeri görev ve hizmetlerine ilişkin davalar bundan sonra SİVİL İDARİ YARGIDA görülecektir**.

ÖNEMLİ

Burada çok dikkat edilecek bir diğer husus da şudur:
1 Ekim 2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 3. Maddesi, "her türlü idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerin yol açtığı vücut bütünlüğünün kısmen veya tamamen yitirilmesine yahut kişinin ölümüne bağlı maddi ve manevi zararların tazminine ilişkin davalara asliye hukuk mahkemelerinin bakacağını" öngörüyordu. Dolayısıyla sınavın yapıldığı tarihte doğru cevap "D" seçeneğiydi.
Ancak Anayasa Mahkemesi 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 3. maddesini 16 Şubat 2012 tarihinde iptal etmiş, bu iptal hükmü de 19 Mayıs 2012 Tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. **Söz konusu maddenin iptaliyle, idari eylem ve işlemlerden dolayı vücut bütünlüğüne gelen zararlar ya da ölüme bağlı maddi ve manevi zararlara karşı açılacak tazminat davaları, eskiden olduğu gibi yine tam yargı davası olarak idari yargı mercilerinde görülmeye devam edilmektedir.**



ÖNEMLİ

GÜNCEL NOT (26.9.2011 tarih ve 659 sayılı KHK Yenliği)

26.9.2011 Tarih ve 659 Sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname ile:

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde belirtilen kamu idarelerinin, yani TBMM, Cumhurbaşkanlığı, Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, Hâkimler ve Savcılar Kurulu ve Sayıştay dâhil **GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ KAMU İDARELERİ ÖZEL BÜTÇELİ İDARELERİN** "KENDİ İŞ VE İŞLEMLERİYLE İLGİLİ OLARAK AÇILACAK ADLİ VE İDARİ DAVALAR İLE TAHKİM YARGILAMASI VE İCRA İŞLEMLERİNDE TARAF SIFATINI HAİZ" oldukları hüküm altına alınmıştır.

Dolayısıyla (I) sayılı cetvelde Devlet tüzelkişiliği içinde yer alan kamu idareleri de davacı ve davalı olarak artık taraf sıfatını taşıyacaklardır. Bu bağlamda, soruda zarara neden olan ve 5018 sayılı Kanunda (I) sayılı cetvelde 36 numaralı sırada yer alan Jandarma Genel Komutanlığı da bu davada davalı olarak husumetin yöneltilebileceği makamdır.

Ancak, yanıt seçeneklerinde Jandarma Genel Komutanlığı bulunmamakta ve bu idarenin bağlı olduğu İçişleri Bakanlığı bulunmaktadır.

Netice itibariyle, sınavın yapıldığı tarihte doğru cevap "D" seçeneğiyken, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 3. Maddesinin Anayasa Mahkemesi'nin 16.2.2012 tarihli kararıyla iptal edilmesi sonucu artık doğru yanıt "B" olmuştur.

B'dir.

İdari Hâkimlik 2011

34. I. Belediyenin yaptığı yol çalışması nedeniyle zemini gevşeyen yolun bitişiğindeki müstakil evinin bahçe duvarı yıkılan kişinin, söz konusu maddi zararlarının giderilmesi istemiyle açacağı dava

II. Belediyenin yaptığı yol çalışması nedeniyle zemini gevşeyen yolda bulunan elektrik direğinin üzerine devrilmesi nedeniyle sağ kolu ve sağ bacağı kırılan kişinin, söz konusu maddi ve manevi zararlarının giderilmesi istemiyle açacağı dava

III. Belediyenin yaptığı yol çalışması nedeniyle zemini gevşeyen yolun kenarındaki kaldırımın çökmesi neticesinde, o sırada kaldırımda yürümekte olan kişinin sarsıntı nedeniyle, taşınabilir bilgisayarının yere düşerek parçalanmasından doğan maddi zararlarının giderilmesi istemiyle açacağı dava

Yukarıdaki davalardan hangileri idari yargının görev alanına girmektedir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

Cevap: Bir önceki sorunun yanıtında da açıklandığı üzere, İYUK'un 2. Maddesi uyarınca, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı (tazminat) davaları idari yargıda açılır.

Soruda verilen üç öncülde de idarenin eyleminden kaynaklanan zararların tazmini istemiyle açılan davalar vardır. Dolayısıyla bu uyuşmazlıkların üçü de idari yargıda tam yargı davası olarak açılacaktır.

Ancak yine bir önceki sorunun çözümünde yapılan açıklamalar bu sorunun çözümü için de aynen geçerlidir. Şöyle ki, 1 Ekim 2011 tarihinde yürürlüğe giren 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 3. Maddesi, "her türlü idari eylem ve işlemler ile idarenin sorumlu olduğu diğer sebeplerin yol açtığı vücut bütünlüğünün kısmen veya tamamen yitirilmesine yahut kişinin ölümüne bağlı maddi ve manevi zararların tazminine ilişkin davalara asliye hukuk mahkemelerinin bakacağını" öngörüyordu. Dolayısıyla sınavın yapıldığı tarihte doğru cevap "C" seçeneğiydi. II numaralı öncüldeki uyuşmazlık adli yargıda görülüyordu.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 3. Maddesinin Anayasa Mahkemesi'nin 16.2.2012 tarihli kararıyla iptal edilmesi sonucu artık doğru yanıt "E" olmuştur. Söz konusu maddenin iptaliyle, idari eylem ve işlemlerden dolayı vücut bütünlüğüne gelen zararlar ya da ölüme bağlı maddi ve manevi zararlara karşı açılacak tazminat davaları, eskiden olduğu gibi yine tam yargı davası olarak idari yargı mercilerinde görülmeye devam edilmektedir.
E'dir.

KPSS Hukuk 2011

35. Özel kanunda özel görevli yargı yerinin belirtilmediği hallerde idari para cezalarının iptali için başvurulacak yargı yeri aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sulh ceza mahkemesi
B) Asliye hukuk mahkemesi
C) İdare mahkemesi
D) Vergi mahkemesi
E) Danıştay

Cevap: Kabahatler Kanunu kapsamında toplum düzenini, genel ahlakı, genel sağlığı, çevreyi ve ekonomik düzeni korumak amacıyla kabahatler karşılığında uygulanabilecek idari yaptırımlara ilişkin itirazlarda görevli ve yetkili yargı yeri SULH CEZA HÂKİMLİKLERİDİR (adli yargı birimleridir).

Özel kanunlarda idari para cezalarının ve yaptırımlarının iptali için itiraz yeri kanun koyucunun öngörmesi durumunda idari yargı, böyle bir yargı düzeninin belirtilmemesi durumunda ise adli yargı mercileri (Sulh Ceza Hâkimlikleri) olacaktır.

28 Haziran 2014 tarih v e 6545 sayılı Kanun ile Sulh Ceza Mahkemesinin kaldırılıp yerini Sulh Ceza Hâkimliği' ne bıraktığı, yargılama yetkilerinin ise Asliye Ceza Mahkemelerine devredildiğine dikkat edilmelidir.

Bu bağlamda idari para cezalarının iptali için 15 günde yapılacak başvuruları inceleme yetkisi SULH CEZA HÂKİMLİĞİNİNDİR. Sulh Ceza Hâkimliğinin 3.000TL'nin altındaki cezalara karşı yapılan başvurularda verdiği kararlar kesin olup, 3.000TL'nin üzerindeki kararlarına karşı 7 günde bir üst Sulh Ceza Hâkimliğine, başka Sulh Ceza Hakimliği olmayan yerlerde ise en yakın Sulh Ceza Hâkimliğine itiraz edilebilmektedir.

A'dır.

Adli Hâkimlik Aralık 2009

36. Genelkurmay Başkanlığında subay olarak görev yapan S'nin sabah işe giderken TCDD tarafından işletilen banliyö trenindeki yolculuğu esnasında makinistin kusuru nedeniyle trenin ani fren yapması sonucu düşüp yaralanmasından dolayı gördüğü zararın tazmini istemiyle açacağı davada görevli yargı yeri aşağıdakilerden hangisidir?

A) Danıştay
B) Askeri disiplin mahkemesi
C) İdare mahkemesi
D) Adli yargı
E) Genelkurmay Askerî Mahkemesi

Cevap: Karma bir hukuksal rejime tabi olan KİT'ler, kuruluş, iç yapı ve iç ilişkilerine ilişkin işlem ve eylemlerinde kamu hukuku kurallarına, dolayısıyla bunlardan kaynaklanan uyuşmazlıklarında idari yargı denetimine tabidirler.

KİT'lerin gündelik rutin işlerinde ve sundukları ticari ve endüstriyel hizmetlerden yararlanan özel hukuk gerçek ve tüzel kişileriyle, yani üçüncü kişilerle olan faaliyetlerinde özel hukuk hükümleri geçerli olduğu için, bunlardan kaynaklanan hukuk davaları da adli yargıda karara bağlanır.

Genelkurmay Başkanlığında subay olarak görev yapan S'nin sabah işe giderken TCDD tarafından işletilen banliyö trenindeki yolculuğu esnasında makinistin kusuru nedeniyle trenin ani fren yapması sonucu düşüp yaralanmasından dolayı gördüğü zararın tazmini istemiyle açacağı davada görevli yargı yeri adli yargıdır. Burada zarar gören subay TCDD banliyö trenine yolcu olarak binmiş, yani hizmetten yararlanan statüsündedir. Dolayısıyla bundan kaynaklanan zararın telafisi ve tazmini için açılan davaların görüm yeri de adli yargı olacaktır.
D'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2009
Adli Hâkimlik Mart 2008
Sayıştay 2008
Kaymakamlık 2007
Sayıştay 2007
Sayıştay 2006
İdari Hâkimlik 2005
Kaymakamlık 2004
İdari Hâkimlik 2003
Kaymakamlık 2002
Kaymakamlık 2001

37. Aşağıdaki davalardan hangisi idari yargının görev alanına girer?

A) Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na göre yapılan sözleşmelerin uygulanmasından doğan uyuşmazlıklara ilişkin davalar
B) İdare taşıtlarının yaptığı kazalar sonucu verilen zararların tazmini istemiyle açılan davalar
C) Kamu İhale Kanunu uyarınca alınan ihale kararının hukuka aykırılığı iddiasıyla açılan davalar
D) Kanun dışı yakalanan veya tutuklanan kişiler tarafından bu nedenle uğradığı zararların tazmini istemiyle idare aleyhine açılan davalar
E) Nüfus kayıtlarında değişiklik yapılması için nüfus idaresine yapılan başvuruların 60 gün içinde yanıtsız bırakılması üzerine açılan davalar

Cevap: İdari yargının görev alanı dışında kalan hukuksal uyuşmazlıklar şöyle sıralanabilir:
1. Yasama Organının Yasama İşlevleri
2. Yargı Organlarının Yargısal İşlevleri
3. Seçimle İlgili Uyuşmazlıklar
4. Yasama Kısıntısı Kapsamındaki İdari işlemler

5. Yürütmenin Siyasal Nitelikli İşlevleri
6. Kanun Dışı Yakalanan veya Tutuklanan Kimselere Tazminat Verilmesine İlişkin Davalar
7. Özel Hukuk Kişileri Arasındaki Uyuşmazlıklar
8. İdarenin Özel Hukuk Sözleşmelerinden Kaynaklanan Uyuşmazlıklar
   a. Abonman Sözleşmeleri
   b. Öğrenci Kredi ve Burs Sözleşmeleri
   c. İhale Sözleşmeleri
   d. İş ve İşçi (Hizmet) Sözleşmeleri (İş Akitleri)
   e. Sosyal Güvenlik Yasasından Doğan Uyuşmazlıklar
   f. Kira, Alım-Satım ve Bayilik, Taahhüt Sözleşmeleri
   g. Tahkim Yolu Öngörülen İmtiyaz Şartlaşma ve Sözleşmeleri
   h. Yap-İşlet-Devret (YİD) ve Yap-İşlet (Yİ) Modeli Uyarınca Yapılan Sözleşmeler
9. KİT'lerin Özel Hukuka Tabi Faaliyetleri
10. Kamu Görevlilerine Karşı Açılan Davalar
11. Yönetimin Kişilere Karşı Açtığı Davalar
12. Yönetimce Yapılan Haksız Ödemelerin Geri Alınmasına İlişkin Uyuşmazlıklar
13. Yönetimin Taşıt Araçlarının yaptığı Kazalardan Kaynaklanan Uyuşmazlıklar
14. Yönetimin Fiili Yol (Haksız Fiil) Kapsamında Verdiği Zararların Tazminine İlişkin Uyuşmazlıklar
15. İdari Nitelikte Olmalarına Rağmen Yasa Koyucunun Adli Yargıyı Görevli saydığı Uyuşmazlıklar
   a. Nüfus Kayıtlarının Düzeltilmesine İlişkin Uyuşmazlıklar
   b. Tapu Siciliyle İlgili Uyuşmazlıklar
   c. Kadastro Kanunu'nun Uygulamasından Kaynaklanan Uyuşmazlıklar
   d. İcra ve İflas Dairesi Görevlilerinin Kusurundan Kaynaklanan İdarenin Sorumluluğuna İlişkin Uyuşmazlıklar
   e. Kamulaştırma Kanunun Uygulanmasına İlişkin Özel Hukuk Uyuşmazlıkları
16. İdari Para Cezalarına İlişkin Uyuşmazlıklar
   a. Belediye Cezalarına Karşı Yapılacak İtirazlar
   b. Gümrük İdarelerince Verilen Cezalara İtirazlar
   c. İş Kanunu Hükümleri Uyarınca Verilen Para Cezalarına İtirazlar
   d. Kabahatler Kanunu Hükümleri Uyarınca Verilen Para Cezaları (SULH CEZA MAHKEMESİ)
17. Kanunlarla Adli Yargının Görev Alanına Dâhil edilen Diğer Uyuşmazlıklar
   a. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun Uygulanmasından Doğan Uyuşmazlıklar
   b. Patent Haklarının Korunması Hakkında KHK ile İlgili Uyuşmazlıklar
   c. Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun Kapsamındaki İstihkak Davaları
   d. Milli Piyango İdaresi'nin Kararları ile İlgili Uyuşmazlıklar
   e. Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile İlgili Uyuşmazlıklar

C'dir.



ÖNEMLİ

İhale kanunları uyarınca yapılan alım-satım, trampa, kiralama, taşıma ve bayındırlık gibi mal ve hizmet teminini içeren sözleşmelerde, sözleşmenin yapılmasına kadar idare tarafından alınan İHALE KARARI ve diğer idari işlemler idari yargının, ihale sözleşmesinin İMZALANMASI AŞAMASINDAN SONRAKİ uygulama aşamasındaki uyuşmazlıklar adli yargının görev alanına girer.

Sayıştay 2008

38. Aşağıdakilerden hangisi, bir davaya konu olduğunda idari yargının görev alanına girmez?

A) TCDD Genel Müdürlüğü mülkiyetindeki arsada bulunan su kuyusuna düşülmesi nedeniyle uğranılan zararın karşılanması talebi

B) İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Yönetim Kurulunca verilen karara itiraz edilmesi üzerine Sermaye Piyasası Kurulu tarafından tesis edilen işlemin hukuka aykırı olduğu iddiası

C) Malikin, Ankara Cebeci'de bulunan kendisine ait yapının kamulaştırılmasına ilişkin belediye encümeni kararının hukuka aykırı olduğu iddiası

D) Bolu Valiliğine ait bir taşıt aracının bir görev nedeniyle trafikte seyri esnasında sebep olduğu kazadan doğan zararın karşılanması talebi

E) Bir vakıf üniversitesinde öğrenci olan ilgilinin fakültesi tarafından verilen ve okuldan 6 ay uzaklaştırılmayı içeren disiplin cezasının kaldırılması talebi

Cevap: Karayolları Trafik Kanunu uyarınca trafik kurallarına uymak bakımından bireylerle idare arasında bir ayrım olmadığı için kamu kurumlarına ait taşıt araçlarının yaptığı kazalardan meydana gelen davalara adli yargıda bakılır. İdarenin araçlarının trafikte bir üstünlük ve ayrıcalığı olmadığı, dolayısıyla bireylerle eşit konumda olduğu için yapılan kazalardan doğan tazminat davaları adalet mahkemelerinde çözümlenir. Ayrıca adli yargı mercileri bu konularda uzmanlaştığı için bu tür davalara adli yargıda bakılması ihtiyaçlara uygun düşmekte, sorumluluk ve zarar tutarının belirlenmesi kolaylaşmaktadır.

Sonuç olarak, yönetimin taşıt araçlarının yaptığı kazalardan kaynaklanan uyuşmazlıklar adli yargıda çözülür.

Bu soruda dikkat edilmesi gereken hususlar:

A seçeneğinde idarenin (TCDD'nin) hizmet kusurundan kaynaklanan zararın tazmini istemiyle açılacak tam yargı davası idari yargıda görülür.

B seçeneğinde idarenin (SPK'nın) bir işleminin iptali istemiyle açılacak iptal davası idari yargıda görülür.

C seçeneğinde kamulaştırma işleminin iptali istemiyle 30 günde açılacak dava idari yargıda görülür. Mamafih, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na uygun olarak tekemmül eden kamulaştırma işlemi tipik bir idari işlem olmasına rağmen kamulaştırma işleminin iptali dışındaki taşınmazlar üzerindeki özel mülkiyet hakkının sona ermesi ve yeniden tesis edilmesi, kamulaştırma bedeli gibi diğer işlemler konusunda adli yargı yerlerinin uzmanlaşmış olması gibi nedenlerle kamulaştırma işlemiyle ilgili uyuşmazlıkların çoğunda, yasa koyucu, adalet mahkemelerini yetkili kılmıştır. Kamulaştırmayla ilgili davalarda görevli ve yetkili adli mahkemeler, taşınmazın bulunduğu yer asliye hukuk mahkemeleridir.

 **ÖNEMLİ**	**Kamulaştırma Kanunu hükümleri uyarınca, adli yargının görevli olduğu kamulaştırma işlemleriyle ilgili hukuksal uyuşmazlıklar şöyle sıralanabilir:** **- Kamulaştırma bedelinin tespiti (Madde 10),** **- Kamulaştırılan malın geri kalan kısmının yararlanılamaz hale gelmesi durumundan yani kısmi kamulaştırmalardan doğan uyuşmazlıklar (Madde 12),** **- Kamulaştırma işlemindeki maddi hatalara karşı açılacak düzeltim davaları (Madde 14),** **- Kamulaştırılan malın idare adına tescili (Madde 10, 16, 17, 18, 19),** **- İdarenin kamulaştırmadan tek taraflı vazgeçmesi (Madde 20),** **- İdarenin kamulaştırmadan vazgeçmesi halinde taşınmazın anlaşmayla geri alınması (Madde 22, 24),** **- Taşınmazı kamulaştırılan malikin geri alma hakkı doğmasına ilişkin davalar (Madde 23),** **- Kamulaştırma bedelinden düşülebilecek hasara ilişkin anlaşmazlıklar (Kamulaştırılmasından vazgeçilen veya geri alınan taşınmaz mal üzerindeki bina, sabit tesisler ve ekili dikili şeyler yıkılmış, sökülmüş veya harap olmuş ise, taşınmaz malın geri alınmasında mal sahibi veya mirasçısı, kamulaştırma tarihindeki değerine göre farkının, ödeyeceği kamulaştırma bedelinden düşülmesine ilişkin davalar) (Madde 24).**

Ayrıca Anayasal statüsü ve kamu tüzel kişiliği olan vakıf üniversitelerinin idari işlemlerinin iptali istemiyle açılan iptal davalarının da idari yargıda görülmesi olağandır.
D'dir.

Kaymakamlık 2007
Kaymakamlık 2006

39. İl özel idaresi hizmetlerinin ağır biçimde aksadığını ve bu durumun halkın gündelik yaşantısını ağır ve olumsuz biçimde etkilediğini tespit etme yetkisi aşağıdakilerden hangisine aittir?

A) Sulh hukuk mahkemesi
B) İdare mahkemesi
C) İçişleri Bakanı
D) Danıştay
E) Vali

Cevap: İl özel idaresi hizmetlerinin ciddî bir biçimde aksatıldığı ve bu durumun halkın sağlık, huzur ve esenliğini hayatî derecede olumsuz etkilediği ilgili bakanlığın talebi üzerine yetkili sulh hukuk hâkimi tarafından belirlenir.
A'dır.

Kaymakamlık 2007

40. Köy işlerini ve kanunla verilen diğer görevleri yerine getirmediği için mahalli en büyük mülki amir tarafından yazılı olarak ihtarda bulunulmasına rağmen iş görmeyen köy muhtarı aşağıdakilerden hangisinin kararı ile görevden uzaklaştırılır?

A) Yetkili il ya da ilçe idare kurulu
B) Vali
C) İdare mahkemesi
D) Danıştay
E) İçişleri Bakanı

Cevap: Köy işlerini ve kanunla verilen diğer görevleri yerine getirmediği için mahalli en büyük mülki amir tarafından yazılı olarak ihtarda bulunulmasına rağmen iş görmeyen köy muhtarını ve ihtiyar meclisi üyelerini, il veya ilçe idare kurulları görevden alabilir.
A'dır.

Kaymakamlık 2006

41. Karayolları Genel Müdürlüğünde hizmet akdiyle işçi statüsünde istihdam edilen A, İzmir'de çalıştığı sırada geçirdiği bir iş kazası sonucu yaralanması sebebiyle uğradığı zararın tazmini istemiyle aşağıdaki mahkemelerin hangisinde dava açabilir?

A) İzmir İdare Mahkemesi
B) İzmir Bölge İdare Mahkemesi
C) İzmir İş Mahkemesi
D) Danıştay
E) Ankara İdare Mahkemesi

Cevap: Kamu kurumlarında İş Kanunu çerçevesinde hizmet akdine dayanarak işçi niteliğiyle çalışan personel ile idare arasında çıkan uyuşmazlıklara, Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu çerçevesindeki uyuşmazlıklara adli yargıda iş mahkemelerinde bakılır.
C'dir.

Sayıştay 2006 (GÜNCELLENMİŞ)

42. Aşağıdakilerden hangisi genel idari yargının görev alanı içindedir?

A) Seçimlerle ilgili uyuşmazlıklar
B) Askeri hizmete ilişkin ve asker kişileri ilgilendiren idari uyuşmazlıklar
C) Jandarma Genel Komutanlığının kolluk alanındaki faaliyetine ilişkin uyuşmazlıklar
D) İdarede yer alan sayman hesaplarının yargılanmasından doğan uyuşmazlıklar
E) İdari ve adli yargı yerleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıkları

Cevap: Daha önce anlatıldığı üzere, 16 Nisan 2017 halkoylamasının kabul edildiği aynı gün yürürlüğe giren değişiklikler kapsamında AYİM ilga edildiği için, Jandarma Genel Komutanlığının gerek askeri kanun ve nizamların gereği görevlerle Genel Kurmay Başkanlığı'nca verilen görevlerinden kaynaklanan uyuşmazlıklar, gerekse mülki (idari) ve adli görevleri kapsamındaki kolluk faaliyet ve tasarrufları ilişkin uyuşmazlıkların tamamı genel idari yargı yerlerinde çözülür.
A seçeneğindeki seçimlerle ilgili uyuşmazlıklar Yüksek Seçim Kurulu'nda,
B seçeneğindeki askeri hizmete ilişkin ve asker kişileri ilgilendiren idari uyuşmazlıklar eskiden AYİM'de görülürken, şimdi artık sivil genel idari yargıda,
D seçeneğindeki idarede yer alan sayman hesaplarının yargılanmasından doğan uyuşmazlıklar Sayıştay'da,
E seçeneğindeki idari ve adli yargı yerleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklar Uyuşmazlık Mahkemesi'nde görülür ve çözülür.
B ve C'dir.

İdari Hâkimlik 2005

43. I. Köprü yapımına ilişkin olarak açılan kamu ihalesi sonucu ihaleyi kazanan şirketle imzalanan sözleşmenin uygulanmasından doğan dava

II. GSM telefon hizmeti verilmesine ilişkin olarak Telekomünikasyon Kurumu ile özel şirket arasında imzalanan imtiyaz sözleşmesinin uygulanmasından doğan dava

III. İdari hizmet sözleşmesiyle çalışan personelin sözleşmesinin ilgili idare tarafından yenilenmemesinden doğan dava

IV. Tapu kayıtlarının yanlış tutulması nedeniyle uğranılan zararların tazmini istemiyle açılacak dava

V. İcra memurlarının kusurlu davranışları nedeniyle uğranılan zararların tazmini istemiyle açılacak dava

Yukarıdaki uyuşmazlıkların hangilerinin çözümünde idari yargı mercileri görevlidir?

A) I ve III B) II ve III C) I, II ve IV
E) II, IV ve V D) I, III ve V

Cevap: I numaralı öncül: İhale kanunları uyarınca yapılan alım-satım, trampa, kiralama, taşıma ve bayındırlık gibi mal ve hizmet teminini içeren sözleşmelerde, sözleşmenin yapılmasına kadar idare tarafından yapılan idari işlemler idari yargının, ihale sözleşmesinin imzalanması aşamasından sonraki **uygulama aşamasındaki** uyuşmazlıklar **adli yargının** görev alanına girer.

II numaralı öncül: Tahkim yolu öngörülmeyen kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan idari davalar, Danıştay Kanunu'nun 24. Maddesi uyarınca Danıştay'da görülür.

III numaralı öncül: İdarenin tek taraflı üstünlüğü ve kamu yararı amacıyla yapılan idari sözleşmelerin uygulanmasından doğan davalar kural olarak idari yargı mercileri tarafından çözülür. Dolayısıyla tipik bir idari sözleşme olan idari hizmet sözleşmesiyle çalışan personelin sözleşmesinin ilgili idare tarafından yenilenmemesinden doğan davaya da idari yargıda bakılacaktır.

IV numaralı öncül: Klasik bir kamu hizmeti olan ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na bağlı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen tapu kayıtları üzerindeki tescil, terkin ve tashih gibi davalar adli yargıda açılır. Bu bağlamda, TMK'nın 1027. Maddesine göre tapu kaydındaki bir yanlışlığın eski tescilin terkini, yeni tescilin yapılması suretiyle düzeltilmesi ya da 1027. Maddesi uyarınca sicillerin yanlış ve eksik tutulmasından doğan zararların giderilmesi, tapu sicilinin bulunduğu yer adli mahkemesinin yetkisindedir.

V numaralı öncül: İcra ve iflas memurlarının yerine getirdikleri hizmetler idari nitelikte olmalarına rağmen, İcra ve İflas Kanunu'nun 5. Maddesinde 1985 yılından yapılan değişiklikle, bunlardan kaynaklanan zararlara karşı tazminat davaları idare aleyhine adli yargı yerlerinde (tazminatın miktarına göre asliye veya sulh hukuk mahkemelerinde) açılır. 1985'ten önce bu davaların hangi yargı düzeninde görüleceği açıkça belirtilmemişti. Yukarıda nakledilen Anayasa'nın 129. Maddesindeki kamu

görevlilerinin hizmet kusurlarından kaynaklanan tazminat davalarında olduğu gibi, idarenin zarara sebep olan icra ve iflas görevlilerine rücu hakkı mahfuz tutulmuştur.
B'dir.

İdari Hâkimlik 2003

44. Aşağıdaki davalardan hangisi idari yargının görev alanı içindedir?

A) Kamu taşıtlarının yaptığı kazalar nedeniyle doğan zararların tazmini istemiyle açılan davalar
B) İcra ve iflas dairesi görevlilerinin kusurlarından doğan zararların giderilmesi istemiyle idare aleyhine açılan tazminat davaları
C) İdarenin usulüne uygun olarak bir kamulaştırma kararı almadan özel mülkiyetteki bir taşınmaz mala el koyması nedeniyle açılan tazminat davaları
D) Kamu ihalelerine ilişkin bir sözleşmenin uygulanması aşamasında ortaya çıkan uyuşmazlıklardan doğan davalar.
E) Kamu ihale Kanunu hükümleri uyarınca alınan ihale kararlarının iptali istemiyle açılan davalar.

Cevap: Yukarıdaki soruda da anlatıldığı üzere İhale kanunları uyarınca yapılan alımsatım, trampa, kiralama, taşıma ve bayındırlık gibi mal ve hizmet teminini içeren sözleşmelerde, sözleşmenin yapılmasına kadar idare tarafından yapılan idari işlemler idari yargının, ihale sözleşmesinin imzalanması aşamasından sonraki **uygulama aşamasındaki** uyuşmazlıklar **adli yargının** görev alanına girer. Dolayısıyla "E" seçeneğinde yer alan ihale kararı, ihale sözleşmesinin yapılmasından önceki aşamada idarenin tek yanlı üstünlüğü ile yaptığı bir işlem olduğu için bunlardan doğan davalar idari yargıda görülür.
E'dir.

Kaymakamlık 2002

45. Aşağıdaki davalardan hangisi idari yargının görev alanı içine girer?

A) Nüfus kayıtlarında değişiklik yapılması için nüfus idaresine yapılan başvurunun 60 gün içinde yanıtsız bırakılması üzerine açılan dava
B) Tapu kayıtlarında değişiklik yapılması için tapu idaresine yapılan başvurunun 60 gün içinde yanıtsız bırakılması üzerine açılan dava
C) Kanun dışı yakalanan veya tutuklanan bir kişi tarafından bu nedenle uğradığı zararların tazmini istemiyle idare aleyhine açılan dava
D) 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca düzenlenen ödeme emrinin iptali istemiyle açılan dava
E) İcra memurunun yapmış olduğu yanlış bir işlem nedeniyle zarara uğrayan kişi tarafından açılan tazminat davası

Cevap:6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun kapsamında sadece taşınmaz mallarla ilgili haciz dolayısıyla açılacak istihkak davaları haczi yapan tahsil dairesinin bulunduğu yer adli mahkemesine açılır. Bunun dışında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un uygulanmasında tarh, tahakkuk ve tahsil aşamasında doğan diğer tüm davalar idari yargı mercilerinde görülür.
D'dir.

Kaymakamlık 2001

46. TBMM Başkanlığınca TBMM'de görev yapan personele ilişkin olarak alınan kararlara karsı açılacak davalarda görevli yargı yeri aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yargıtay
B) İdari yargı
C) Adli yargı
D) Anayasa Mahkemesi
E) Yüksek Seçim Kurulu

Cevap: Yasama organının yasama işlevlerinden kanun ve kanun hükmünde kararname parlamento kararları biçiminde tesis ettiği TBMM İç Tüzüğü, milletvekillerinin üyeliklerinin düşmesi ile yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması Anayasa Mahkemesi tarafından denetlenmektedir. Yasama organının bunun dışındaki parlamento kararı biçiminde aldığı savaş ilanı, olağanüstü hal veya sıkıyönetim kararlarını onaylama, Bakanlar Kurulu üyelerini Yüce Divan'a sevk, kalkınma planlarını kabul etme ya da Sayıştay'a üye seçmek gibi işlemlerine karşı anayasal yargı yolu kapalıdır.

 **ÖNEMLİ**	Ancak idari makam olarak kabul edilen TBMM Başkanı ve TBMM Başkanlık Divanı'nın, yasama işlevinden ayrılan, TBMM'de görev yapan memurlara ilişkin tasarrufları ya da Sayıştay üyelerinin aylık ve ödeneklerinin ödenmesine ilişkin idari nitelikli işlemleri **idari yargı denetimine tabidir**. Ayrıca Danıştay, TBMM'nin parlamento kararı biçiminde gerçekleştirdiği RTÜK üyelerinin seçiminin, yürütme erki içinde bulunan bir üst kurula kamu görevlisi atanmasının idari fonksiyona dâhil olacağına, dolayısıyla iptal davasına konu olabileceğine ve idari yargının görev alanına girdiğine karar vermiştir.[10]

B'dir.

[10] Danıştay, 5. Daire; 24.01.2007, E.2005/5627 – K.2007/72, Danıştay Dergisi, s.115.

UYUŞMAZLIK YARGISI

İdari Hâkimlik 2011

47.

I. Olumlu görev uyuşmazlığında, görev kararlarına karşı itiraz yolunun açık olduğu hukuk davalarında bu kararların kesinleşmiş olması gereklidir.

II. Olumlu görev uyuşmazlığı çıkan davalarda, davaların tarafları, konusu ve sebebi aynı olmalıdır.

III. Olumlu görev uyuşmazlığı, adli, idari ve askerî yargıya bağlı ayrı iki yargı merciine açılan davalarda yargı mercilerinin her ikisinin kendilerini görevli sayan kararlar vermiş olmaları hâlinde söz konusu olur.

Uyuşmazlık Mahkemesinde görülecek olumlu görev uyuşmazlıkları ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C)I ve II
D) I ve III E) II ve III

Cevap: Uyuşmazlık Mahkemesi Kanunu'nun 10 ila 13. Maddelerinde "olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma", 17. Maddesinde ise "olumlu görev uyuşmazlığı" başlığıyla iki ayrı düzenleme bulunmaktadır. Bu soruda sorulan çıkma olasılığı yok denecek kadar az olan, nadir görülecek bir durum olan 17. Maddedeki "OLUMLU GÖREV UYUŞMAZLIĞI" sorulmaktadır. Buna göre:

"OLUMLU GÖREV UYUŞMAZLIĞI; adli ve idari yargıya bağlı ayrı iki yargı merciine açılan VE TARAFLARI, KONUSU VE SEBEBİ AYNI olan davalarda, bu yargı mercilerinin HER İKİSİNİN KENDİLERİNİ GÖREVLİ SAYAN KARARLAR VERMİŞ OLMALARI, görev kararlarına karşı itiraz yolunun açık olduğu CEZA DAVALARINDA BU KARARLARIN KESİNLEŞMİŞ BULUNMASI durumunda meydana gelir.

Olumlu görev uyuşmazlığının giderilmesini isteyen taraflardan birinin, ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamların, taraf sayısından iki fazla düzenleyeceği dilekçe ile başvurduğu yargı mercii;

a) Dilekçelerden birini ve varsa eklerini yazı ile diğer yargı merciine derhal iletir ve dava dosyasının kendisine gönderilmesini ister.

b) Diğer dilekçeler ve varsa eklerini, 7 gün içinde cevabını bildirmesi için karşı tarafa ve ilgili makamlara tebliğ eder. Tebligat yapılan taraf veya ilgili makam, süresi içinde bu yargı merciine cevabını bildirmezse, cevap vermekten vazgeçmiş sayılır.

c) Dilekçeyi, alınan cevapları ve varsa ekleri ile dava dosyalarını, Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderir ve görevli yargı merciinin belirlenmesini ister."

Yani, "olumlu görev uyuşmazlığında", "olumlu görev uyuşmazlığı çıkarmadan" farklı olarak aynı anda açılmış iki dava vardır ve davalara bakan yargı yerleri itiraz olsun ya da olmasın davalara bakmaya devam ederler. Ayrıca, "olumlu görev uyuşmaz-

lığında" uyuşmazlığın giderilmesini isteme yetkisi, "olumlu görev uyuşmazlığı çıkarmadan" farklı olarak Başsavcılara değil, davanın taraflarına aittir.

Ancak olumlu görev uyuşmazlığında, görev kararlarına karşı itiraz yolunun açık olduğu **hukuk davalarında bu kararların kesinleşmiş olma şartı aranmadığına**, sadece görev kararlarına karşı itiraz yolunun açık olduğu CEZA DAVALARINDA BU KARARLARIN KESİNLEŞMİŞ BULUNMASI şartının arandığına dikkat edilmelidir.

E'dir.

Adli Hâkimlik Avukatlık 2011

TAKİP EDEN SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

01.04.2010'da girdiği K sınavında, sınav esnasında şüpheli davranışlarda bulunan A'nın üzerinde elektronik haberleşme cihazı bulunmuş, cihaza ve kulaklığa el konularak durum tutanakla tespit edilmiştir. A'nın itirazı üzerine olaya müdahale eden polis memuru, A'yı salon dışına çıkarmak için aşırı güç kullanınca ayağı kayarak yere düşen A'nın kolu kırılmıştır. Sınavı yapan ÖSYM tarafından A'ya 20.05.2010'da, kopya çektiği gerekçesiyle sınavının geçersiz olduğu tebliğ edilmiştir.

48. A'nın zararın tazmini için adli yargıda açtığı davada yargı yeri, idari yargının görevli olduğu gerekçesi ile görevsizlik kararı vermiştir. Bunun üzerine A, idari yargıda dava açmış, idari yargı yeri de adli yargının görevli olduğunu ileri sürerek görevsizlik kararı vermiştir.

Buna göre, görevli yargı yerini belirleme yetkisi aşağıdakilerden hangisine aittir?

A) Danıştay
B) Yargıtay
C) Uyuşmazlık Mahkemesi
D) Davaya ilk bakan mahkeme
E) Davaya son bakan mahkeme

Cevap: Sorudaki olayda olumsuz görev uyuşmazlığı bulunmaktadır.

ÖNEMLİ	Olumsuz görev uyuşmazlığı: adli ve idari yargı mercilerinden en az ikisinin: - tarafları, - konusu, - sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olduğu durumda ortaya çıkan ve Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görevli yargı kolunu belirlemesiyle çözümlenen yargı kolu uyuşmazlığıdır.

Dolayısıyla olumsuz görev uyuşmazlığı çıkarmanın üç koşulu vardır:

a. İki ayrı yargı kolundaki yargı mercii tarafından verilen iki ayrı görevsizlik kararı bulunmalıdır.
b. Görevsizlik kararlarının kesin ya da kesinleşmiş olması gerekir.
c. Görevsizlik kararı verilen davalar aynı olmalıdır.

Olumsuz görev uyuşmazlıklarında dava dosyaları, son görevsizlik kararını veren yargı merciince, bu kararın kesinleşmesinden sonra, ceza davalarında doğrudan doğruya diğer davalarda ise taraflardan birinin istemi üzerine, ilk görevsizlik kararını veren yargı merciine ait dava dosyası da temin edilerek Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilir ve görevli yargı merciinin belirlenmesi istenir.

Uyuşmazlık Mahkemesi, ikinci kesinleşmiş görevsizlik kararını veren mahkemenin gönderdiği olumsuz görev uyuşmazlığıyla ilgili dosyayı inceler. İlk inceleme sırasında ve gerekli gördüğü hallerde ilgili Başsavcıların görüşünü de alır. Uyuşmazlık Mahkemesi görevli yargı merciini belirtip görevsizlik kararı veren mahkemenin kararını kaldırır ve bu durumu mahkemeye bildirir. Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görevlilik kararının tebliğini alan mahkeme ayrıca bir görevlilik kararı almadan davayı görmeye başlar.

C'dir.

Kaymakamlık 2010

TAKİP EDEN 3 SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Bir lokantanın kapalı alanında tütün ürünü tüketen D'ye yetkili kolluk makamı tarafından idari para cezası uygulanmış; D, bu para cezasının iptali istemiyle idare mahkemesinde bir iptal davası açmıştır. Davalı idare, savunma dilekçesinde bu davanın adli yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle görev itirazında bulunmuş, idare mahkemesinin 12.04.2009 tarihinde davalı idareye tebliğ edilen kararıyla görev itirazı reddedilmiştir.

49. Davalı idarenin bu davanın adli yargıda görülmesini sağlamak üzere en son hangi tarihe kadar görev itirazını reddeden idare mahkemesine başvurması gerekir?

A) 27.04.2009 B) 12.05.2009 C) 11.06.2009
D) 12.10.2009 E) 12.12.2010

Cevap: Görev itirazında bulunan kişi veya makam, mahkemenin kararının tebliğ tarihinden, başlayarak 15 gün içinde, uyuşmazlık çıkarılmasını istemeye yetkili makama (görev alanı korunmak istenen Başsavcıya) sunulmak üzere iki nüsha dilekçeyi görev itirazını reddeden yargı merciine verir.

12.04.2009 tarihinde tebliğ edildiğine göre en geç 15 gün içinde, yani 27.04.2009'a kadar görev itirazını reddeden idare mahkemesine başvurması gerekir.

A'dır.

50. İdare mahkemesinin, davalı idarenin başvurusu üzerine vermiş olduğu görev itirazını ret kararını kaldırmadığı takdirde, itiraz dilekçesini ileteceği uyuşmazlık çıkarmaya yetkili makam aşağıdakilerden hangisidir?

A) Danıştay Başsavcısı
B) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı
C) Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı
D) Bölge idare mahkemesi başkanı
E) Anayasa Mahkemesi Başkanı

Cevap: Uyuşmazlık çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makam, reddedilen görevsizlik itirazı;

- Adli yargı yararına ileri sürülmüş ise Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı,
- İdari yargı yararına ileri sürülmüş ise Danıştay Başsavcısı,

Soruda davalı idare, savunma dilekçesinde bu davanın adli yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle görev itirazında bulunulduğuna göre itiraz dilekçesinin iletileceği uyuşmazlık çıkarmaya yetkili makam Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısıdır.
B'dir.

51. Yukarıdaki soruda sorulan makam uyuşmazlık çıkarılmasını gerekli gördüğü takdirde çıkarılacak uyuşmazlığın türü ve bu uyuşmazlığı kesin olarak çözümleyecek olan yargı yeri aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Hüküm uyuşmazlığı – Yargıtay Başkanlar Kurulu
B) Olumlu görev uyuşmazlığı – Danıştay Başkanlık Kurulu
C) Olumlu görev uyuşmazlığı – Uyuşmazlık Mahkemesi
D) Olumsuz görev uyuşmazlığı – Uyuşmazlık Mahkemesi
E) Olumsuz görev uyuşmazlığı – Bölge idare mahkemesi

Cevap: Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma; adli ve idari bir yargı merciinde açılmış olan davada, diğerinin görev alanına girdiği gerekçesiyle ileri sürülen görev itirazının reddi üzerine, kendi görev alanına girdiği ileri sürülen, dolayısıyla görev alanı korunmak istenen ilgili Başsavcı veya Başkanun sözcüsü tarafından görev konusunun incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nden istenmesidir.
C'dir.

Adli Hâkimlik Nisan 2009

TAKİP EDEN SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Ankara'da ikamet eden ve İzmir ili sınırları içerisindeki arsası üzerinde yazlık ev inşa etmek isteyen A, ilgili Belediyeden aldığı ruhsat uyarınca inşaatı tamamlamış, 13.11.2007 tarihinde 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 30. maddesi uyarınca yapı kullanma izni almak için yine ilgili Belediyeye başvurmuştur. Belediye A'nın başvurusuna herhangi bir yanıt vermemiştir.

İzmir Sulh Ceza Mahkemesinin kararı üzerine A, süresi içerisinde Ankara İdare Mahkemesinde dava açmış, Ankara İdare Mahkemesi uyuşmazlığın adli yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir.

52. Buna göre, aşağıdakilerin hangisinde bu durumda ortaya çıkan görev uyuşmazlığının türü ve hangi merci tarafından çözümleneceği doğru olarak belirtilmiştir?

A) Olumlu görev uyuşmazlığı – Uyuşmazlık Mahkemesi
B) Olumsuz görev uyuşmazlığı – Uyuşmazlık Mahkemesi
C) Olumsuz görev uyuşmazlığı – Danıştay
D) Olumlu görev uyuşmazlığı – Yargıtay
E) Olumlu görev uyuşmazlığı – Danıştay

Cevap: Olumsuz görev uyuşmazlığı: adli ve idari yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu, sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olduğu durumda ortaya çıkan ve Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görevli yargı kolunu belirlemesiyle çözümlenen yargı kolu uyuşmazlığıdır.

Soruda İzmir Sulh Ceza Mahkemesi ile Ankara İdare Mahkemesinin kesinleşmiş görevsizlik kararları olduğuna göre, bu uyuşmazlık Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından çözülecek olumsuz görev uyuşmazlığıdır.

B'dir.

Kaymakamlık 2009

TAKİP EDEN SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

İthalat işiyle uğraşan F Şirketinin İtalya'dan ithal ettiği 5 ton çekirdek kahveye, Gümrük İdaresince el konulmuş ve adı geçen ürün bir süre Gümrük İdaresinin ambarında muhafaza edilmiş, muhafaza karşılığı tahsil edilen ardiye ücreti, şirket yetkilisinin Gümrük Kanunu uyarınca açılan ceza davasında beraat etmesi üzerine iade edilmiştir. Bununla birlikte, F Şirketi ardiye ücretinin tahsil tarihi ile iade tarihi arasında geçen süre için faiz istemiyle İdare Mahkemesinde bir tam yargı davası açmış, davalı idarenin bu davada adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle yaptığı görev itirazı Mahkeme tarafından reddedilmiştir.

53. Davalı idarenin, davanın adli yargıda görülmesini sağlamaya yönelik olarak çıkarabileceği uyuşmazlığın türü ve bu uyuşmazlığı kesin olarak karara bağlamakla görevli merci, aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Olumlu görev uyuşmazlığı – Uyuşmazlık Mahkemesi
B) Olumsuz görev uyuşmazlığı – Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı
C) Olumlu görev uyuşmazlığı – Danıştay Başsavcısı
D) Hüküm uyuşmazlığı – Uyuşmazlık Mahkemesi
E) Olumsuz görev uyuşmazlığı – Anayasa Mahkemesi

Cevap:



ÖNEMLİ

Olumlu görev uyuşmazlığı <u>çıkarma</u>; adli ve idari bir yargı merciinde açılmış olan davada, diğerinin görev alanına girdiği gerekçesiyle ileri sürülen görev itirazının reddi üzerine, kendi görev alanına girdiği ileri sürülen, dolayısıyla görev alanı korunmak istenen ilgili Başsavcı veya Başkanunsözcüsü tarafından görev konusunun incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nden istenmesidir.

O zaman soruda geçen olumlu görev uyuşmazlığını çıkarma isteminde bulunmaya yetkili makam, reddedilen görevsizlik itirazı adli yargı yararına ileri sürüldüğüne göre Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, bu uyuşmazlığı kesin olarak karara bağlamakla görevli merci Uyuşmazlık Mahkemesi'dir.
A'dır.

Adli Hâkimlik Aralık 2008

TAKİP EDEN SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

D'nin trenle yolculuk ederken bavulunun kaybolması üzerine T.C. Devlet Demir Yolları Genel Müdürlüğü aleyhine Ankara İdare Mahkemesinde zararının giderilmesi için açtığı davada mahkeme, davanın adli yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle görev yönünden reddine karar vermiş, bunun üzerine D süresi içerisinde Ankara Asliye Hukuk Mahkemesinde aynı istemle bir dava açmış, bu davaya bakan mahkeme de davanın idari yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle görev yönünden reddine hükmetmiştir.

54. Bu durumda, doğan uyuşmazlığın türü ve hangi yargı mercii tarafından çözümleneceği aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Olumlu görev uyuşmazlığı – Uyuşmazlık Mahkemesi
B) Olumlu görev uyuşmazlığı – Danıştay
C) Olumsuz görev uyuşmazlığı – Danıştay
D) Hüküm uyuşmazlığı – Uyuşmazlık Mahkemesi
E) Olumsuz görev uyuşmazlığı – Uyuşmazlık Mahkemesi

Cevap: Sorudaki olayda idari yargı merciiyle (Ankara İdare Mahkemesi) adli yargı merciine (Ankara Asliye Hukuk Mahkemesi) tarafları, konusu, sebebi aynı olan açılmış davada her iki yargı mercii de karşılıklı birbirlerini görevli görerek kendileri görevsiz kararı vermişler ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiştir. Netice olarak olumsuz görev uyuşmazlığının koşulları oluştuğuna göre hangi yargı kolunun görevli yargı kolunu olduğunu belirleyecek makam Uyuşmazlık Mahkemesi'dir. E'dir.

Adli Hâkimlik Nisan 2008
Kaymakamlık 2008
KPSS Hukuk 2007
Adli Hâkimlik 2004
Kaymakamlık 2002
Kaymakamlık 2001

55. Uyuşmazlık Mahkemesi, aşağıdakilerden hangileri arasındaki hüküm uyuşmazlıklarını karara bağlayamaz?

A) Yargıtay – Danıştay
B) Asliye hukuk mahkemesi – İdare mahkemesi
C) Asliye hukuk mahkemesi – vergi mahkemesi
D) Vergi ve benzeri mali yükümlülükler konusunda Danıştay – Sayıştay
E) İdare mahkemesi – Ticaret mahkemesi

Cevap: Uyuşmazlık Mahkemesi adli ve idari olmak üzere 2 yargı kolu arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını çözümler. Uyuşmazlık Mahkemesi'nin yetki uyuşmazlıklarının çözümüne ilişkin görevinin bulunmadığına dikkat edilmelidir.

Vergi ve benzeri mali yükümlülükler konusunda Danıştay ile Sayıştay arasındaki hüküm uyuşmazlıklarını karara bağlayamaz. Çünkü Sayıştay Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görev alanına girmemektedir.

Ayrıca, teorik olarak idari yargı ile seçim yargısı (YSK) arasında da görev uyuşmazlığı olacağı düşünülse bile buna pratikte rastlamak mümkün değildir. Çünkü seçim yargısının görev alanı son derece sınırlı ve belirlidir. Uyuşmazlık Mahkemesi, İş Mahkemesi ile İlçe Seçim Kurulu arasında ortaya çıkıp kendi önüne gelen olumsuz görev uyuşmazlığında, İl veya İlçe Seçim Kurulu ve YSK kararlarının kendisinin çözümlediği uyuşmazlıklar arasına, dolayısıyla görev alanına girmediği gerekçesiyle başvuruyu reddetmiştir. Sonuç olarak, seçim yargısına ilişkin uyuşmazlıklar Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görev alanı dışındadır.

Yine, Anayasa'ya göre Anayasa Mahkemesi ile diğer mahkemeler arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınacağı için anayasa yargısına ilişkin bir görev veya hüküm uyuşmazlığı çıkma imkânı yoktur.
D'dir.

Kaymakamlık 2006

56. Davalı idare M, bir işlemin iptali istemiyle Ankara 2. Ticaret Mahkemesinde açılmış bir davada görev itirazında bulunarak Ankara idare mahkemelerinin görevli olduğunu iddia etmiş, bu itiraz mahkemece reddedilmiştir. M, yargı yerinin görevsizliğine ilişkin bir uyuşmazlık çıkartmak istemektedir, bu amaçla davanın görüldüğü mahkemeye bir başvuru yapmıştır.
Buna göre, bu uyuşmazlığı aşağıdakilerden hangisi çıkartabilir?

A) Ankara Bölge İdare Mahkemesi Başkanlığı
B) Yargıtay Başsavcısı
C) Davalı idare
D) Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı
E) Danıştay Başsavcısı

Cevap: Olumlu görev uyuşmazlığını çıkarma yetkisi, görev alanı korunmak istenen ve uyuşmazlığın kendi görev alanına girdiği iddia edilen yargı kolunun veya düzeninin başındaki Başsavcıya verilmiştir. Bu bağlamda görevsizlik itirazı idari yargı lehine ileri sürüldüğü için idari yargının başında bulunan Danıştay Başsavcısı çıkarabilir.
E'dir.

İdari Hâkimlik 2005

57. Davalının yapmış olduğu görev itirazının idare mahkemesi tarafından reddedilmesi durumunda, davalı aşağıdaki yollardan hangisine başvurabilir?

A) Red kararının tebliğini izleyen günden itibaren 7 gün içinde bu karar aleyhine bölge idare mahkemesine itiraz başvurusunda bulunabilir.
B) Olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması istemiyle, görevlilik kararı veren idare mahkemesine başvurabilir.
C) Red kararının tebliğinden itibaren 30 gün içinde bu karar aleyhine Danıştay'a temyiz başvurusunda bulunabilir.
D) Görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurabilir.
E) Bu karar, nihai karar niteliği taşımadığı için davalının herhangi bir yola başvurması mümkün değildir.

Cevap: Görev itirazında bulunan tarafın görev itirazının reddedilmesi üzerine, görev itirazında bulunan kişi veya makam, mahkemenin;
- itirazın reddine ilişkin kararın verildiği tarihten,
- şayet bu kararın tebliği gerekiyorsa tebliğ tarihinden,
- itiraz yolu açık bulunan ceza davalarında ise ret kararının kesinleştiği tarihten

Başlayarak 15 gün içinde, uyuşmazlık çıkarılmasını istemeye yetkili makama (görev alanı korunmak istenen Başsavcı'ya) sunulmak üzere iki nüsha dilekçeyi, itirazı reddederek görevlilik kararı veren yargı merciine verir.
B'dir.

Kaymakamlık 2002
İdari Hâkimlik 2001

58. Hüküm uyuşmazlığına konu olan çelişkili kararlarla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) İki ayrı yargı düzeni içinde yer alan mahkemelerce verilmiş olmalıdır.
B) Esasa ilişkin ve kesin olmalıdır.
C) Çelişkili kararların verildiği davaların iki tarafı da aynı olmalıdır.
D) Çelişkili kararlar nedeniyle bir hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunmalıdır.
E) Çelişkili kararlar aynı konuda olmalıdır.

Cevap: Adli ve idari yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden bir hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan durumlardan kaynaklanan uyuşmazlıklara hüküm uyuşmazlığı denir.

Hüküm uyuşmazlığının ortaya çıkabilmesi için iki ayrı yargı düzeninde esastan karara bağlanıp kesinleşmiş kararların verildiği davaların:

- konusu,
- sebebi,
- taraflarından en az birinin

aynı olması gereklidir.

Daha önce "en az davacıların aynı olması" hükmü yer alıyor, bu durum zaten uygulama da nadiren ortaya çıkacak hüküm uyuşmazlığına gidilmesini daha da zorlaştırıyordu. Kanunda yapılan değişiklikle "taraflarından en az birinin aynı olması" hükmü getirilerek bu yola başvurulması kolaylaştırılmıştır.
C'dir.

İdari Hâkimlik 2001

59. İdare mahkemesinde açılmış olan bir davada davalı idare, görev itirazında bulunmuş ve bu itiraz reddedilerek görevlilik kararı verilmiş olması halinde, davalı idare hangi sürede, nereye ne gibi bir istem ile başvurabilir?

A) Görevlilik kararının yazılı olarak bildirilmesinden itibaren 15 gün içinde, görev uyuşmazlığı çıkartılmasını istemeye yetkili mercie sunulması istemiyle görevlilik kararı vermiş olan mahkemeye başvurabilir.

B) Görevlilik kararının yazılı olarak bildirilmesinden itibaren 15 gün içinde görev uyuşmazlığı çıkartılması istemiyle, doğrudan doğruya uyuşmazlık çıkartılmasını istemeye yetkili mercie başvurulabilir.

C) Görevlilik kararının yazılı olarak bildirilmesinden itibaren 30 gün içinde, görevlilik kararının kaldırılması istemiyle Danıştay'a başvurabilir.

D) Görevlilik kararının yazılı olarak bildirilmesinden itibaren 30 gün içinde, görevlilik kararının kaldırılması istemiyle bölge idare mahkemesine başvurabilir.

E) Görevlilik kararının yazılı olarak bildirilmesinden itibaren 15 gün içinde, görev konusunun karara bağlanması istemiyle doğrudan Uyuşmazlık Mahkemesine başvurabilir.

Cevap: Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarma sürecinde, görev itirazında bulunan tarafın görev itirazının reddedilmesi üzerine, görevlilik kararının yazılı olarak bildirilmesinden başlayarak 15 gün içinde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasını istemeye yetkili makama (görev alanı korunmak istenen Başsavcıya) sunulmak üzere itirazı reddederek görevlilik kararı veren yargı merciine başvurulur.
A'dır.

İDARİ DAVALAR: İPTAL VE TAM YARGI DAVALARI

Adli Hâkimlik 3 Haziran 2017 (Uyarlama)

60. İdari yargıda sulh başvurunda bulunma yoluna ilişkin aşağıdaki seçeneklerden hangisi yanlıştır?

A) Sulh istemine ilişkin başvuru, işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurur. Başvuru sonuçlanmadan dava açılamaz.

B) İdare tarafından reddedilmeyen sulh başvuruları, hukuki uyuşmazlık değerlendirme komisyonuna gönderilir.

C) Hukuki uyuşmazlık değerlendirme komisyonu, kamu idareleri bünyesinde üst yönetici tarafından oluşturulan, hukuk birimi amiri ve hukuki uyuşmazlıkla ilgili birim amirinin bulunduğu en az 3 üyeden oluşur.

D) Hukuki uyuşmazlık değerlendirme komisyonunun inceleme sonunda hazırlayacağı rapor karar vermeye yetkili mercilerin sulh başvurusunu kabul etmesi halinde başvuru sahibine, hazırlanan sulh tutanağının imzalanması için en az 1 aylık süre verilir.

E) İdare ile başvuru sahibinin sulh olması halinde, konu ya da miktara ilişkin olarak artık dava yoluna başvurulamaz.

Cevap: 2011 yılında kabul edilen 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname ile "SULH BAŞVURUSU" getirilmiştir.

İdari işlemler dolayısıyla haklarının ihlal edildiğini iddia edenler idareye başvurarak, uğramış oldukları zararın sulh yoluyla giderilmesini dava açma süresi içinde isteyebilirler.

İdari eylemler nedeniyle hakları ihlal edilenlerce, idari dava açmadan önce 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca yapılan başvurular da sulh başvurusu olarak kabul edilir ve bu maddede yer alan hükümler çerçevesinde incelenir.

Sulh istemine ilişkin başvuru, işlemeye başlamış olan DAVA AÇMA SÜRESİNİ DURDURUR. Başvuru sonuçlanmadan dava açılamaz.

Sulh başvurularının **60 GÜN** içinde sonuçlandırılması zorunludur. Sulh başvurusu 60 gün içinde sonuçlandırılmamışsa istek reddedilmiş sayılır (ZIMNİ RED).

Sulh başvurusu, belli bir konuyu ve somut bir talebi içermiyorsa, idari makam tarafından reddedilir. 659 sayılı KHK uyarınca yapılan ve idare tarafından reddedilmeyen başvurular, **hukuki uyuşmazlık değerlendirme komisyonuna** gönderilir.

Hak ihlaline neden olan birden fazla idarenin varlığı halinde, ortak hukuki uyuşmazlık değerlendirme komisyonu oluşturulabilir.

Sulh başvurularının incelenmesinde, başvurunun konusu, zarara yol açan olay ve nedenleri, zararın idari eylem veya işlemden doğup doğmadığı ve meydana geliş şekli, idarenin tazmin sorumluluğunun olup olmadığı, zararın miktarı ve ödenecek tazminat tutarı tespit edilir. Hukuki uyuşmazlık değerlendirme komisyonu tarafından, bilirkişi incelemesi dâhil olmak üzere gerekli her türlü araştırma ve inceleme yapılır, olayla ilgili bilgisi bulunan kişiler dinlenebilir.

Kamu idareleri bünyesinde üst yönetici tarafından oluşturulan, hukuk birimi amiri ve hukuki uyuşmazlıkla ilgili birim amirinin bulunduğu en az 3 üyeden oluşan hukuki uyuşmazlık değerlendirme komisyonu, anlaşmazlıkları önleyici hukuki tedbirleri zamanında alır, uyuşmazlıkların sulh yoluyla çözümü konusunda mütalaa verir. Ayrıca komisyon, idare hizmetleriyle ilgili olarak diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan mevzuat taslaklarını, idare birimleri tarafından hazırlanan mevzuat taslakları ile düzenlenecek her türlü sözleşme ve şartname taslaklarını, idare ile üçüncü kişiler arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin işleri ve idare birimlerince sorulacak diğer işleri inceleyip hukuki mütalaasını bildirme görevleri de vardır.

Sulh başvurularının incelenmesinde, başvurunun konusu, zarara yol açan olay ve nedenleri, zararın idari eylem veya işlemden doğup doğmadığı ve meydana geliş şekli, idarenin tazmin sorumluluğunun olup olmadığı, zararın miktarı ve ödenecek tazminat tutarı tespit edilir. Hukuki uyuşmazlık değerlendirme komisyonu tarafından, bilirkişi incelemesi dahil olmak üzere gerekli her türlü araştırma ve inceleme yapılır, olayla ilgili bilgisi bulunan kişiler dinlenebilir.

Hukuki uyuşmazlık değerlendirme komisyonunun inceleme sonunda hazırlayacağı rapor karar vermeye yetkili mercilere sunulur. Bu mercilerin sulh başvurusunu kabul etmesi halinde başvuru sahibine, hazırlanan sulh tutanağının imzalanması için en az 15 GÜNLÜK süre verilir. Davet yazısında, belirtilen tarihte gelmesi veya yetkili temsilcisini göndermesi gerektiği, aksi takdirde sulh tutanağını kabul etmemiş sayılacağı ve yargı yoluna başvurarak zararının tazmin edilmesini talep etme hakkının bulunduğu belirtilir.

Başvuru sahibinin idarenin önerdiği tazminat miktarı ve ödeme usulünü içeren sulh tutanağını reddetmesi ya da 15 günlük süre içinde gelmemek suretiyle reddetmiş sayılması durumunda, 60 günlük süre içinde tam yargı davası açma hakkı başlar.

Tazminat miktarı ve ödeme şekli üzerinde **idare ve istemde bulunanın sulh olmaları halinde**:

- Taraflarca imzalanan ilam hükmünde bir tutanak düzenlenir. Sulh olunan miktar idare bütçesinden ödenir. Vadeye bağlanmamış alacaklarda tutanağın imzalandığı tarihten itibaren iki aylık sürenin dolmasından, vadeye bağlanmış alacaklarda ise vadenin dolmasından önce tutanak icraya konulamaz.
- Sulh tutanağının kabul edilmemesi veya kabul edilmemiş sayılması hallerinde bir uyuşmazlık tutanağı düzenlenerek bir örneği ilgiliye verilir.

İdare ile başvuru sahibinin sulh olması halinde, konu ya da miktara ilişkin olarak artık dava yoluna başvurulamaz. Yani, idarenin hazırladığı sulh tutanağını imzalayan başvuru sahibinin idari yargıda tam yargı dava açma hakkı bulunmamaktadır. D'dir.

2011 yılında 659 sayılı KHK ile düzenlenen "sulh yoluna başvurma" yoluna ilişkin, ilk defa 3 Haziran 2017 tarihinde yapılan adli hâkimlik sınavında burada uyarlaması yapılan soru gelmiştir.



Normalde İYUK'ta yer almadığı için pek çok adayın dikkatini çekmemiş olan "sulh yoluna başvurma" yolunun bundan sonraki sınavlarda gelebilmesi kuvvetle muhtemel olmasından dolayı, aday arkadaşlarımın sorunun açıklamasını dikkatle okumaları isabetli olacaktır.

Adli Hâkimlik 2012

61. I. İptal davası açabilmek için davacının menfaati ihlal edilmelidir.
II. Tam yargı davası açabilmek için davacının hakkı ihlal edilmelidir.
III. İdari işlemlere karşı iptal ve tam yargı davası birlikte açılamaz.
IV. İdari işleme karşı tam yargı davası ancak işlemin iptali üzerine açılabilir.
İdari yargılama hukukuna göre yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) I ve II D) II ve IV
C) I ve III E) II, III ve IV

Cevap:



ÖNEMLİ

İdari yargı sistemimizde, 2577 sayılı İYUK'un 2. Maddesi'ne göre 3 tane idari dava bulunmaktadır:

a) **İptal davası**: İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan davalar,

b) **Tam yargı davası**: İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan davalar,

c) **İdari sözleşmelerden doğan davalar**: Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

Dolayısıyla her ikisi de idari yargıya özgü davacıda dava açma ehliyeti bakımından sübjektif şartlar olan iptal davası için "menfaat ihlali", tam yargı davasında ise "hak ihlali" aranmaktadır.

Ayrıca aşağıdaki soruda da izah edileceği üzere:

- İdari işlemlerden kaynaklanan iptal ve tam yargı davaları birlikte açılabilir ve
- Tam yargı davası açılabilmesi için iptal davasının kabul edilip işlemin iptaline gerek yoktur.

B'dir.

İdari Hâkimlik 2012

62. Bir idari işlem nedeniyle hakkı ihlal edilen ilgilinin idari yargıda açabileceği davalar hakkında aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) İsterse sadece iptal davası açabilir.
B) Ancak iptal davası lehine sonuçlanırsa tam yargı davası açabilir.
C) İptal davası sonuçlandıktan sonra tam yargı davası açabilir.
D) İsterse sadece tam yargı davası açabilir.
E) İptal davası ve tam yargı davasını birlikte açabilir.

Cevap: Yukarıda 2012 Adli Hâkimlik sorusu sadece format değiştirerek aynı içerikte sorulmuştur. Yukarıdaki sorunun IV numaralı öncülünde yer alan yanlış olan öncül bu sefer çoktan seçmeli formatında burada yanlış olan doğru seçenek olan "B"de yer almaktadır.

İdari işlemler nedeniyle hakları ihlal edilen ilgililerin açacakları tam yargı davaları İYUK'un 12. Maddesinde şöyle düzenlenmektedir:



ÖNEMLİ

İlgililer, haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştaya ve idare ve vergi mahkemelerine doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi, ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu hususstaki kararın veya kanun yollarına başvurulması halinde verilecek kararın tebliği veya bir işlemin icrası sebebiyle doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava süresi içinde tam yargı davası açabilirler.

İlgili kanuni düzenlemeden de açıkça görüleceği üzere, idari işlemlerden dolayı hakları ihlal edilen ilgililerin açacakları tam yargı davaları dört ayrı biçimde ortaya çıkmaktadır:

a. İdari İşlemlere Karşı Doğrudan Doğruya Sadece İptal veya Tam Yargı Davası Açılabilir

İdari bir işlemden dolayı kişisel hakkı ihlal edilen kişi sadece iptal davası açabilir. Davacı ayrıca işlemin iptalini istemeden doğrudan doğruya sadece tam yargı davası da açabilir. Kişi, burada işlemin hukuka uygun olup olmadığıyla ilgilenmemekte, yalnızca uğradığı zararın tazminini istemektedir. Ayrıca kişinin zarar gördüğü işlem hukuka uygun da olabilir. Hukuka uygun idari işlemler de, "kusursuz sorumluluk" ilkesi uyarınca kişilerin hakkını ihlal edebilir, bu durumda işlemin iptalini istemeden, yalnızca o işlemden doğan zararın karşılanması istenebilir. Bu durumda doğrudan doğruya tam yargı davası açılır.

b. İptal ve Tam Yargı Davaları Birlikte Açılabilir

Bir idari işlemin ilgilinin hem menfaatini hem de kişisel bir hakkını ihlal etmesi durumunda, idari işleme karşı aynı dilekçe ile, hem işlemin iptali için iptal davası, hem de işlemden uğranılan zararın tazmini için tam yargı davası beraberce açılabilir. Örneğin görevine son verilen bir memur, aynı dilekçe ile hem görevine son veren işlemin iptali için iptal davası, hem de görevine son verildikten sonra yoksun kaldığı özlük haklarının iadesi ve alması gereken parasal ödemelerin kendisine verilmesi için tam yargı davası açabilir.

c. İptal Davası Açılıp Sonuçlandıktan Sonra Tam Yargı Davası Açılabilir

Bir idari işlemden dolayı hakkı ihlal edilen kişi, önce iptal davası açıp dava sonuçlandıktan sonra dava açma süresi (60gün) içinde tam yargı davası açarak hakkının yerine getirilmesini isteyebilir. İptal davasının kabul edilip işlemin hukuka aykırı bulunarak iptal edilmesi durumunda, tam yargı davası sağlam bir temele oturacağı için uğranılan haksızlığın giderilmesi kolaylaşır.[11]

Ancak, TAM YARGI DAVASI AÇILABİLMESİ İÇİN İPTAL DAVASININ KABUL EDİLİP İŞLEMİN İPTALİNE GEREK YOKTUR. İptal davası reddedilip işlemin hukuka uygunluğu teyit edilse bile, tam yargı davası açma yolu kapanmaz. Çünkü, yukarıda da değinildiği gibi, idarenin "kusursuz sorumluluk" ilkesi çerçevesinde, hukuka uygun işlemleriyle de ilgililerin hakkını ihlal etmesi mümkündür.

d. İdari İşlemin İcrasından (Uygulanmasından) Doğan Zararların Tazmini İçin Tam Yargı Davası Açılabilir

Zorunlu emekliye sevk, önceden verilen ruhsatın iptali gibi bazı idari işlemler tesis edilip tebliğ edildikleri anda hemen ve doğrudan ilgililer için zarar doğurur. Bu işlemlere karşı "a" seçeneğinde öngörülen biçimde tebliğlerinden itibaren dava açma süresi olan 60 gün içinde tam yargı davası açılır. Ancak yapı yıkım, mühürleme veya kapatma kararları gibi idari işlemler ise tesis ve tebliğleriyle değil, uygulandıkları (icra edildikleri) zaman zarara neden olurlar. İşte böyle, yapılıp kesinleştikleri anda değil de yürütülme aşamasında ilgililer için zarara neden olan işlemlerin uygulanmasına karşı da yine dava açma süresi (60) gün içinde tam yargı davası açılır.
B'dir.

---

[11] Gözübüyük, **a.g.e.**, s. 271.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Ekim 2012

63. Bir idari eylemden dolayı hakkı ihlal edilen kimsenin açacağı tam yargı davası ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Eylem tarihinden itibaren 60 gün içinde dava açabilir.
B) Dava açmadan önce 60 gün içinde idareye başvurmalıdır.
C) Dava açmadan önce eylemi öğrendiği tarihten itibaren 1 yıl ve her hâlde eylem tarihinden itibaren 5 yıl içinde ilgili idareye başvurmalıdır.
D) Eylem tarihinden itibaren 1 yıl içinde dava açabilir.
E) Eylem tarihinden itibaren 5 yıl içinde dava açabilir.

Cevap: Bir idari işleme dayanmayan, arkasında bir idari işlem olmayan salt idari eylemlerden uğranılan zararın giderilmesi için açılacak tam yargı davaları İYUK Md. 13'te şöyle düzenlenmiştir:

ÖNEMLİ	**İdari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların idari dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka suretle öğrendikleri tarihten itibaren 1 yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren 5 yıl içinde ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri gereklidir. Bu isteklerin kısmen veya tamamen reddi halinde, bu konudaki işlemin tebliğini izleyen günden itibaren veya istek hakkında 60 gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren, dava süresi içinde dava açılabilir.**

Buna göre, görülen zarar, arkasında idari bir işlem olmayan, yönetimin gündelik kamu hizmetlerini sunma sürecindeki eylem veya davranışlarından ortaya çıkmışsa, bu zararın giderilmesi için doğrudan tam yargı davası açılamaz. Tam yargı davası açma süreci şöyle işler:

1) Zararın ve zararın nedeninin yazılı tebliğ veya herhangi bir biçimde öğrenildiği tarihten itibaren 1 yıl ve her halde (en geç) eylem tarihinden itibaren 5 yıl içinde idareye başvurarak sebebiyet verdiği zararı gidermesi, ihlal ettiği hakkı yerine getirmesi istenir.
2) İdare zararı gidermeyi kısmen veya tamamen reddederse ya da 60 gün sessiz kalmak suretiyle zımnen reddederse (zımni ret kararı) bu bir "ön karar" olarak kabul edilir.
3) İdarenin ön kararına karşı dava açma süresi olan 60 gün içinde görevli ve yetkili idari yargı merciine idarenin verdiği zararı tazmin ettirmek için tam yargı davası açılır.

C'dir.

KPSS Hukuk 2012
Kaymakamlık 2004

64. İdari eylem nedeniyle uğranılan zararın giderilmesi için eylem tarihinden 3 ay sonra doğrudan idare mahkemesine açılan tam yargı davasında, mahkemenin vereceği karar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Süre aşımından davanın reddine
B) Öncelikle idareye başvurulması için davanın reddi
C) Davayı esastan inceleyerek davanın kabul veya reddine
D) Dava dosyasının görevli idari merciye tevdiine
E) Görev yönünden davanın reddine

Cevap: Yukarıda anlatıldığı üzere salt idari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların idari dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka suretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri gereklidir.

İdareye başvurmadan doğrudan idari yargı yerine açılan tam yargı davasında, idari yargı mercii ilk inceleme aşamasında;

a. Kanunun istisnai olarak dava açılmadan önce idari mercilere başvurulmasını zorunlu tuttuğu,
b. Salt idari eylemlerden kaynaklanan tam yargı davalarında, idareye başvurarak verdiği zararı gidermesini istemek suretiyle ön karar alınmasının zorunlu olduğu,

ancak bu başvuruların yapılmadan dava açılması durumlarında, "idari merci tecavüzü" gerekçesiyle DİLEKÇENİN GÖREVLİ İDARE MERCİİNE TEVDİİNE karar verir. İdare merciine tevdi kararından sonra, idarenin vereceği açık veya zımni ret kararından sonra davacının idari yargıya tekrar dava açması gerekir. Görevli idare merciine tevdi kararına karşı kanun yollarına başvurulabilir.

D'dir.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Mayıs 2012

65. İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisinde idari eylemlerden kaynaklanan tam yargı davası açılmadan önce ilgili idareye başvurma zorunluluğu aranmaz?

A) Eylemin idari nitelikte olduğunun açıkça tespit edilebildiği durumlarda
B) Eylemi yapan idarenin hangisi olduğunun tespitinin mümkün olmadığı durumlarda
C) Eylemi yapan kamu görevlisinin kesin olarak tespit edildiği durumda
D) Görevli olmayan askerî yargı mercilerine açılan tam yargı davasının görev yönünden reddi üzerine idari yargı mercilerine dava açılması durumunda
E) Dava açılmadan önce adli yargıda delil tespiti yoluyla ilgili idarenin ve zarar miktarının belirlenmiş olduğu durumlarda

Cevap: Salt idari eylemden kaynaklanan bir tam yargı davası, ön karar alınmadan yanlışlıkla görevli olmayan adli yargı yerlerine açılmış, bu mahkemeler de görevsizlik kararı vererek davayı reddetmişlerse, bu görevsizlik kararının kesinleşmesinden sonra, artık idareden bir ön karar alma zorunluluğu kalmaz. Bu durumda doğrudan 30 günlük süre içinde idari yargıya tam yargı davası açılır.
D'dir.

(Adli Hâkimlik Avukatlık 2011

TAKİP EDEN 2 SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

01.04.2010'da girdiği K sınavında, sınav esnasında şüpheli davranışlarda bulunan A'nın üzerinde elektronik haberleşme cihazı bulunmuş, cihaza ve kulaklığa el konularak durum tutanakla tespit edilmiştir. A'nın itirazı üzerine olaya müdahale eden polis memuru, A'yı salon dışına çıkarmak için aşırı güç kullanınca ayağı kayarak yere düşen A'nın kolu kırılmıştır. Sınavı yapan ÖSYM tarafından A'ya 20.05.2010'da, kopya çektiği gerekçesiyle sınavının geçersiz olduğu tebliğ edilmiştir.

66. A, kolunun kırılması nedeniyle uğradığı zararın giderilmesi için aşağıdaki yargı yerlerinin hangisinde, ne tür bir dava açmalıdır?

A) İdare mahkemesi – ceza davası
B) Bölge idare mahkemesi – tazminat davası
C) Sulh ceza mahkemesi – ceza davası
D) İdare mahkemesi – tam yargı davası
E) Asliye ceza mahkemesi – ceza davası

Cevap: Olayda idarenin bir eyleminden kaynaklanan bedensel bir zarar bulunmaktadır. Davacının kişisel hakkı doğrudan ihlal edilmiştir. Dolayısıyla idarenin eyleminden kaynaklanan bu zararın tazmini için idare mahkemesine tam yargı davası açılacaktır.
D'dir.

67. A'nın kolunun kırılması, idarenin sorumluluğu bakımından hangi sorumluluk ilkesi içinde değerlendirilebilir?

A) Risk
B) Haksız fiil
C) Fiili yol
D) Hizmet kusuru
E) Kamu külfetleri karşısında eşitlik

Cevap: Olayda idarenin hizmetin sunumunda gerekli dikkat ve özeni göstermemesinden, hizmeti gereği gibi usul ve kurallarına uygun icra etmemesinden, özetle hizmetin kötü işlemesinden kaynaklanan kusurlu sorumluluğu bulunmaktadır.
D'dir.

Adli Hâkimlik Avukatlık 2011

TAKİP EDEN SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

01.04.2010'da girdiği K sınavında, sınav esnasında şüpheli davranışlarda bulunan A'nın üzerinde elektronik haberleşme cihazı bulunmuş, cihaza ve kulaklığa el konularak durum tutanakla tespit edilmiştir. A'nın itirazı üzerine olaya müdahale eden polis memuru, A'yı salon dışına çıkarmak için aşırı güç kullanınca ayağı kayarak yere düşen A'nın kolu kırılmıştır. Sınavı yapan ÖSYM tarafından A'ya 20.05.2010'da, kopya çektiği gerekçesiyle sınavının geçersiz olduğu tebliğ edilmiştir.

68. A'nın sınavının iptali işleminin sebep unsuru aşağıdakilerden hangisidir?

A) A'nın K sınavına girmesi
B) A'nın kolunun kırılmış olması
C) A'nın başkalarının hakkına tecavüz etmeye çalışmış olması
D) A'nın kopya çekmiş olması
E) A'nın davranışının etik olmaması

Cevap: İdareyi işlem yapmaya sevk eden her türlü hukuki veya fiili durum, gerekçe, saik, faktör, olay veya etkenler idari işlemin sebep unsurunu oluşturur. İdari fonksiyonun ve işlemlerin nihai ve vazgeçilmez biricik amacı kamu yararının gerçekleşmesi olduğuna göre, her idari işlemin hukuk kurallarıyla belirlenmiş ya da en azından kanunlara aykırı olmayan meşru, rasyonel ve gerçek bir dayanağının, yani sebebinin olması zorunludur.

İdari işlemlerin sebebi ya maddi bir olay ya da daha önceden tesis edilmiş başka bir işlem olabilir.

Soruda geçen A'nın sınavının iptali işleminin dayanağı ya da nedenini, A'nın kopya çekme eylemi oluşturmaktadır.
D'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2010

69. Ankara'da bir lisede öğrenci olan A, girdiği matematik dersi sınavından beklediğinin altında bir not almış; velisi B, öğretmenle eskiden kalan bir husumeti olduğunu, çocuğunun düşük not almasının da bu husumetten kaynaklanan bir kin gütme sonucu olduğunu düşünmüş ve dava açmaya karar vermiştir.

Buna göre B, kime karşı hangi yargı kolunda dava açabilir?

A) Lise Müdürlüğüne karşı idari yargıda
B) Lise Müdürlüğüne karşı adli yargıda
C) Ders Öğretmenine karşı adli yargıda
D) Ankara İl Millî Eğitim Müdürlüğüne karşı idari yargıda
E) Ankara Valiliğine karşı idari yargıda

Cevap: Merkezi idarenin taşra kuruluşlarının kararlarında, illerin idaresi yetki genişliğine dayandığı, yani valinin ilde merkez adına merkeze danışmadan bağımsız karar alabilme serbestiyeti bulunduğundan açılacak idari davalarda husumet valiliğe yöneltilir.

Bu çerçevede Milli Eğitim Bakanlığı'nın Ankara'daki taşra birimindeki işlemlerinin iptali istemiyle açılacak idari davada davalı idare okul müdürlüğü, kaymakamlık ya da İl Milli Eğitim Müdürlüğü olmayıp, Ankara ilinde milli eğitim hizmetlerinin yürütülmesinden sorumlu olan Ankara Valiliği olacaktır.
E'dir.

Adli Hâkimlik Nisan 2009

70. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığınca çıkarılan 27.08.2008 tarihli Hava Kirliliğinin Kontrolü ve Önlenmesi Genelgesi'nin, ithal ve yerli katı yakıtların ısınma amaçlı olarak kullanılması için yerine getirilmesi gereken yükümlülüklere, denetime ve yaptırımlara ilişkin bölümünün, mevzuata ve Türkiye'nin enerji planlamasına aykırı olduğu gerekçesiyle iptali için 15.10.2008 tarihinde Danıştay'da bir dava açmıştır.

Buna göre, Danıştay'ın bu davanın ilk inceleme aşamasında vermesi gereken kararla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Danıştay, davanın görev yönünden reddedilerek dava dosyasının yetkili idare mahkemesine gönderilmesine karar vermelidir.
B) Danıştay, ortada idari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar vermelidir.
C) Danıştay, davanın ehliyet yönünden reddine karar vermelidir.
D) Danıştay, davanın süre aşımı yönünden reddine karar vermelidir.
E) Danıştay, idari merci tecavüzü nedeniyle dosyanın görevli idare mercii olan Çevre ve Orman Bakanlığına tevdiine karar vermelidir.

Cevap: Davacının davaya taraf olma ve dava açabilme ehliyetine sahip olması ile açtığı davada hukuki yararını içeren objektif ehliyeti koşullarını taşımasından sonra, dava açmanın iptal davasına özgü sübjektif koşulu olan "menfaat ihlali" kriterinin bulunup bulunmadığına bakılır.



ÖNEMLİ

Aynı devlet tüzel kişiliğinde olmalarından ve aralarında menfaat çatışması olması kabul edilemeyeceğinden dolayı bir bakanlığın diğer bakanlığa karşı dava açma ehliyeti bulunmaz. Hepsi devlet tüzel kişiliğinde yer aldığından, Devlet'in kendi kendini dava etmesi muhaldir. Bakanlıklar arasındaki anlaşmazlıklar, aralarında eşgüdümü sağlamak ve düzeltici önlemleri almakla yükümlü Bakanlar Kurulu ve Başbakan tarafından çözülür.

Dolayısıyla, soruda geçen olayda Danıştay davanın ilk inceleme aşamasında bir aynı tüzel kişiliğin altında yer alan bir bakanlığın diğer bakanlıkla menfaat çatışması olamayacağından, dolayısıyla ehliyet yönünden davanın reddine karar verecektir.
C'dir.

Adli Hâkimlik Mart 2008
Adli Hâkimlik 2004

71. İdari yargı yerleri tarafından verilen iptal kararları iptal edilen işlemi hangi tarihten itibaren hükümsüz hale getirir?

A) İptal davasının açıldığı tarihten itibaren
B) İptal edilen işlemin tesis edildiği tarihten itibaren
C) İptal kararının verildiği tarihten itibaren
D) İptal kararının davacıya tebliği tarihinden itibaren
E) İptal kararının davalı idareye tebliği tarihinden itibaren

Cevap: İdari yargı yerleri tarafından verilen iptal kararları geçmişe yöneliktir (makabline şamildir). Yani mahkemenin iptal kararı, davaya konu idari işlemi ilk tesis edildiği tarihten itibaren doğurduğu tüm sonuçlarla birlikte ortadan kaldırarak hükümsüz hale getirir.
B'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2008

72.

I. Serik İlçesinde yaşayan vatandaş B
II. Serik Belediyesi
III. Trabzon'da yaşayan vatandaş B
IV. Antalya Valiliği
V. Antalya Turizmi Geliştirme Derneği

Antalya İli Serik İlçesinde linyit kömürü ile çalışacak termik santral kurulmasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı işlemine karşı yukarıdakilerden hangileri iptal davası açamaz?

A)Yalnız III B) III ve IV C) I, III ve IV
D) I, IV ve V E) II, III ve IV

Cevap: 64. sorunun çözümünde anlatıldığı üzere idari yargıda dava açmanın iptal davasına özgü sübjektif koşulu "menfaat ihlali" kriteridir. "Menfaat" kriteri uyarınca, hukuka aykırı olduğu ileri sürülen idari işlemle "ciddi ve makul" olmak şartıyla "meşru, kişisel ve güncel (aktüel)" bir "ilgi (alaka) ve bağı (rabıta)" olan, işlemin "doğrudan veya dolaylı", "maddi veya manevi" "etkisi altında kalan" ve bu suretle menfaati ihlal olan herkes iptal davasında davacı olabilir. Bu çerçevede:

I numaralı öncülde Serik İlçesinde yaşayan vatandaş B davacı olabilme ehliyetini haizdir. Çünkü mahalle, köy, belde sakini (belediye sınırları içinde mukim) olmayı veya hemşehriliği Danıştay, özellikle mimari, çevre ve benzeri kentsel dokulara ilişkin işlemlerde menfaat ilişkisinin kurulmasında yeterli görmektedir. Ayrıca 5393 sayılı Belediye Kanunu ile "herkes ikamet ettiği yerin hemşehrisidir" olarak yeni getirilen tanım neticesinde, herkesin ikamet ettiği yerle ilgili kararlarla menfaat bağının olduğu yasal olarak açıkça belirlenmiştir.

II numaralı öncüldeki Serik Belediyesi de ayrı bir kamu tüzel kişiliği olmasından dolayı, kendi görev ve yetki alanındaki konularda menfaatinin olması hasebiyle davacı olarak iptal davası açabilecektir.

III numaralı öncüldeki Trabzon'da yaşayan vatandaş B'nin dava açma ehliyeti yoktur. Salt vatandaşlık bağı, Danıştay içtihatlarında menfaat ihlali için yeterli görülmemektedir. Vatandaşlara her idari işlem aleyhine salt vatandaş olma sıfatıyla iptal davası açabilme hakkı tanınmamıştır.[12]

IV numaralı öncüldeki Antalya Valiliği'nin de dava açma ehliyeti bulunmamaktadır. Çünkü aynı tüzel kişilik, dolayısıyla aynı hiyerarşi içinde yer alan kuruluşlar, birbirlerine karşı iptal davası açamazlar. Her ikisi de devlet tüzelkişiliği içinde yer alan ve aralarında hiyerarşik denetim olan Bakanlıkla Antalya Valiliği'nin aralarında menfaat yarışması ya da çatışması olamayacağı için birbirlerini dava edebilmeleri mümkün değildir.

V numaralı öncüldeki Antalya Turizmi Geliştirme Derneği davacı olabilme ehliyetini haizdir. Çünkü dernekler kuruluş amaçlarıyla sınırlı ve tüzel kişiliğinin menfaati ihlal edildiğinde dava açma ehliyetine sahiptirler.
B'dir.

[12] Danıştay, İDDGK, 24.12.1982, E. 1982/350 – K. 1982/449, **Danıştay Dergisi**, Sayı 50-51; Şeref Gözübüyük ve Turgut Tan, İdare Hukuku, Cilt 2, **İdari Yargılama Hukuku**, 3. Baskı, Turhan Kitabevi, 2008, Ankara, s.420.

Adli Hâkimlik Aralık 2008

73. İl Millî Eğitim Müdürü olarak görev yapan A'nın bu görevden alınarak Millî Eğitim Bakanlığında memur kadrosuna atanmasına ilişkin işlem dolayısıyla maaşında meydana gelen azalmadan doğan zararının giderilmesi istemiyle görevli ve yetkili idari yargı yerinde açtığı davanın türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) İptal davası B) Yorum davası C) Tam yargı davası
D) Tespit davası E) İstirdat davası

Cevap: Soruda idarenin bir işleminden kaynaklanan maddi bir zarar olduğu, dolayısıyla idarenin bir işleminden ötürü kişinin maddi hakkı doğrudan ihlal edildiği için idari yargıda zararın tazmini için tam yargı davası açılır.
C'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2008

74. M İlçesinde meydana gelen tahrip ve yağma olaylarında saldırgan gruplarca traktörü yakılan K, uğradığı zararın tazmini istemiyle idare aleyhine bir tam yargı davası açmıştır. Davaya bakan mahkeme, meydana gelen olaylarda halkın can ve mal güvenliğinin korunması şeklindeki kamu hizmetinin düzenlenmesi ve işleyişindeki yetersizlik nedeniyle uğranılan zararların idarece tazmini gerektiğine karar vermiştir.
Buna göre, mahkemenin kararının gerekçesi aşağıdakilerden hangisine dayanır?

A) Mesleki risk
B) Hizmet kusuru
C) Sosyal risk
D) İdarenin tehlikeli faaliyetleri
E) Fedakârlığın denkleştirilmesi

Cevap: Sorunun gelişimindeki ifadelerden kusursuz sorumluluk çerçevesinde kamu düzenini bozmaya hatta anayasal düzeni ortadan kaldırmaya yönelik terörist eylemlerden kaynaklanan zararların tazminini içeren "sosyal risk" ilkesi akla gelmektedir. Ancak K'nın uğradığı zararın tazmini istemiyle idare aleyhine açtığı tam yargı davasında davaya bakan mahkeme, meydana gelen olaylarda halkın can ve mal güvenliğinin korunması şeklindeki kamu hizmetinin düzenlenmesi ve işleyişindeki yetersizlik nedeniyle uğranılan zararların idarece tazmini gerektiğine karar vermiştir. Dolayısıyla mahkemenin idarenin sunduğu hizmetleri gereği gibi sunmadığına, hizmetlerinde eksiklik, hata, yetersizlik ve tedbirsizlik gibi kusurlarının olduğuna hükmetmiştir. Sonuç olarak, mahkemenin kararının gerekçesi hizmet kusuruna dayanan kusurlu sorumluluğudur.
B'dir.

Kaymakamlık 2007

75. Aşağıdakilerden hangisi iptal davasına konu edilemez?

A) Memuriyetten çıkarılmaya ilişkin disiplin cezası
B) Başka bir memuriyete atanmaya ilişkin karar
C) Memuriyete girme isteminin reddine ilişkin karar
D) Disiplin soruşturması açılması gerektiği yönünde teftiş heyeti raporu
E) Memurun görev yerinin değiştirilmesine ilişkin karar

Cevap: İptal davasına konu olan idari işlemler, etkili, icrai, yürütülebilir, uygulanabilir olmalı, ilgilisinin hukuki statüsünde bir değişiklik doğurmalıdırlar. Etkili idari işlemler, yeni bir hukuki durum yaratma, mevcut bir hukuki durumu değiştirme ya da ortadan kaldırma biçiminde hukuki sonuçlar doğururlar.



ÖNEMLİ

Bir idari işlemin icrai olması, o işlemin maddi anlamda uygulanabilir, yürütülebilir, etkili bir işlem olması ve hukuk düzenini etkileyen sonuçlar doğurmasıdır.

İdari işlemin icrailiği, o işlem hakkında idari yargı da iptal davası açabilmenin de ön koşuludur. Kural olarak, icrai nitelikte olmayan, yani hukuk âleminde değişiklik yaratmayan ya da uygulanabilir olmayan işlemler iptal davasına konu olmazlar.

Bu çerçevede idarenin tüm işlemleri icrai nitelikte değildir. İdarenin işlemlerinden yol gösterici ya da hazırlayıcı nitelikte olanları etkili ve yürütülebilir değildir, hukuk düzeninde değişikliğe yol açmazlar. Mesela, disiplin soruşturması sürecinde soruşturmacının hazırlık işlemleri veya disiplin soruşturması açılması gerektiği yönünde teftiş heyetinin hazırladığı rapor icrai nitelikte olmadığı için iptal davasına konu olmayacaktır.
D'dir.

Kaymakamlık 2007

76. İptal davasıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Menfaati olanların dava ehliyeti vardır.
B) Kişisel hakkı ihlal edilmiş olanların dava ehliyeti yoktur.
C) Genel dava açma süresi 60 gündür.
D) Sadece etkili idari işlemlere karşı açılabilir.
E) İptal davalarında yerindelik denetimi yapılamaz.

Cevap: İptal davası icrai (etkili, yürütülebilir) idarî işlemler hakkında tebliğ veya ilanlarını izleyen 60 gün içinde yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan davalar olarak tanımlanır.

İdari yargı davalarında iptal davasına özgü özel ehliyet şartını oluşturan "menfaat" kavramı, tam yargı davasının koşulu olan "sübjektif hak ihlalinden" daha geniş bir içeriğe ve kapsama sahiptir. Dolayısıyla çok daha geniş ve sınırları görece belirsiz bir kavram olan "menfaat" ihlalinde iptal davası açıldığına göre, kişisel yararı, çıkarı, varlığı, vb. bağlamında "hakkı" ihlal edilenler evleviyetle iptal davası açabileceklerdir.

B'dir.

İdari Hâkimlik 2006

77. İdareye karşı idari başvuru yoluna gidilmeden doğrudan doğruya adli yargıda açılmış; ancak idari yargının görevi içine girdiği gerekçesi ile reddedilmiş olan bir tazminat davasının, bu kez süresi içinde idari yargıda açılmış olması halinde, idari yargı mercii aşağıdakilerden hangisini yapamaz?

A) Dava dilekçesinin görevli idare merciine tevdiine karar verir.
B) Dava dilekçesini süre yönünden inceleyebilir.
C) Davayı, adli yargının görevi içine girdiği gerekçesiyle görev yönünden reddedebilir.
D) Davanın adli yargının görevine girdiği kanısına vardığında, görevsizlik kararı vermeden, görevli merciin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurabilir.
E) Dava dilekçesinin usulüne uygun olarak düzenlendiğini tespit ettiğinde, dava dilekçesini davalı idareye tebliğ eder.

Cevap: İYUK Md. 13/2 uyarınca, salt idari eylemden kaynaklanan bir tam yargı davası, ön karar alınmadan yanlışlıkla adli yargı yerlerine açılmış, bu mahkemeler de görevsizlik kararı vermişlerse, bu görevsizlik kararının kesinleşmesinden sonra, artık idareden bir ön karar alma zorunluluğu kalmaz. Dolayısıyla idari yargı merciinin "idari merci tecavüzü" nedeniyle dava dilekçesine görevli idari makama göndermez.

A'dır.

Kaymakamlık 2006

78. İptal davaları ve idari yargı yetkisiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) İptal davası, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biriyle hukuka aykırı olduklarından dolayı kişisel hakları doğrudan ihlal edilenler tarafından açılır.
B) İdari yargı yetkisi idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimiyle sınırlıdır. İdari mahkemeler yerindelik denetimi yapamazlar.
C) İdari yargı yerince verilen iptal kararı, idari işlemi tesis edildiği tarihten itibaren ortadan kaldırır.
D) İptal davaları, kesin ve yürütülmesi zorunlu nitelikteki idari işlemler hakkında açılabilir.
E) İptal davalarının esas amacı idarenin hukuka uygun davranmasını sağlamaktır.

Cevap: Yukarıda da anlatıldığı gibi iptal davası açılabilmesi için davacı ile idari işlem arasında ciddi, makul, meşru, kişisel ve güncel (aktüel) bir ilgi (alaka) ve bağ (rabıta) temelinde doğrudan veya dolaylı, maddi veya manevi menfaat bağı yeterliyken, tam yargı davasında sübjektif kişisel bir hakkın ihlali gerekmektedir. Dolayısıyla "A" seçeneğindeki "doğrudan hakkın ihlal edilmesi" iptal değil tam yargı davası için gerekli olan bir koşuldur.
A'dır.

Kamu İhale Kurumu 2006

79. I. Ergin ve sezgin olmak
II. Dava konusu ile meşru bir menfaat ilişkisi bulunmak
III. T.C. vatandaşı olmak
Yukarıdakilerden hangileri iptal davası açma ehliyeti yönünden davacıda bulunması zorunlu niteliklerdir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

Cevap: İptal davasının ön koşullarından biri, İYUK 14/3-c'de "ehliyet" olarak ifade edilen davada taraf olma ve dava açma ehliyetinin bulunmasıdır. Ehliyet kavramı "objektif ehliyet" ve "sübjektif ehliyet" olmak üzere ikiye ayrılmaktadır:

1. Objektif ehliyet: 6100 sayılı yeni Hukuk Muhakemeleri Kanunu (HMK) çerçevesinde, "taraf olma" (HMK, Md. 50) ve "dava açabilme" (HMK, Md. 51) ehliyetlerini kapsayan **"objektif (genel) ehliyet"**, HMK'nın göndermede bulunduğu Türk Medeni Kanunu (TMK) hükümlerine göre belirlenen "hak ve fiil ehliyeti" kavramlarının karşılığı olup, objektif ehliyet koşullarında adli ya da idari davalar arasında bir ayrım bulunmamaktadır.

Buna göre, gerçek kişilerin medeni hakları kullanma, dolayısıyla dava açabilme ehliyetinin 3 koşulu bulunmaktadır:

a) Ayırt etme gücüne (temyiz kudretine) sahip (mümeyyiz, sezgin) olmak
b) Ergin (reşit) olmak
c) Kısıtlı (mahcur, hükümlü) olmamak

Bu koşulları taşıyan "tam ehliyetli" gerçek kişiler, doğrudan doğruya bizzat kendileri veya avukat vasıtasıyla dava açabilirler.

2. Sübjektif ehliyet: Medeni yargılama usulünde yer almayıp idari yargıya özgü dava açabilme ön koşulu olan "**sübjektif (özel) ehliyet**" ise, iptal davasında davacının "menfaatinin ihlali" koşulunu içermektedir. Davacının dava konusu idari işlem arasında ciddi, makul, meşru, kişisel ve güncel (aktüel) bir ilgi (alaka) ve bağ (rabıta) temelinde doğrudan veya dolaylı, maddi veya manevi menfaat bağı olması zaruridir. Sübjektif ehliyetin tam yargı davasındaki karşılığı ise, "hak ihlali" dir.

Davada taraf olma ehliyeti bakımından T.C. vatandaşları ile yabancılar arasında bir ayrım yapılmamıştır. Yabancıların dava ehliyeti için ülke sınırları içinde konutunun bulunması veya adres gösterme gibi herhangi bir sınırlama getirilmemiştir. Yabancılarla ilgili düzenleme ve teminat istenme şartı 6100 sayılı yeni HMK'da değil, 2007 tarih ve 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'da (MUHUK) yer almaktadır.

MUHUK'un 48. Maddesine göre, ikametgâhı Türkiye'de olmayan Türk mahkemesinde dava açan, davaya katılan veya icra takibinde bulunan yabancı gerçek ve tüzel kişiler, yargılama ve takip giderleriyle karşı tarafın zarar ve ziyanını karşılamak üzere mahkemenin belirleyeceği teminatı göstermek zorundadır. Mahkeme, dava açanı, davaya katılanı veya icra takibi yapanı karşılıklılık esasına göre teminattan muaf tutar.

C'dir.

Kamu İhale Kurumu 2006

80. Hastane polisi olarak Ankara Numune Hastanesinde nöbet tutmakta olan polis memuru P, gece 02.00 sularında Emniyet Müdürlüğünce gönderilen kumanyasını yerken, hastanede yatmakta olan akıl hastası H'nin bıçaklı saldırısı üzerine yaşamını yitirmiştir. P'nin eşi E'nin tazminat istemli başvurusu, İçişleri Bakanlığı tarafından ölüm olayı ile idari faaliyet arasında bir nedensellik bağı bulunmadığı gerekçesiyle reddedilmiştir. Bunun üzerine E, tazminat istemli bir idari dava açmıştır.

Buna göre açılan davanın türü ve süresiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) İptal davası; olayın gerçekleştiği tarihten itibaren 60 gün içinde açılmalıdır.
B) Tam yargı davası; olayın öğrenildiği tarihten itibaren 60 gün içinde açılmalıdır.
C) Tam yargı davası; olayın gerçekleştiği tarihten itibaren 15 yıl içinde açılmalıdır.
D) İptal ve tam yargı davası; olayın gerçekleştiği tarihten itibaren 1 yıl içinde açılmalıdır.
E) Tam yargı davası; başvurunun reddedildiğinin bildirildiği tarihten itibaren 60 gün içinde açılmalıdır.

Cevap: Bir idari işleme dayanmayan, arkasında bir idari işlem olmayan salt idari eylemlerden uğranılan zararın giderilmesi için açılacak tam yargı davaları İYUK Md. 13'te şöyle düzenlenmiştir:

İdari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların idari dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka suretle öğrendikleri tarihten itibaren bir yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren beş yıl içinde ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri gereklidir. Bu isteklerin kısmen veya tamamen reddi halinde, bu konudaki işlemin tebliğini izleyen günden itibaren veya istek hakkında 60 gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren, dava süresi olan 60 gün içinde dava açılabilir.

Sorudaki olayda mesleki risk çerçevesinde tehlike (risk, hasar) ilkesine dayanan idarenin kusursuz sorumluluğu bulunmaktadır. Olayda eşini kaybeden E, idarenin kolluk etkinliğinden (salt eylemden) kaynaklanan maddi ve manevi uğradığı zararlarının tazmini istemiyle bir "ön karar" almak için idareye başvurmuş, idare başvuruyu reddetmiştir. E, ön karar almak için yaptığı başvurusunun idare tarafından reddedildiğinin bildirildiği tarihten itibaren 60 gün içinde tam yargı davasını açmalıdır. E'dir.

İdari Hâkimlik 2005

81. İdari yargıda verilen iptal kararlarının sonuçlarıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) İptal kararlarının gereklerine göre, idare gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur.
B) İptal kararlarının 30 gün içinde kamu görevlileri tarafından kasten yerine getirilmemesi halinde ilgili, kararı yerine getirmeyen kamu görevlisi aleyhine tazminat davası açabilir.
C) İptal kararlarının 30 gün içinde kamu görevlileri tarafından kasten yerine getirilmemesi halinde ilgili, idare aleyhine dava açabilir
D) İdare, henüz kesinleşmemiş iptal kararlarını yerine getirmek için işlem yapmaya veya eylemde bulunmaya zorlanamaz.
E) İptal kararları, geriye yürüyerek iptal edilen idari işlemi yapıldığı tarihten itibaren ortadan kaldırır.

Cevap: İdarenin iptal kararlarını uygulama yükümlülüğünün mevzuattaki dayanakları, Anayasa (Md. 138/4) ve yasadır. İYUK Md. 28/1'de bu yükümlülük şöyle ifade edilmektedir: "Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre **idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur.** Bu süre hiçbir şekilde KARARIN İDAREYE TEBLİĞİNDEN BAŞLAYARAK 30 GÜNÜ GEÇEMEZ. Ancak, haciz veya ihtiyati haciz uygulamaları ile ilgili davalarda verilen kararlar hakkında, bu kararların kesinleşmesinden sonra idarece işlem tesis edilir."

Anayasa ve Kanun'daki bu açık, kesin ve buyurucu hükümler bir araya getirilerek, şöyle ifade edilebilir:



ÖNEMLİ

İptal davası sonucu tesis ettiği işlemi iptal edilen idari makam, iptale ilişkin yargı kararını, kararın kendisine tebliğinden başlayarak en geç 30 gün içinde, gecikmeksizin (derhal), gereklerine uygun, aynen ve tam olarak yerine getirmek için gerekli işlemleri tesis etme veya eylemde bulunma yükümlülüğündedir.

Burada idarenin bir yargı kararını yerine getirmesi için o kararın kesinleşmesini bekleme ayrıcalığı veya imkânı yoktur. Bir ilk derece yargı kararının kesinleşmesi için kanun yollarından (istinaf ya da temyiz) geçmiş olması gerekir. Oysa yukarıda İYUK Md. 28/1'de idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarını da HENÜZ KESİNLEŞMEDEN idarenin gecikmeksizin derhal yerine getirme yükümlülüğü bulunmaktadır.

Daha önce de bahsi geçtiği üzere, idari yargı yerleri tarafından verilen iptal kararları geriye yürüyerek davaya konu idari işlemi ilk tesis edildiği tarihten itibaren doğurduğu tüm sonuçlarla birlikte ortadan kaldırarak hükümsüz hale getirir.

21.2.2014 TARİH VE 6526 SAYILI KANUN (5. YARGI PAKETİ) DEĞİŞİKLİĞİ ÖNCESİ, iptal kararlarını yerine getirmeyen kamu görevlisinin tabi olduğu yaptırım, İYUK Md. 28/4'te şu şekilde hükme bağlanmıştı:

"Mahkeme kararlarının 30 gün içinde kamu görevlilerince kasten yerine getirilmemesi halinde ilgili, idare aleyhine dava açabileceği gibi,kararı yerine getirmeyen kamu görevlisi aleyhine de tazminat davası açılabilir."

Yani eski düzenlemeye göre, kamu görevlisinin iptal kararını veya yürütmenin durdurulması kararını kasıtlı olarak uygulamaması veya geciktirerek uygulaması hem bir görev kusuru, hem de hizmet kusuruyla iç içe geçmiş kişisel kusur olarak kabul ediliyor ve bu bu durumda iki seçenek ortaya çıkıyordu: Ya idare aleyhine idari yargıda maddi-manevi tazminat (tam yargı) davası açılıyor ve/veya kamu görevlisi aleyhine adli yargıda tazminat davası açılıyordu.

ÖNEMLİ	21.2.2014 tarih ve 6526 sayılı Kanun (5. Yargı Paketi) değişikliği ile İYUK Md. 28/4'ün son hali aşağıdaki gibi değiştirilmiştir: **"Mahkeme kararlarının süresi içinde kamu görevlilerince yerine getirilmemesi hâlinde tazminat davası ancak ilgili idare aleyhine açılabilir."** **Binaenaleyh, bu son düzenlemeyle mahkeme kararını yerine getirmeyen KAMU GÖREVLİSİNİN HUKUKİ/MALİ HERHANGİ BİR SORUMLULUĞU İLERİ SÜRÜLEMEYECEKTİR. SADECE MAHKEME KARARINI YERİNE GETİRMEYEN İDAREYE KARŞI İDARİ YARGIDA TAM YARGI DAVASI AÇILACAKTIR.**

Dolayısıyla mezkûr 2014 mevzuat değişikliğinden sonra sorunun artık iki tane doğru cevabı bulunmaktadır.

B ve D'dir.

İdari Hâkimlik 2005

82. A'nın Suriye uyruklu olması sebebiyle taşınmazlarının tapu kayıtlarına şerh konulmuş, bunun üzerine A Adana İdare Mahkemesinde *"Suriye uyruklu olmadığının T.C. uyruklu olduğunun hükmen tespiti"* istemiyle bir dava açmıştır.

Buna göre, mahkeme aşağıdakilerden hangisine karar vermelidir?

A) Davayı reddetmeli. Danıştay 1. Dairesine başvurarak alınacak görüşe göre dosya hakkında bir karar vermelidir.
B) Vatandaşlık tespitine ilişkin davalarda Danıştay'ın görevli olduğu gerekçesiyle, dava dosyasını Danıştay'a göndermelidir.
C) Tapu siciliyle uyuşmazlıklarda adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle, dosyayı Adana Hukuk Mahkemesine göndermelidir.
D) İdari yargıda tespit davası olarak müstakil bir dava bulunmadığından, istemi reddetmelidir.
E) Davacının Türk vatandaşı olmadığı gerekçesiyle davayı ehliyet yokluğu nedeniyle reddetmelidir.

Cevap: Soruda A'nın Adana İdare Mahkemesine yaptığı başvurusunun içeriği "Suriye uyruklu olmadığının T.C. uyruklu olduğunun hükmen tespiti" istemidir. Herhangi bir işlemin iptalini ya da bir idari işlem veya eylemden doğan zararının tazminini istememekte, mahkemeden bir hukuki durum belirlemesini talep etmektedir.

Adli yargı düzeninde edim veya inşai davalarda olduğu gibi karşı tarafın bir edimle mahkumiyeti istenmeyen, bir istemde bulunulmayan, konusu yeni bir hukuksal durumun oluşturulması veya değiştirilmesi olmayan; sadece taraflar arasında hukuksal bir ilişkinin var olup olmadığının mahkeme tarafından saptanılması amacıyla açılan davalara tespit davası denmektedir. Edim davasının öncüsü niteliğinde olan tespit davalarında, davacının dava konusu hukuksal durumun varlığının, kapsam ve içeriğinin saptanmasından hukuksal yararının olması gerekir. Bir hukuksal ilişkinin bulunduğunu belirlemek için davalara olumlu (müspet), hukuksal ilişkinin doğmadığı veya olmadığını saptamak için açılan davalara olumsuz (menfi) tespit davaları denir.

Oysa idari yargı sistemimizde iptal ve tam yargı davası olmak üzere iki tür dava bulunup tespit davası diye bir dava türü bulunmamaktadır. Bu nedenle davacı A'nın talebi ön koşullar yönünden reddedilmelidir.
D'dir.

İdari Hâkimlik 2005

TAKİP EDEN SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Jandarma eri olan A, mücavir alan dışında kalan bir bölgede 10.10.2004 tarihinde devriye görevini yerine getirirken "dur" ihtarına uymayan bir araca ateş etmiş ancak A'nın tecrübesizliği nedeniyle kurşunlardan biri devriye görevinde birlikte bulundukları jandarma çavuş B'nin ölümüne sebebiyet vermiştir. Jandarma çavuş B'nin babası C toplam 50.000 YTL maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle görevli idari yerine 01.02.2005 tarihinde, ön karar almaksızın tam yargı davası açmıştır.
Davaya bakan yargı mercii, C'nin oluşan zararının tazminine karar vermiştir.

83. Yargı mercii, bu kararını aşağıdaki sorumluluk nedenlerinden hangisine dayandırmış olabilir?

A) Hizmet kusuru
B) Haksız fiil
C) Sosyal risk
D) Fedakârlığın denkleştirilmesi
E) Tehlikeli faaliyet yürütülmesinden kaynaklanan sorumluluk

Cevap: Olayda zarara neden olan A'nın tecrübesizliğinden kaynaklanan bir zarar ortaya çıkmıştır. İdare A'ya yeterli eğitim almadan ve deneyim kazanmadan devriye görevine çıkmış, dolayısıyla hizmetin işleyişinde dikkat edilmesi gereken kurallara uyulmamış hizmet kötü işlemiştir.

Özetle olayda hizmetin kötü işleyişinden kaynaklanan hizmet kusuru çerçevesinde idarenin kusurlu sorumluluğu bulunmaktadır.
A'dır.

KPSS Hukuk 2004

84. Bakırköy ilçesi sınırları içinde bulunan bir otel, içinde kumar oynandığının polis tarafından saptanması üzerine, İstanbul Valisinin emriyle 15 gün süreyle kapatılmış, otelin işletmecisi olan şirket ise kapatma kararından 45 gün sonra, bu işlemin hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle İstanbul İdare Mahkemesi'nde iptal davası açmıştır. İşlemi yapan idare, savunmasında Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun 8. maddesinde yer alan "kumar *oynanan umumi ve umuma açık yerlerin, polisçe kati delil elde edilmesi halinde mahallin en büyük mülki amirinin emriyle kapatılacağı"* hükmüne dayalı olarak işlem tesis edildiğini bildirmiştir.

Buna göre, İdare Mahkemesi aşağıdaki kararlardan hangisini vermelidir?

A) İşlem hukuka uygun olduğundan davanın reddi
B) Süre aşımı nedeniyle davanın reddi
C) Görevsizlik nedeniyle davanın reddi
D) İdarece tesis edilen işlem yetki yönünden hukuka aykırı olduğundan, davanın kabulü
E) idarece tesis edilen işlem sebep yönünden hukuka aykırı olduğundan, davanın kabulü

Cevap: Bir idari makam başka bir idari makamın görev alanına giren bir konuda işlem yapmasına "yetki tecavüzü" denir.

Burada, işlemi yapan makam ya da kişinin idare adına irade açıklama ve işlem yapma yetkisi vardır, ancak yaptığı işlem kendine kanunla verilmiş görevlerden değildir. Yani, idari makam ya da görevli, yaptığı işlem konusunda yetkili kılınmamıştır.

Hiyerarşik kademelenme zinciri içinde üst asta emir verebilir, astın işlemlerini değiştirebilir veya uygulamayabilir. Ancak "ikame yasağı"nın bir sonucu olarak, astının yetkisi dâhilinde olan bir konuda hiçbir zaman astın yerine geçip işlem tesis edemez.

Soruda vali kanunun "mahallin en büyük mülki amirine" yani kaymakama verdiği yetkiyi onun yerine geçerek kullanmış ve yetki tecavüzü durumu ortaya çıktığı için idari işlem hukuken sakat bir işlem olarak doğmuştur. Binaenaleyh, idare mahkemesi valilik tarafından tesis edilen işlem yetki yönünden hukuka aykırı olduğundan davanın kabulü yönünde karar vermelidir.
D'dir.

İdari Hâkimlik 2003

85. Karayolları Genel Müdürlüğünce gerçekleştirilen yol yapımında kullanılan taş ve kum ocağından çevreye yayılan tozlar nedeniyle pamuk ürünü zarar gören kişi, olayın vukuundan itibaren 6 ay geçtikten sonra yetkili idare mahkemesine başvurarak uğradığı zararların tazmini istemiyle dava açmış olsa, idare mahkemesi aşağıdakilerden hangisine karar verir?

A) Davayı süre aşımı nedeniyle reddeder.
B) Davacının önce idareye başvurarak hakkının yerine getirilmesini istemesi gerektiğinden dilekçenin reddine karar verir.
C) Davacının önce idareye başvurarak hakkının yerine getirilmesini istemesi gerektiğinden davanın reddine karar verir.
D) Dava dilekçesinin görevli idare merciine tevdiine karar verir.
E) İdarenin olayda bir hizmet kusurunun bulunmaması nedeniyle davanın esastan reddine karar verir.

Cevap: Salt idari eylemlerden kaynaklanan tam yargı davalarında, zararın ve zararın nedeninin yazılı tebliğ veya herhangi bir biçimde öğrenildiği tarihten itibaren 1 yıl ve her halde (en geç) eylem tarihinden itibaren 5 yıl içinde idareye başvurarak verdiği zararı gidermesini istemek suretiyle ön karar alınmasının zorunlu olduğu, ancak bu başvurunun yapılmadan dava açılması durumlarında, idari yargı mercii "idari mercii tecavüzü" gerekçesiyle DİLEKÇENİN GÖREVLİ İDARE MERCİİNE TEVDİİNE karar verir.
D'dir.

İDARİ YARGIDA GÖREV VE YETKİ

Adli Hâkimlik 30 Mayıs 2015 (Uyarlama)

86. Aşağıdakilerden hangisi idari yargının görev alanına giren davalardan birisidir?

A) Öğrenci kredi ve burs sözleşmelerinden doğan davalar
B) İhale sözleşmesinin uygulama aşamasındaki uyuşmazlıklar
C) Yönetimin taşıt araçlarının yaptığı kazalardan kaynaklanan uyuşmazlıklar
D) Yönetimin fiili yol kapsamında verdiği zararların tazminine ilişkin uyuşmazlıklar
E) Tahkim kaydı öngörülmemiş kamu hizmeti imtiyaz sözleşmesinin uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar

Cevap: Anayasa'nın 125. Maddesinin 1. Fıkrasında 13.08.1999 yılında 4446 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikten sonra kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıkların milli veya milletlerarası tahkim yoluyla çözülebilmesi öngörülmüştür. İşte, bu değişiklikten sonra tarafların iradesiyle tahkim kaydı konmuş sözleşmelere ilişkin uyuşmazlıklar Danıştay'ın, dolayısıyla idari yargının görev alanının dışına çıkartılmıştır. Tahkim yoluna tabi olmayan idari sözleşmelere ilişkin davaların görüm ve çözüm yeri ilk derece mahkemesi sıfatıyla Danıştay'dır.
E'dir.

Kaymakamlık 2012

87. Seçilme yeterliliğini kaybeden büyükşehir belediye başkanının başkanlık sıfatını kaybetmesi aşağıda yer alan hangi merciin kararı ile olur?

A) Vali
B) İçişleri Bakanı
C) Bakanlar Kurulu
D) İdare mahkemesi
E) Danıştay

Cevap: Kanundaki hükümler saklı kalmak şartıyla, büyükşehir belediye meclisinin feshine neden olan eylem ve işlemlere katılan büyükşehir ve ilçe belediye başkanlarının görevlerine, Danıştay'ın 8. Dairesinin kararıyla son verilir.
E'dir.

Kaymakamlık 2012

88. İl genel meclisinin feshine ilişkin karara karşı itiraz merci aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bölge idare mahkemesi
B) Danıştay Sekizinci Dairesi
C) Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu
D) Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
E) İçişleri Bakanlığı

Cevap: Mahalli idarelerden köy dışında kalan belediyeler ile il özel idarelerinin seçimle gelen organlarının (belediye ya da il genel meclisi veya belediye başkanının) organlık sıfatlarını kaybetmelerine ilişkin istemleri inceleyip karara bağlama görevi münhasıran Danıştay'a (Sekizinci Dava Dairesine) verilmiştir.

Bu çerçevede Danıştay Sekizinci Dava Dairesinin il genel meclisinin feshine ilişkin kararına karşı, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 15 gün içerisinde İdari Dava Daireleri Kurulu'na itiraz edilebilir.
C'dir.

Adli Hâkimlik 2012

89. İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre, belediye başkanlığından düşürme kararlarına karşı, ilgililer kaç gün içerisinde, hangi istemle, nereye başvurabilir?

A) 15 gün – İtiraz – Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu
B) 30 gün – Temyiz – Danıştay 8. Dairesi
C) 30 gün – İtiraz – Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu
D) 15 gün – Temyiz – Danıştay 8. Dairesi
E) 30 gün – İtiraz – Bölge idare mahkemesi

Cevap: Son 3 yılda mahalli idarelerin seçilmiş organlarının, organlık sıfatını kaybetmeleri konusundaki yargısal denetim yoluyla ilgili gelen soruların sıklığı ve yoğunluğuna binaen sürecin kavranıp hazmedilebilmesi için baştan itibaren anlatmak yerinde olacaktır:

ÖNEMLİ	**İçişleri bakanı ve vali gibi yetkili mercilerce, il özel idaresinde il genel meclisi, belediyelerde belediye başkanı veya belediye meclisi gibi seçilmiş organlarının organlık sıfatlarını kaybetmeleri istemine ilişkin dosyalar Danıştay'a gönderilir. Danıştay'ın görevli Sekizinci Daire tarafından bu istem;** **- belediye başkanlarının düşmesine ilişkin ise belediye başkanlarının,** **- belediye meclislerinin veya il genel meclislerinin feshine ilişkin ise meclis başkanvekilinin savunması 15 gün içinde alınır.** **Savunma alındıktan sonra veya bu süre içerisinde savunma verilmediği takdirde sürenin bittiği tarihte dosya tekemmül etmiş sayılır ve kanunlarda gösterilen karar süreleri bu tarihten itibaren işlemeye başlar.** **Karar, savcının da görüşü alınarak dosya üzerinden verilir.** **Bu kararlara karşı tebliğini izleyen günden itibaren 15 gün içerisinde İdari Dava Daireleri Kurulu'na itiraz edilebilir.** **İtiraz 1 ay içerisinde sonuçlandırılır. İtiraz üzerine verilen karar kesin olup bu kararlara "yargılamanın yenilenmesi" yoluna başvurmak mümkün değildir.**

A'dır.

KPSS Hukuk 2012-2010-2009-2008-2002
Adli Hâkimlik 2012-2002
Adli Hâkimlik Avukatlık 2011
Maliye Bakanlığı İç Denetçi Yrd. 2009
Kaymakamlık 2008-2006-2004-2002-2000
Mali Hizmetler Uzman Yrd. 2008
İdari Hâkimlik 2006-2005-2003-2002-2001
Sayıştay 2006
Kamu İhale Kurumu 2006

90. Aşağıdakilerden hangisine karşı açılacak iptal davası, ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda görülür?

A) Rektör atama işlemine
B) Kaymakam atama işlemine
C) TOKİ arsa satış ihalesi işlemine
D) İçişleri Bakanlığı tarafından Büyükşehir Belediye Başkanının görevden uzaklaştırılması işlemine
E) Müsteşarın görevden alınmasına ilişkin müşterek kararnameye

Cevap: Danıştay ilk derece mahkemesi olarak:
1) Bakanlar Kurulu kararlarına,
2) Başbakanlık, bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının müsteşarlarıyla ilgili müşterek kararnamelere,
3) Bakanlıklar ile kamu kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca çıkarılan ve ülke çapında uygulanacak düzenleyici işlemlere,
4) Danıştay İdari Dairesince veya İdari İşler Kurulunca verilen kararlar üzerine uygulanan eylem ve işlemlere,
5) Birden çok idare veya vergi mahkemesinin yetki alanına giren işlere,
6) Danıştay Yüksek Disiplin Kurulu kararları ile bu kurulun görev alanı ile ilgili Danıştay Başkanlığı işlemlerine karşı açılacak iptal ve tam yargı davaları ile,
7) Tahkim yolu öngörülmeyen kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan idari davaları karara bağlar.
8) Danıştay, belediyeler ile il özel idarelerinin seçimle gelen organlarının organlık sıfatlarını kaybetmeleri hakkındaki istemleri inceler ve karara bağlar.

E'dir.

Adli Hâkimlik Nisan 2011

91. Gümrükçüler Derneği tarafından, Gümrük Müsteşarının görevden alınmasına ilişkin 20.06.2010'da Resmî Gazete'de yayımlanan kararnamenin iptali için Gümrük Müsteşarlığına karşı 10.09.2010'da Ankara İdare Mahkemesinde açılan iptal davasında ilk inceleme sonucunda aşağıdaki kararlardan hangisi verilmelidir?

A) Davanın görev yönünden reddi ve dosyanın Danıştay'a gönderilmesi
B) Davanın ehliyet yönünden reddi
C) Davanın süre aşımından reddi
D) Husumetin Başbakanlığa yöneltilmesi
E) Davanın dava konusu edilebilir kesin ve yürütülebilir bir işlem olmadığından reddi

Cevap: Danıştay Kanununun 24. Maddesine göre, Başbakanlık, bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının müsteşarlarıyla ilgili müşterek kararnamelere karşı ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'da dava açılır.

Dolayısıyla davanın açıldığı Ankara İdare Mahkemesi görevsiz idari yargı olduğu için ilk inceleme aşamasında davayı görev yönünden reddederek dosyayı Danıştay' havale edecektir.

A'dır.

Kaymakamlık Ocak 2011

92. İstanbul İdare Mahkemesince davanın, Ankara İdare Mahkemesinde açılması gerektiği gerekçesiyle reddine karar verilmiş, sonrasında Ankara İdare Mahkemesi davanın İstanbul İdare Mahkemesinin yetkisine girdiği gerekçesiyle kendisini yetkisiz görmüştür.
Buna göre, bu uyuşmazlık nasıl çözülür?

A) Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından çözülür.
B) Danıştay tarafından çözülür.
C) İstanbul Bölge İdare Mahkemesi tarafından çözülür.
D) Ankara Bölge İdare Mahkemesi tarafından çözülür.
E) Ankara İdare Mahkemesinin kararı doğrultusunda çözülür.

Cevap: Farklı bölge idare mahkemelerinin yargı çevresindeki idare mahkemeleri arasında çıkan yetki uyuşmazlıkları Danıştay Kanunu Md. 27/5'e göre, 2011 değişikliği sonrasında, Danıştay'ın uyuşmazlığın esasını çözümlemekle görevli idari dava dairesi[13] tarafından karara bağlanır.

B'dir.

---

[13] 9.2.2011 Tarih ve 6110 Sayılı Kanun'un 4. Maddesiyle yapılan değişiklikten önce Danıştay'ın 10. Dairesi yetkili mahkemeyi belirlemekteydi.

Kaymakamlık Ocak 2011

93. İstanbul Üniversitesi öğrencisi tarafından Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılan Lisansüstü Yönetmeliği'nin bir maddesinin iptali için açılacak davada aşağıdakilerden hangisi yetkili ve görevlidir?

A) Ankara Bölge İdare Mahkemesi
B) İstanbul İdare Mahkemesi
C) Ankara İdare Mahkemesi
D) İstanbul Bölge İdare Mahkemesi
E) Danıştay

Cevap: Danıştay Kanununun 24. Maddesine göre kamu kurum ve kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca çıkarılan ve ülke çapında uygulanacak düzenleyici işlemlere karşı açılan davalar ilk derece sıfatıyla Danıştay'da karara bağlanır.

Soruda dava konusu uyuşmazlık YÖK'ün ülke çapında uygulanan Lisansüstü Yönetmeliği olduğuna göre, bu davanın görüleceği idari yargı mercii, ilk derece sıfatıyla Danıştay dava dairesidir.
E'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2009

94. Aşağıdaki işlemlere karşı açılan iptal davalarının hangisi ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'da görülmez?

A) Bir kimsenin Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu üyesi olarak atanmasına dair Bakanlar Kurulu kararı
B) Bayındırlık Bakanlığının sadece Doğu Anadolu Bölgesi'nde uygulanacak tebliği
C) Tahkim yolu öngörülmeyen ve C Belediyesi ile özel bir şirket arasında imzalanmış kamu hizmeti imtiyaz sözleşmesi
D) Türkiye Barolar Birliği tarafından çıkarılan ve sadece İstanbul, Ankara ve İzmir'de uygulanacak olan yönetmelik
E) Bir kimsenin Denizcilik Müsteşarı olarak atanmasına ilişkin müşterek kararname

Cevap: Sınav yapıldığı tarihte doğru cevap sadece D seçeneğiydi. Çünkü:



ÖNEMLİ

Üçüncü Yargı Paketi olarak adlandırılan 02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanun çıkmadan önce Başbakanlık ve Bakanlıkların TÜM DÜZENLEYİCİ İŞLEMLERİNE karşı, kamu kurum ve kuruluşları ile meslek kuruluşlarının ise SADECE BÜTÜN ÜLKE ÇAPINDA UYGULANACAK VE TÜM ÜYELERİNE İLİŞKİN OLAN düzenleyici işlemlerine karşı Danıştay'da dava açılıyordu.

(ÜÇÜNCÜ YARGI PAKETİ)	**02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanundan sonra artık Başbakanlık, Bakanlıklar ile kamu kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca çıkarılan ve BELLİ BİR BÖLGE, İL YA DA YÖRE SINIRLARINDA UYGULANACAK DÜZENLEYİCİ İŞLEMLERLE, SOMUT, ÖZEL VE SÜBJEKTİF NİTELİKTEKİ BİREYSEL İŞLEMLERE (İDARİ KARARLARA) KARŞI GÖREVLİ VE YETKİLİ İDARİ MAHKEMELERDE DAVA AÇILACAKTIR.** **Gerek Başbakanlık ve Bakanlıklarca, gerekse kamu kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca çıkarılan ve TÜM ÜLKE ÇAPINDA UYGULANACAK yönetmelik, yönerge, genelge, özelge, tamim, plan, mukteza gibi tüm düzenleyici işlemlerine karşı ise İLK DERECE MAHKEMESİ SIFATIYLA DANIŞTAY'DA DAVA AÇILMAYA DEVAM EDECEKTİR.**

B ve D'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2009

95. Aşağıdakilerden hangisi, 13.08.1999 tarih 4446 sayılı Anayasa Değişikliğine İlişkin Kanun ile Danıştay'ın idari görevlerine ilişkin getirilen yeniliklerden biridir?

A) İmtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri tasarıları hakkında görüş vermek
B) İl merkezi olan beldelerde belediye meclisinin kesin kararlarına karşı belediye başkanı tarafından yapılan itirazı karara bağlamak
C) Bakanlar Kurulunca gönderilen kanun tasarıları hakkında düşünce bildirmek
D) Derneklerin kamu yararına derneklerden sayılabilmesi için yapılan teklifleri inceleyerek karara bağlamak
E) Cumhurbaşkanlığınca sorulan istişari nitelikteki sorular hakkında görüş bildirmek

Cevap: Daha önce Danıştay'ın Birinci İdari Dairesi'nin kamu hizmeti imtiyaz şartlaşma ve sözleşmeleri tasarıları hakkında bağlayıcı nitelikteki "incelemek" yönündeki görev ve yetkisi, 13.08.1999 tarih 4446 sayılı Anayasa Değişikliğine İlişkin Kanun "görüş bildirmek" olarak değiştirilmiştir.
A'dır.

Adli Hâkimlik Aralık 2009

96. Tüzüklerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Kamu tüzel kişileri tüzük çıkarabilir.
B) 13 Ağustos 1999 tarihindeki Anayasa değişikliği ile tüzük tasarılarının Danıştay incelemesinden geçirilmesi zorunluluğu Danıştayca 2 ay içinde görüş verilmesi zorunluluğuna indirgenmiştir.
C 13 Ağustos 1999 tarihindeki Anayasa değişikliği ile tüzük tasarılarının Danıştay incelemesinden geçirilmesi zorunluluğuna son verilmiştir.
D) Tüzüklerin yargısal denetimi ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda yapılır.
E) Tüzüklerin Cumhurbaşkanı tarafından imzalanması zorunlu bir şekil şartı değildir.

Cevap: 1982 Anayasası'nın 115. Maddesine göre münhasıran Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılabilen tüzüklerin yargısal denetimi de dolayısıyla Danıştay Kanunu'nun 24.Maddesi uyarınca ilk derece yargı mercii sıfatıyla Danıştay'da yapılacaktır. D'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2009

TAKİP EDEN SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Millî Eğitim Bakanlığının 13.05.2003 tarihinde ilan edilen Genelgesi ile bazı branşlarda mühendislik fakültesi mezunlarına öğretmenlik yapabilme olanağı tanınmıştır. Bu branşlar arasında kimya bulunmamakla birlikte, İstanbul Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Kimya Mühendisliği Bölümü mezunu olan K, 24.06.2008 tarihinde Millî Eğitim Bakanlığınca ilan edilen Konya Lisesi Kimya Öğretmenliği kadrosuna atanmak için 27.06.2008 tarihinde başvurmuş, Millî Eğitim Bakanlığının K'ye 25.07.2008 tarihinde tebliğ edilen yanıtında başvurusunun incelenmekte olduğu bildirilmiş ve fakat daha sonra inceleme sonucu hakkında hiçbir bildirim yapılmamıştır. K, kendisine verilen yanıta ve buna dayanak olan Genelge'ye karşı bir dava açmak istemektedir.

97. K'nin açacağı davada görevli ve yetkili mahkeme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Danıştay
B) Ankara İdare Mahkemesi
C) Ankara Bölge İdare Mahkemesi
D) İstanbul İdare Mahkemesi
E) Konya İdare Mahkemesi

Cevap: Millî Eğitim Bakanlığının 13.05.2003 tarihinde ilan ettiği Genelgesi ülke çapında uygulanacak düzenleyici bir işlem olması hasebiyle, söz konusu Genelge'nin hukuka aykırı olduğu dolayısıyla iptali istemiyle davanın açılacağı yargı yeri Danıştay dava dairesidir.
A'dır.

Kaymakamlık 2009

98. Aşağıdakilerden hangisi Danıştay 13. Dairesinin görevleri arasında yer almaz?

A) Kamu İhale Kanunu'ndan doğan uyuşmazlıklardan, Danıştay'ın diğer dava dairelerinin görevleri dışında kalan davalar
B) Turizmi Teşvik Kanunu'ndan doğan uyuşmazlıklardan, Danıştay'ın diğer dava dairelerinin görevleri dışında kalan davalar
C) Petrol Piyasası Kanunu'ndan doğan uyuşmazlıklardan, Danıştay'ın diğer dava dairelerinin görevleri dışında kalan davalar
D) Bankacılık Kanunu'ndan doğan uyuşmazlıklardan, Danıştay'ın diğer dava dairelerinin görevleri dışında kalan davalar
E) Türk parasının kıymetini koruma mevzuatından doğan uyuşmazlıklardan, Danıştay'ın diğer dava dairelerinin görevleri dışında kalan davalar

Cevap: 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 27. maddesi uyarınca 15/01/2016 tarih ve 2016/1 sayılı kararı ile Danıştay BAŞKANLIK KURULU, Danıştay dava daireleri arasındaki işbölümünü yeniden belirlemişti[14].

Ancak, 2575 sayılı Danıştay Kanununa, 1 Temmuz 2016 tarihinde kabul edilen 6723 sayılı Torba Kanunun 12. Maddesi ile eklenen Geçici 27. Maddenin 13. ve 14. Fıkraları uyarınca[15], Danıştay Başkanlık Kurulu 01/08/2016 tarihinde toplanıp 2016/31 sayılı kararıyla 16. VE 17. DAİRELERİ KAPATMIŞ, aynı gün 2016/32 sayılı kararıyla da 16. ve 17. Dairelerin kapatılması nedeniyle iş durumu ve ihtiyaç dikkate alınarak 2, 5, 10, 11 ve 12. Daireler arasındaki işbölümünü yeniden belirlemiş, bu düzenleme 11/08/2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu güncel gelişmeler sonrasında,

Danıştay'ın 13. Dairesi:

a) Rekabetin Korunması Hakkında Kanundan,
b) Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanundan,
c) Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanundan,
ç) Şeker Kanunundan,
d) Telsiz Kanunu, Telgraf ve Telefon Kanunu ile Elektronik Haberleşme Kanunundan,
e) Evrensel Hizmet Kanunundan,

---

[14] 15/01/2016 tarih ve 2016 /1 sayılı Danıştay Başkanlık Kurulu kararı. Karar, 20/01/2016 tarihli ve 29599 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanarak yayımı izleyen ay başından itibaren uygulanmaya başlanmıştı.

[15] 2575 sayılı Danıştay Kanununa, 6723 sayılı Torba Kanunun 12. Maddesi ile eklenen Geçici 27. Maddenin 13 ve 14. Fıkraları şöyledir:
*"13. Başkanlık Kurulu, iş durumunu ve ihtiyaçları dikkate alarak bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç **3 yıl içinde** daire sayısını 13. maddede **öngörülen daire sayısına (10 Daireye) indirir.** Ancak bu daireler, Başkanlık Kurulunca kapatılıncaya kadar görevlerine devam ederler.*
*14. **Başkanlık Kurulu**, 13. Fıkra uyarınca yapılan **her daire kapatma işleminden sonra iş durumunu ve ihtiyaçları dikkate alarak daireler arasındaki iş bölümünü yeniden belirler.** Buna ilişkin karar derhâl Resmî Gazete'de yayımlanır ve yayımı tarihinden itibaren 10 gün sonra uygulanmaya başlanır."*

f) Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanundan,
g) Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanundan,
ğ) Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanundan,
h) Elektrik Piyasası Kanunu, Doğalgaz Piyasası Kanunu, Petrol Piyasası Kanunu ile Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanundan,
ı) Sermaye Piyasası Kanunundan,
i) Türk parasının kıymetini koruma mevzuatından,
j) Mülga Bankalar Kanunu ile Bankacılık Kanunundan,
k) Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanundan,
l) Mülga Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun ile Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanundan,
m) Kamu İhale Kanunu, Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, Devlet İhale Kanunundan (ecrimisil ve tahliye ile ilgili uyuşmazlıklar hariç) ve bu Kanunlara tabi olmadığı belirtilen ihaleler ile kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan diğer ihalelerden,
n) Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanundan,
o) Enerji Verimliliği Kanunundan,
ö) İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanundan,
p) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameden,

kaynaklanan uyuşmazlıklardan, Danıştayın diğer dava dairelerinin görevleri dışında kalan davaları ve temyiz başvurularını çözümler.
B'dir.

Kaymakamlık 2009

99. I. Bir kamu tüzel kişisinin sahip olduğu taşınmaz mala ihtiyaç duyan diğer bir kamu tüzel kişisinin yazılı başvurusu üzerine, mal sahibi idarenin devire muvafakat etmemesi ya da 60 gün içinde cevap vermemesi durumunda ortaya çıkan anlaşmazlığın karara bağlanması

II. Belediye meclislerinin organlık sıfatını kaybetmelerine ilişkin istemlerin karara bağlanması

III. Birden çok bölge idare mahkemesinin yargı çevresindeki idare mahkemeleri arasında çıkan yetki uyuşmazlıklarının karara bağlanması

Yukarıdakilerden hangileri Danıştay dava dairelerinin görev alanında değildir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C)I ve II
D)II ve III E)I, II ve III

Cevap: I numaralı öncüldeki uyuşmazlık Danıştay'ın Birinci Dairesi tarafından 2 ay içinde karara bağlanır. Dolayısıyla bu görev Danıştay'ın yargısal görevi olmadığı için dava dairelerine değil idari dairesine aittir.

II numaralı öncüldeki uyuşmazlık Danıştay'ın Sekizinci Dava Dairesi tarafından karara bağlanan yargısal bir uyuşmazlıktır.

III numaralı öncüldeki uyuşmazlık ise Danıştay Kanunu Md. 27/5'e göre, 2011 değişikliği sonrasında, Danıştay'ın uyuşmazlığın esasını çözümlemekle görevli idari dava dairesi tarafından karara bağlanır.
A'dır.

Kamu İhale Kurumu 2009

100. Merkezi İzmir'de bulunan "Ege Denizini Koruma Derneği"nin, Muğla İli M Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırları içerisindeki Yat Yanaşma Yerine ilişkin olarak Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından yapılan ve yürürlüğe konulan 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı'nın iptali istemiyle açtığı davada görevli ve yetkili yargı yeri aşağıdakilerden hangisidir?

A) Muğla İdare Mahkemesi
B) Danıştay
C) Muğla Asliye Hukuk Mahkemesi
D) İzmir İdare Mahkemesi
E) Ankara İdare Mahkemesi

Cevap: Üçüncü Yargı Paketi olarak adlandırılan 02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanun çıkmadan önce Başbakanlık ve Bakanlıkların birel, yerel ya da bölgesel olsun tüm düzenleyici işlemlerine karşı Danıştay'da dava açılıyordu.

02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanundan sonra artık Başbakanlık, Bakanlıklar ile kamu kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca çıkarılan ve BELLİ BİR BÖLGE, İL YA DA YÖRE SINIRLARINDA UYGULANACAK DÜZENLEYİCİ İŞLEMLERLE, SOMUT, ÖZEL VE SÜBJEKTİF NİTELİKTEKİ BİREYSEL İŞLEMLERE (İDARİ KARARLARA) KARŞI GÖREVLİ VE YETKİLİ İDARİ MAHKEMELERDE DAVA AÇILACAKTIR.

Dolayısıyla sınav yapıldığı tarihte doğru yanıt "B" seçeneğiyken 02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanun (Üçüncü Yargı Paketi) değişikliğinden sonra doğru seçenek değişmiştir. Artık soruda geçen uyuşmazlığı çözmekle görevli ve yetkili mahkeme, davaya konu düzenleyici işlem olan Uygulama İmar Planını tesis eden idarenin bulunduğu yer mahkemesi olan Ankara İdare Mahkemesidir.
E'dir.

GÖREV YETKİ VE KURALLARI

Adli Hâkimlik 3 Haziran 2017 (Uyarlama)

101. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi özel yetki kuralları arasında düzenlenmemektedir?

A) Taşınır Mallara İlişkin Davalar
B) Taşınmaz Mallara İlişkin Davalar
C) İdari Sözleşmelere İlişkin Davalar
D) Vergi Uyuşmazlıklarına İlişkin Davalar
E) Tam Yargı Davaları

Cevap:

 **ÖNEMLİ**	**2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda düzenlenen özel yetki hâlleri şunlardır:** **1. Kamu Görevlileriyle İlgili Davalarda Yetkili Mahkeme** **2. Taşınmaz Mallara İlişkin Davalarda Yetkili Mahkeme** **3. Köy, Belediye ve Özel İdareleri İlgilendiren Mevzuatın Uygulanmasına İlişkin Davalarla Sınır Uyuşmazlıklarında Yetkili Mahkeme** **4. Taşınır Mallara İlişkin Davalarda Yetkili Mahkeme** **5. Tam Yargı Davalarında Yetkili Mahkeme** **6. Vergi Uyuşmazlıklarında Yetkili Mahkeme**

Göreve ilişkin hükümler saklı kalmak şartıyla, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda (İYUK) veya özel kanunlarda yetkili idare mahkemesinin gösterilmemiş olması halinde, yetkili idare mahkemesi, dava konusu olan idari İŞLEMİ VEYA İDARİ SÖZLEŞMEYİ YAPAN İDARİ MERCİİN BULUNDUĞU YERDEKİ idare mahkemesidir.

- **İdari sözleşmelerin** ve
- **İdarenin düzenleyici işlemlerinin**

özel yetki kurallarına değil, **GENEL YETKİ KURALINA TABİ** olduğuna çok dikkat edilmelidir.



C'dir.

Adli Hâkimlik 24 Aralık 2016 (Uyarlama)

102. Konya İdare Mahkemesine açılan bir davanın ilk inceleme aşamasında davanın, Danıştay'ın ilk derece yargı yeri sıfatıyla bakacağı davalardan olması gerekçesiyle dava reddedilerek dava dosyası Danıştay'a gönderilmiştir. Danıştay'ın görevli dava dairesi ise davanın Ankara İdare Mahkemesinin görev alanına girdiği gerekçesiyle davayı reddedip dosyayı Ankara İdare Mahkemesi'ne göndermiştir.

Söz konusu davayla ilgili doğru olan ifade hangisidir?

A) Ankara İdare Mahkemesinin davayı görev yönünden reddetme imkânı yoktur.

B) Ankara İdare Mahkemesi davanın Konya İdare Mahkemesine girdiği gerekçesiyle davayı Konya İdare Mahkemesine tekrar gönderebilir.

C) Ankara İdare Mahkemesi davanın Danıştay'ın ilk derece mahkemesi olarak bakacağı gerekçesiyle Danıştay Başkanlar Kurulu'na başvurup görev uyuşmazlığı çıkarabilir.

D) Ankara İdare Mahkemesi davanın İstanbul Vergi Mahkemesine girdiği gerekçesiyle davayı İstanbul Vergi Mahkemesine gönderebilir.

E) Ankara İdare Mahkemesi davanın Ankara Vergi Mahkemesine girdiği gerekçesiyle davayı Ankara Vergi Mahkemesine gönderebilir.

Cevap: İYUK Md. 43/1-a'ya göre, görevsizlik sebebiyle gönderilen dosyalarda Danıştay, davayı görevi içinde görmezse dosyanın yetkili ve görevli mahkemeye gönderilmesine karar verir. Yine, İYUK Md. 43/3 uyarınca Danıştay'ın görev ve yetki uyuşmazlıklarına ilişkin kararları kesin olduğuna göre, Danıştay ile idare ve vergi mahkemeleri arasındaki uyuşmazlıklarında, DANIŞTAY'A bağlayıcı son kararı verme yetkisi verilerek üstünlük tanınmıştır.

Yani, idare ve vergi mahkemesi kendine açılan bir davada Danıştay'ı ilk derece mahkemesi olarak görevli görürse, davayı Danıştay'a gönderir. Danıştay kendini görevli görürse davaya bakar, görevli görmezse görevli görerek gönderdiği mahkeme artık görevsizlik kararı veremez ve davayı görmeye başlar. Davanın ilk olarak Danıştay'a açılması durumunda da, benzer şekilde Danıştay'ın takdiri bağlayıcıdır.

A'dır.

KPSS 2015 (Uyarlama)

103. Kamu görevlilerinin bir ilden başka bile atanmalarıyla ilgili açılacak davalarda yetkili mahkeme hangisidir?

A) Eski görev yeri idare mahkemesi
B) Yeni veya eski görev yeri idare mahkemesi
C) Yeni veya eski görev yeri idare mahkemesi
D) Eski veya yeni bölge idare mahkemesi
E) Danıştay

Cevap: İYUK, Md. 33/1'e göre, kamu görevlilerinin atanması ve nakilleri ile ilgili davalarda yetkili mahkeme, kamu görevlilerinin yeni veya eski görev yeri idare mahkemesidir.

 **ÖNEMLİ**	**Kamu görevlilerinin atanması ve nakilleri ile ilgili davalarda davacıya bir seçim yapma olanağı tanınmış, eski görev yerinin veya yeni göreve başladığı yerin idare mahkemesine iptal veya tam yargı davası açmasının yolu açılmıştır.** **Ayrıca bölge idare mahkemesine ilk derece sıfatıyla hiçbir zaman dava açılamayacağı unutulmamalıdır.**

C'dir.

Adli Hâkimlik 30 Mayıs 2015 (Uyarlama)

104. Aşağıdakilerden hangisi Anakara İdare Mahkemesinin bakacağı davalardan biri değildir?

A) Ankara Barosunun çıkaracağı Yönetmelik
B) Yükseköğretim Kurulu'nun çıkaracağı Öğrenci Yönetmeliği
C) Ankara Büyükşehir Belediyesi Yönetmeliği
D) Anakara Bölge Kalkınma Ajansı Yönetmeliği
E) Bilkent Üniversitesi Öğrenci Yönetmeliği

Cevap: Üçüncü Yargı Paketi olarak adlandırılan 02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanun çıkmadan önce Başbakanlık ve Bakanlıkların tüm düzenleyici işlemlerine karşı, kamu kurum ve kuruluşları ile meslek kuruluşlarının ise tüm ülke çapında uygulanacak ve tüm üyelerine ilişkin olan düzenleyici işlemlerine karşı Danıştay'da dava açılıyordu.

02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanundan sonra artık Başbakanlık, Bakanlıklar ile kamu kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca çıkarılan ve BELLİ BİR BÖLGE, İL YA DA YÖRE SINIRLARINDA UYGULANACAK DÜZENLEYİCİ İŞLEMLERLE, SOMUT, ÖZEL VE SÜBJEKTİF NİTELİKTEKİ BİREYSEL İŞLEMLERE (İDARİ KARARLARA) KARŞI GÖREVLİ VE YETKİLİ İDARİ MAHKEMELERDE DAVA AÇILACAKTIR.

ÖNEMLİ (ÜÇÜNCÜ YARGI PAKETİ)

Gerek Başbakanlık ve Bakanlıklarca, gerekse kamu kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca çıkarılan ve TÜM ÜLKE ÇAPINDA UYGULANACAK yönetmelik, yönerge, genelge, özelge, tamim, plan, mukteza gibi tüm düzenleyici işlemlerine karşı ise ilk derece mahkemesi sıfatıyla Danıştay'da dava açılmaya devam edecektir.

ÖRNEK

Her biri düzenleyici işlemler olan, valinin yetki genişliği sayesinde çıkardığı genel emirlere, ya da bir üniversitenin çıkaracağı yönetmeliğe veya bir belediyenin imar planına karşı yetkili idare mahkemesinde dava açılır. YÖK'ün Öğretim Üyeleri Disiplin Yönetmeliği'ne karşı açılacak davanın görüm yeri ise Danıştay'dır.

B'dir.

Adli Hâkimlik 30 Mayıs 2015 (Uyarlama)

105. Özelleştirme Yüksek Kurulu kararlarına karşı ilk derece sıfatıyla dava açılacak makam hangisidir?

A) Ankara İdare Mahkemesi
B) Ankara Bölge İdare Mahkemesi
C) Danıştay
D) Yargıtay
E) Anayasa Mahkemesi

Cevap: 1994 tarihli Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanununun 27. Maddesine göre, Özelleştirme Yüksek Kurulunun özelleştirme uygulamalarına ilişkin idari davalar, ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda görülür.
C'dir.

Adli Hâkimlik 2012
İdari Hâkimlik 2010
Adli Hâkimlik Aralık 2008
Kaymakamlık 2008
Kamu İhale Kurumu 2006
İdari Hâkimlik 2005
Adli Hâkimlik 2002

106. Aşağıdakilerden hangisi, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda düzenlenen özel yetki hâllerinden biri değildir?

A) Kamu görevlileri ile ilgili davalarda yetki
B) Taşınmaz mallara ilişkin davalarda yetki
C) İptal davalarında yetki
D) Taşınır mallara ilişkin davalarda yetki
E) Tam yargı davalarında yetki

Cevap: 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda düzenlenen özel yetki hâlleri şunlardır:
1. Kamu Görevlileriyle İlgili Davalarda Yetkili Mahkeme
2. Taşınmaz Mallara İlişkin Davalarda Yetkili Mahkeme
3. Köy, Belediye ve Özel İdareleri İlgilendiren Mevzuatın Uygulanmasına İlişkin Davalarla Sınır Uyuşmazlıklarında Yetkili Mahkeme
4. Taşınır Mallara İlişkin Davalarda Yetkili Mahkeme
5. Tam Yargı Davalarında Yetkili Mahkeme
6. Vergi Uyuşmazlıklarında Yetkili Mahkeme

C'dir.



ÖNEMLİ

İptal davalarının, idari sözleşmelerin ve idarenin düzenleyici işlemlerinin özel yetki kurallarına değil, genel yetki kuralına tabi olduğuna çok dikkat edilmelidir.

KPSS Hukuk 2012

107. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından Antalya ilinde bulunan bir taşınmaz için alınan yıkım kararına karşı, taşınmazın maliki olan ve İstanbul'da ikamet eden A dava açmak istemektedir.

Buna göre A, işlemin iptali için aşağıdakilerin hangisinde dava açmalıdır?

A) Ankara idare Mahkemesi
B) Antalya idare Mahkemesi
C) İstanbul idare Mahkemesi
D) Danıştay
E) Ankara Bölge idare Mahkemesi

Cevap: İmar, kamulaştırma, yıkım, işgal, tahsis, ruhsat ve iskân gibi taşınmaz mallarla ilgili mevzuatın uygulanmasında veya bunlara bağlı her türlü haklara veya kamu mallarına ilişkin idari davalarda yetkili mahkeme taşınmaz malların (gayrı menkulün) bulunduğu yer idare mahkemesidir (İYUK, 34/1).

Dolayısıyla A, Antalya ilinde bulunan bir taşınmaz için alınan yıkım kararına karşı, işlemin iptali için Antalya İdare Mahkemesinde dava açmalıdır.
B'dir.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Mayıs 2012
Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Ekim 2012
KPSS Kamu Yönetimi 2012
İdari Hâkimlik 2012
Sayıştay 2008

108. İdari yargıda, genel yetkili idare mahkemesi hangisidir?

A) Davacının ikametgâhının bulunduğu yer idare mahkemesi
B) Dava konusu idari işlemi yapan idari mercinin bulunduğu yer idare mahkemesi
C) Başkent (Ankara) İdare Mahkemesi
D) Davacının ikametgâhının bulunduğu veya işlemi yapan idari mercinin bulunduğu yer idare mahkemesi
E) Tarafların üzerinde anlaştığı yer idare mahkemesi

Cevap: Genel yetki kuralı, İYUK Md. 32'de "İdari Davalarda Genel Yetki" başlığı altında şöyle düzenlenmektedir:

Bu hükümde, vergi mahkemeleri zikredilmediği için genel yetki kuralının yalnızca idare mahkemeleri için uygulanabileceği anlaşılmaktadır. Ayrıca, genel yetki kuralı idari işlemin tek yanlı veya iki yanlı bir idari işlem (sözleşme) olmasına göre belirlenmektedir. Yani, idari eylemler genel yetki kuralına tabi olmamakta, sonra gelen (İYUK Md. 36) özel yetki kuralıyla düzenlenmektedirler.

Buna göre, tek yanlı idari işlemlere karşı açılacak iptal ve/veya tam yargı davalarında genel yetkili yargı mercii, idari işlemi nihai ve icrai olarak tesis etmiş olan idari kurum ya da kuruluşun bulunduğu yerdeki idare mahkemesidir. İki taraflı idari işlem olan idari sözleşmelerde ise, sözleşmeye taraf olup sözleşmeyi imzalayan idari makamın bulunduğu yer idare mahkemesi uyuşmazlığı çözmeye yetkili yargı yeridir.

 **ÖNEMLİ**	**Göreve ilişkin hükümler saklı kalmak şartıyla, bu Kanunda (İYUK) veya özel kanunlarda yetkili idare mahkemesinin gösterilmemiş olması halinde, yetkili idare mahkemesi, dava konusu olan idari işlemi veya idari sözleşmeyi yapan idari merciin bulunduğu yerdeki idare mahkemesidir.**

B'dir.

KPSS Kamu Yönetimi 2012

109. Rekabet Kurulu tarafından verilen para cezasının süresinde ödenmemesi üzerine İstanbul Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından bir ödeme emri düzenlenmiştir.

Buna göre, bu ödeme emrine karşı açılacak davada görevli ve yetkili mahkeme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Danıştay
B) Ankara İdare Mahkemesi
C) Ankara Vergi Mahkemesi
D) İstanbul İdare Mahkemesi
E) İstanbul Vergi Mahkemesi

Cevap: Özel görevli idari yargı mercileri olan vergi mahkemelerinin görevleri BİİVMK'nun 6. Maddesinde tek tek belirlenmiştir. Bu çerçevede vergi mahkemeleri:

a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,
b) Bu sayılan konulara ilişkin 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un uygulanmasında tarh, tahakkuk ve tahsil aşamasında doğan davaları,

Çözümler.

 **ÖNEMLİ**	Ancak burada "vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları" ibaresinde "benzeri mali yükümler" ile "cezalar" kavramları vergi, resim ve harçlara ilişkin olanları kapsamaktadır. Gerek "**vergi**" gerekse "**benzeri mali yükümler**", **DEVLETİN SUNDUĞU HİZMET YA DA SAĞLADIĞI KOLAYLIKLAR KARŞILIĞINDA ALDIĞI VE TAHSİL ETTİĞİ MALİ KAZANIMLARI** anlatır. Oysa soruda geçen Rekabet Kurulu tarafından verilen para cezası vergi gibi devletin bir hizmet karşılığında tahsil ettiği parayı değil, **BİR YASAL YÜKÜMLÜLÜĞE UYULMAMASI NEDENİYLE UYGULADIĞI MÜEYYİDE SONUCU TAHSİL EDECEĞİ PARAYI** içermektedir. Trafik para cezaları, belediyelerin kestiği pek çok para cezaları da bu kapsamdadır. Dolayısıyla bunlar idarenin cezai müeyyide içeren idari işlemleridir. Binaenaleyh, "vergi ve benzeri mali yükümler" kapsamında olmamalarından dolayı bu tür para cezaları vergi mahkemesinde değil, idari müeyyide içeren idari işlemler olması hasebiyle idare mahkemesinde görülecektir.

Bu ödeme emri İstanbul Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlendiği ve işlemi yapan idarenin de İstanbul'da olduğu için davayı görmekle görevli ve yetkili yargı mercii İstanbul İdare Mahkemesi'dir.
D'dir.

İdari Hâkimlik 2012

110. Vergi mahkemesinde açılan bir davada mahkeme;

I. yetkisizlik kararı verdiğinde dosyanın yetkili mahkemeye gönderilmesine karar verir.

II. idare mahkemesinin görevli olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı verdiğinde davanın reddine karar verir.

III. ilk derece mahkemesi sıfatıyla Danıştay'ın görevli olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı verdiğinde davanın reddine karar verir.

Yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

Cevap: İdari yargıya açılan dava, idari yargının görev alanına girmekle beraber görevli veya yetkili olmayan idari yargı yerine açılmışsa, görev veya yetki yönünden görevsizlik kararı verilerek DAVA REDDEDİLİR ve DAVA DOSYASI GÖREVLİ veya YETKİLİ MAHKEMEYE GÖNDERİLİR.

Dolayısıyla vergi mahkemesinin davayı reddedip bırakmaması, dava dosyasını görevli ve yetkili idari yargı yerine göndermesi gerektiğinden II ve III numaralı öncüller yanlış an azından eksiktir.
A'dır.

İdari Hâkimlik 2012

111. İkametgâhı Ankara'da, görev yeri Kırıkkale'de olan A'nın İstanbul'da bir taşınmazı bulunmaktadır. Bu taşınmaz hakkında İstanbul Büyükşehir Belediyesi yıkım kararı almıştır.

Bu olaya göre, A'nın yıkım kararına karşı açacağı iptal davasında yetkili mahkeme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kırıkkale idare mahkemesi
B) Ankara idare mahkemesi
C) Kırıkkale veya Ankara idare mahkemesi
D) İstanbul idare mahkemesi
E) İstanbul veya Kırıkkale idare mahkemesi

Cevap:



ÖNEMLİ

İmar, kamulaştırma, yıkım, işgal, tahsis, ruhsat ve iskân gibi taşınmaz mallarla ilgili mevzuatın uygulanmasında veya bunlara bağlı her türlü haklara veya kamu mallarına ilişkin idari davalarda yetkili mahkeme taşınmaz malların (gayrı menkulün) bulunduğu yer idare mahkemesidir (İYUK, 34/1).

D'dir.

AYM Raportörlük 2011

112. Aracı İstanbul'da trafiğe kayıtlı olan ve Ankara'da ikamet eden A, Sivas'a 10 km kala trafik işaretinin bulunmaması nedeniyle hızlı girdiği virajı alamayarak aracın devrilmesine neden olmuştur.

Bu olaya göre A, araçta oluşan hasarın giderilmesi için kime karşı, hangi yargı yerinde dava açmalıdır?

A) Ulaştırma Bakanlığı - Ankara İdare Mahkemesi
B) Karayolları Genel Müdürlüğü - İstanbul İdare Mahkemesi
C) Ulaştırma Bakanlığı - Sivas İdare Mahkemesi
D) Karayolları Genel Müdürlüğü - Sivas İdare Mahkemesi
E) Ulaştırma Bakanlığı - İstanbul İdare Mahkemesi

Cevap: İYUK, 36/b'ye göre zarar, bayındırlık ve ulaştırma gibi bir hizmetten veya idarenin herhangi bir eyleminden doğmuş ise, hizmetin görüldüğü veya eylemin yapıldığı yer idari mahkemesi tam yargı davasında yetkili mahkemedir.

Sorudaki olay Sivas il merkezine 10 km kala Karayolları Genel Müdürlüğü'nün hizmet kusuru kapsamında kusurlu sorumluluğundan kaynaklandığı için Sivas İdare Mahkemesi'ne açılacaktır. Davalı idare ise kamu tüzel kişiliği bulunmasından dolayı, yani idari, mali ve hukuki özerkliği olmasından dolayı Karayolları Genel Müdürlüğü'nün bizzat kendisidir.

D'dir.

AYM Raportörlük 2011

TAKİP EDEN İKİ SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Bolu Gerede İlçe Belediye Encümeni 01.05.2010'da aldığı kararla A'ya ait inşaatın, yapı ruhsatına aykırı yapılan kısımlarının 01.07.2010'da belediyece yıkılmasına ve ruhsata aykırı inşaat yapıldığı gerekçesiyle A'ya 1500 TL idari para cezası verilmesine karar vermiş ve karar Ankara Beypazarı'nda yaşayan A'ya 05.06.2010' da tebliğ edilmiştir.

113. Yıkım ve idari para cezasının iptali için A tarafından açılması düşünülen davada görevli ve yetkili mahkeme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bolu İdare Mahkemesi
B) Ankara İdare Mahkemesi
C) Bolu Sulh Ceza Mahkemesi
D) Ankara Sulh Ceza Mahkemesi
E) Yıkım kararı için Bolu İdare Mahkemesi, idari para cezası için Ankara Sulh Ceza Mahkemesi

Cevap: İYUK 34/1'e göre, taşınmaz mallarla ilgili mevzuatın uygulanmasında veya bunlara bağlı her türlü haklara veya kamu mallarına ilişkin idari davalarda yetkili mahkeme taşınmaz malların (gayrı menkulün) bulunduğu yer idare mahkemesi olduğuna göre, gayrimenkulün Bolu ili sınırları olmasından ötürü yetkili mahkeme Bolu İdare Mahkemesidir.
A'dır.

114. Yıkım kararının iptali için A'nın açtığı iptal davasında Bolu İdare Mahkemesi yetkisizlik kararı vererek dosyayı Ankara İdare Mahkemesine göndermiştir. Dosyayı inceleyen Ankara İdare Mahkemesi de yetkisizlik kararı vermiştir.
Buna göre, söz konusu yetki uyuşmazlığını çözme yetkisi aşağıdaki yargı yerlerinden hangisine aittir?

A) Uyuşmazlık Mahkemesi
B) Danıştay
C) Bolu Bölge İdare Mahkemesi
D) Ankara Bölge İdare Mahkemesi
E) Son yetkisizlik kararı veren Ankara İdare Mahkemesi

Cevap: Farklı bölge idare mahkemelerinin yargı çevresindeki idare mahkemeleri arasında çıkan yetki uyuşmazlıkları Danıştay Kanunu Md. 27/5'e göre, Danıştay'ın uyuşmazlığın esasını çözümlemekle görevli idari dava dairesi tarafından karara bağlanır.
B'dir.

İdari Hâkimlik 2011

115.

I. Antalya İl Millî Eğitim Müdürünün, MEB müfettişleri tarafından görevden uzaklaştırılması işlemine karşı açacağı davada yetkili idare mahkemesi, Antalya İdare Mahkemesidir.

II. Bir köyün idari bağlılığının değiştirilerek bir başka "il"e bağlanması hâlinde çıkacak sınır uyuşmazlığında yetkili idare mahkemesi, köyün bulunduğu ya da yeni bağlandığı yer idare mahkemesidir.

III. Adana'da bariyer hatası nedeniyle meydana gelen trafik kazasında idarenin hizmet kusuru nedeniyle uğranılan zararın tazmini için açılacak tam yargı davasında yetkili mahkeme, Adana İdare Mahkemesidir.

IV. Mevzuatta yetkili idare mahkemesinin gösterilmediği hâllerde idari işlemin iptali için açılacak davalarda yetkili mahkeme, davacının ikametgâhının bulunduğu yer idare mahkemesidir.

İdari yargıda yetki ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri yanlıştır?

A) Yalnız IV B) I ve IV C) I ve III
D) I ve IV E) III ve IV

Cevap: I NUMARALI ÖNCÜL: Kamu görevlilerinin görevlerine son verilmesi, emekli edilmeleri veya görevden uzaklaştırılmaları ile ilgili davalarda yetkili mahkeme, kamu görevlisinin **son görev yaptığı yer** idare mahkemesidir (İYUK, 33/2).

II NUMARALI ÖNCÜL: Köy, belediye ve il özel idarelerini ilgilendiren mevzuatın uygulanmasına ilişkin davalarla sınır uyuşmazlıklarında yetkili mahkeme, mülki idari birimin, köy, belediye veya mahallenin **bulunduğu yahut yeni bağlandığı yer** idare mahkemesidir (İYUK, 34/2)

III NUMARALI ÖNCÜL: Zarar, bayındırlık ve ulaştırma gibi bir hizmetten veya idarenin herhangi bir eyleminden doğmuş ise, **hizmetin görüldüğü veya eylemin yapıldığı yer** idari mahkemesi tam yargı davasında yetkili mahkemedir (İYUK, 36/b).

IV NUMARALI ÖNCÜL: İYUK veya özel kanunlarda (yani mevzuatta) yetkili idare mahkemesinin gösterilmemiş olması halinde, yetkili idare mahkemesi, **dava konusu olan idari işlemi veya idari sözleşmeyi yapan idari merciin bulunduğu yer** idare mahkemesidir(İYUK, 32).

A'dır.

Adli Hâkimlik Avukatlık 2011

TAKİP EDEN SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

01.04.2010'da girdiği K sınavında, sınav esnasında şüpheli davranışlarda bulunan A'nın üzerinde elektronik haberleşme cihazı bulunmuş, cihaza ve kulaklığa el konularak durum tutanakla tespit edilmiştir. A'nın itirazı üzerine olaya müdahale eden polis memuru, A'yı salon dışına çıkarmak için aşırı güç kullanınca ayağı kayarak yere düşen A'nın kolu kırılmıştır. Sınavı yapan ÖSYM tarafından A'ya 20.05.2010'da, kopya çektiği gerekçesiyle sınavının geçersiz olduğu tebliğ edilmiştir.

116. A, sınavının geçersiz olduğunu bildiren işleme karşı aşağıdaki yargı yerlerinin hangisinde iptal davası açmalıdır?

A) Danıştay
B) İdare mahkemesi
C) Bölge idare mahkemesi
D) Asliye hukuk mahkemesi
E) Sulh ceza mahkemesi

Cevap: A'nın açmak istediği davanın konusu bir kişiye özgü, somut, özel ve birel bir işlem olmasından ötürü dava Danıştay'a değil idare mahkemesine açılacaktır. İYUK Md. 32'ye göre, mevzuatta yetkili idare mahkemesinin gösterilmemiş olması halinde, yetkili idare mahkemesi, dava konusu olan idari işlemi veya idari sözleşmeyi yapan idari merciin bulunduğu yerdeki idare mahkemesidir.
B'dir.

Adli Hâkimlik Nisan 2011

117. Van'da devriye görevi sırasında teröristlerce açılan ateş sonucu şehit olan polis memurunun Konya'da ikamet eden eşinin destekten yoksun kaldığı için açacağı davada görevli ve yetkili mahkeme hangisidir?

A) Konya İdare Mahkemesi
B) Konya Bölge İdare Mahkemesi
C) Van İdare Mahkemesi
D) Ankara İdare Mahkemesi
E) Van Bölge İdare Mahkemesi

Cevap: İYUK Md. 36/c'ye göre, tam yargı davalarında, davacının ikametgâhının bulunduğu yer idari mahkemesidir.
A'dır.

Kaymakamlık Ocak 2011

118. Ankara İdare Mahkemesinde açılan davada mahkemece davanın Ankara Vergi Mahkemesi tarafından görülmesi gerektiği sonucuna varılarak davanın reddedilmesi aşağıdakilerden hangisi ile ilgili bir karardır?

A) İş bölümü
B) Görev
C) Yetki
D) Husumet
E) İdari merci tecavüzü

Cevap: Görev, bir idari davanın konusu itibariyle hangi idari yargı mercii tarafından görüleceğini ifade eder. Buna göre, idari yargı düzenimiz içinde görev uyuşmazlığı, yalnızca idare mahkemesi, vergi mahkemesi ve ilk derece mahkeme sıfatıyla Danıştay dava daireleri arasında ortaya çıkabilir.

Bu bağlamda, idari yargı mercileri arasında çıkması olası görev uyuşmazlıkları aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

a. İdare ve vergi mahkemeleri arasında
b. Danıştay dava daireleri arasında
c. Danıştay ile idare veya vergi mahkemeleri arasında

B'dir.

Adli Hâkimlik Nisan 2009
Adli Hâkimlik Aralık 2008

119. Ankara'da ikamet eden ve İzmir ili sınırları içerisindeki arsası üzerinde yazlık ev inşa etmek isteyen A, ilgili Belediyeden aldığı ruhsat uyarınca inşaatı tamamlamış, 13.11.2007 tarihinde 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 30. maddesi uyarınca yapı kullanma izni almak için yine ilgili Belediyeye başvurmuştur. Belediye A'nın başvurusuna herhangi bir yanıt vermemiştir.

İlgili Belediye, 20.11.2007 tarihinde A'nın ruhsat talebinin reddine yönelik bir işlem tesis etseydi bu işleme karşı açılacak davada aşağıdaki yargı mercilerinden hangisi görevli ve yetkili olurdu?

A) Ankara İdare Mahkemesi
B) İzmir Sulh Ceza Mahkemesi
C) İzmir İdare Mahkemesi
D) İzmir Asliye Ceza Mahkemesi
E) Danıştay

Cevap: İYUK Md. 34/1 uyarınca, taşınmaz mallarla ilgili mevzuatın uygulanmasında veya bunlara bağlı her türlü haklara veya kamu mallarına ilişkin idari davalarda yetkili mahkeme taşınmaz malların (gayrı menkulün) bulunduğu yer idare mahkemesi olduğuna göre, uyuşmazlığa konu gayrimenkul İzmir'de olduğu için görevli ve yetkili idari yargı mercii İzmir İdare Mahkemesidir.
C'dir.

Kaymakamlık 2009

TAKİP EDEN SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürü olarak görev yapmakta olan A, Millî Eğitim Bakanı, Başbakan ve Cumhurbaşkanının imzalarını taşıyan 18.03.2008 tarihli müşterek kararname ile bu görevden alınarak, İzmir İli sınırları içerisindeki bir ilköğretim okuluna öğretmen olarak atanmıştır. Anılan müşterek kararname, 24.03.2008 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmış, 28.03.2008 tarihinde de A'ya tebliğ edilmiştir. Görevden alınmasına ilişkin bir müşterek kararname hazırlandığını 01.03.2008 tarihinde Balıkesir Valisinden öğrenmiş olan A, bu müşterek kararnamenin iptali istemiyle bir dava açmak istemektedir.

120. A'nın açacağı davada aşağıdaki yargı yerlerinden hangisi görevli ve yetkilidir?

A) Danıştay
B) Ankara İdare Mahkemesi
C) İzmir Bölge İdare Mahkemesi
D) Balıkesir İdare Mahkemesi
E) Ankara Bölge İdare Mahkemesi

Cevap: İYUK Md. 32'de düzenlenen "genel yetki" kuralına göre, mevzuatta yetkili idare mahkemesinin gösterilmemiş olması halinde, yetkili idare mahkemesi, dava konusu olan idari işlemi yapan idari merciin bulunduğu yerdeki idare mahkemesidir. Dolayısıyla bu genel yetki kuralına göre, normal şartlarda dava konusu işlem olan müşterek kararnameyi hazırlayan Milli Eğitim Bakanlığı'nın bulunduğu il olan Ankara İdare Mahkemesi'nin davaya bakması gerekirdi.

Mamafih, genel yetki kuralı, ancak özel ve bağlayıcı yetki kurallarının bulunmadığı hallerde uygulama bulabilir. Çünkü idari yargıda özel yetki kuralları genel yetki kuralını geçersiz kılar. Bu çerçevede, idari yargıda bir dava ancak bir mahkemede açılabilir ve özel yetki kuralına tabi bir idari uyuşmazlık bu kuralın öngördüğü yetkili yargı merciine açılabilir.

Bu çerçevede, İYUK Md. 33/2'ye göre, kamu görevlilerinin görevlerine son verilmesi, emekli edilmeleri, görevden alınmaları veya görevden uzaklaştırılmaları ile ilgili davalarda yetkili mahkeme, kamu görevlisinin son görev yaptığı yer idare mahkemesidir.

Binaenaleyh, A görevden alınma işleminin iptali için açacağı iptal davasını son görev yaptığı ilde bulunan Balıkesir İdare Mahkemesi'ne açacaktır.
D'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2008

121. Trabzon'da ikamet etmekte olan Malatya nüfusuna kayıtlı M'nin Antalya'da bulunan yazlık evinin bahçesi, Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen yol yapım çalışmaları nedeniyle hasara uğramıştır.

Buna göre, M'nin bu nedenle uğradığı zararının giderilmesi istemiyle idari yargıda açacağı davada aşağıdaki mahkemelerden hangisi yetkilidir?

A) Antalya İdare Mahkemesi
B) Malatya İdare Mahkemesi
C) Trabzon İdare Mahkemesi
D) Danıştay
E) Ankara İdare Mahkemesi

Cevap: İYUK Md. 36/b uyarınca zarar, bayındırlık ve ulaştırma gibi bir hizmetten veya idarenin herhangi bir eyleminden doğmuş ise, hizmetin görüldüğü veya eylemin yapıldığı yer idari mahkemesi tam yargı davasında yetkili mahkemedir.

Dolayısıyla yetkili mahkeme hizmetin görüldüğü Antalya İdare Mahkemesi açılacak tam yargı davasının görüleceği idari yargı merciidir.
A'dır.

Kaymakamlık 2008

122. Konya'da ikamet etmekte olup geçici görevlendirme ile Erzurum Devlet Hastanesinde doktor olarak görev yapmakta olan A, Sağlık Bakanlığı işlemi ile Kayseri'ye nakledilerek göreve başlamış ve 10 gün sonra aynı Bakanlığın ikinci bir işlemi ile resen emekli edilmiştir.

Buna göre, A'nın resen emekli edilme işlemine karşı açacağı iptal davasında yetkili mahkeme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ankara İdare Mahkemesi
B) Konya İdare Mahkemesi
C) Kayseri İdare Mahkemesi
D) Erzurum İdare Mahkemesi
E) Ankara Bölge İdare Mahkemesi

Cevap: Kamu görevlilerinin görevlerine son verilmesi, emekli edilmeleri veya görevden uzaklaştırılmaları ile ilgili davalarda yetkili mahkeme, kamu görevlisinin son görev yaptığı yer idare mahkemesidir (İYUK, 33/2).
C'dir.

Kaymakamlık 2008

TAKİP EDEN 2 SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Balıkesir İl Sağlık Müdürlüğünde memur olarak görev yapan Bursa nüfusuna kayıtlı M hakkında, aynı zamanda özel bir şirkette aylık alarak çalıştığı gerekçesiyle 19.10.2007 tarihinde disiplin soruşturması açılmış, bu arada M 11.11.2007 tarihinde kendisine tebliğ edilen Sağlık Bakanlığı işlemiyle İzmir İl Sağlık Müdürlüğü bünyesinde 3 ay süreyle geçici olarak görevlendirilmiş ve bu sürenin sonunda eski görev yerine geri dönmüştür. M hakkında açılan disiplin soruşturması da 2008 yılının Nisan ayında sonuçlanmış ve Sağlık Bakanlığının M'ye 30.04.2008 tarihinde tebliğ edilen işlemiyle Devlet memurluğundan çıkarma cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.

123. M'nin 11.11.2007 tarihinde kendisine tebliğ edilen işlemin iptali istemiyle açacağı davada aşağıdaki mahkemelerden hangisi görevli ve yetkilidir?

A) Danıştay
B) Ankara İdare Mahkemesi
C) İzmir İdare Mahkemesi
D) Balıkesir İdare Mahkemesi
E) Bursa İdare Mahkemesi

Cevap: M'ye 11.11.2007 tarihinde tebliğ edilen Sağlık Bakanlığı'nın işlemi geçici görevlendirme işlemidir. Mevzuatımızda "geçici görevlendirme" kararlarına karşı özel yetki kuralına öngörülmediğine göre, bu durumda genel yetki kuralına geçerli olacaktır.

Binaenaleyh, Balıkesir İl Sağlık Müdürlüğü'nde çalışan M, Sağlık Bakanlığı'nın kendisini İzmir ilinde 3 ay süreyle geçici görevlendirme işlemine karşı işlemi yapan idarenin bulunduğu Ankara İdare Mahkemesi'nde iptal davası açacaktır.

Burada sınava giren adayların çok titizlikle dikkat edip hatırlarından asla çıkarmamaları gereken ŞU ÖNEMLİ HUSUSA DİKKAT ÇEKMEK İSTERİM:

ÖNEMLİ	❖ **İDARENİN "GÖREVDEN UZAKLAŞTIRMA" KARARININ ÖZEL YETKİ KURALINA TABİ OLDUĞUNA, YANİ SON GÖREV YAPTIĞI YER MAHKEMESİNİN YETKİLİ OLDUĞUNA;** ❖ **OYSA İDARENİN "GEÇİCİ GÖREVLENDİRME" KARARLARININ ÖZEL YETKİ KURALINA TABİ OLMAYIP GENEL YETKİ KURALINA TABİ OLDUĞUNA, YANİ YETKİLİ MAHKEMENİN "GEÇİCİ GÖREVLENDİRME" KARARINI VEREN İDARENİN BULUNDUĞU YER İDARE MAHKEMESİ OLDUĞUNA ÇOK DİKKAT EDİLMELİDİR.**

B'dir.

124. M'nin 30.04.2008 tarihinde kendisine tebliğ edilen işlemin iptali istemiyle açacağı davada aşağıdaki mahkemelerden hangisi görevli ve yetkilidir?

A) Danıştay
B) Ankara İdare Mahkemesi
C) İzmir İdare Mahkemesi
D) Balıkesir İdare Mahkemesi
E) Bursa İdare Mahkemesi

Cevap: M'ye 11.11.2007 tarihinde tebliğ edilen Sağlık Bakanlığı'nın işlemi Devlet memurluğundan çıkarma cezasıdır.

"Özel yetki kuralları" başlığında düzenlenen İYUK Md. 33/2'e göre, kamu görevlilerinin görevlerine son verilmesi, emekli edilmeleri veya görevden uzaklaştırılmaları ile ilgili davalarda yetkili mahkeme, kamu görevlisinin son görev yaptığı yer idare mahkemesidir. O zaman M'nin, Sağlık Bakanlığı'nın kendisini Devlet memurluğundan ihraç işlemine karşı açacağı davada görevli ve yetkili idari yargı mercii son görev yaptığı Balıkesir İdare Mahkemesi olacaktır.
D'dir.

Sayıştay 2008

125. Aşağıdaki idari işlemlerin hangisine karşı açılan bir iptal davasında görevli ve yetkili mahkeme Ankara İdare Mahkemesidir?

A) Adalet Bakanlığı Müsteşarının görevden alınmasına ilişkin kararname
B) Rekabet Kurulunun verdiği idari para cezası
C) Kamu İhale Kurulunun verdiği itirazen şikâyet başvurusunun reddi kararı
D) Türkiye Barolar Birliğinin çıkardığı ve üyelerine ilişkin olan Disiplin Yönetmeliği
E) Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu kararı

Cevap: Danıştay Kanununun 24. Maddesine göre, müsteşarlarla ilgili ilgili müşterek kararnamelerle kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca çıkarılan ve ülke çapında uygulanacak düzenleyici işlemlere karşı ilk derece yargı yeri sıfatıyla Danıştay'a dava açılacaktır. Dolayısıyla A ve D seçeneklerindeki uyuşmazlıklara ilişkin davalar ilk derece sıfatıyla Danıştay Dava Dairelerinde görülür ve çözülür.

Sınavın yapıldığı 2008 yılında özel kurucu kanunlarındaki hükümlerden dolayı bazı düzenleyici ve denetleyici kurumların kararlarına karşı ilk derece sıfatıyla Danıştay'da dava açılmaktaydı.

 **ÖNEMLİ** **(ÜÇÜNCÜ YARGI PAKETİ)**	**3. Yargı Paketi olarak adlandırılan 02/07/2012 tarih ve 6352 sayılı Kanundan sonra artık daha önce Danıştay'a ilk derece mahkemesi olarak dava açılan aşağıdaki adı geçen düzenleyici ve denetleyici kurumların (üst kurulların / BİO'ların) "idari yaptırım kararlarına karşı yetkili idare mahkemesinde dava açılabileceği ve bu Kurulların kararlarına karşı açılan her türlü davanın öncelikli işlerden sayılacağı" hükme bağlanmıştır:** ➢ **Rekabet Kurulu** ➢ **Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK)**[16] ➢ **Şeker Kurulu** ➢ **Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu**[17] ➢ **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu**[18] ➢ **Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu**[19] ➢ **Tasarruf Mevduatı ve Sigorta Fonu Kurulu (TMSF)**[20]

Dolayısıyla B seçeneğindeki "Rekabet Kurulunun verdiği idari para cezası" ile E seçeneğindeki "Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu kararı" da, her iki üst kurulun da Ankara'da olması hasebiyle Ankara İdare Mahkemesi'nde yargısal denetime tabi olacaktır.

C seçeneğindeki Kamu İhale Kurumu'nun kararlarına karşı dava açılması durumunda, 2002 tarih ve 4737 sayılı Kamu İhale Kanunu gereğince Ankara İdare Mahkemesi görevli ve yetkili mahkemedir.

Dolayısıyla sınav yapıldı tarihte "C" seçeneği doğru cevapken, 02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanun (Üçüncü Yargı Paketi) değişikliğinden sonra "B" ve "E" seçenekleri de doğru cevap olmuştur.

Ancak sınava hazırlanan adayların burada çok önemli bir hususa dikkatlerini çekmek isterim:

 **ÖNEMLİ**	1994 tarih ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'un 27. Maddesi çerçevesinde, **ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI'nın özelleştirme uygulamalarına ilişkin idari davaların hala ilk derece sıfatıyla Danıştay'da dava görülmeye devam edildiğine** çok dikkat edilmelidir.

---

16 Doğal gaz, petrol, sıvılaştırılmış petrol gazları ve elektrik piyasasına ilişkin düzenleyeceği idari yaptırımlar

17 2005 tarih ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu, 105. Madde.

18 Kurulun kararları, Kurumun idarî denetimi sırasında yerindelik denetimine tabi tutulamaz.

19 Kurulun idari yaptırım kararları hariç diğer kararları kesindir.

20 2005 tarih ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu, 128. Madde.

ÖNEMLİ

Keza, 2013 tarih ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu çerçevesinde, Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanlığı tarafından alınan başvuru, araştırma izni, arama ruhsatı ve işletme ruhsatından doğan haklara tesir eden kararlara karşı 60 günde açılacak davalar **ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda** görülmektedir.

B, C ve E'dir.

İdari Hâkimlik 2006

TAKİP EDEN 2 SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

İkametgâhı İstanbul'da olan, Ankara Üniversitesi Çankırı Meslek Yüksekokulu öğrencisi A'ya, Yüksekokul Yönetim Kurulunun kararıyla sınavlarda kopya çektiği gerekçesiyle 1 yarıyıl okuldan uzaklaştırma cezası verilmiştir. A, anılan Yönetim Kurulu kararı ile karara dayanak olan ve Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılmış bulunan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin iptali ve yürütmenin durdurulması istemleriyle bir dava açmıştır.

126. A'nın açtığı davada, görevli ve yetkili mahkeme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Danıştay
B) Çankırı idare mahkemesi
C) Ankara idare mahkemesi
D) Çankırı sulh ceza mahkemesi
E) İstanbul idare mahkemesi

Cevap: Olayda A, Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılmış bulunan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin iptali için dava açmak istemektedir. Danıştay Kanununun 24. Maddesi uyarınca, Bakanlıklar ile kamu kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca çıkarılan ve ülke çapında uygulanacak düzenleyici işlemlere karşı açılacak davalar ilk derece yargı mercii sıfatıyla A'dır.

127. A'nın açtığı davayı görmekte olan mahkeme, dava konusu işlemin yürütülmesinin durdurulmasına karar vermiştir.

Bu karara karşı davalı idare, hangi mercie hangi istemle başvurmalıdır?

A) İstanbul Bölge İdare Mahkemesine temyiz istemiyle
B) Ankara Bölge İdare Mahkemesine itiraz istemiyle
C) Danıştay 8. Dairesine temyiz istemiyle
D) Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna itiraz istemiyle
E) İstanbul Bölge İdare Mahkemesine itiraz istemiyle

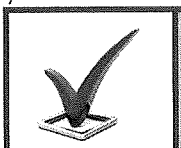
Cevap: Danıştay'ın dava dairesinin ilk derece sıfatıyla baktığı bir davada vereceği yürütmenin durdurulması kararına karşı duruma göre İdari veya Vergi Daireleri Kuruluna 7 günde itiraz edilir. Sekizinci Dava Dairesi idari dava dairesi olduğuna göre, bu Dairenin vereceği yürütmenin durdurulması kararına karşı itiraz makamı İdari Dava Daireleri Kurulu olacaktır. D'dir.

Adli Hâkimlik 2004
İdari Hâkimlik 2002

128. İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi yetki ile ilgili kurallarından biri değildir?

A) Kamu görevlilerinin atanması ve nakilleri ile ilgili davalarda yetkili mahkeme, kamu görevlisinin yeni veya eski görev yeri mahkemesidir.
B) İdari sözleşmelerde sözleşme ile de yetkili mahkeme belirlenebilir.
C) Köy, belediye ve özel idare ilişkin sınır uyuşmazlıklarında yetkili mahkeme, mülki idari biriminin köy, belediye veya mahallenin bulunduğu yahut yeni bağlandığı yer idare mahkemesidir.
D) Taşınır mallara ilişkin davalarda yetkili mahkeme taşınır malın bulunduğu yer idare mahkemesidir.
E) Taşınmazlara ilişkin imar mevzuatının uygulanmasına ilişkin davalarda yetkili mahkeme, taşınmaz malın bulunduğu yer idare mahkemesidir.

Cevap: Medeni yargılama hukukunda tarafların anlaşarak yetkili mahkemeyi belirleyeceği durumlar varken, idari yargıda görev ya da yetki sözleşmesi yapılamaz. Görev ve yetki konuları kanun ile düzenlendiğinden, taraflar aralarında anlaşarak görevli ve yetkili mahkemeyi belirleyemezler.



ÖNEMLİ

Ayrıca idari sözleşmelerin ve idarenin düzenleyici işlemlerinin özel yetki kurallarına değil, genel yetki kuralına tabi olduğu unutulmamalıdır.

B'dir.

İdari Hâkimlik 2003

129. Aşağıdakilerden hangisi, idare mahkemelerinin yetkilerine ilişkin kurallardan biri değildir?

A) Köy belediye ve özel idareleri ilgilendiren mevzuatın uygulanmasına iliksin davalar ile sınır uyuşmazlıklarındaki yetkili mahkeme, mülki birimin, köy, belediye veya mahallenin bulunduğu ya da yeni bağlandığı yer idare mahkemesidir.

B) Kamu görevlilerinin görevlerine son verilmesi ilgili davalarda yetkili mahkeme, kamu görevlisinin son görev yaptığı yer idare mahkemesidir.

C) Kamu görevlilerinin atanması ve nakilleriyle davalarda yetkili mahkeme, kamu görevlilerinin yeni veya eski görev yeri idare mahkemesidir.

D Kamu görevlilerinin ilerleme, yükseltilme, sicil intibaklarıyla ilgili davalarda yetkili mahkeme konudaki idari işlemi tesis eden idari merciin bulunduğu yerdeki idare mahkemesidir.

E) Kamu mallarına ilişkin idari davalarda yetkili mahkeme, taşınmaz malın bulunduğu yerde idare mahkemesidir.

Cevap: İYUK Md. 33/3'e göre, kamu görevlilerinin görevle ilişkisinin kesilmesi sonucunu doğurmayan disiplin cezaları ile ilerleme, yükselme, sicil, intibak ve diğer özlük ve parasal hakları ile ilgili davalarda yetkili mahkeme, İŞLEMİ TESİS EDEN İDARİ MERCİİN BULUNDUĞU YER DEĞİL, İLGİLİNİN GÖREVLİ BULUNDUĞU YER idare mahkemesidir.
D'dir.

İDARE, VERGİ VE BÖLGE İDARE MAHKEMELERİ

Adli Hâkimlik 30 Mayıs 2015 (Uyarlama)

130. Aşağıdakilerden hangisi idare ya da vergi mahkemesinde tek hâkimle bakılacak davalardan birisidir?

A) Üniversite öğrencisinin okuldan bir dönem uzaklaştırılmasının iptaline ilişkin dava

B) Bir memura işe geç gelmesinden ötürü verilen uyarma cezasının iptaline ilişkin dava

C) Sermaye Piyasası Kurulu'nun verdiği 24.000TL'lik idari para cezasının iptaline ilişkin dava

D) Marmara Üniversitesi'ne Bilgi Edinme Hakkı Kanunu çerçevesinde bir öğrencinin yaptığı talebin reddinin iptaline ilişkin dava

E) Bir ilkokul öğrencisinin sınıf geçememesi işleminin iptaline ilişkin dava

Cevap: 2576 sayılı BİİVMK'nun 3. ve 7. Maddelerinde 8/6/2000 tarih ve 4577 sayılı Kanunla yapılan değişiklik ile içerik ve niteliği küçük kapsamlı bazı idari uyuşmazlıkların daha süratli ve kolay karara bağlanabilmesi için tek hâkimle çözümlenebilmesi düzenlenmiştir.

ÖNEM

Buna göre, uyuşmazlık miktarı 25.000 Türk Lirasını[21] aşmayan;

a) Konusu belli parayı içeren idarî işlemlere karşı açılan iptal davaları,

b) Tam yargı davaları,

İdare mahkemesi hâkimlerinden biri tarafından çözümlenir.

---

[21] Daha önce Kanunda "bir milyar lira" olan ve 2012 yılı başı itibariyle 9230 Türk Lirası olarak belirlenen bu miktar, "Üçüncü Yargı Paketi" çerçevesinde 02.07.2012 Tarih ve 6352 Sayılı Kanun ile "yirmibeşbin Türk Lirası" olarak güncellenerek değişmiştir.

2017 yılı itibariyle tek hâkim sınırı **32.000** TL olarak kabul edilmiştir.

	Yukarıda sayılan vergi mahkemelerinin görevlerine giren uyuşmazlıklardan kaynaklanan toplam değeri 25.000 Türk Lirasını[22] aşmayan davalar, vergi mahkemesi hâkimlerinden biri tarafından çözümlenir.

ÖNEMLİ	**Kamuoyunda 5. Yargı Paketi ismiyle maruf 18.6.2014 tarihinde kabul edilip 28.6.2014 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan 6545 SAYILI KANUN İLE BÖLGE İDARE MAHKEMELERİNİN OLUŞUMU, YAPISI VE GÖREVLERİ RADİKAL BİÇİMDE DEĞİŞMİŞ, İTİRAZ VE KARAR DÜZELTME KANUN YOLLARI KALDIRILIP İSTİNAF YOLU GETİRİLMİŞTİR.** **Dolayısıyla bölge idare mahkemelerinin oluşum, görev ve yetkileriyle, hatta kanun yoluyla doğrudan ya da dolaylı ilgili geçmiş sınavlarda sorulmuş onlarca soru geçerliliğini yitirmiştir. Binaenaleyh, gerek bu bölümde gerekse diğer ilgili bölümlerde bu geçerliliğini yitiren soruları ayıkladım ve bu konularda soru sayısı hayli azalmış oldu. Sınava hazırlanan adayların bu doğrultuda sorulara bakmalarını ve yenilikleri İdari Yargı kitabımın 10. ve sonraki baskılarından hassasiyetle özümsemelerini tavsiye ederim.**

C'dir.

[22] Daha önce Kanunda "bir milyar lira" olan ve 2012 yılı başı itibariyle 9230 Türk Lirası olarak belirlenen bu miktar, "Üçüncü Yargı Paketi" çerçevesinde 02.07.2012 Tarıh ve 6352 Sayılı Kanun ile "yirmibeşbin Türk Lirası" olarak güncellenerek değişmiştir.
2017 yılı itibariye tek hâkim sınırı **33.000** TL olarak kabul edilmiştir.

Adli Hâkimlik Aralık 2009
İdari Hâkimlik 2005

131. Aşağıdakilerden hangisi ilk derece mahkemesi olarak görev yapmaz?

A) İdare Mahkemesi
B) Bölge İdare Mahkemesi
C) Danıştay İdari Dava Dairesi
D) Danıştay Vergi Dava Dairesi
E) Vergi Mahkemesi

Cevap: İlk defa 1982 yılında düzenlenen bölge idare mahkemeleri, bir ilk derece mahkemesi değildir. Yani, ilk derece mahkeme olarak bölge idare mahkemesine kanunen dava açılamaz, dolayısıyla BÖLGE İDARE MAHKEMELERİNE İLK DERECE MAHKEME SIFATIYLA AÇILABİLEN HİÇBİR DAVA YOKTUR. Bunun bir örneği ya da istisnası söz konusu değildir.

18.6.2014 tarih ve 6545 sayılı Kanun ile getirilen "istinaf kanun yolu" düzenlemesi sonucu bölge idare mahkemesi ise, genel görevli istinaf mercii statüsünü kazanmıştır. İstinaf mercii olarak bölge idare mahkemeleri idare ve vergi mahkemelerinin nihai kararlarını kanun yolu çerçevesinde hukuki ve maddi hususlarla yeniden inceleyip gözden geçiren bir denetim mahkemesidir.
B'dir.

Kaymakamlık Ocak 2004

132. Başbakanın, danışmanlarından birini görevden almasına ilişkin işleme karşı açılacak bir iptal davasında, görevli mahkeme aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bölge İdare Mahkemesi
B) İdare Mahkemesi
C) Danıştay 1. Dairesi
D) Danıştay Dava Daireleri Genel Kurulu
E) Anayasa Mahkemesi

Cevap: 3. Yargı Paketi olarak da adlandırılan 02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanundan sonra Başbakanlık, Bakanlıklar ile kamu kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca çıkarılan ve BELLİ BİR BÖLGE, İL YA DA YÖRE SINIRLARINDA UYGULANACAK DÜZENLEYİCİİŞLEMLERLE, BU MAKAM VE KURUMLARIN TÜM SOMUT, ÖZEL VE SÜBJEKTİF NİTELİKTEKİ BİREYSEL İŞLEMLERİNE (İDARİ KARARLARINA) KARŞI GÖREVLİ VE YETKİLİ İDARİ MAHKEMELERDE DAVA AÇILACAKTADIR.
B'dir.

İdari Hâkimlik 2005

133. I. Danıştay
II. Sayıştay
III. Bölge İdare Mahkemesi
IV. İdare Mahkemesi

Savcılık kurumu yukarıdaki mahkemelerden hangilerinde bulunur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve IV E) II, III ve IV

Cevap: İdari yargı alanında savcılık (kanun sözcülüğü) müessesesi yalnızca Danıştay ve Sayıştay'da vardır. İdare Mahkemesi, Vergi Mahkemesi ve Bölge İdare Mahkemesi'nde savcı yoktur.
NOT: 16 Nisan 2017 halkoylamasının kabulüyle aynı gün yürürlüğe giren değişiklikler kapsamında ilga edilen Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nde de savcılık kurumu bulunmaktaydı.
C'dir.

İdari Hâkimlik 2002

134. Aşağıdaki davalardan hangisi vergi mahkemelerinin görev alanına girmez?

A) Genel bütçeye ait vergi, resim ve harçlar ile mali yükümlere ilişkin davalar
B) Belediyelere ait vergi, resim ve harçlar ile mali yükümlere ilişkin davalar
C) Belediye Meclisi tarafından tertip edilen idari para cezalarına ilişkin olarak düzenlenen ödeme emirlerinin iptali istemiyle açılan davalar
D) Köylere ait vergi, resim ve harçlar ile mali yükümlere ilişkin davalar
E) Belediyelere ait vergi, resim ve harçlara ilişkin olarak düzenlenen ödeme emirlerinin iptali istemiyle açılan davalar

Cevap: Vergi mahkemeleri:

a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,
b) Bu sayılan konulara ilişkin 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un uygulanmasında tarh, tahakkuk ve tahsil aşamasında doğan davaları,
c) Diğer kanunlarla verilen işleri

çözümler.

ANCAK BURADA DAHA ÖNCE DE İŞARET EDİLEN ŞU HUSUSA ÇOK DİKKAT EDİLMELİDİR:

ÖNEMLİ	Kanun da geçen "Vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları" ibaresinde "benzeri mali yükümler" ile "cezalar" kavramları vergi, resim ve harçlara ilişkin olanları kapsamaktadır. Gerek "**vergi**" gerekse "**benzeri mali yükümler**", **DEVLETİN SUNDUĞU HİZMET YA DA SAĞLADIĞI KOLAYLIKLAR KARŞILIĞINDA ALDIĞI VE TAHSİL ETTİĞİ MALİ KAZANIMLARI** anlatır. Oysa "C" seçeneğinde Belediye Meclisi tarafından tertip edilen idari para cezası, **vergi gibi devletin bir hizmet karşılığında tahsil ettiği parayı değil, BİR YASAL YÜKÜMLÜLÜĞE UYULMAMASI NEDENİYLE UYGULADIĞI MÜEYYİDE SONUCU TAHSİL EDECEĞİ PARAYI** içermektedir. Trafik para cezaları, üst kurulların kestikleri para cezaları da bu kapsamdadır. Dolayısıyla bunlar idarenin cezai müeyyide içeren idari işlemleridir. Binaenaleyh, "vergi ve benzeri mali yükümler" kapsamında olmamalarından dolayı bu tür para cezaları vergi mahkemesinde değil, idari müeyyide içeren idari işlemler olması hasebiyle idare mahkemesinde görülecektir.

C'dir.

İDARİ YARGILAMA USULÜ HUKUKU

Adli Hâkimlik 21 Aralık 2015 (Uyarlama)

135.

I. Danıştay
II. Bölge İdare Mahkemesi
III. İdare Mahkemesi
IV. Vergi Mahkemesi
V. Sayıştay

İdari yargıda savcılık müessesesi yukarıdakilerden hangisinde ya da hangilerinde bulunmaktadır?

A) Sadece I B) I, II ve V C) I ve V
D) I, IV ve V E) Hepsi

Cevap: İdari yargı alanında savcılık (kanunsözcülüğü) müessesesi yalnızca Danıştay ve Sayıştay'da vardır. İdare Mahkemesi, Vergi Mahkemesi ve Bölge İdare Mahkemesi'nde savcı yoktur.
C'dir.

Adli Hâkimlik Avukatlık 2011
Adli Hâkimlik Nisan 2011
Kaymakamlık Ocak 2011
Kaymakamlık 2008
Sayıştay 2007
Kaymakamlık 2006

136.

I. Yazılı yargılama usulü
II. Dosya üzerinden inceleme
III. Resen araştırma

Yukarıdakilerden hangileri idari yargıda geçerli olan ilkelerdir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

Cevap: İdari yargı denetiminin, medeni ve ceza yargılama usullerinden başlıca farklarını da içeren temel ilke ve özellikleri şunlardır:
A. İncelemenin evrak üzerinden yapılması ve yazılı yargılama ilkesi
B. Kendiliğinden araştırma (inceleme) / re'sen tahkik / mahkemenin aktifliği ilkesi
C. Basit ve ucuz oluşu
D. Savcılık
E. Amaç (kamu yararı) denetimi
E'dir.

Kaymakamlık 2011
Kaymakamlık 2010

137.

I. Yürütmenin durdurulmasına ait işler
II. Bilirkişi incelemesi yaptırılmasına ait işler
III. Delillerin tespitine ait işler
IV. İdari davaya konu olabilecek kesin ve yürütülmesi gereken işlem olup olmadığının saptanmasına ait işler

Yukarıdakilerden hangileri nöbetçi mahkemenin çalışmaya ara verme süresi içinde görebileceği işlerden biridir?

A) Yalnız I B) Yalnız IV C) I ve III
D) II ve III E) III ve IV

Cevap: Nöbetçi mahkeme çalışmaya ara verme süresi içinde aşağıda yazılı görevleri yerine getirir:
a) Yürütmenin durdurulmasına ve delillerin tespitine ait işler,
b) Kanunen belli süre içinde karara bağlanması gereken işler.
C'dir.

Kaymakamlık 2011

138. Danıştay 13. Dairesinde görülmekte olan davada davacı, 3 üyenin reddi isteminde bulunmuştur.
Buna göre, bu ret istemini aşağıdakilerden hangisi karara bağlar?

A) Reddedilenler hariç tutulmak suretiyle toplanan 13. Daire Heyeti
B) Danıştay 1. Dairesi
C) Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu
D) Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu
E) Danıştay Başkanlar Kurulu

Cevap: Danıştay'da görülmekte olan bir davaya ilişkin yapılan çekinme veya reddi hâkim istemlerinin karara bağlanma usulü, İYUK Md. 56 uyarınca şu şekilde düzenlenmiştir.

1. Davaya bakmakta olan dava dairesi başkan ve üyelerinin çekinme veya reddi halinde (çekinen veya reddi istenen hâkim bir veya 2 kişiyse), bunlar hariç tutulmak suretiyle, o daire kurulu tamamlanarak, bu husus incelenir, çekinme veya ret istemi yerinde görülürse işin esası hakkında da bu kurulca karar verilir.
2. Çekinen veya reddedilenler ikiden fazla ise, bu hususlaki istem, idari dava dairesi başkan ve üyeleri için İdari Dava Daireleri Kurulu'nda, vergi dava dairesi başkan ve üyeleri için Vergi Dava Daireleri Kurulu'nda incelenir. Çekinen veya reddedilen başkan ve üyeler bu kurullara katılamazlar. Üye noksanı diğer dava dairelerinden tamamlanır. Bu kurullarca çekinme veya ret istemi kabul edildiği takdirde davanın esası hakkında da bu kurullarca karar verilir.

Soruda idari bir dava dairesi olan 13. Dairedeki 3 üyenin reddi isteminde bulunulduğuna göre, bu ret istemini karara bağlama makamı Danıştay'ın İdari Dava Daireleri Kurulu'dur.
C'dir.

Kaymakamlık 2008

139. K Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencisi olan M hakkında, 21.12.2006 tarihli sınavda kopya çektiği iddiasıyla disiplin soruşturması açılmış, Fakülte Yönetim Kurulunun 20.01.2007 tarihli kararıyla M'ye bir yarıyıl okuldan uzaklaştırma cezası verilmiştir. M, hakkında verilen bu cezanın iptali istemiyle 14.02.2007 tarihinde görevli ve yetkili mahkemede bir iptal davası açmıştır.

I. Davayı gören mahkeme, M'nin herhangi bir talebi olmadığı hâlde, 25.05.2007 tarihli ara kararıyla işlem dosyasının gönderilmesini davalı idareden istemiştir.

II. M, 28.06.2007 tarihinde davalı idareye başvurarak dava konusu disiplin cezasıyla ilgili olduğunu düşündüğü bir belgenin bir örneğinin kendisine verilmesini istemiştir.

III. Davayı gören mahkemenin davanın reddine ilişkin kararı üzerine temyiz yoluyla kendisine başvurulan temyiz mercii, posta yoluyla kendisine ulaşan kimi belgelerin kanıt olarak kabulüne karar vermiştir.

Yukarıdaki karar ve istemlerden hangilerinin dayanağı 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 20. maddesinde öngörülen resen araştırma ilkesidir?

A) Yalnız I B)I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

Cevap: Dava dosyalarının yargı yerleri tarafından incelenmesini hükme bağlayan İYUK Md. 20/1'e göre, Danıştay ile idare ve vergi mahkemeleri, bakmakta oldukları davalara ait her çeşit incelemeleri kendiliklerinden yaparlar. Mahkemeler belirlenen süre içinde lüzum gördükleri evrakın gönderilmesini ve her türlü bilgilerin verilmesini taraflardan ve ilgili diğer yerlerden isteyebilirler. Ya da kendilerine sunulan veya gönderilen belge, delil ve dosyaların kanıt olarak kabulüne veya reddine karar verebilirler. Bu hususlaki kararların, ilgililerce, süresi içinde yerine getirilmesi mecburidir. Haklı sebeplerin bulunması halinde bu süre, bir defaya mahsus olmak üzere uzatılabilir. Taraflardan biri ara kararın icaplarını yerine getirmediği takdirde, bu durumun verilecek karar üzerindeki etkisi mahkemece önceden takdir edilir ve ara kararda bu husus ayrıca belirtilir.

Medeni yargılama usulünde, mahkeme kişilerin kendi çıkarlarını en iyi şekilde savunacakları gerçeğinden hareketle tarafların sundukları bilgi, belge ve kanıtlarla bağlı olup kendiliğinden araştırma (tahkikat) yapma yetkisine sahip değildir. Dolayısıyla, özel hukuk davalarında "TARAF EGEMENLİĞİ" ya da "MAHKEMENİN PASİFLİĞİ" ilkesi geçerlidir. Hâlbuki idari yargılama usulünde, ceza yargılama usulüne benzer biçimde, kamu yararı amacı egemen olduğu için mahkeme olayın hukuki nitelendirmesini yapmada, uygulanması gereken kural ve yöntemlerin belirlenmesinde, dava sürecinin her aşamasında kendiliğinden davayla ilgili her türlü bilgi, belge ve kanıtların toplanmasında, maddi olayın çözümü için bilirkişi veya keşif incelemesi yaptırılmasında ya da idareden kararının gerekçesinin istenmesinde tam bir yetkiye sahiptir. İdari yargılamada dava aktif bir konumda olan hakim tarafından yönlendiri-

lip yönetildiği için "MAHKEMENİN AKTİFLİĞİ" ya da "RE'SEN TAHKİK" ilkesi geçerlidir.

Dolayısıyla, idari yargıda hâkimin, tarafların istem sonuçlarıyla bağlı olmaksızın davayla ilgili kendiliğinden her türlü incelemeyi yapması veya yaptırması hem görevi hem yetkisidir. Yetkisidir, çünkü kendisi bizzat bilgi, belge ve kanıtları toplayabilir; görevidir, çünkü davanın konusu olan işlem ya da maddi olayın aydınlanması için gereken her türlü araştırmayı yapmamışsa, bu temyiz aşamasında vardığı kararın bozulması sonucuna yol açar.

Bu bağlamda soruda I ve III numaralı öncüllerde mahkemenin doğrudan iradesini kullandığı durumlar ve kendi insiyatifiyle (resen) aldığı kararlar varken; II numaralı öncülde M'nin bir talebi bulunmaktadır.
C'dir.

Kaymakamlık 2008

140. İdare hâkimi aşağıdaki davalardan hangisine bakmaktan yasaklıdır?

A) İki taraftan birine yol gösterdiği davalara
B) Dördüncü dereceye kadar civar hısımlarına ait davalara
C) Genel olarak tarafsızlığından kuşku duyulan davalara
D) Aralarında evlilik ilişkisi kalmasa dahi karısına ait davalara
E) Bilirkişi olarak dinlendiği davalara

Cevap: Hâkimin davaya bakmasının yasak olduğu durumlar 6100 sayılı yeni HMK'nın 34. Maddesinde sayılmıştır.



ÖNEMLİ

Hâkim, aşağıda tahdiden sayılmış 7 hâlde davaya bakamaz; talep olmasa bile çekinmek zorundadır:

1) Kendisine ait olan veya doğrudan doğruya ya da dolayısıyla ilgili olduğu davada. (Örneğin hâkim, kendisinin açtığı bir kamulaştırma işleminin iptali davasına ya da tam yargı davasına bakamaz.)
2) Aralarında evlilik bağı kalksa bile eşinin davasında.
3) Kendisi veya eşinin altsoy veya üstsoyunun davasında.
4) Kendisi ile arasında evlatlık bağı bulunanın davasında.

	5) Üçüncü derece de dâhil olmak üzere kan veya kendisini oluşturan evlilik bağı kalksa dahi kayın hısımlığı bulunanların davasında. **6) Nişanlısının davasında. (Yeni HMK'nın getirdiği yeni bir çekinme nedenidir.)** **7) İki taraftan birinin vekili, vasisi, kayyımı veya yasal danışmanı sıfatıyla hareket ettiği davada.**

D'dir.

Kaymakamlık 2008

141. Aşağıdakilerden hangisi 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda belirtilmiş olan ilke, kural ya da usullerden biri değildir?

A) Yazılı yargılama usulü
B) İncelemenin evrak üzerinden yapılması
C) İdari yargı yerlerinin bakmakta oldukları davalara ait her çeşit incelemeyi kendiliklerinden yapmaları
D) Duruşmalı işlerde kararın duruşma yapıldıktan sonra en geç 15 gün içinde verilmesi
E) İdari yargılamanın basit ve az masraflı olması

Cevap: İdari yargı denetiminin temel ilke ve özellikleri şunlardır:

1. İncelemenin Evrak Üzerinden Yapılması ve Yazılılık İlkesi

İYUK Md. 1/2'de, Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare mahkemeleri ve vergi mahkemelerinde yazılı yargılama usulü uygulanacağı, incelemenin evrak üzerinden yapılacağı öngörülmektedir. Buna göre, idari yargıda yargılama, sözlü yargılama usulünün karşıtı olarak, dosya üzerinden yazılı olarak gerçekleştirilir. Taraflar iddia, savunma, bilgi, belge ve kanıtları yazılı olarak ibraz ederler. Mahkeme de yazılı evraklardan oluşan dosyayı inceleyerek davayı karara bağlar.

2. Kendiliğinden Araştırma / Re'sen Tahkik /Mahkemenin Aktifliği İlkesi

Dava dosyalarının yargı yerleri tarafından incelenmesini hükme bağlayan İYUK Md. 20/1'e göre, Danıştay ile idare ve vergi mahkemeleri, bakmakta oldukları davalara ait her çeşit incelemeleri kendiliklerinden (resen) yaparlar. İdari yargılamada dava aktif bir konumda olan hâkim tarafından yönlendirilip yönetildiği için "mahkemenin aktifliği" ya da "re'sen tahkik" ilkesi geçerlidir.

3. Savcılık

İdari yargılama usulünde "kanunsözcülüğü" (müddeiumumilik)[23] ya da savcılık müessesesi, medeni ya da ceza yargılama usulünden daha farklı bir niteliğe sahip-

[23] Savcılık müessesesi idari yargıda ilk kez 1925 yılında 669 sayılı Şurayı Devlet Kanununda "müddeiumumilik" isminde ihdas edilmiş, 1946 yılındaki 4904 sayılı Danıştay Kanunu ile "kanun sözcülüğü" ismi kabul edilmiş, 1964'teki 521 sayılı Danıştay Kanununda da aynı isim benim-

tir. Kanunsözcüsü, ne savcı ne de idarenin temsilcisidir, yalnızca kanunun ne olduğunu söyleyen makamdır.



İdari yargı alanında savcılık (kanunsözcülüğü) müessesesi yalnızca Danıştay ve Sayıştay'da vardır. İdare Mahkemesi, Vergi Mahkemesi ve Bölge İdare Mahkemesi'nde savcı yoktur.

4. Amaç (Kamu Yararı) Denetimi[24]

İdari yargılama usulüne özgü ilkelerden biri de, özellikle idarenin "takdir yetkisi" kapsamında yaptığı işlemlerde, idari işlemin yapıcı unsurlarından olan amaç denetiminin yapılmasıdır. İdari işlemlerin tek amacı, kamu yararı olduğuna göre, idari yargı denetimi işlem ve eylemlerin amaç ögesi yönünden, yani kamu yararına uyarlılığı yönünden hukuka uygunluğu denetlenir.

5. Basit ve Ucuz Oluşu

İdari yargıda dava, avukata ve uzmanlık isteyen hukuk bilgisine gereksinim duymadan basit bir dilekçe ile açılabileceğinden, davalı (hasım) göstermeden ve davalı idarenin elindeki belgeleri sunmadan basit usullerle açılabilir. Hâkim, yukarıdaki "re'sen araştırma" ilkesi gereğince kendiliğinden inceleme yaptırarak gerekli bilgi ve kanıtları bulmak, hatta hasmın belirtilmemesi ya da yanlış belirtilmesi durumunda davalıyı veya doğru davalıyı saptamakla yükümlüdür.

İdari yargılama usulünün basit ve ucuz oluşu özelliğinin İYUK'TA YER ALMADIĞINA, uygulamada ortaya çıkan bir sonucu olduğuna dikkat edilmelidir.
E'dir.

senmiş, 1981 yılındaki 2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu, 1982 Anayasası ve aynı yıl kabul edilen 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nda ise "savcılık" sözcüğü kullanılmaya başlanmıştır.

24 Karavelioğlu, **a.g.e.**, ss. 61-63.

İDARİ DAVALARIN AÇILMA BİÇİMİ, USULÜ VE KOŞULLARI

GUY 27 Kasım 2015 (Uyarlama)

142. I. İcrai idari işlem olup olmadığı
II. Husumet
III. İdari merci tecavüzü
IV. Süre
V. Ehliyet

İdari yargıda dilekçeler üzerinde yapılacak ilk incelemede gözetilmesi gerekli sıralama hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) III, IV, V, I, II
B) I, III, IV, V, II
C) I, V, II, III, IV
D) III, V, I, IV, II
E) IV, I, II, III, V

Cevap: İdari yargıda dava dilekçeleri, ilk inceleme çerçevesinde, Danıştay'da daire başkanının görevlendireceği bir tetkik hâkimi, idare ve vergi mahkemelerinde ise mahkeme başkanı veya görevlendireceği bir üye tarafından:

a) Görev ve yetki,
b) İdari merci tecavüzü,
c) Ehliyet,
d) İdari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olup olmadığı,
e) Süre aşımı,
f) Husumet,
g) İYUK 3 ve 5. Maddelerde belirtilen hususlara uygun olup olmadıkları,

sırasıyla incelenir. İnceleme Kanun'un belirlediği bu sıralamaya uygun olarak yapılır. D'dir.

KPSS Hukuk 2013

143. İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre, dilekçeler aşağıdakilerden hangisine verilemez?

A) İdare mahkemesi başkanlıkları
B) Vergi mahkemesi başkanlıkları
C) Asliye hukuk hâkimlikleri
D) Yurt dışında, Türk konsoloslukları
E) Noterler

Cevap: İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 16. Maddesine göre dilekçeler ve savunmalar ile davalara ilişkin her türlü evrak, Danıştay veya ait olduğu mahkeme başkanlıklarına veya bunlara gönderilmek üzere idare veya vergi mahkemesi başkanlıklarına, idare veya vergi mahkemesi bulunmayan yerlerde büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde kalıp kalmadığına bakılmaksızın asliye hukuk hâkimliklerine veya yabancı memleketlerde Türk Konsoloslukları'na verilebilir. Dilekçelerin burada belirtilen makamlara teslim edilip, harç ve posta ücretlerinin alınıp kayıtlarının yapılarak kayıt tarih ve sayısının dilekçe üzerine yazıldığı tarihte dava açılmış sayılır.

Bunun dışındaki yollarla (posta gibi) veya makamlara (kaymakamlık, valilik veya noter gibi) yapılacak başvurularda, başvurunun yapıldığı değil, başvurunun yukarıda sayılan makamların (idari ve vergi mahkemesi veya Danıştay Başkanlığı) defterine işlenen kayıt tarihi dava açma tarihi olarak kabul edilir.
E'dir.

KPSS Hukuk 2013

144. İlk derece mahkemesi sıfatıyla Danıştay 2. Dairesinin verdiği yürütmeyi durdurma kararına karşı itiraz nereye yapılır?

A) Danıştay 1. Dairesi
B) Danıştay 3. Dairesi
C) Danıştay Genel Kurulu
D) Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu
E) Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu

Cevap: Yürütmenin durdurulması istemleri hakkında verilen kararlar:
a. Danıştay dava dairelerince verilmişse konusuna göre İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurullarına,
b. Bölge idare mahkemesi kararlarına karşı en yakın bölge idare mahkemesine,
c. İdare ve vergi mahkemeleri ile tek hakim tarafından verilen kararlara karşı bölge idare mahkemesine,
d. Çalışmaya ara verme süresi içinde ise idare ve vergi mahkemeleri tarafından verilen kararlara en yakın nöbetçi mahkemeye veya kararı veren hakimin katılmadığı nöbetçi mahkemeye,

kararın tebliğini izleyen günden itibaren 7 gün içinde itiraz edilebilir.
D'dir.

Adli Hâkimlik 2012

145. İstanbul 10. İdare Mahkemesinde iptal davası açan A, dava dilekçesine T.C. kimlik numarasını yazmayı unutmuştur.
Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Mahkeme bu eksikliği kendisi tamamlar.
B) Mahkeme dilekçenin iptaline karar verir.
C) Mahkeme davanın reddine karar verir.
D) Bu durum herhangi bir eksiklik teşkil etmez.
E) Mahkeme, otuz gün içinde eksikliğin tamamlanması için dilekçenin reddine karar verir.

Cevap: "İdari davaların açılması" başlıklı İYUK Md. 3/2-a'ya göre, dava dilekçesinde tarafların, varsa temsilci ve vekillerin tamamının ayrı ayrı adları, unvanları, kendilerine Tebligat Kanunu çerçevesinde tebliğ yapılabilmesini olanak sağlayan açık, net ve anlaşılır biçimde adresleri ve 02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanun (Üçüncü Yargı Paketi) çerçevesinde getirilen **değişiklikle gerçek kişilere ait Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası bulunması şarttır.**

ÖNEMLİ	Dava dilekçelerinin yukarıda İYUK Md. 3 kapsamında anlatılan unsurlar ve koşullara aykırı olması durumunda, yargı merciince yapılacak ilk incelemede hangi nedenle hukuka aykırı olduğu belirtilir ve yanlışların düzeltilip yeniden düzenlenmesi ve eksikliklerin tamamlanarak **30 GÜN İÇİNDE TEKRAR BAŞVURULMAK ÜZERE DİLEKÇENİN REDDİNE** karar verilir (İYUK, 15/1-d).

E'dir.

İdari Hâkimlik 2012

146. İdari davaların açılması ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) İdari davalar mahkeme başkanlıklarına hitaben yazılmış dilekçe ile açılır.
B) Dilekçenin imzalı olması zorunludur.
C) Dilekçede tarafların isimleri ve adresleri yer alır.
D) Dilekçede davanın konusu ve sebepleri yer alır.
E) Dilekçeler mahkemeye en az üç nüsha olarak verilir.

Cevap: İYUK'un "İdari davaların açılması" başlıklı 3. Maddesine göre:
1. İdari davalar, Danıştay, idare mahkemesi ve vergi mahkemesi başkanlıklarına hitaben yazılmış imzalı dilekçelerle açılır.
2. Dilekçelerde;

a) Tarafların ve varsa vekillerinin veya temsilcilerinin ad ve soyadları veya unvanları ve adresleri ile gerçek kişilere ait Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası[25],
b) Davanın konusu ve sebepleri ile dayandığı deliller,
c) Davaya konu olan idari işlemin yazılı bildirim tarihi,
d) Vergi, resim, harç, benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezalarına ilişkin davalarla tam yargı davalarında uyuşmazlık konusu miktar,
e) Vergi davalarında davanın ilgili bulunduğu verginin veya vergi cezasının nevi ve yılı, tebliğ edilen ihbarnamenin tarihi ve numarası ve varsa mükellef hesap numarası gösterilir.

3. Dava konusu kararın ve belgelerin asılları veya örnekleri dava dilekçesine eklenir. Dilekçeler ile bunlara ekli evrakın örnekleri **karşı taraf sayısından bir fazla olur.**

E'dir.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Ekim 2012

147. İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre, bir davanın harç veya posta ücreti verilmeden yahut eksik verilerek açılmış olması hâlinde yapılan tebligatlara rağmen harç veya posta ücreti süresi içinde verilmez yahut tamamlanmazsa aşağıdaki kararlardan hangisi verilir?

A) Dosyanın işlemden kaldırılması
B) Davanın açılmamış sayılması
C) Davanın reddi
D) Posta ücretinin devlet hazinesinden karşılanması
E) Dilekçenin reddi

Cevap: Herhangi bir sebeple dava harcı veya posta ücreti verilmeden veya eksik harç veya posta ücreti ile dava açılmış olması halinde, 30 GÜN içinde harcın ve posta ücretinin verilmesi ve tamamlanması hususu daire başkanı veya görevlendireceği tetkik hâkimi, mahkeme başkanı veya hâkim tarafından ilgiliye tebliğ olunur. Tebligata rağmen gereği yerine getirilmediği takdirde bildirim aynı şekilde bir daha tekrarlanır. Harç veya posta ücreti süresi içinde verilmez veya tamamlanmazsa DAVANIN AÇILMAMIŞ SAYILMASINA karar verilir ve davacıya tebliğ olunur (İYUK, 6/4).

ÖNEMLİ

Yani, dava açılırken bir nedenle harç veya posta ücretinin ödenmemiş veya eksik ödenmiş olması durumunda, **30'ar günlük iki bildirimden sonra da eksiklik tamamlanmadığı takdirde mahkeme davanın açılmamış sayılmasına karar verir.** Davanın açılmamış sayılması kararına karşı itiraz veya temyiz yolu açıktır.

B'dir.

---

[25] 2/7/2012 tarihli ve 6352 sayılı Kanunun 51 inci maddesi ile bu bendin sonuna "ile gerçek kişilere ait Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası," ibaresi eklenmiştir.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Ekim 2012

148. Aşağıdakilerden hangisi, idari yargıda dilekçelerin verileceği yerlerden biri değildir?

A) Danıştay Başkanlığı
B) İdare Mahkemesi Başkanlığı
C) Vergi Mahkemesi Başkanlığı
D) Asliye Hukuk Hâkimliği
E) Yabancı ülkelerde Türk Büyükelçilikleri

Cevap: İYUK Md 4'e göre, dava dilekçeleri ve savunmalar (İYUK, 16) ile davalara ilişkin her türlü evrak, Danıştay veya ait olduğu mahkeme başkanlıklarına veya bunlara gönderilmek üzere idare veya vergi mahkemesi başkanlıklarına, idare veya vergi mahkemesi bulunmayan yerlerde büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde kalıp kalmadığına bakılmaksızın asliye hukuk hâkimliklerine veya yabancı memleketlerde TÜRK KONSOLOSLUKLARI'na verilebilir.

Dolayısıyla yurt dışında Türk Büyükelçiliklerine değil Türk Konsoloslukları'na verilir.
E'dir.

Adli Hâkimlik 2012

149. İdari yargı yeri, taraflardan birinin isteği üzerine cevap verme süresini en çok kaç günü geçmemek üzere uzatabilir?

A) 10 B) 15 C) 21
D) 30 E) 60

Cevap: İdari davalarda taraflar, kendilerine yapılan dilekçe ve savunma tebliğlerine karşı, tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde cevap verebilirler. Bu süre, ancak haklı sebeplerin bulunması halinde, cevap verme süresinde olmak kaydıyla ve taraflardan birinin isteği üzerine görevli mahkeme kararı ile 30 günü geçmemek ve bir defaya mahsus olmak üzere uzatılabilir. Bu süre geçtikten sonra yapılan uzatma istemlerini yargı yerleri kabul etmez.
D'dir.

AYM Raportörlük 2011

TAKİP EDEN SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Bolu Gerede İlçe Belediye Encümeni 01.05.2010'da aldığı kararla A'ya ait inşaatın, yapı ruhsatına aykırı yapılan kısımlarının 01.07.2010'da belediyece yıkılmasına ve ruhsata aykırı inşaat yapıldığı gerekçesiyle A'ya 1500 TL idari para cezası verilmesine karar vermiş ve karar Ankara Beypazarı'nda yaşayan A'ya 05.06.2010' da tebliğ edilmiştir.

150. A, yıkım kararının iptali için idari yargıda açacağı davada iptal davası dilekçesini aşağıdaki yargı yerlerinden hangisine veremez?

A) Ankara İdare Mahkemesi
B) Bolu İdare Mahkemesi
C) Beypazarı Asliye Hukuk Hâkimliği
D) Sakarya İdare Mahkemesi
E) Beypazarı Asliye Ceza Mahkemesi

Cevap: İdari yargıda dilekçenin verildiğinde davanın açılmış sayılacağı beş makam sayılmaktadır:

1) Danıştay
2) Ait olduğu mahkeme başkanlıklarına
3) Bunlara gönderilmek üzere idare veya vergi mahkemesi başkanlıklarına,
4) İdare veya vergi mahkemesi bulunmayan yerlerde büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde kalıp kalmadığına bakılmaksızın asliye hukuk hâkimliklerine
5) Yabancı memleketlerde Türk Konsolosluklarına

Bunun dışındaki yollarla (posta gibi) veya makamlara (kaymakamlık veya valilik gibi) yapılacak başvurularda, başvurunun yapıldığı değil, başvurunun yukarıda sayılan makamların (idari ve vergi mahkemesi veya Danıştay Başkanlığı) defterine işlenen kayıt tarihi dava açma tarihi olarak kabul edilir.

E'dir.

Adli Hâkimlik Nisan 2011

151. Dava açıldıktan sonra posta ücretinin tebliğ işlemlerinin yapılmasını engelleyecek şekilde azalması nedeniyle davacıya, posta ücretini 30 gün içinde tamamlanması idari yargı yerince tebliğ edilmesine rağmen davacı posta ücretini tamamlamamıştır.
Buna göre, idari yargı yeri ne tür bir karar vermelidir?

A) Davanın açılmamış sayılması
B) Dosyanın işlemden kaldırılması
C) Bildirimin aynı şekilde bir kez daha tekrarlanması
D) Davanın reddi
E) Yargılama giderine eklenmek üzere eksikliğin resen giderilmesi

Cevap: İYUK Md. 6/4'e göre, herhangi bir sebeple dava harcı veya posta ücreti verilmeden veya eksik harç veya posta ücreti ile dava açılmış olması halinde, 30 GÜN içinde harcın ve posta ücretinin verilmesi ve tamamlanması hususu daire başkanı veya görevlendireceği tetkik hâkimi, mahkeme başkanı veya hâkim tarafından ilgiliye tebliğ olunur. Tebligata rağmen gereği yerine getirilmediği takdirde bildirim aynı şekilde bir daha tekrarlanır.
C'dir.

Adli Hâkimlik Nisan 2011

152. Hakkında verilen vergi cezasına karşı vergi mahkemesinde iptal davası açan davacının gösterdiği adres gerçek dışı olması nedeniyle tebligat yapılamamış ve dosyanın işlemden kaldırılmasına karar verilmiştir.
Bu durumda aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Dosyasının yeniden işleme konulması 1 yıl içinde istenmezse dava reddedilir.
B) Dosyasının işlemden kaldırılmasından itibaren yeni adres göstererek dosyasının yeniden işleme konulması 1 yıl içinden istenebilir.
C) Tahsil işlemleri devam eder.
D) Dosyanın yeniden işleme konulması tahsilât işlemini durdurmaz
E) Vergi davası da olsa dosya yeniden işleme konulmuşsa ayrıca yürütmeyi durdurma talep etmek gerekir.

Cevap: Adresin gerçek dışı olması veya adresin dava açtıktan sonra değişmesi ve benzeri gibi herhangi bir nedenle davacının gösterdiği ADRESE TEBLİGAT YAPILAMAMASI halinde, yeni adresin bildirilmesine kadar DAVA DOSYASI İŞLEMDEN KALDIRILIR ve varsa yürütmenin durdurulması kararı kendiliğinden hükümsüz kalır. Dosyanın işlemden kaldırıldığı tarihten başlayarak 1 YIL içinde yeni adres bildirilmek suretiyle yeniden işleme konulması istenmediği takdirde, davanın reddine değil, DAVANIN AÇILMAMIŞ SAYILMASINA karar verilir (İYUK, 26/3).



ÖNEMLİ

Vergi cezasına karşı vergi mahkemesinde iptal davası açan davacının gösterdiği adrese tebligat yapılamaması nedeniyle dosyanın işlemden kaldırılmasına karar verilmesi durumunda da, dosyanın işlemden kaldırılmasından itibaren yeni adres gösterilerek dosyasının yeniden işleme konulması 1 yıl içinden istenebilir. Ancak bu durumda tahsil işlemleri devam eder. Dosyanın yeniden işleme konulması da tahsilât işlemini durdurmaz. Dosyanın yeniden işleme konulması durumunda ayrıca yürütmeyi durdurma talep etmek gerekir. Dosyasının yeniden işleme konulması 1 yıl içinde istenmezse davanın açılmamış sayılmasına karar verilir.

A'dır.

Adli Hâkimlik Nisan 2011

153. İstanbul Taksim İlk Yardım Hastanesinde görevli olan doktor, Sağlık Bakanlığı tarafından ilan edilen ve kamuda görev yapan doktorların muayenehane açmasını engelleyen yönetmeliğin ilgili hükmünün iptali için açacağı iptal davası dilekçesini aşağıdaki yargı yerlerinden hangisine veremez?

A) Ankara İdare Mahkemesi
B) İstanbul İdare Mahkemesi
C) Polatlı Asliye Hukuk Mahkemesi
D) Danıştay
E) Sakarya İdare Mahkemesine

Cevap: Dava konusu uyuşmazlık Sağlık Bakanlığı tarafından ilan edilen ve kamuda görev yapan doktorların muayenehane açmasını engelleyen yönetmeliğin ilgili hükmünün iptali olduğuna göre, bu davaya bakacak idari yargı mercii ilk derece sıfatıyla Danıştay dava dairesidir. Çünkü Danıştay Kanunu'nun 24. Maddesine göre, gerek Başbakanlık ve Bakanlıklarca, gerekse kamu kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca çıkarılan ve TÜM ÜLKE ÇAPINDA UYGULANACAK yönetmelik, yönerge, genelge, özelge, tamim, plan, mukteza gibi bütün düzenleyici işlemlerine karşı ise ilk derece mahkemesi sıfatıyla Danıştay'da dava açılır.

Dolayısıyla Danıştay ve Ankara İdare Mahkemesi aynı ilde olduğuna göre, Dava dilekçesi Ankara İdare Mahkemesi'ne verilemez. Verilse bile Danıştay aynı ilde olduğu için dava açılmış sayılmaz.

NOT: Aslında soru bu haliyle hatalı, en azından doğru ifadelerle sorulmamıştır. Çünkü normalde dava dilekçenin Ankara İdare Mahkemesine verilmesi mümkündür, ancak yukarıda ifade edildiği üzere dilekçe verildiğinde dava açılmış sayılmaz. O nedenle sorunun şöyle formüle edilmesi tutarlı ve yerinde olurdu: "... iptal dilekçesi aşağıdaki hangi yargı yerlerine verildiği gün dava açılmış sayılmaz?"
A'dır.

Kaymakamlık 2010

154. I. İşlemler arasında maddi veya hukuki yönden bağlılık olması
II. İşlemler arasında sebep-sonuç ilişkisi bulunması
III. İşlemlere karşı açılacak davalarda aynı mahkemenin görevli olması

Yukarıdakilerden hangileri, birden çok idari işleme karşı tek dilekçeyle dava açılabilmesi için İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda açıkça öngörülen koşullar arasında yer alır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

Cevap: İYUK Md. 5/1'e göre, aralarında maddi veya hukuki yönden bağlılık ya da sebep-sonuç ilişkisi bulunan birden fazla işleme karşı bir dilekçe ile de dava açılabilir. Bu çerçevede dava konusu işlemlerden birinin diğerinin sonucu veya birinin konusunun diğerinin nedeni olması, bir işlemin diğerine dayanılarak yapılması, bir işlem hakkında karar verilebilmesi için diğerinin de değerlendirilmesinin veya incelenmesinin gerekmesi, birinin diğerini etkilemesi iki işlem arasında "bağlılık" olduğu, dolayısıyla ikisine karşı aynı dilekçeyle dava açılabileceği anlamına gelir. İşlemler arasındaki bağlılığın derecesi ve niteliği, işlemlerin özelliği ve ilgili hukuk kurallarının bunlara uygulanma usulüne bağlı olarak yargısal içtihatlarla saptanmaktadır.

Birden çok işleme karşı dava açılabilmesi için maddi bağlılık, hukuki bağlılık ya da sebep-sonuç ilişkisi (illiyet bağı) bağlılıklarından tek birinin bile olması yeterlidir.
C'dir.

YÜRÜTMENİN DURDURULMASI

Adli Hâkimlik 3 Haziran 2017 (Uyarlama)
Adli Hâkimlik 24 Aralık 2016 (Uyarlama)
KPSS 2015 (Uyarlama)

155. İdari Yargılama Usulü Kanunu uyarınca yürütmenin durdurulmasıyla ilgili hangi ifade yanlıştır?

A) Davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verilebilir.

B) Uygulanmakla etkisi tükenecek olan idari işlemlerin yürütülmesi, savunma alındıktan sonra yeniden karar verilmek üzere, idarenin savunması alınmaksızın da durdurulabilir.

C) Sadece ilgili kanun hükmünün iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine başvurulduğu gerekçesiyle yürütmenin durdurulması kararı verilemez.

D) Dava dilekçesi ve eklerinden yürütmenin durdurulması isteminin yerinde olmadığı anlaşılırsa, davalı idarenin savunması alınmaksızın istem reddedilebilir.

E) Yürütmenin durdurulmasına dair verilen kararlar 30 gün içinde yazılır ve imzalanır.

Cevap: Yürütmenin durdurulmasıyla ilgili 2012 tarihindeki önemli değişiklikler şöyle sıralanabilir:

ÖNEMLİ	Danıştay veya idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler. **Uygulanmakla etkisi tükenecek** olan idari işlemlerin yürütülmesi, savunma alındıktan sonra yeniden karar verilmek üzere, idarenin savunması alınmaksızın da durdurulabilir. Yürütmenin durdurulması kararlarında idari işlemin **hangi gerekçelerle hukuka açıkça aykırı olduğu ve işlemin uy-**

	gulanması halinde doğacak telafisi güç veya imkânsız zararların neler olduğunun belirtilmesi zorunludur. Sadece ilgili kanun hükmünün iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine başvurulduğu gerekçesiyle yürütmenin durdurulması kararı verilemez (İYUK, 27/2). Dava dilekçesi ve eklerinden yürütmenin durdurulması isteminin yerinde olmadığı anlaşılırsa, davalı idarenin savunması alınmaksızın istem reddedilebilir (İYUK, 27/3). Yürütmenin durdurulmasına dair verilen kararlar **15 gün** içinde yazılır ve imzalanır (İYUK, 27/9). Aynı sebeplere dayanılarak ikinci kez yürütmenin durdurulması isteminde bulunulamaz (İYUK, 27/10).

2012 yılındaki Üçüncü Yargı Paketi çerçevesinde, yürütmenin durdurulmasına dair verilen kararların idari yargı mercilerinin yoğunluğundan ötürü gecikmemesi için 15 GÜN içinde yazılıp imzalanacağı ve aynı sebeplere dayanılarak ikinci kez yürütmenin durdurulması isteminde bulunulamayacağı hükme bağlanmıştır.

ÖNEMLİ	Yürütmeyi durdurma müessesinden sınavlarda çokça ve sıkça soru gelmesinden ötürü, yürütmenin durdurulmasına ilişkin aşağıdaki kanuni hükümlere de dikkat edilmelidir: Yürütmenin durdurulması istemli davalarda İYUK Md. 16'da yer alan tebligat ve cevap vermeye ilişkin yazılı süreler kısaltılabileceği gibi, tebliğin memur eliyle yapılmasına da karar verilebilir. Yürütmenin durdurulması istemleri hakkında verilen kararlara karşı, kararın tebliğini izleyen günden itibaren **7 GÜN içinde itiraz** edilebilir. İtiraz ancak bir defa yapılabilir. İtiraz edilen merciler, dosyanın kendisine gelişinden itibaren **7 GÜN** içinde karar vermek zorundadır. İtiraz üzerine verilen kararlar kesin olup bunlara karşı tekrar itiraz etmek ya da başka bir mercie başvurma imkânı yoktur. Yürütmenin durdurulması kararı verilen dava dosyaları öncelikle incelenir ve karara bağlanır.

E'dir.

Adli Hâkimlik 21 Aralık 2015 (Uyarlama)

156. İdari Yargılama Usulü Kanunu uyarınca ilk derece sıfatıyla bakılan iptal davalarında verilen yürütmenin durdurulması kararlarına karşı itiraz süresi ve itiraz merciinin bu başvuruyu karara bağlama süresine kadardır?

A) 3 gün - 7 gün
B) 7 gün - 7 gün
C) 10 gün - 5 gün
D) 15 gün - 7 gün
E) 30 gün - 15 gün

Cevap:



ÖNEMLİ

Yürütmenin durdurulması istemleri hakkında verilen kararlar;

a. **Danıştay dava dairelerince verilmişse konusuna göre İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurullarına,**
b. **Bölge idare mahkemesi kararlarına karşı en yakın bölge idare mahkemesine,**
c. **İdare ve vergi mahkemeleri ile tek hâkim tarafından verilen kararlara karşı bölge idare mahkemesine,**
d. ~~**Çalışmaya ara verme süresi içinde ise idare ve vergi mahkemeleri tarafından verilen kararlara en yakın nöbetçi mahkemeye veya kararı veren hâkimin katılmadığı nöbetçi mahkemeye**~~[26]**, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 7 GÜN içinde itiraz edilebilir. İtiraz ancak bir defa yapılabilir.**

İtiraz edilen merciler, dosyanın kendisine gelişinden itibaren 7 GÜN içinde karar vermek zorundadır.

İtiraz üzerine verilen kararlar kesin olup bunlara karşı tekrar itiraz etmek ya da başka bir mercie başvurma imkânı yoktur.

B'dir.

İDARİ YARGI
Yürütmenin Durdurulması

[26] Bu ibareler **01.07.2016 tarih ve 6723 sayılı Danıştay Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Torba Yasa) ile ilga edilmiştir**.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Ekim 2012
Kaymakamlık 2008

157. I. İdare mahkemelerinde davanın açılması, işlemin yürütülmesini durdurur.

II. Kural olarak, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra yürütmenin durdurulmasına karar verilebilir.

III. Uygulanmakla etkisi tükenecek işlemlerde, idarenin savunması alınıncaya kadar yürütmeyi durdurma kararı verilebilir.

IV. Sadece ilgili kanun hükmünün iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine başvurulduğu gerekçesi ile yürütmenin durdurulması kararı verilemez.

İdari yargıda yürütmenin durdurulması ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Yalnız I B) I ve III C) II ve III
D) I, II ve III E) I, III ve IV

Cevap: İYUK Md. 28/1'e göre:

- Danıştayda veya idari mahkemelerde dava açılması dava edilen idari işlemin yürütülmesini durdurmaz.
- Danıştay veya idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler.
- Uygulanmakla etkisi tükenecek olan idari işlemlerin yürütülmesi, savunma alındıktan sonra yeniden karar verilmek üzere, idarenin savunması alınmaksızın da durdurulabilir.
- Sadece ilgili kanun hükmünün iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine başvurulduğu gerekçesiyle yürütmenin durdurulması kararı verilemez.

Adayların katılacağı bundan sonra yapılacak sınavlarda önemli olacağı mülahazasıyla yürütmenin durdurulmasına ilişkin en güncel mevzuat düzenlemesini sunmak isterim:

"Üçüncü Yargı Paketi" olarak adlandırılan 02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanun ile "Beşinci Yargı Paketi" olarak adlandırılan 21.2.2014 tarih ve 6526 sayılı Kanun çerçevesinde, yürütmenin durdurulmasına ilişkin İYUK Md. 28'e getirilen önemli yenilikler şunlardır:



ÖNEMLİ

(ÜÇÜNCÜ YARGI PAKETİ)

Danıştay veya idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler. Uygulanmakla etkisi tükenecek olan idari işlemlerin yürütülmesi, savunma alındıktan sonra yeniden karar verilmek üzere, idarenin savunması alınmaksızın da durdurulabilir. (EK CÜMLE: 21/2/2014-6526/17 MD.) ANCAK, KAMU GÖREVLİLERİ HAKKINDA TESİS EDİLEN ATAMA, NAKLEN ATAMA, GÖREV VE UNVAN DEĞİŞİKLİĞİ, GEÇİCİ VEYA SÜREKLİ GÖREVLENDİRMELERE İLİŞKİN İDARİ İŞLEMLER, UYGULANMAKLA ETKİSİ TÜKENECEK OLAN İDARİ İŞLEMLERDEN SAYILMAZ. Yürütmenin durdurulması kararlarında idari işlemin hangi gerekçelerle hukuka açıkça aykırı olduğu ve işlemin uygulanması halinde doğacak telafisi güç veya imkânsız zararların neler olduğunun belirtilmesi zorunludur. Sadece ilgili kanun hükmünün iptali istemiyle Anayasa Mahkemesine başvurulduğu gerekçesiyle yürütmenin durdurulması kararı verilemez (İYUK, 28/2).

Dava dilekçesi ve eklerinden yürütmenin durdurulması isteminin yerinde olmadığı anlaşılırsa, davalı idarenin savunması alınmaksızın istem reddedilebilir (İYUK, 28/3).

Yürütmenin durdurulmasına dair verilen kararlar 15 gün içinde yazılır ve imzalanır (İYUK, 28/9).

Aynı sebeplere dayanılarak ikinci kez yürütmenin durdurulması isteminde bulunulamaz (İYUK, 28/10).

A'dır.

İdari Hâkimlik 2012

158. İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda düzenlenen yürütmenin durdurulması ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Uygulamakla etkisi tükenecek işlemlerde, davalı idarenin savunması alınmadıkça yürütmenin durdurulması kararı verilemez.
B) Yürütmenin durdurulması talebinin reddi kararı mutlaka gerekçelendirilmelidir.
C) Yürütmenin durdurulması kararı verilirken idari işlemin açıkça hukuka aykırılık nedeni ve telafisi imkânsız zararın ne olduğu belirtilmelidir.
D) Yürütmenin durdurulması talebinin reddi kararı 15 gün içinde yazılır ve imzalanır.
E) Mahkeme, davalı idarenin savunmasını almadan yürütmenin durdurulması talebini reddedebilir.

Cevap: Üçüncü Yargı Paketi olarak adlandırılan 02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanun çerçevesinde, yürütmenin durdurulmasına ilişkin İYUK'un 28. Maddesinin 9. fıkrasına şu hüküm eklenmiştir:

"Uygulanmakla etkisi tükenecek olan idari işlemlerin yürütülmesi, savunma alındıktan sonra yeniden karar verilmek üzere, idarenin savunması alınmaksızın da durdurulabilir."

A'dır.

Kaymakamlık 2011
KPSS 2009

159. İdare mahkemeleri tarafından verilen yürütmeyi durdurma kararlarına karşı başvuru yolu, süresi ve merci aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) İtiraz – Danıştay – 30 gün
B) Temyiz – Danıştay – 7gün
C) İtiraz – Bölge idare mahkemesi – 7 gün
D) İtiraz – Bölge itiraz mahkemesi – 30 gün
E) Temyiz – Danıştay – 7 gün

Cevap:



ÖNEMLİ

Bu çerçevede, yürütmenin durdurulması istemleri hakkında verilen kararlar;

a. Danıştay dava dairelerince verilmişse konusuna göre İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurullarına,

b. Bölge idare mahkemesi kararlarına karşı en yakın bölge idare mahkemesine[27],

c. İdare ve vergi mahkemeleri ile tek hâkim tarafından verilen kararlara karşı BÖLGE İDARE MAHKEMESİNE,

d. Çalışmaya ara verme süresi içinde ise idare ve vergi mahkemeleri tarafından verilen kararlara en yakın nöbetçi mahkemeye veya kararı veren hâkimin katılmadığı nöbetçi mahkemeye, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 7 GÜN içinde İTİRAZ edilebilir. İtiraz ancak bir defa yapılabilir.

C'dir.

[27] Bölge idare mahkemelerinin kararının kesin olmakla beraber, örneğin idare ve vergi mahkemesinde görülmekte olan bir davada, bölge idare mahkemesince iki veya daha fazla hakimin reddinin ve çekinmesinin kabulü üzerine davayı ilk derece yargı yeri olarak bölge idare mahkemesinin görecek, bu durumda da bölge idare mahkemesinin vereceği yürütmenin durdurulması kararlarına karşı en yakın diğer bölge idare mahkemesine başvurulacaktır.

Adli Hâkimlik 2007

160.

I. Uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi halinde idari işlemin yürütmesi durdurulabilir.

II. Olağanüstü dönemlerde idari işlemler hakkında iptal kararı verilmesine sınırlama getirilebilir.

III. Yürütmeyi durdurma kararları gerekçesiz olarak da verilebilir.

IV. Olağanüstü hallerde, sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halinde idari işlemler hakkında yürütmeyi durdurma kararı verilmesine sınırlama getirilebilir.

1982 Anayasası'nın yargı yolunu düzenleyen 125. maddesine göre, idari işlemlerin yargısal denetimiyle ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve III E) III ve IV

Cevap: Anayasa'da yürütmenin durdurulmasına ilişkin Md. 125/5-6'daki ilgili düzenleme şöyledir:

ÖNEMLİ

İdari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkansız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe gösterilerek yürütmenin durdurulmasına karar verilebilir.

Kanun, olağanüstü hallerde, sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halinde ayrıca milli güvenlik, kamu düzeni, genel sağlık nedenleri ile yürütmenin durdurulması kararı verilmesini sınırlayabilir.

Dolayısıyla olağanüstü dönemlerde idari işlemler hakkında iptal kararı verilmesine değil yürütmenin durdurulması kararı verilmesine sınırlama getirilebilir.

Ayrıca idari yargı mercilerince, yürütmenin durdurulması kararlarında idari işlemin hangi gerekçelerle hukuka açıkça aykırı olduğu ve işlemin uygulanması halinde doğacak telafisi güç veya imkânsız zararların neler olduğunun belirtilmesi zorunludur.

C'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2008

161. G, kendisini de ilgilendiren bir tüzük hükmünün iptali için Danıştay'da yürütmeyi durdurma istemi de içeren bir iptal davası açmış, davaya bakan Danıştay ilgili idari dava dairesi, dava konusu tüzük hükmünün yürütülmesinin durdurulmasına karar vermiştir.

Buna göre, bu karara karşı davalı idare hangi süre içerisinde hangi istemle nereye başvurabilir?

A) Yedi gün içerisinde yürütmeyi durdurma kararının bozulması istemiyle kararı veren dava dairesine
B) Otuz gün içerisinde yürütmeyi durdurma kararının bozulması istemiyle Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna
C) Yedi gün içerisinde yürütmeyi durdurma kararının kaldırılması istemiyle Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna
D) On beş gün içerisinde yürütmeyi durdurma kararının düzeltilmesi istemiyle kararı veren dava dairesine
E) Danıştay'ın verdiği yürütmeyi durdurma kararı kesindir, bunlara karşı herhangi bir başvuru yolu öngörülmemiştir.

Cevap: Danıştay idari dava dairesi tarafından ilk derece mahkeme sıfatıyla bakılan davada, bir işlem hakkında verilen yürütmenin durdurulması kararına karşı, davalı idare Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna yürütmeyi durdurma kararının kaldırılması istemiyle 7 gün içinde itiraz edebilir (İYUK Md. 27/7).
C'dir.

İdari Hâkimlik 2006
İdari Hâkimlik 2005
Kaymakamlık 2004
KPSS 2004

TAKİP EDEN SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

İkametgâhı İstanbul'da olan, Ankara Üniversitesi Çankırı Meslek Yüksekokulu öğrencisi A'ya, Yüksekokul Yönetim Kurulunun kararıyla sınavlarda kopya çektiği gerekçesiyle 1 yarıyıl okuldan uzaklaştırma cezası verilmiştir. A, anılan Yönetim Kurulu kararı ile karara dayanak olan ve Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılmış bulunan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin iptali ve yürütmenin durdurulması istemleriyle bir dava açmıştır.

162. A'nın açtığı davayı görmekte olan mahkeme, dava konusu işlemin yürütülmesinin durdurulmasına karar vermiştir.
Bu karara karşı davalı idare, hangi mercie hangi istemle başvurmalıdır?

A) İstanbul Bölge İdare Mahkemesine temyiz istemiyle
B) Ankara Bölge İdare Mahkemesine itiraz istemiyle
C) Danıştay 8. Dairesine temyiz istemiyle
D) Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna itiraz istemiyle
E) İstanbul Bölge İdare Mahkemesine itiraz istemiyle

Cevap: Dava konusu uyuşmazlığın konusu Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılmış bulunan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin iptalidir. Kamu kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca çıkarılan ve TÜM ÜLKE ÇAPINDA UYGULANACAK yönetmelik gibi bütün düzenleyici işlemlerine karşı ilk derece mahkemesi sıfatıyla Danıştay'da dava açılacağına göre, bu dava Danıştay'ın idari dava dairesinde (8. Dava dairesi) görülecektir.

A'nın açtığı davayı görmekte olan mahkeme yani Danıştay'ın idari dava dairesi, dava konusu işlemin yürütülmesinin durdurulmasına karar verdiğine göre, bu karara karşı davalı idare Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna yürütmeyi durdurma kararının kaldırılması istemiyle 7 gün içinde itiraz edebilir (İYUK Md. 27/7).
D'dir.

İdari Hâkimlik 2005

163. I. Temyiz mercii tarafından ilk derece mahkemesinin kararına karşı yürütmenin durdurulması talebinin reddi halinde bu karara karşı 7 gün içinde itiraz edilebilir.

II. İlk derece mahkemesi olarak baktığı davada Danıştay dava dairesi tarafından bir işlem hakkında verilen yürütmenin durdurulması kararına karşı, davalı idare 7 gün içinde itiraz edilebilir.

III. Verdiği yürütmenin durdurulması karan itiraz üzerine kaldırılan idare mahkemesi, itiraz mercii tarafından verilen bu karara karşı kendi ilk kararında ısrar edebilir.

IV. Telafisi güç veya imkânsız zarar bulunması durumunda henüz iptal davası açılmadan önce de yürütmenin durdurulması talebinde bulunulabilir.

Yürütmenin durdurulmasıyla ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri yanlıştır?

A) I ve III B) II ve IV C) III ve IV
D) I, II ve III E) I, III ve IV

Cevap:

I Numaralı öncül:

İYUK Md. 27'deki yürütmenin durdurulması kararlarına karşı 7 gün içinde ve bir defaya mahsus olmak üzere bir üst mercie itiraz mümkün iken; İYUK Md. 52'deki TEMYİZ VEYA İSTİNAF İSTEMLERİNDE YÜRÜTMENİN DURDURULMASI KARARLARINA KARŞI İTİRAZ YOLU BULUNMAMAKTADIR.

II Numaralı öncül:

Yürütmenin durdurulması istemleri hakkında verilen kararlar, ilk derece mahkemesi olarak baktığı davada Danıştay dava dairelerince verilmişse konusuna göre İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurullarına, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 7 gün içinde bir defaya mahsus olmak üzere itiraz edilebilir.

III Numaralı öncül:

Yürütmenin durdurulması kararlarına karşı yapılan itiraz üzerine verilen kararlar kesin olup bunlara karşı tekrar itiraz etmek ya da başka bir mercie başvurma imkanı yoktur.

IV Numaralı öncül:

Yürütmenin durdurulması en erken iptal davası açılırken veya açıldıktan sonra istenebilir. Yürütmenin durdurulması dava açılırken dava dilekçesinde veya dava görülürken müstakil bir dilekçeyle nihai karara kadar her aşamada istenebilir. Medeni yargılama hukukunda yer alan "ihtiyati tedbir" kararlarının dava açılmadan istenebilmesi mümkün olduğu halde, yürütmenin durdurulması dava açılmadan istenemez. E'dir.

İdari Hâkimlik 2001
Kaymakamlık 2002
Kaymakamlık 2000
Kaymakamlık 1996

164. Yürütmenin durdurulması ile ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) İptal davası açılmadan önce yürütmenin durdurulması istenemez.
B) Yürütmenin durdurulması istemi hakkındaki karara karşı yapılan itiraz üzerine, itiraz merciinin kararı kesindir.
C) Yürütmenin durdurulması istemi reddedildikten sonra bir kez daha yürütmenin durdurulması istenemez.
D) Yürütmenin durdurulması istemli davalarda tebligat sürelerinin kısaltılması mümkündür.
E) Yürütmenin durdurulması kararı kural olarak teminat karşılığı verilir.

Cevap: Yürütmenin durdurulmasının usule ilişkin (biçimsel) şartları şöyle sıralanabilir:

a. Yürütmenin durdurulması ancak iptal davalarında verilebilir.
b. Yürütmenin durdurulması en erken iptal davası açılırken veya açıldıktan sonra istenebilir. Yürütmenin durdurulması dava açılmadan istenemez.
c. Yürütmenin durdurulması ancak davacının istemi üzerine verilebilir.
d. Yürütmenin durdurulması kararı bir teminat (güvence) karşılığı verilir.
e. Yürütmenin durdurulması kararları olumlu (yürütülmekte olan) işlemlere karşı açılan iptal davalarında istenebilir.
f. Yürütmenin durdurulması kararı gerekçeli olarak verilir.
g. Yürütmenin durdurulması isteminde bulunmanın sayısı konusunda bir kısıtlama getirilmemiştir. Ancak "Üçüncü Yargı Paketi" olarak adlandırılan 02.07.2012 tarih ve 6352 sayılı Kanun çerçevesinde "Aynı sebeplere dayanılarak ikinci kez yürütmenin durdurulması isteminde bulunulamaz" hükmü getirilmiştir.
h. Yürütmenin durdurulması istemi herhangi bir dilekçe şekil şartına tabi değildir.
i. Yürütmenin durdurulması istemine ilişkin yargı harçları peşin olarak ödenir.
j. Yürütmenin durdurulması istemine ilişkin davalarda özel süreler ve tebligat yöntemi kullanılabilir. Yürütmenin durdurulması istenen veya yürütmenin durdurulmasına karar verilen davalarda dosyanın daha kısa zamanda ve süratli tekemmül etmesi için, mahkeme tarafından İYUK Md. 16'da belirtilen ikinci dilekçe ve savunmalar için tanınan 30 günlük veya ek olarak verilen diğer süreler kısaltılabileceği gibi tebliğin memur eliyle yapılmasına da karar verilebilir.
k. Yürütmenin durdurulması kararının geçerlilik süresi için bir kısıtlama bulunmamaktadır. 1994 yılında 4001 sayılı Kanun değişikliği ile yürütmenin durdurulması kararlarının 90 gün süreyle verilebileceği hükmü kaldırılmıştır. Artık mahkeme tarafından daha önce kaldırılması öngörülmedikçe yürütmenin durdurulması kararı dava nihai olarak karara bağlanıncaya kadar geçerliliğini korumaktadır.

İYUK'taki bu düzenlemelerden farklı olarak AYİM'in verdiği yürütmenin durdurulması kararlarına ilişkin aşağıdaki hususlara dikkat edilmelidir:



ÖNEMLİ

AYİM Kanunu'na göre, tarafların isteği üzerine **90 GÜNÜN sonunda yürütmenin durdurulmasına yeniden karar verilmezse durdurma kararı kendiliğinden ortadan kalkar.**
Yürütmenin durdurulmasına karar verilen dava dosyaları tekemmül etmelerinden itibaren **30 gün** içinde karara bağlanmazsa, yürütmenin durdurulması kararı kendiliğinden hükümsüz kalır.

l. Yürütmenin durdurulması kararı verilen dava dosyaları öncelikle incelenir ve karara bağlanır.
m. Yürütmenin durdurulması istemi hakkındaki karara karşı 7 günde yapılan itiraz üzerine, itiraz merciinin 7 günde vereceği kararı kesindir.
C'dir.

Adli Hâkimlik 2000

165. Yürütmenin durdurulması kararının verilmesi aşağıdaki sebeplerden hangisine dayanılarak geri bırakılamaz?

A) Savaş B) Olağanüstü hal C) Genel seçimler
D) Seferberlik E) Sıkıyönetim

Cevap: Anayasa'nın Md. 125 Maddesinin 6. Fıkrasına göre:
Kanun;
1) olağanüstü hallerde,
2) sıkıyönetim,
3) seferberlik ve
4) savaş halinde

ayrıca:
1) milli güvenlik,
2) kamu düzeni,
3) genel sağlık

nedenleri ile yürütmenin durdurulması kararı verilmesini sınırlayabilir.
C'dir.

Adli Hâkimlik 2000
Kaymakamlık 2000

166. İdare mahkemesinin tek yargıçla verdiği yürütmenin durdurulması kararına karşı nerede ve hangi süre içinde itiraz edilebilir?

A) Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nda - 7 gün içinde
B) Danıştay'da - 30 gün içinde
C) Bölge idare Mahkemesi'nde - 7 gün içinde
D) Bölge idare Mahkemesi'nde - 30 gün içinde
E) Danıştay'da - 7 gün içinde

Cevap: İYUK Md. 27/7'ye göre, yürütmenin durdurulması istemleri hakkında verilen kararlar, idare ve vergi mahkemeleri tarafından ister kurul halinde ister tek hâkim tarafından verilmiş olsun, bölge idare mahkemesine kararın tebliğini izleyen günden itibaren 7 GÜN içinde itiraz edilebilir.
C'dir.

İDARİ YARGIDA SÜRELER

KPSS Hukuk 28 Mayıs 2017 (Uyarlama)

167. İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre, adresleri belli olmayan kişiler hakkında tesis edilen işlemler, özel kanunlarındaki hükümlere göre ilan yoluyla bildirim yapılan hallerde, özel kanununda aksine bir hüküm bulunmadıkça süre, son ilan tarihini izleyen günden itibaren ne kadar süre sonra işlemeye başlar?

A) 15 gün
B) 30 gün
C) 60 gün
D) 3 ay
E) 6 ay

Cevap: İdari Yargılama Usulü Kanunu'nu 7. Maddesinin 3. fıkrasına göre, adresleri belli olmayan kişiler hakkında tesis edilen işlemler, özel kanunlarındaki hükümlere göre ilan yoluyla bildirim yapılan hallerde, özel kanununda aksine bir hüküm bulunmadıkça süre, SON İLAN TARİHİNİ İZLEYEN GÜNDEN İTİBAREN 15 GÜN SONRA işlemeye başlar.
A'dır.

KPSS 29 Mayıs 2016 (Uyarlama)

168. I. Kaldırılması
II. Değiştirilmesi
III. Geri alınması
IV. Askıya alınması
V. Yeni bir işlem yapılması

İYUK'un "üst makamlara başvurma" kenar başlıklı 11. Maddesine göre, ilgililer tarafından, idari dava açılmadan önce idari işlemle ilgili yukarıdaki başvurulardan hangisinin üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan idari dava açma süresi içinde istenmesi işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur?

A) I, II, III ve IV B) I, II, III ve V C) II, III, IV ve V
D) I, II, IV ve V E) III, IV ve V

Cevap: İYUK Md. 11'e göre:

İlgililer tarafından, idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir. Bu başvurma, işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur.

60 gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır.

İsteğin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması halinde dava açma süresi yeniden işlemeye başlar ve başvurma tarihine kadar geçmiş süre de hesaba katılır.

İdareye yapılan başvuru idari işleme ilişkin olarak şu 4 amaçtan birinin gerçekleşmesi için yapılmalıdır:

1. Kaldırılması
2. Geri alınması
3. Değiştirilmesi
4. Yeni bir işlem yapılması

Bu dört istem dışında idari işlemin gerekçesinin bildirimi ve askıya alınmasına ilişkin, idareye şikâyet ve dilekler içeren başvurular dava açma süresini durdurmaz.

B'dir.

Adli Hâkimlik 2012
Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Ekim 2012
Kaymakamlık 2007

169. İlgililerin, haklarında idari davaya konu olabilecek bir işlem veya eylem yapılması için idari makamlara başvurması ve bu başvurunun sonuçları bakımından aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Altmış gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır.
B) Altmış gün içinde başvuruya olumsuz cevap verilmişse ilgili, dava açma süresi içinde idari yargı yerlerinde dava açabilir.
C) Altmış gün içinde başvuruya bir cevap verilmemişse ilgili, dava açma süresi içinde idari yargı yerlerinde dava açabilir.
D) İdarenin altmış gün içinde verdiği cevap kesin değilse ilgili, cevaptan itibaren altı ay bekleyip idari yargı yerlerinde dava açabilir.
E) İdare altmış gün içinde cevap vermez ve ilgili, süresinde dava açmazsa süre sınırı olmaksızın idarenin sonradan vereceği cevabın tebliğinden itibaren altmış gün içinde dava açabilir.

Cevap: İYUK Md. 10'a göre, ilgililer, haklarında idari davaya konu olabilecek bir işlem veya eylemin yapılması için idari makamlara başvurabilirler.

İdari makamlar, altmış (60) gün içinde bir cevap vermezse ilgilinin isteği zımnen (üstü örtülü olarak) reddedilmiş sayılır.

İlgililer 60 günün bittiği tarihten itibaren duruma göre 30 veya 60 günlük genel dava açma süresi içinde, konusuna göre Danıştay'a, idare ve vergi mahkemelerine dava açabilirler.

60 günlük süre içinde idarece verilen cevap kesin değilse ilgili bu cevabı, istemin reddi sayarak dava açabileceği gibi, kesin cevabı da bekleyebilir. Bu takdirde dava açma süresi işlemez. Ancak, bekleme süresi başvuru tarihinden itibaren altı (6) ayı geçemez.

Dava açılmaması veya davanın süreden reddi hallerinde, 60 günlük sürenin bitmesinden sonra yetkili idari makamlarca cevap verilirse, cevabın tebliğinden itibaren 60 gün içinde dava açabilirler.

İlgili idarenin kesin olmayan cevabı üzerine dava açmayarak kesin cevabın verilmesini bekler ve kesin cevabın kendisine tebliğinden sonra süresi içinde dava açar. Ancak, idarenin kesin cevap verme süresinin gereğinden fazla uzayarak belirsizliğe yol açmamak için Kanun bu bekleme süresini 6 ayla sınırlandırmıştır. Ancak bu 6 aylık bekleme süresi, **kesin olmayan cevabın bildirilmesiyle değil, İDAREYE BAŞVURU TARİHİNDEN İTİBAREN** işlemeye başlar.

D'dir.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Mayıs 2012

170. İdari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması veya değiştirilmesi için yapılan idari başvuru ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Başvuru, üst makam varsa ona, yoksa işlemi yapar makama yapılmalıdır.
B) İsteğin reddedilmesi hâlinde başvuru ile duran dava süresi yeniden işlemeye başlar.
C) Başvuru, dava açma süresi içinde yapılmalıdır.
D) Başvuru, işlemeye başlayan dava açma süresini durdurur.
E) İdare, başvuruya kesin olmayan bir cevap verirse, davacı isterse kesin cevabı bekleyebilir.

Cevap: İYUK'un "üst makamlara başvurma" başlıklı 11. maddesine göre:



ÖNEMLİ

İlgililer tarafından, idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir. Bu başvurma, işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur.

60 gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır.

İsteğin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması halinde dava açma süresi yeniden işlemeye başlar **ve** başvurma tarihine kadar geçmiş süre de hesaba katılır.

İdarenin ilgilinin başvurusuna kesin olmayan bir cevap verip davacının isterse kesin cevabı bekleyebilmesi, İYUK Md. 11'in değil, "idari makamların sükutu" başlıklı 10. Maddeye özgü bir müessesedir.

İYUK Md. 11 kapsamında idarenin "kesin olmayan cevabının" bir önemi veya hukuki anlamı bulunmamaktadır.

E'dir.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Mayıs 2012
Adli Hâkimlik Nisan 2011
KPSS Hukuk 2007
Kaymakamlık 2006
KPSS Kamu Yönetimi 2001

171. Kanunda özel düzenleme bulunmayan hâllerde idari yargıda dava açma süreleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) İdare mahkemesinde dava açma süresi' 60 gündür.
B) Vergi mahkemesinde dava açma süresi 30 gündür.
C) Danıştayın ilk derece mahkemesi olduğu durumlarda idari dairelerinde dava açma süresi 60 gündür.
D) Danıştayın ilk derece mahkemesi olduğu durumlarda vergi dairelerinde dava açma süresi 30 gündür.
E) Resmî tatil günleri sürelere dâhildir.

Cevap: İYUK Md. 7/1'e göre, idari yargıda genel dava açma süresi, Danıştay'da ve idare mahkemelerinde 60, vergi mahkemelerinde 30 gündür. Bu çerçevede, Danıştayın ilk derece mahkemesi olduğu durumlarda vergi dairelerinde de dava açma süresi 30 DEĞİL 60 GÜNDÜR.
D'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2011

TAKİP EDEN 3 SORUYU AŞAĞIDAKİ OLAYA GÖRE BİRBİRİNDEN BAĞIMSIZ OLARAK CEVAPLAYINIZ.

Samsun'da ikamet eden A, imar planına uygun olarak, Yozgat'ta sahibi olduğu arazisine bina yapmak amacıyla gerekli belgeleri hazırlayarak 21.04.2010'da Yozgat Belediyesine başvurmuş, 15.05.2010'da kendisine, başvurusunun incelendiği ve en kısa sürede cevap verileceği bilgisini içeren bir yazı tebliğ edilmiştir. A, kendisinin oyalandığını düşünüp Belediyenin işleminin kaldırılarak kendisine inşaat ruhsatı verilmesi istemiyle 25.05.2010'da İçişleri Bakanlığına başvurmuştur.

172. A, Yozgat Belediyesinin 15.05.2010 tarihli işlemi üzerine idarenin cevap vermesini beklemiş ancak Belediye herhangi bir cevap vermemiştir.
Bu durumda A'nın, bu suskunluğu red cevabı sayıp işlemin iptali için görevli ve yetkili idari yargı yerinde açacağı davada, dava açma süresinin son günü aşağıdakilerden hangisidir?

A) 14.07.2010 B) 11.09.2010 C) 20.10.2010
D) 15.11.2010 E) 20.12.2010

Cevap: Sorudaki olay "idari makamların sükûtu" başlıklı 10. Madde kapsamına girmektedir. A'nın, 21.04.2010'daki başvurusuna 15.05.2010'da başvurusunun incelendiği ve en kısa sürede cevap verileceği bilgisini içeren "kesin olmayan bir cevap" tebliğ edilmiştir.

A idarece verilen kesin olmayan cevap üzerine kesin cevabı beklemiştir. Ancak, başvurduğu tarih olan 21.04.2010'dan itibaren altı ayı beklediği halde, yani 21.10.2010 tarihine kadar Belediye herhangi bir cevap vermemiştir. Yani başvuru bu tarih itibariyle zımnen reddedilmiştir.

Dolayısıyla 21.10.2010 tarihinden itibaren 60 günlük dava açma süresi içinde dava açılabilecektir. Binaenaleyh, A'nın bu suskunluğu red cevabı sayıp işlemin iptali için görevli ve yetkili idari yargı yerinde açacağı davada, 60 günlük dava açma süresinin son günü 21.12.2010 tarihi olacaktır.
E'dir.

173. A'nın İçişleri Bakanlığına yaptığı başvuru ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Başvuru, üst makamlara başvuru niteliğindedir.
B) Bakanlık, başvuruyu idari vesayet denetimi çerçevesinde değerlendirmelidir.
C) Bakanlıktan inşaat ruhsatı verilmesi istendiği için başvuru, üst makamlara başvuru olarak nitelendirilemez.
D) İçişleri Bakanlığı, Belediyenin hiyerarşik üst makamı olmadığından başvuru, üst makamlara başvuru olarak kabul edilemez.
E) Başvuru, Belediyenin 15.05.2010 tarihli işlemi ile başlayan dava açma süresini durdurur.

Cevap: Bu soru ise, İYUK'un "üst makamlara başvurma" başlıklı 11. maddesine göre değerlendirilecektir.

Ortada idarenin menfi bir tutum ve işlemi vardır, çünkü Yozgat Belediye'sinin kendini oyaladığını düşünmektedir. İdarenin olumlu ya da olumsuz bir işlem ve tutumu olan durumlarda İYUK Md 11 kapsamında hiyerarşik üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, astın işleminin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması idari dava açma süresi içinde istenebilir.

Ancak belediye kamu tüzel kişiliği olan özerk bir kurumdur. Belediyenin hiyerarşik üst makamı bulunmamaktadır. Bu başvuru yine belediye kamu tüzel kişiliğini temsil eden belediye başkanlığından istenebilir. Çünkü İçişleri Bakanlığı, Belediyenin hiyerarşik üst makamı olmadığından başvuru, üst makamlara başvuru olarak kabul edilemez.
D'dir.

174. İçişleri Bakanlığının da cevap vermemesi üzerine A, 30.09.2010'da Bakanlığın suskunluğunu red cevabı sayarak işlemin iptali için Samsun İdare Mahkemesinde, İçişleri Bakanlığı aleyhine iptal davası açmıştır.
İlk inceleme sonunda Mahkeme aşağıdakilerden hangisine karar vermelidir?

A) Davanın görev bakımından reddine
B) Davanın yetki bakımından reddi ve dosyanın yetkili idare mahkemesine gönderilmesine
C) Davanın, davaya konu olabilecek kesin ve yürütülebilir bir işlem olmadığından reddine
D) Davanın süreaşımından reddine
E) Husumetin Yozgat Belediyesine yöneltilmesine

Cevap: A, İçişleri Bakanlığının da cevap vermemesi üzerine, "idari makamların sükûtu" başlıklı İYUK Md. 10 kapsamında Bakanlığın suskunluğunu zımni red cevabı sayarak işlemin iptali için İçişleri Bakanlığı aleyhine Ankara İdare Mahkemesinde iptal davası açabilir. Çünkü, idari yargıda genel yetki kuralı uyarınca, sarih olsun zımni olsun idari işlemi yapan idarenin bulunduğu yerdeki idare mahkemesi yetkili mahkemedir.

Oysa A, yanlışlıkla Samsun İdare Mahkemesine davasını açmıştır. Dolayısıyla Samsun İdare Mahkemesi davayı yetki bakımından reddederek dava dosyasını yetkili İdare Mahkemesine gönderilmesine karar vermelidir.
B'dir.

İdari Hâkimlik 2011

175. I. Kamulaştırılan arazinin maliki, kamulaştırma işleminin iptali için kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde yetkili idare mahkemesinde iptal davası açabilir.
II. Kamulaştırılan arazinin maliki, kamulaştırma bedelindeki maddi hatanın düzeltilmesi için kararın tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde taşınmaz malın bulunduğu yer asliye hukuk mahkemesinde dava açabilir.
III. İdare kamulaştırma belgelerinin mahkemeye verildiği günden itibaren 30 gün içinde maddi hatalara karşı taşınmaz malın bulunduğu yer asliye hukuk mahkemesinde dava açabilir.
Kamulaştırmada, dava hakkı ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

Cevap: 1983 tarih ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 14. Maddesine göre, kamulaştırma işlemine karşı 30 gün içinde idari yargıda iptal, kamulaştırma bedelindeki maddi hataların düzeltilmesi veya maddi hatalara karşı da adli yargıda (taşınmaz malın bulunduğu yer asliye hukuk mahkemesinde) düzeltim davası açılabilir.
A'dır.

İdari Hâkimlik 2011

176. Polis memuru A, 28.03.2012 tarihinde Emniyet Genel Müdürlüğüne başvurarak başka bir "il"e naklini talep etmiştir. Genel müdürlük bu talebe karşı herhangi bir cevap vermemiştir. A, idarenin suskunluğunu red cevabı olarak kabul edip dava açmak istemektedir.

A'nın açacağı davada dava açma süresinin son günü hangisidir?

A) 27.05.2012 B) 26.07.2012 C) 07.09.2012
D) 11.09.2012 E) 25.06.2012

Cevap: A'nın İYUK Md. 10 kapsamında 28.03.2012 tarihinde Emniyet Genel Müdürlüğüne başka bir "il"e naklini talep ettiği başvurusuna 60 gün geçtiği halde cevap verilmediğine göre, 27.05.2012 tarihinde zımni ret cevabı ortaya çıkmıştır.

27.05.2012 tarihinden itibaren 60 günlük dava açma süresi 26.07.2012 tarihinde sona erecektir.

Ancak, İYUK'ta belirtilen yazılı sürelerin son günü çalışmaya ara verme zamanına (adli tatile) rastlarsa bu süreler, ara vermenin sona erdiği günü izleyen tarihten itibaren 7 gün uzamış sayılır. İYUK 61. Maddeye göre: "Bölge idare, idare ve vergi mahkemeleri her yıl bir eylülde başlamak üzere, yirmi temmuzdan 30 bir ağustosa kadar çalışmaya ara verirler."

Dolayısıyla, dava açma süresinin 20temmuz ile 31 ağustos arasında sona ermesi halinde, 31 ağustosu izleyen günden itibaren 7 gün süreyle (7 Eylül mesai bitimine kadar) uzamış sayılır.

C'dir.

İdari Hâkimlik 2011

TAKİP EDEN SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Kırıkkale Belediyesi tarafından 03.03.2010 tarihinde ilan edilen tarifeye dayalı olarak A'ya 10.06.2010 tarihinde tebliğ edilen belediye işlemiyle çevre temizlik vergisi tahakkuk ettirilmiştir.

177. A, tarifenin iptali istemiyle, yetkili ve görevli yargı yerinde en son hangi tarihe kadar dava açabilir?

A) 03.05.2010'a kadar dava açmadığından dava süresi geçmiştir.
B) 10.07.2010
C) 09.08.2010
D) 07.09.2010
E) 11.09.2010

Cevap: Dava konusu uyuşmazlık temizlik vergisi olduğuna göre, bu davanın görüm ve çözüm yeri vergi mahkemesidir.
Dava açma süresi, vergi mahkemelerinde 30 gün olduğuna ve Belediye tarafından bu işlem A'ya 10.06.2010 tarihinde tebliğ edildiğine göre dava açmanın son günü 10.07.2010 olacaktır.
B'dir.

Adli Hâkimlik Avukatlık 2011

TAKİP EDEN SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

01.04.2010'da girdiği K sınavında, sınav esnasında şüpheli davranışlarda bulunan A'nın üzerinde elektronik haberleşme cihazı bulunmuş, cihaza ve kulaklığa el konularak durum tutanakla tespit edilmiştir. A'nın itirazı üzerine olaya müdahale eden polis memuru, A'yı salon dışına çıkarmak için aşırı güç kullanınca ayağı kayarak yere düşen A'nın kolu kırılmıştır. Sınavı yapan ÖSYM tarafından A'ya 20.05.2010'da, kopya çektiği gerekçesiyle sınavının geçersiz olduğu tebliğ edilmiştir.

178. Sınavının geçersiz olduğunu bildiren işleme karşı A, aşağıdaki tarihlerden hangisini izleyen günden itibaren, kaç gün içinde iptal davası açmalıdır?

A) 01.04.2010 – 60 gün
B) 01.04.2010 – 30 gün
C) 01.04.2010 – 90 gün
D) 20.05.2010 – 90 gün
E) 20.05.2010 – 60 gün

Cevap: İdari yargılama hukukunda her türlü süre: idari işlemin tebliğ, yayın veya ilan tarihini izleyen günden itibaren işlemeye başlar.

Dolayısıyla sınavı yapan idare olan ÖSYM tarafından A'ya 20.05.2010'da, kopya çektiği gerekçesiyle sınavının geçersiz olduğu tebliğ edildiğine göre, 20.05.2010 tarihinden itibaren Danıştay'da ve idare mahkemelerinde genel dava açma süresi olan 60 GÜN içinde dava açılmalıdır. (Bu durumda dava açmanın son günü 19.07.2010 olacaktır.)
E'dir.

Adli Hâkimlik Nisan 2011

179. Kendisine vali tarafından 05.03.2010 günü tebliğ olunan aylıktan kesme cezası nedeniyle uğradığı zararın giderilebilmesi için 15.03.2010 tarihinde asliye hukuk mahkemesinde vali hakkında tazminat davası açan valilik özel kalem müdürü, asliye hukuk mahkemesince verilen ve 25.06.2010'da kesinleşen görevsizlik kararı üzerine yetkili ve görevli idari yargı yerinde en son hangi tarihte iptal davası açar?

A) 04.05.2010 B) 25.07.2010 C) 24.08.2010
D) 05.09.2010 E) 11.09.2010

Cevap: Çözümlenmesi Danıştayın, idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girdiği halde, adli yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi halinde, bu hususlaki kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren 30 gün içinde görevli mahkemede dava açılabilir.

Dolayısıyla görevsiz asliye hukuk mahkemesinin 25.06.2010'da kesinleşen görevsizlik kararının tebliği üzerine yetkili ve görevli idari yargı yerinde en geç 25.07.2010 tarihine kadar iptal davası açılabilir.
B'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2010

180. A, TCDD Ankara Bölge Müdürlüğünde şef olarak görev yapmakta iken tekniker kadrosuna atanması nedeniyle, görev tahsisli olarak oturmakta olduğu kamu konutundan zabıta marifetiyle 21.08.2005 tarihinde çıkarılması sırasında yaşanan bazı tatsız olaylar sonucunda manevi zarara uğradığını iddia etmektedir. A'nın söz konusu atama işleminin iptali istemiyle açtığı davada, İdare Mahkemesi 17.11.2005 günlü kararıyla işlemin iptaline hükmetmiştir. Bu karar Danıştayın 06.11.2009 tarihli kararıyla kesinleşmiş ve A'ya 10.11.2009 tarihinde tebliğ edilmiştir.

Buna göre, A'nın lojmandan çıkarılması sırasında uğradığı manevi zararın tazmin edilmesi istemiyle açacağı tam yargı davasının en geç hangi tarihte açılması gerekir?

A) 09.01.2010 B) 07.01.2010 C) 17.01.2006
D) 21.12.2005 E) 20.10.2005

Cevap: Bir idari işlemden dolayı hakkı ihlal edilen kişi, önce iptal davası açıp dava sonuçlandıktan sonra, dava açma süresi olan 60 gün içinde tam yargı davası açarak hakkının yerine getirilmesini isteyebilir. Ancak, tam yargı davası açılabilmesi için iptal davasının kabul edilip işlemin iptaline gerek yoktur. İptal davası reddedilip işlemin hukuka uygunluğu teyit edilse bile, idarenin "kusursuz sorumluluk" ilkesi çerçevesinde, hukuka uygun işlemleriyle de ilgililerin hakkını ihlal etmesi mümkün olduğu için tam yargı davası açma yolu kapanmaz.

A'nın açtığı iptal davası Danıştayın 06.11.2009 tarihli kararıyla kesinleşmiş ve A'ya 10.11.2009 tarihinde tebliğ edildiğine göre, bu tarihten itibaren 60 gün içinde, yani en geç 09.01.2010 tarihinde tam yargı davası açılabilir.
A'dır.

Adli Hâkimlik Aralık 2009

181. B Üniversitesi Hukuk Fakültesi son sınıf öğrencisi olan ve bütün derslerden başarılı olan D, 23.07.2008 tarihinde B Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığına başvurarak kendisine geçici mezuniyet belgesi verilmesini talep etmiş, D'nin bu talebi reddedilmiş ve bu talebin reddedildiği 20.09.2008 tarihinde D'ye yazılı olarak bildirilmiştir. Bunun üzerine D, 26.10.2008 tarihinde B Üniversitesi Rektörlüğüne müracaat ederek talebinin reddine ilişkin Dekanlık işleminin geri alınmasını istemiştir. 11.12.2008 tarihinde D'ye tebliğ edilen Rektörlük yazısında ortada geri alınacak bir işlem bulunmadığından isteğinin reddedildiği bildirilmiştir. D, kendisine geçici mezuniyet belgesi verilmemesine ilişkin işlemin iptali istemiyle idari yargıda dava açmak istemektedir.

Buna göre, bu davanın açılabileceği en son tarih aşağıdakilerden hangisidir?

A) 05.01.2009 B) 23.01.2009 C) 09.02.2009
D) 23.02.2009 E) 24.03.2009

Cevap: D'nin Hukuk Fakültesi Dekanlığına kendisine geçici mezuniyet belgesi verilmesi talebinin reddedildiği 20.09.2008 tarihinde D'ye yazılı olarak bildirildiğine göre, dava açma süresi bu tarihte başlamıştır.

D, İYUK Md. 11 çerçevesinde, işlemi yapan Dekanlığın hiyerarşik üst makamı olan B Üniversitesi Rektörlüğüne 26.10.2008 tarihinde müracaat ederek talebinin reddine ilişkin Dekanlık işleminin geri alınmasını istemiştir. Bu tarihte 36 günden beri işlemeye başlayan dava açma süresini durdurmuştur.

Duran dava açma süresi, 11.12.2008 tarihinde D'ye tebliğ edilen Rektörlük yazısında ortada geri alınacak bir işlem bulunmadığından isteğinin reddedilmesinden itibaren kaldığı yerden yeniden işlemeye başlayacaktır.

Kalan dava açma süresi 24 gün olduğuna göre, 11.12.2008 tarihini izleyen günden itibaren devam edecek ve 05.01.2009 tarihinde son bulacaktır.
A'dır.

Adli Hâkimlik Aralık 2009

182. I. Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan Gelir Vergisi Genel Tebliği'nin iptali için açılan dava
II. B Belediyesi tarafından çıkarılan bir vergi tarifesinin iptali için açılan dava
III. 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'a göre, bir vergi cezasının tahsili için tebliğ edilen ödeme emrine karşı açılan dava

Yukarıdakilerin hangilerinde dava açma süresi 30 gündür?

A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

Cevap: I numaralı öncül: Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan Gelir Vergisi Genel Tebliği idarenin düzenleyici bir işlemi olduğu için bunun iptali için Danıştay Vergi Dava Dairesi'ne dava açma süresi 60 gündür.

ÖNEMLİ	**İYUK Md. 7/1'e göre, idari yargıda genel dava açma süresi, Danıştay'da ve idare mahkemelerinde 60, vergi mahkemelerinde 30 gündür.** **Burada DANIŞTAY VERGİ DAVA DAİRELERİNDE DE DAVA AÇMA SÜRESİNİN 60 GÜN OLDUĞUNA, sadece vergi mahkemesinde dava açma süresinin 30 gün olduğuna çok dikkat edilmelidir.**

II numaralı öncül: belediyenin vergi tarifesinin iptali için açılan dava vergi mahkemesine açılacağı için dava açma süresi 30 gündür.

III numaralı öncül: 1953 tarih ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'un 58. Maddesine göre, kendilerine ödeme emri tebliğ olan mükellefler 7 gün içinde vergi mahkemesine dava açabilirler.
A'dır.

Adli Hâkimlik Nisan 2009

TAKİP EDEN 2 SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Ankara'da ikamet eden ve İzmir ili sınırları içerisindeki arsası üzerinde yazlık ev inşa etmek isteyen A, ilgili Belediyeden aldığı ruhsat uyarınca inşaatı tamamlamış, 13.11.2007 tarihinde 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 30. maddesi uyarınca yapı kullanma izni almak için yine ilgili Belediyeye başvurmuştur. Belediye A'nın başvurusuna herhangi bir yanıt vermemiştir.

183. A'nın başvurusuyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) 13.12.2007 tarihinde A'nın başvurusu reddedilmiş sayılır.
B) 13.12.2007 tarihinde A'nın başvurusuna konu olan yapının kullanımına izin verilmiş sayılır.
C) 12.01.2008 tarihinde A'nın başvurusu reddedilmiş sayılır.
D) 12.01.2008 tarihinde A'nın başvurusuna konu olan yapının kullanımına izin verilmiş sayılır.
E) A'nın 12.01.2008 tarihinden itibaren 60 gün içerisinde yapı kullanma izni verilmesi için İzmir Valiliğine başvurması gerekir, aksi takdirde 13.11.2007 tarihli başvurusu herhangi bir hukuki sonuç doğurmaz.

Cevap: B'dir.

184. Belediyece yapılan denetimlerde A'nın yazlık evini kullanmaya başladığı tespit edilmiş, bunun üzerine A'ya 23.01.2008 tarihinde kendisine tebliğ edilen Belediye Encümeni kararıyla 5000 TL para cezası uygulanmıştır. A, kendisine uygulanan para cezasının hukuka aykırı olduğu iddiasıyla 27.01.2008 tarihinde İzmir Sulh Ceza Mahkemesine itiraz etmiştir. İzmir Sulh Ceza Mahkemesi, 15.03.2008 tarihinde kesinleşen kararıyla uyuşmazlığın idari yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle davayı görev yönünden reddetmiştir.
Buna göre, bu davanın idari yargıda görülebilmesi için A'nın en geç hangi tarihe kadar idari yargı mercilerinde dava açması gerekir?

A) 22.03.2008 B) 23.03.2008 C) 30.03.2008
D) 14.04.2008 E) 14.05.2008

Cevap: İYUK Md. 9/1'e göre, çözümlenmesi Danıştayın, idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girdiği halde, adli yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi halinde, bu hususlaki kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren 30 gün içinde görevli mahkemede dava açılabilir.

Adli yargı yerine (İzmir Sulh Ceza Mahkemesine) açılmış bulunan davanın kesinleşen görev noktasından reddi kararının tebliği olan 15.03.2008'den itibaren 30 gün içinde, yani en geç 14.04.2008 tarihine kadar dava görevli ve yetkili idari yargı merciine dava açılması gerekir.
D'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2009

TAKİP EDEN SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Millî Eğitim Bakanlığının 13.05.2003 tarihinde ilan edilen Genelgesi ile bazı branşlarda mühendislik fakültesi mezunlarına öğretmenlik yapabilme olanağı tanınmıştır. Bu branşlar arasında kimya bulunmamakla birlikte, İstanbul Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Kimya Mühendisliği Bölümü mezunu olan K, 24.06.2008 tarihinde Millî Eğitim Bakanlığınca ilan edilen Konya Lisesi Kimya Öğretmenliği kadrosuna atanmak için 27.06.2008 tarihinde başvurmuş, Millî Eğitim Bakanlığının K'ye 25.07.2008 tarihinde tebliğ edilen yanıtında başvurusunun incelenmekte olduğu bildirilmiş ve fakat daha sonra inceleme sonucu hakkında hiçbir bildirim yapılmamıştır. K, kendisine verilen yanıta ve buna dayanak olan Genelge'ye karşı bir dava açmak istemektedir.

185. K'nin bu davayı açabileceği en son tarih aşağıdakilerden hangisidir?

A) 11.09.2008 B) 23.09.2008 C) 25.10.2008
D) 27.12.2008 E) 25.02.2009

Cevap: K, İYUK Md. 10 çerçevesinde kendisiyle ilgili atama işlemi yapılması için 27.06.2008 tarihinde idareye başvurmuş, ilgili idare olan Millî Eğitim Bakanlığı da bu başvuruya kesin olmayan bir cevap vermiştir. K idarece verilen cevap kesin olmayan cevabı, isteminin reddi saymamış, kesin cevabı başvuru tarihinden itibaren altı ayı beklemiştir. Bu çerçevede bekleme süresi 27.12.2008 tarihinde son bulmuştur.

Bekleme süresinin son bulduğu 27.12.2008 tarihinden itibaren dava açma süresi olan 60 gün içinde, ama en son 25.02.2009 tarihine kadar genelge'ye karşı idari yargıda (ilk derece sıfatıyla Danıştay dava dairesinde) davasını açabilecektir. E'dir.

Adli Hâkimlik Nisan 2009

TAKİP EDEN SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Sağlık Bakanlığı Müsteşarı olarak görev yapmakta iken 24.10.2007 tarihli müşterek kararname ile bu görevden alınan ve Sağlık Bakanlığı'nın 30.10.2007 tarihli işlemiyle K Devlet Hastanesi Başhekimliği görevine atanan M'nin 24.10.2007 tarihli müşterek kararnamenin iptali istemiyle açtığı davada görevli idari yargı mercii, dava konusu işlemde yetki saptırması olduğu gerekçesiyle kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun olmayan işlemin iptaline 28.06.2008 tarihinde karar vermiştir.

186. 24.10.2007 tarihli müşterek kararnamenin iptali hakkında idari yargı kararının uygulanmasıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) M, K Devlet Hastanesi Başhekimliği görevine atanmasına ilişkin 30.10.2007 tarihli Sağlık Bakanlığı işleminin iptali için dava açmadığında Sağlık Bakanlığı Müsteşarlığı görevine iadesi mümkün değildir.

B) M, 28.06.2008 tarihinden geçerli olmak üzere Sağlık Bakanlığı Müsteşarlığı görevine iade edilmelidir.

C) Anılan idari yargı kararıyla M'nin 30.10.2007 – 28.06.2008 tarihleri arasında K Devlet Hastanesi Başhekimi sıfatıyla yaptığı işlemler hukuka aykırı hâle gelmiştir, idarece geri alınmaları gerekir.

D) M, 24.10.2007 tarihinden geçerli olmak üzere Sağlık Bakanlığı görevine iade edilmeli, dava konusu işlem dolayısıyla mahrum kaldığı parasal ve özlük hakları da sağlanmalıdır.

E) M, 24.10.2007 tarihinden geçerli olmak üzere Sağlık Bakanlığı görevine iade edilmelidir, ancak M'nin dava konusu işlem dolayısıyla mahrum kaldığı parasal haklarının sağlanması için ayrıca bir tam yargı davası açması gerekir.

Cevap: İdari yargı merciinin İptal davası sonucu vereceği iptal hükmü geçmişe etkilidir (makabline şamildir). Yani davaya kon işlem iptal edildiği tarihte değil de, ilk tesis edildiği andan itibaren doğurduğu bütün sonuçlarla beraber hukuk dünyasından kalkar ve işlem hiç yapılmamış gibi önceki durum kendiliğinden geri gelir.

Bu çerçevede soruda geçen olay çerçevesinde, işlem 28.06.2008 tarihinde mahkeme tarafından iptal edilmiş olsa da, ilk tesis edildiği tarih olan 24.10.2007 tarihinden itibaren doğurduğu bütün sonuçlarla beraber hükümsüz hale gelir. Dolayısıyla 24.10.2007 tarihinden geçerli olmak üzere M, Sağlık Bakanlığındaki görevine iade edilmeli, bu süre içinde dava konusu işlem dolayısıyla yoksun kaldığı tüm parasal ve özlük hakları da tazmin ve telafi edilmelidir.
D'dir.

Kaymakamlık 2009

TAKİP EDEN SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

187. Balıkesir İl Millî Eğitim Müdürü olarak görev yapmakta olan A, Millî Eğitim Bakanı, Başbakan ve Cumhurbaşkanının imzalarını taşıyan 18.03.2008 tarihli müşterek kararname ile bu görevden alınarak, İzmir İli sınırları içerisindeki bir ilköğretim okuluna öğretmen olarak atanmıştır. Anılan müşterek kararname, 24.03.2008 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanmış, 28.03.2008 tarihinde de A'ya tebliğ edilmiştir. Görevden alınmasına ilişkin bir müşterek kararname hazırlandığını 01.03.2008 tarihinde Balıkesir Valisinden öğrenmiş olan A, bu müşterek kararnamenin iptali istemiyle bir dava açmak istemektedir.

A'nın bu davayı açabileceği en son tarih aşağıdakilerden hangisidir?

A) 30.04.2008 B) 17.05.2008 C) 23.05.2008
D) 24.05.2008 E) 27.05.2008

Cevap: İdari uyuşmazlıklarda dava açma süresi yazılı bildirimin yapıldığı tarihi izleyen günden başlar.

Sürelerin başlamasında yazılı bildirim o kadar önemlidir ki, bu durum Anayasa tarafından bile düzenlenmiştir. Anayasa Md. 125/3'e göre idari işlemlere karşı açılacak davalarda süre, yazılı bildirim tarihinden başlar. Yazılı bildirimin içerik ve biçim olarak ilgilisinin dava hakkını kullanmasına imkân verecek ölçüde tam, açık ve usulüne uygun olması şarttır. Kanunun gerekçeli olmasını zorunlu tuttuğu istisnai işlemler dışında, yazılı bildirimin konusu olan işlemin gerekçesinin yer alması şart değildir.

Ayrıca muhatap idari işlemin içeriğini usulüne uygun yazılı bildirim dışında haricen başka bir yolla öğrenmişse, söz konusu işleme karşı dava açmasında engel yoktur. Çünkü idari işlemler tesis edildikleri anda hukuken geçerlilik kazanırlar. Yazılı bildirimin amacı, ilgilileri işlemden haberdar edip dava haklarını kullanmalarına imkân sağlamaktır.[28] Yani bu soruya göre, dava konusu işlemi 01.03.2008 tarihinde Balıkesir Valisinden öğrenen A'nın, bu tarihten itibaren davasını açmasından bir engel yoktur.

Ancak soruda en çok dava açabileceği tarih sorulduğuna göre, 28.03.2008 tarihinde de A'ya tebliğ tarihini izleyen 60 günün bittiği 27.05.2008 tarihi doğru cevap olacaktır.

E'dir.

---

[28] Danıştay 4. Daire, 07.11.1990, E. 1990/1088 - K. 1990/3054, **Danıştay Dergisi**, sayı: 82-83, 1992; Danıştay 4. Daire, 28.12.1987, E. 1987/5041 - K. 1987/4133, **Danıştay Dergisi**, sayı: 70-71, 1988.

Kaymakamlık 2009

188. İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 10. maddesine göre, ilgililerin haklarında idari davaya konu olabilecek bir idari işlem veya eylemin yapılması için idari makamlara yaptıkları başvurulara 60 gün içinde kesin olmayan bir cevap verilmesi durumunda, ilgili bu cevabı isteminin reddi sayarak dava açabileceği gibi kesin cevabı da bekleyebilir. Bu takdirde dava açma süresi işlemez.

Buna göre, ilgilinin kesin cevabı bekleme süresi başvuru tarihinden itibaren en çok ne kadardır?

A) 10 gün B) 30 gün C) 60 gün
D) 6 ay E) 1 yıl

Cevap: İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 10. maddesine göre, kesin cevabı bekleme süresi idari işlem veya eylemin yapılması için idari makamlara yapılan BAŞVURU TARİHİNDEN İTİBAREN altı (6) ayı geçemez.
D'dir.

Kamu İhale Kurumu 2009

189. İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 9. maddesine göre çözümlenmesi Danıştay'ın, idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girdiği hâlde adli ve askerî yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi hâlinde bu hususta kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren en geç kaç gün içinde görevli mahkemede dava açılabilir?

A) 7 B) 15 C) 30
D) 45 E) 60

Cevap: Çözümlenmesi Danıştayın, idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girdiği halde, adli yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi halinde, bu hususta kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren 30 gün içinde görevli mahkemede dava açılabilir. Görevsiz yargı merciine başvurma tarihi, Danıştaya, idare ve vergi mahkemelerine başvurma tarihi olarak kabul edilir.
C'dir.

Adli Hâkimlik Mart 2008
Kaymakamlık 2008
KPSS Hukuk 2006
Kaymakamlık 2002
Kaymakamlık 2000

190. Aşağıdaki başvuruların hangisi, işlemin yazılı bildirimiyle işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurur?

A) İşlemin gerekçesinin bildirilmesi istemiyle yapılan başvuru
B) İşlemi tesis eden makamın vesayet makamına yapılan başvuru
C) TBMM Dilekçe Komisyonuna yapılan başvuru
D) Yeni bir işlem yapılması istemiyle yapılan başvuru
E) Cumhurbaşkanlığına yapılan başvuru

Cevap: İYUK Md. 11'e göre, İlgililer tarafından, idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir. Bu başvurma, işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur.

Bu çerçevede, idareye yapılan başvuru idari işleme ilişkin olarak şu 4 amaçtan birinin gerçekleşmesi için yapılmalıdır:

1. Kaldırılması
2. Geri alınması
3. Değiştirilmesi
4. Yeni bir işlem yapılması

Bu dört istem dışında idari işlemin gerekçesinin bildirimine ilişkin, idareye şikayet ve dilekler içeren başvurular dava açma süresini durdurmaz.

Başvuru işlemi yapan idari makamın hiyerarşik üst makamına yapılmalıdır. Hiyerarşik üst dışında vesayet makamı, dilekçe hakkının kullanılması çerçevesinde TBMM, Cumhurbaşkanlığı, başbakanlık, bir diğer bakanlık diğer idari makamlara yapılan başvurular dava açma süresini durdurmaz.

D'dir.

Adli Hâkimlik Mart 2008
İdari Hâkimlik 2006

191. Hangisinde özel bir idari dava açma süresi öngörülmüştür?

A) 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun
B) 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu
C) 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu
D) 5411 sayılı Bankacılık Kanunu
E) 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu

Cevap: Özel kanunlarda ayrı süre gösterilen durumlarda yukarıda belirtilen genel dava açma süreleri yerine, söz konusu kanunlarda öngörülen süreler uygulanır.
Özel dava süresi uygulanması öngörülen kanunlardan bazıları şunlardır:

1. İl Özel İdaresi Kanunu
2. Belediye Kanunu
3. Büyükşehir Belediye Kanunu
4. Kamulaştırma Kanunu
5. Danıştay Kanunu
6. Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun
7. Mahalli İdare Birlikleri Kanunu
9. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunu
10. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Odalar ve Borsalar Kanunu
11. Çevre Kanunu
12. Petrol Kanunu
13. Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu

B'dir.

Kaymakamlık 2008

TAKİP EDEN SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

K Genel Müdürlüğünde hizmetli olarak görev yapan H, girdiği kurum içi memurluk sınavında başarılı olmuş ve bunun üzerine 26.11.2007 tarihinde idareye başvurarak memur pozisyonuna atanma talebinde bulunmuştur. İdare tarafından H'ye 15.01.2008 tarihinde tebliğ edilen yanıtta "başvurusunun değerlendirilmekte olduğu" bildirilmiştir.

192. Başvurusuna 15.01.2008 tarihinde kendisine tebliğ edilen yazı dışında bir yanıt alamayan H'nin, 15.01.2008 tarihli yazı ile talebinin reddedildiğini varsayarak, bu yazı ile tesis edilen işlemin iptali için dava açabileceği en geç tarih aşağıdakilerden hangisidir?

A) 15.03.2008 B) 25.03.2008 C) 26.05.2008
D) 25.07.2008 E) 12.09.2008

Cevap: İYUK Md. 10 kapsamında, idare kendisine yapılan başvuru üzerine 60 günlük cevap verme süresi içinde "konunun incelenmekte olduğu", "üst makama intikal ettirildiği" ya da "konunun incelenebilmesi için ek bilgilere ihtiyaç olduğu" gibi kesin olmayan bir yanıt verirse:

a) İlgili idarenin kesin olmayan cevabını isteminin reddi sayarak, cevabın kendisine tebliğini izleyen günden itibaren dava açma süresi içinde dava açabilir.

b) İlgili idarenin kesin olmayan cevabı üzerine dava açmayarak kesin cevabın verilmesini bekler ve kesin cevabın kendisine tebliğinden sonra süresi içinde dava açar. Ancak, idarenin kesin cevap verme süresinin gereğinden fazla uzayarak belirsizliğe yol açmamak için Kanun bu bekleme süresini 6 ayla sınırlandırmıştır. Ancak **bu 6 aylık bekleme süresi, kesin olmayan cevabın bildirilmesiyle değil, İDAREYE BAŞVURU TARİHİNDEN İTİBAREN İŞLEMEYE BAŞLAR.** 6 aylık bekleme süresinin bitiminde hala kesin cevap gelmemişse, ilgili bu sürenin bitimini izleyen günden itibaren süresi içinde davasını açabilir.

H, soruya göre, idarenin 15.01.2008 tarihindeki kesin olmayan cevabını red cevabı sayması nedeniyle, bu tarihi izleyen 60 gün içinde, en son 15.03.2008 tarihine kadar davasını açabilecektir.
A'dır.

Kaymakamlık 2008

TAKİP EDEN SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Balıkesir İl Sağlık Müdürlüğünde memur olarak görev yapan Bursa nüfusuna kayıtlı M hakkında, aynı zamanda özel bir şirkette aylık alarak çalıştığı gerekçesiyle 19.10.2007 tarihinde disiplin soruşturması açılmış, bu arada M 11.11.2007 tarihinde kendisine tebliğ edilen Sağlık Bakanlığı işlemiyle İzmir İl Sağlık Müdürlüğü bünyesinde 3 ay süreyle geçici olarak görevlendirilmiş ve bu sürenin sonunda eski görev yerine geri dönmüştür. M hakkında açılan disiplin soruşturması da 2008 yılının Nisan ayında sonuçlanmış ve Sağlık Bakanlığının M'ye 30.04.2008 tarihinde tebliğ edilen işlemiyle Devlet memurluğundan çıkarma cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.

M'nin 30.04.2008 tarihinde kendisine tebliğ edilen işlemin iptali istemiyle açtığı davada görevli ve yetkili mahkeme, 03.09.2008 tarihinde M'ye tebliğ edilen kararıyla dava konusu işlemin iptaline karar vermiş ve bu karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

193. Buna göre, M'nin anılan işlem dolayısıyla uğradığı zararın tazmini için açmak istediği tam yargı davasının süresiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) M'nin böyle bir dava açması ancak zararı doğuran işlemin kendisine tebliğ edildiği tarih olan 30.04.2008'i izleyen 60 gün içerisinde mümkündür, bu süre geçtikten sonra açılan dava süre yönünden reddedilir.

B) Bu davanın açılabileceği son gün 02.11.2008'dir.

C) Bu davanın açılabileceği son gün 03.10.2008'dir.

D) Bu davanın açılabileceği son gün 02.12.2008'dir.

E) Bu durumda M'nin 03.09.2008 tarihinden itibaren 1 yıl içerisinde Sağlık Bakanlığına başvurarak uğradığı zararın tazminini istemesi ve Sağlık Bakanlığının bu başvuruya vereceği ret yanıtının kendisine tebliğinden ya da başvurudan itibaren 60 gün içerisinde yanıt verilmemesi hâlinde bu 60 günün dolduğu tarihten itibaren dava açma süresi içerisinde zararın tazmini için tam yargı davası açması gerekir.

Cevap: İYUK Md. 12 çerçevesinde temelinde (öncesinde) bir idari işlem olan, dolayısıyla idari işlemden doğan tam yargı davalarında, bir idari işlemden dolayı hakkı ihlal edilen kişi, önce iptal davası açıp dava sonuçlandıktan sonra, dava açma süresi içinde tam yargı davası açarak hakkının yerine getirilmesini isteyebilir. Hatta bu durumda, tam yargı davası açılabilmesi için iptal davasının kabul edilip işlemin iptaline gerek yoktur.

03.09.2008 tarihinde M'ye tebliğ edilen kararıyla dava konusu işlemin iptaline karar verdiğine ve sorudaki ifadeye göre bu tarihte karar kesinleştiğine göre, bu tarihi izleyen 60 gün içinde, en son 02.11.2008 tarihine kadar uğranılan zararların tazmini için tam yargı davası açılabilir.

B'dir.

İdari Hâkimlik 2006

194. Aşağıdaki davalardan hangisinde özel dava açma süresi öngörülmemiştir?

A) Maliye Bakanlığınca çıkarılan Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nin iptali istemiyle açılan davada

B) Kamulaştırma işleminin iptali istemiyle açılan davada

C) 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'a göre düzenlenen ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davada

D) Danıştay Yüksek Disiplin Kurulu kararının iptali istemiyle açılan davada

E) Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün petrol arama ruhsatından doğan bir hak üzerine tesir eden kararına karşı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanına yapılan itirazın reddi üzerine açılan davada

Cevap: Kamulaştırma Kanunu'nun 14. Maddesine göre, kamulaştırma işlemine karşı 30 gün içinde idari yargıda iptal ve maddi hatalara karşı da adli yargıda düzeltim davası açılabilir.

1953 tarih ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'un 58. Maddesine göre, kendilerine ödeme emri tebliğ olan mükellefler 7 gün içinde vergi mahkemesine dava açabilirler.

1982 tarih ve 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 75. Maddesine göre, Danıştay Yüksek Disiplin Kurulu'nun kararlarına karşı 15 gün içinde Danıştay'a dava açılabilir.

1954 tarih ve 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümleri çerçevesindeki işlemlere karşı, aynı Kanunun 31. maddesine göre Danıştay'a açılacak davalarda süre 20 gün olarak belirlenmiştir.

Oysa Maliye Bakanlığınca çıkarılan Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nin iptali istemiyle **Danıştay Vergi Dava Dairesine** açılan davada süre, genel dava açma süresi olan 60 gündür.

 **ÖNEMLİ**	Burada **DANIŞTAY VERGİ DAVA DAİRELERİNDE DE DAVA AÇMA SÜRESİNİN 60 GÜN OLDUĞUNA,** Sadece vergi mahkemesinde dava açma süresinin 30 gün olduğuna çok dikkat edilmelidir.

A'dır.

Mali Hizmetler Uzman Yrd. 2008
İdari Hâkimlik 2001

195. Kamulaştırma kararlarına karşı iptal davası açma süresi tebliğden itibaren en fazla kaç gündür?

A) 7 B) 10 C) 15
D) 30 E) 60

Cevap: 1983 tarih ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 14. Maddesine göre, kamulaştırma işlemine karşı 30 gün içinde idari yargıda iptal ve maddi hatalara karşı da adli yargıda düzeltim davası açılabilir.
D'dir.

Kaymakamlık 2006

196. İdari dava açma süresiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Süreler, kural olarak işlemin herhangi bir biçimde öğrenilmesiyle değil; tebliğ, yayın veya ilan tarihini izleyen günden itibaren işlemeye başlar.
B) Tatil günleri sürelere dâhildir.
C) Bir idari işlemin iptali için dava açma süresi içinde üst makama başvurma, işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur.
D) Dava açma süresinin son günü tatil gününe rastlarsa, süre tatil gününden önceki çalışma gününün bitiminde sona erer.
E) Dava açma süresinin son günü çalışmaya ara verme zamanına rastlarsa, süre ara vermenin sona erdiği günden itibaren 7 gün uzamış sayılır.

Cevap: Tatil günleri sürelere dâhil olup süreden düşülmez.
Ancak, sürenin son günü tatil gününe (cumartesi, Pazar, dini ve milli bayram günleri) rastlarsa, süre tatil gününü izleyen iş gününün çalışma saatleri sonuna kadar uzar.
D'dir.

İdari Hâkimlik 2005

197. Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan ve 02.01.2005 tarihli Resmi Gazete-de yayımlanarak yürürlüğe konulan bir yönetmelikle bu konuda yetki veren bir kanun hükmü de bulunduğundan sadece Ankara'da geçerli olmak üzere kamuya açık kapalı alanlarda sigara ve tütün mamullerinin kullanılması yasaklanmış ve bu yasağa uymayanlara valiliğin 100 YTL tutarında para cezası vereceği öngörülmüştür. Bu hüküm uyarınca, 07.03.2005'te B'ye Ankara Valiliği tarafından 100 YTL para cezası verilmiştir.

Olayla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Bakanlar Kurulu yönetmelik çıkarma yetkisine haiz olmayıp ancak tüzük biçiminde düzenleme yapabileceğinden bu yönetmelik hukuka aykırıdır.

B) Bu yönetmelik, Resmi Gazetede yayımlanması gereken yönetmeliklerden olmadığından Resmi Gazetede yayımlanmış olması, onu şekil unsuru yönünden hukuka aykırı kılar.

C) B, bu yönetmeliğe karşı iptal davası açma süresini geçerse dahi, para cezasına karşı iptal davası açarsa bu davayla birlikte yönetmeliğin de iptalini isteyebilir.

D) B, yönetmeliğin bireysel bir işlemle kendisine uygulanma tarihi olan 07.03.2005 ten önce bu yönetmeliğe karşı iptal davası açamaz.

E) B, para cezasına ve bu cezasının dayanağı olan yönetmeliğe karşı iptal davasını, Ankara İdare Mahkemesinde açmalıdır.

Cevap: İYUK Md. 7/4'e göre, ilanı gereken düzenleyici işlemlerde dava süresi, ilan tarihini izleyen günden itibaren başlar. Ancak bu işlemlerin uygulanması üzerine ilgililer, düzenleyici işlem veya uygulanan işlem yahut her ikisi aleyhine birden dava açabilirler. Düzenleyici işlemin iptal edilmemiş olması bu düzenlemeye dayalı işlemin iptaline engel olmaz.

Dava açma süresi geçtikten sonra kural olarak bunların iptalleri istenemez. Bunun istisnası bu işlemlere dayanarak tesis edilen uygulama işlemlerinde ortaya çıkmaktadır. Düzenleyici işlemlerin dava açma süresi geçtikten sonra uygulanması durumunda üç farklı biçimde dava yoluna gidilebilmektedir:

1) Yalnızca uygulama işlemine karşı,
2) Yalnızca uygulama işlemine dayanak olan düzenleyici işleme karşı,
3) Hem uygulama hem de düzenleyici işleme karşı aynı anda birlikte,

olmak üzere dava yoluna başvurmak mümkündür.

Tüm bu davalarda dava süresi, uygulama işleminin bildirim tarihini izleyen günden itibaren başlar.

C'dir.

Kaymakamlık 2004

198. Dava açma süresiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) idari işlemlere karşı açılacak davalarda süre, yazılı bildirim tarihinden başlar.
B) Vergi mahkemelerinde dava açma süresi 30 gündür,
C) 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Kanunu uyarınca düzenlenen ödeme emrinin iptali istemiyle, tebliğinden itibaren 7 gün içinde dava açılmalıdır.
D) Maliye Bakanlığının vergiyle ilgili bir tebliğine karşı ilk derece mahkemesi olarak Danıştay da açılacak olan davanın süresi 30 gündür.
E) Kamulaştırma işleminin iptali istemiyle açılacak olan davanın süresi 30 gündür

Cevap: İYUK Md. 7/1'e göre, idari yargıda genel dava açma süresi, Danıştay'da ve idare mahkemelerinde 60, vergi mahkemelerinde 30 gündür.

Burada DANIŞTAY VERGİ DAVA DAİRELERİNDE DE DAVA AÇMA SÜRESİNİN 60 GÜN OLDUĞUNA, sadece vergi mahkemesinde dava açma süresinin 30 gün olduğuna çok dikkat edilmelidir.

D'dir.

İdari Hâkimlik 2003

199. A hakkında tesis edilen naklen atama işlemi, kendisine 10.05.2003 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir. 13.05.2003 tarihli dilekçesiyle idareye başvurarak işlemin gerekçesini sormuş, idare de 30.05.2003 tarihinde A'ya tebliğ olunan yazıyla sözü edilen işlem gerekçesini bildirmiştir. A, bu işlemin iptali istemiyle dava açmak istediğinde, dava açma süresinin son günü aşağıdakilerden hangisidir?

A) 09.07.2003 B) 26.07.2003 C)29.07.2003
D) 06.09.2003 E) 12.09.2003

Cevap:



ÖNEMLİ

İYUK Md. 11'e göre:

İlgililer tarafından, idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir. Bu başvurma, işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur.

İdareye yapılan başvuru idari işleme ilişkin olarak şu 4 amaçtan birinin gerçekleşmesi için yapılmalıdır:

1) Kaldırılması
2) Geri alınması
3) Değiştirilmesi
4) Yeni bir işlem yapılması

Bu dört istem dışında idari işlemin gerekçesinin bildirimine ilişkin ya da idareye şikâyet ve dilekler içeren başvurular DAVA AÇMA SÜRESİNİ DURDURMAZ.

A hakkında tesis edilen naklen atama işlemi, kendisine 10.05.2003 tarihinde yazılı olarak bildirildiğine göre, bu tarihi izleyen 60 günün bitimi olan 09.07.2003 tarihine kadar dava açılabilecektir.

A'dır.

İdari Hâkimlik 2002

200. İdarenin karayolunda asfaltlama çalışması yaparken gerekli önlemleri almaması nedeniyle meydana gelen trafik kazasında yaralanan davacının uğradığı zararların tazmini istemiyle adli yargıda açtığı dava, idari yargının görev alanına girdiği gerekçesi ile görev yönünden reddedilmiştir. Görevsizlik kararının temyiz edilmesi üzerine de, Yargıtay görevsizlik kararını onamıştır.

Bu durumda, davacı Yargıtay'ın onama kararının kendisine tebliğinden itibaren hangi süre içinde, nereye başvurmalıdır?

A) 60 gün içinde doğrudan doğruya Danıştay'a
B) 60 gün içinde doğrudan doğruya yetkili idare mahkemesine
C) 30 gün içinde doğrudan doğruya yetkili idare mahkemesine
D) 30 gün içinde zararların tazmini istemiyle idareye başvurup, bu başvurusunun reddi üzerine 60 gün içinde yetkili idare mahkemesine
E) 1 yıl içinde idareye başvurup, bu başvurusunun reddi üzerine 60 gün içinde yetkili idare mahkemesine

Cevap: İYUK Md. 9'a göre, çözümlenmesi Danıştayın, idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girdiği halde, adli yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi halinde, bu hususstaki kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren 30 gün içinde görevli mahkemede dava açılabilir.

C'dir.

İdari Hâkimlik 2001

201. 10. 07. 2000 tarihinde yazılı olarak bildirilmiş olan kamulaştırma işleminin iptali istemiyle açılan bir davanın süresinin son günü aşağıdakilerden hangisidir?

A) 25.07.2000 B) 09.08.2000 C) 06.09.2000
D) 08.09.2000 E) 12.09.2000

Cevap: Kamulaştırma Kanunu'nun 14. Maddesine göre, kamulaştırma işlemine karşı 30 gün içinde idari yargıda iptal ve maddi hatalara karşı da adli yargıda düzeltim davası açılabilir. Dolayısıyla 10.07.2000 tarihini izleyen 30 gün içinde en son 09.08.2000 tarihine kadar kamulaştırma işleminin iptali istemiyle dava açılabilir.
B'dir.

Kaymakamlık 2000

202. Mahkeme kararlarının kaç gün içinde kamu görevlilerince kasten yerine getirilmemesi halinde, ilgili idare ve görevli aleyhine bir tazminat davası açma olanağı doğar?

A) 7 B) 30 C) 45
D) 60 E) 90

Cevap: Mahkeme kararlarının 30 gün içinde kamu görevlilerince kasten yerine getirilmemesi halinde ilgili, idare aleyhine dava açabileceği gibi, kararı yerine getirmeyen kamu görevlisi aleyhine de tazminat davası açılabilir.
B'dir.

DAVALARIN İNCELENMESİ YÜRÜTÜLMESİ VE KARARA BAĞLANMASI DAVA DİLEKÇESİ

Adli Hâkimlik 3 Haziran 2017 (Uyarlama)

203. İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre, davacının gösterdiği adrese tebligat yapılamaması durumuyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Yeni adresin bildirilmesine kadar dava dosyası işlemden kaldırılır.

B) Dosyanın işlemden kaldırılması halinde, varsa yürütmenin durdurulması kararı kendiliğinden hükümsüz kalır.

C) Dosyanın işlemden kaldırıldığı tarihten başlayarak bir yıl içinde yeni adres bildirilmek suretiyle yeniden işleme konulması istenebilir.

D) Kanunda öngörülen süre içinde dava dosyasının yeniden işleme konulması istenmediği takdirde, davanın reddine karar verilir.

E) Dosyaların işlemden kaldırılmasına dair kararlar diğer tarafa tebliğ edilir.

Cevap: Davacının gösterdiği adrese tebligat yapılamaması halinde, yeni adresin bildirilmesine kadar dava dosyası işlemden kaldırılır ve varsa yürütmenin durdurulması kararı kendiliğinden hükümsüz kalır. Dosyanın işlemden kaldırıldığı tarihten başlayarak 1 yıl içinde yeni adres bildirilmek suretiyle yeniden işleme konulması istenmediği takdirde, DAVANIN AÇILMAMIŞ SAYILMASINA karar verilir.

Dosyaların işlemden kaldırılmasına ve davanın açılmamış sayılmasına dair kararlar diğer tarafa tebliğ edilir.

D'dir.

Adli Hâkimlik 3 Haziran 2017 (Uyarlama)

204. İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun tebligat ve cevap vermeye ilişkin hükümleri çerçevesinde aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Taraflar, yapılacak tebliğlere karşı, tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde cevap verebilirler.

B) Danıştayda ilk derece mahkemesi sıfatıyla görülen davalarda savcının esas hakkındaki yazılı düşüncesi taraflara tebliğ edilir. Taraflar, tebliğden itibaren otuz gün gün içinde görüşlerini yazılı olarak bildirebilirler.

C) Taraflar, sürenin geçmesinden sonra verecekleri savunmalara veya ikinci dilekçelere dayanarak hak iddia edemezler.

D) Tam yargı davalarında dava dilekçesinde belirtilen miktar, süre veya diğer usul kuralları gözetilmeksizin nihai karar verilinceye kadar, harcı ödenmek suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere artırılabilir ve miktarın artırılmasına ilişkin dilekçe otuz gün içinde cevap verilmek üzere karşı tarafa tebliğ edilir.

E) Yapılacak tebliğlere karşı taraflara tebliğ tarihinden itibaren tanınan 30 günlük cevap verme süresi, haklı sebeplerin bulunması halinde, taraflardan birinin isteği üzerine görevli mahkeme kararı ile 30 günü geçmemek ve bir defaya mahsus olmak üzere uzatılabilir.

Cevap: İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "tebligat ve cevap verme" kenar başlıklı 16. Maddesinde yer alan hükümler şöyle sıralanabilir:

- Dava dilekçelerinin ve eklerinin birer örneği davalıya, davalının vereceği savunma davacıya tebliğ olunur.
- Davacının ikinci dilekçesi davalıya, davalının vereceği ikinci savunma da davacıya tebliğ edilir. Buna karşı davacı cevap veremez. Ancak, davalının ikinci savunmasında, davacının cevaplandırmasını gerektiren hususlar bulunduğu, davanın görülmesi sırasında anlaşılırsa, davacıya cevap vermesi için bir süre verilir.
- Taraflar, yapılacak tebliğlere karşı, tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde cevap verebilirler. Bu süre, ancak haklı sebeplerin bulunması halinde, taraflardan birinin isteği üzerine (mahkeme üyelerinin birinin isteği üzerine değil) görevli mahkeme kararı ile 30 günü geçmemek ve bir defaya mahsus olmak üzere uzatılabilir. Sürenin geçmesinden sonra yapılan uzatma talepleri kabul edilmez.
- Taraflar, sürenin geçmesinden sonra verecekleri savunmalara veya ikinci dilekçelere dayanarak hak iddia edemezler.
- Ancak, tam yargı davalarında dava dilekçesinde belirtilen miktar, süre veya diğer usul kuralları gözetilmeksizin nihai karar verilinceye kadar, harcı ödenmek suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere artırılabilir ve miktarın artırılmasına ilişkin dilekçe 30 gün içinde cevap verilmek üzere karşı tarafa tebliğ edilir.
- Davalara ilişkin işlem dosyalarının aslı veya onaylı örneği idarenin savunması ile birlikte, Danıştay veya ilgili mahkeme başkanlığına gönderilir.

➢ Danıştayda ilk derece mahkemesi sıfatıyla görülen davalarda **savcının** esas hakkındaki yazılı düşüncesi taraflara tebliğ edilir. Taraflar, tebliğden itibaren 10 gün içinde görüşlerini yazılı olarak bildirebilirler.
B'dir.

KPSS Hukuk 28 Mayıs 2017 (Uyarlama)

205. Millî Eğitim Bakanlığı ile Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan merkezî ve ortak sınavlar, bu sınavlara ilişkin iş ve işlemler ile sınav sonuçları hakkında açılan davalara ilişkin yargılama usulüne ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Dava açma süresi onbeş gündür.
B) İlk inceleme yedi gün içinde yapılır.
C) Savunma süresi dava dilekçesinin tebliğinden itibaren üç gün olup, bu süre bir defaya mahsus olmak üzere en fazla üç gün uzatılabilir.
D) Bu davalar dosyanın tekemmülünden itibaren en geç onbeş gün içinde karara bağlanır.
E) Verilen nihai kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren beş gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.

Cevap: 10.9.2014 tarih ve 6552 sayılı Kanun (Torba Yasa) değişikliği ile İYUK'un "Dosyaların İncelenmesi" başlıklı 20. Maddesine "Merkezî ve Ortak Sınavlara İlişkin Yargılama Usulü" alt başlığıyla özel yargılama usulü eklenmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı ile Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan merkezî ve ortak sınavlar, bu sınavlara ilişkin iş ve işlemler ile sınav sonuçları hakkında açılan davalara ilişkin yargılama sürecine ilişkin esas ve usuller şöyle sıralanabilir:

✓ Dava açma süresi 10 gündür.
✓ İYUK'un "üst makamlara başvurma" başlıklı 11. Maddesinin hükümleri uygulanmaz.
✓ İlk inceleme 7 gün içinde yapılır.
✓ Savunma süresi dava dilekçesinin tebliğinden itibaren 3 gün olup, bu süre bir defaya mahsus olmak üzere en fazla 3 gün uzatılabilir. Savunmanın verilmesi veya savunma verme süresinin geçmesiyle dosya tekemmül etmiş sayılır.
✓ Yürütmenin durdurulması talebine ilişkin olarak verilecek kararlara itiraz edilemez.
✓ Bu davalar dosyanın tekemmülünden itibaren en geç 15 gün içinde karara bağlanır. Ara kararı verilmesi, keşif, bilirkişi incelemesi ya da duruşma yapılması gibi işlemler ivedilikle sonuçlandırılır.
✓ Verilen nihai kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren 5 gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.

- ✓ Temyiz dilekçeleri 3 gün içinde incelenir ve tebliğe çıkarılır. İYUK'un 48. Maddesinin bu maddeye aykırı olmayan hükümleri kıyasen uygulanır.
- ✓ Temyiz dilekçelerine cevap verme süresi 5 gündür.
- ✓ Danıştay evrak üzerinde yaptığı inceleme sonunda, maddi vakalar hakkında edinilen bilgiyi yeterli görürse veya temyiz sadece hukuki noktalara ilişkin ise yahut temyiz olunan kararda maddi yanlışlıkların düzeltilmesi mümkün ise işin esası hakkında karar verir. Aksi hâlde gerekli inceleme ve tahkikatı kendisi yaparak esas hakkında yeniden karar verir. Ancak, ilk inceleme üzerine verilen kararlara karşı yapılan temyizi haklı bulduğu hâllerde kararı bozmakla birlikte dosyayı geri gönderir. Temyiz üzerine verilen kararlar kesindir.
- ✓ Temyiz istemi en geç 15 gün içinde karara bağlanır. Karar en geç 7 gün içinde tebliğe çıkarılır.

Millî Eğitim Bakanlığı ile Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan merkezî ve ortak sınavlar, bu sınavlara ilişkin iş ve işlemler ile sınav sonuçları hakkında açılan davalarda verilen yürütmenin durdurulması ve iptal kararları, söz konusu SINAVA KATILAN KİŞİLERİN LEHİNE sonuç doğuracak şekilde uygulanır.
A'dir.

KPSS Hukuk 28 Mayıs 2017 (Uyarlama)

206. 2014 yılında idari yargı sistemimize getirilen ivedi yargılama usulü kapsamındaki davalara ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) İvedi yargılama usulünde dava açma süresi 30 gündür.
B) Yürütmenin durdurulması talebine ilişkin olarak verilecek kararlara itiraz edilemez.
C) Savunma süresi dava dilekçesinin tebliğinden itibaren 15 gün olup, bu süre bir defaya mahsus olmak üzere en fazla 15 gün uzatılabilir.
D) Bu davalar dosyanın tekemmülünden itibaren en geç bir ay içinde karara bağlanır.
E) Verilen nihai kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.

Cevap: 18.6.2014 tarih ve 6545 sayılı Kanun (6. Yargı Paketi) ile idari yargı sistemimize "ivedi yargılama usulü" getirilmiştir.

İvedi yargılama usulünde:

- İvedi yargılama usulünde DAVA AÇMA SÜRESİ 30 GÜNDÜR.
- İYUK'un "üst makamlara başvurma" başlıklı 11. Maddesinin hükümleri uygulanmaz
- 7 GÜN içinde ilk inceleme yapılır ve dava dilekçesi ile ekleri tebliğe çıkarılır.
- Savunma süresi dava dilekçesinin tebliğinden itibaren 15 GÜN olup, bu süre bir defaya mahsus olmak üzere **en fazla 15 gün uzatılabilir**. Savunmanın verilmesi veya savunma verme süresinin geçmesiyle dosya tekemmül etmiş sayılır.
- Yürütmenin durdurulması talebine ilişkin olarak verilecek kararlara itiraz edilemez.
- Bu davalar dosyanın tekemmülünden itibaren en geç 1 AY içinde karara bağlanır. Ara kararı verilmesi, keşif, bilirkişi incelemesi ya da duruşma yapılması gibi işlemler ivedilikle sonuçlandırılır.
- Verilen nihai kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 GÜN içinde temyiz yoluna başvurulabilir.
- Temyiz dilekçeleri 3 gün içinde incelenir ve tebliğe çıkarılır. Bu çerçevede İYUK'un "temyiz dilekçesi" başlıklı 48. maddesinin ivedi yargılama usulü için öngörülen esas ve usullere aykırı olmayan hükümleri kıyasen uygulanır.
- Temyiz dilekçelerine cevap verme süresi 15 gündür.
- Danıştay evrak üzerinde yaptığı inceleme sonunda, maddi vakıalar hakkında edinilen bilgiyi yeterli görürse veya temyiz sadece hukuki noktalara ilişkin ise yahut temyiz olunan kararda maddi yanlışlıkların düzeltilmesi mümkün ise işin esası hakkında karar verir. Aksi hâlde gerekli inceleme ve tahkikatı kendisi yaparak esas hakkında yeniden karar verir[29].

---

[29] Danıştay'ın ivedi yargılama usulü sonucu temyizen yaptığı inceleme usulü, işin esası hakkında karar vermesi ya da esas hakkında yeniden karar vermesi, ilk inceleme üzerine verilen kararlara karşı yapılan temyizi haklı bulduğu hâllerde kararı bozmakla birlikte dosyayı geri göndermesi veya kararlarının kesin olması gibi hükümler, 18.6.2014 tarih ve 6545 sayılı Kanundan (6. Yargı Paketden) önce, bölge idare mahkemelerinin istinaf yolu gelmeden önce eski görevleri olan itiraz üzerine yaptıkları inceleme usul ve esaslarının aynısıdır.

- Ancak, ilk inceleme üzerine verilen kararlara karşı yapılan temyizi haklı bulduğu hâllerde kararı bozmakla birlikte dosyayı geri gönderir.
- Temyiz üzerine verilen kararlar kesindir.
- Temyiz istemi en geç 2 AY içinde karara bağlanır. Karar en geç 1 AY İÇİNDE TEBLİĞE çıkarılır.

E'dir.

Adli Hâkimlik 24 Aralık 2016 (Uyarlama)

207. Aşağıdakilerden hangisi idari yargı birimlerinin ilk incelemede göz önünde bulunduracağı hususlardan biri değildir?

A) Görev ve Yetki
B) İdari mercii tecavüzü
C) Husumet
D) Ehliyet
E) Maksat

Cevap: Dava dilekçeleri, Danıştay'da daire başkanının görevlendireceği bir tetkik hâkimi, idare ve vergi mahkemelerinde ise mahkeme başkanı veya görevlendireceği bir üye tarafından:

a) Görev ve yetki,

b) İdari merci tecavüzü,

c) Ehliyet,

d) İdari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olup olmadığı,

e) Süre aşımı,

f) Husumet,

g) İYUK 3 ve 5. Maddelerde belirtilen hususlara uygun olup olmadıkları,

sırasıyla incelenir. İnceleme Kanun'un belirlediği bu sıralamaya uygun olarak yapılır.

İlk incelemede kanunda sayılan hususların araştırılması, bunlarda saptanan kanuna aykırılıkların rapor edilmesi ve kanuna aykırılık görülmemesi halinde tebligata çıkılması DİLEKÇENİN ALINDIĞI TARİHTEN İTİBAREN EN GEÇ 15 GÜN İÇİNDE SONUÇLANDIRILIR.

İlk incelemede usul yönünden tetkik edilen dava dilekçeleri sonrasında esasa geçilerek yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden incelenir. Dolayısıyla "maksat", ilk inceleme değil esas incelemesinin unsurlarındandır.

E'dir.

Adli Hâkimlik 24 Aralık 2016 (Uyarlama)

208. Avukat olmayan K, eşi E'nin bir 15.10.2016 tarihinde başka bir kuruma atama işleminin iptali istemiyle 25.12.2016 tarihinde görevli ve yetkili idari yargı merciine dava açmıştır. İdari yargı yeri hangi kararı vermelidir?

A) Dava açma süresinin geçmesinden dolayı süre yönünden davayı reddetmelidir.
B) Ehliyet yönünden davayı reddetmelidir.
C) Davayı ön koşullar yönünden kabul edip esasa geçmelidir.
D) Ehliyet yönünden dilekçeyi reddetmelidir.
E) Dava konusu işlemin icrai olmamasından dolayı davayı reddetmelidir.

Cevap: Yukarıda da belirtildiği üzere, İdari yargı yerleri dava dilekçelerini, görev ve yetki, idari merci tecavüzü, ehliyet, idari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olup olmadığı, süre aşımı, husumet ve İYUK 3 ve 5. Maddelerde belirtilen hususlara uygun olup olmadıkları yönlerinden Kanun'un belirlediği bu sıralamaya uygun olarak SIRASIYLA incelenir.

Soruda dava açma süresinin geçtiği çok aşikar olsa da, ilk inceleme sıralamasında "ehliyet" daha önce gelmektedir.

Davanın ehliyetli şahsın avukat olmayan vekil tarafından açılması halinde 30 gün içinde davacının bizzat veya kanunen vekil tayin edeceği avukat tarafından açılmak üzere DİLEKÇENİN REDDİNE karar verilir. Avukat olmayan vekil tarafından açılan davalarda dilekçenin reddi kararlarına karşı kanun yolu kapalıdır.
D'dir.

Adli Hâkimlik 24 Aralık 2016 (Uyarlama)
KPSS 29 Mayıs 2016 (Uyarlama)

209. İvedi yargılama usulü ile ilgili yanlış olan ifade hangisidir?

A) İhaleden yasaklama kararları hariç ihale işlemleri ivedi yargılam usulüne tabidir.
B) İvedi yargılama usulünde dava açma süresi 30 gündür.
C) İvedi yargılama usulüne tabi davalar dosyanın tekemmülünden itibaren en geç 15 günde karara bağlanır.
D) İvedi yargılama usulünde yürütmenin durdurulması talebine ilişkin olarak verilecek kararlara itiraz edilemez.
E) İvedi yargılama usulünde savunma süresi dava dilekçesinin tebliğinden itibaren 15 gündür.

Cevap: 18.6.2014 tarih ve 6545 sayılı Kanun (6. Yargı Paketi) ile idari yargı sistemimize "ivedi yargılama usulü" getirilmiştir.

ÖNEMLİ ve GÜNCEL NOT

18.6.2014 Tarih ve 6545 Sayılı Kanun

Buna göre ivedi yargılama usulü aşağıda sayılan işlemlerden doğan uyuşmazlıklar hakkında uygulanacaktır:

a) İhaleden yasaklama kararları hariç ihale işlemleri
b) Acele kamulaştırma işlemleri.
c) Özelleştirme Yüksek Kurulu kararları.
d) 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca yapılan satış, tahsis ve kiralama işlemleri.
e) 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca, idari yaptırım kararları hariç çevresel etki değerlendirmesi sonucu alınan kararlar.
f) 16/5/2012 tarihli ve 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun uyarınca alınan Bakanlar Kurulu kararları.

İvedi yargılama usulünde **DAVA AÇMA SÜRESİ 30 GÜNDÜR.**

İvedi yargılama usulünde, idari dava açılmadan önce idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılmasının üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenmesine ve bu başvurunun işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurmasına ilişkin İYUK'un "üst makamlara başvurma" başlıklı 11. Maddesinin hükümlerinin uygulanmayacağına dikkat edilmelidir.

ÖNEMLİ ve GÜNCEL NOT

18.6.2014 Tarih ve 6545 Sayılı Kanun

İvedi yargılama usulünde:

- **7 GÜN içinde ilk inceleme** yapılır ve dava dilekçesi ile ekleri tebliğe çıkarılır.
- **Savunma süresi** dava dilekçesinin tebliğinden itibaren **15 GÜN** olup, bu süre bir defaya mahsus olmak üzere en fazla **15 gün** uzatılabilir. Savunmanın verilmesi veya savunma verme süresinin geçmesiyle dosya tekemmül etmiş sayılır.
- **Yürütmenin durdurulması talebine ilişkin olarak verilecek kararlara itiraz edilemez.**

Bu davalar dosyanın **tekemmülünden itibaren en geç 1 AY içinde karara bağlanır**. Ara kararı verilmesi, keşif, bilirkişi incelemesi ya da duruşma yapılması gibi işlemler ivedilikle sonuçlandırılır. İvedi yargılama usulünde **DAVA AÇMA SÜRESİ 30 GÜNDÜR**.

İvedi yargılama usulüne göre karara bağlanmış davalar için bölge idare mahkemelerine istinaf yoluna öngörülmemiş olup bu tür davalar doğrudan Danıştay'a temyiz yoluna tabi tutulmaktadırlar.
C'dir.

Son dönemde yapılan kurum sınavlarında idari yargı sistemimizde güncel gelişmelerden olan "İvedi Yargılama Usulü" ile "Merkezî ve Ortak Sınavlara İlişkin Yargılama Usulü" alt başlığıyla getirilen özel yargılama usullerinden soru gelmeye başlamış, bundan sonra da ağırlıklı soru gelme temayülü belirmiştir.



Bu nedenle adaylara, aşağıdaki tablonun dikkatle çalışılmasını ve muhakkak sınav öncesi tekrar edilerek girilmesini tavsiye ederim.

Tablo : Olağan İdari Yargılama Usulü, İvedi Yargılama Usulü ve Merkezi ve Ortak Sınavlara İlişkin Yargılama Usulündeki Sürelerin Karşılaştırılması

	Olağan İdari Yargılama Usulü	İvedi Yargılama Usulü	Merkezi ve Ortak Sınavlara İlişkin Yargılama Usulü
Dava Açma	60	30	10
İlk İnceleme	15	7	7
Savunma	30	15	3
Tekemmül Sonrası Karar	6 ay	1 ay	15 gün
Temyiz	30	15	5
Temyiz İlk İnceleme	-	3	3
Temyiz Dilekçesine Cevap	30	15	5
Temyizde Nihai Karar	-	2 ay	15 gün
Temyiz Kararının Tebliğe Çıkarılması	7 gün	1 ay	7 gün

Adli Hâkimlik 24 Aralık 2016 (Uyarlama)

210. İdari yargılama usulünde duruşmaya ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) İlk derece mahkeme sıfatıyla bakılan tek hakim sınırının üzerindeki davalarda taraflardan birinin isteği üzerine duruşma yapılmasının zorunludur.

B) Vergi mahkemesinde tek hâkim sınırının altındaki davalarda hâkim kendiliğinden duruşmaya karar veremez.

C) Temyiz ve istinaflarda, tarafların isteği üzerine duruşma yapılmasının zorunlu olduğu durum yoktur.

D) Duruşma davetiyeleri duruşma gününden en az 30 gün önce taraflara gönderilir.

E) Danıştayda görülen davaların duruşmalarında savcının bulunması şarttır.

Cevap:



ÖNEMLİ

İlk derece mahkeme sıfatıyla baktığı davalarda Danıştay ile idare ve vergi mahkemelerinde taraflardan birinin isteği üzerine duruşma yapılmasının zorunlu olduğu durumlar şunlardır:

	1. İptal davaları **2. Tutarı 25.000[30] Türk Lirasını aşan tam yargı davaları** **3. Toplamı 25.000 Türk Lirasını aşan tarh edilen vergi, resim ve harçlarla benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezalarına ilişkin vergi davalarında.** **Toplamı 25.000 Türk Lirasını aşmayan tam yargı ve vergi davalarında tarafların duruşma istemesi durumunda, idari yargı yerleri duruşmaya karar verip vermemekte serbesttir.** **Duruşma yapılmasının zorunlu olduğu durumlarda, duruşma yapılmadan davanın sonuçlandırılması temyiz veya istinafta bozma nedenidir.** **Ayrıca, idari yargı yerlerinin ilk derece veya temyiz, istinaf gibi kanun yolları aşamaları dâhil her türlü davada tarafların istemi olmadan ve herhangi bir parasal sınırlamaya veya diğer kayıtlara bağlı olmadan, RE'SEN yargılamanın her aşamasında duruşmaya karar verebilmeleri mümkündür.**

Temyiz ve istinaflarda, tarafların isteği üzerine duruşma yapılmasının zorunlu olduğu durum bulunmayıp, duruşma yapılması tarafların istemine ve Danıştay veya ilgili bölge idare mahkemesinin takdirine bırakılmıştır.

Yargı yeri davanın her aşamasında duruşmaya karar verebilecekken, tarafların duruşma istemleri davanın ancak belli aşamalarında olabilir. Buna göre, taraflar sadece dava dilekçesi ile cevap ve savunma aşamasında duruşma isteminde bulunabilir. Dilekçe ve savunma süreleri geçtikten sonra ek dilekçelerle duruşma isteminde bulunmaya bir engel olmamakla beraber, bu duruşma istemlerin hâkim tarafından dikkate alınma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Duruşmalara ilişkin esaslar

1. Duruşma davetiyeleri duruşma gününden en az 30 gün önce taraflara gönderilir.
2. Duruşmalar açık olarak yapılır. Genel ahlakın veya kamu güvenliğinin gerekli kıldığı hallerde, görevli daire veya mahkemenin kararı ile, duruşmanın bir kısmı veya tamamı gizli olarak yapılır.
3. Duruşmaları başkan yönetir.
4. Duruşmalarda taraflara ikişer defa söz verilir. Taraflardan yalnız biri gelirse onun açıklamaları dinlenir; hiç biri gelmezse duruşma açılmaz, inceleme evrak üzerinde yapılır.
5. Danıştayda görülen davaların duruşmalarında savcının bulunması şarttır. Taraflar dinlendikten sonra savcı yazılı düşüncesini açıklar. Bundan sonra taraflara son olarak ne diyecekleri sorulur ve duruşmaya son verilir.

---

30 **2017** yılı itibariye bu miktar tek hâkim sınırı olan **32.000** TL olarak kabul edilmektedir.

6. Duruşmalı işlerde savcılar, keşif, bilirkişi incelemesi veya delil tespiti yapılmasını yahut işlem dosyasının getirtilmesini istedikleri takdirde, bu istekleri görevli daire veya kurul tarafından kabul edilmezse, işin esası hakkında ayrıca yazılı olarak düşünce bildirirler.
7. Duruşma yapıldıktan sonra en geç 15 gün içinde karar verilir. Ara kararı verilen hallerde, bu kararın yerine getirilmesi üzerine, dosyalar öncelikle incelenir.

B'dir.

Adli Hâkimlik 21 Aralık 2015 (Uyarlama)

211. İvedi yargılama usulünde ilk derece yargı yerine dava açma süresi ve bu ilk derece yargı yerinin verdiği kararlara karşı temyiz yoluna başvuru süresi sırasıyla kaç gündür?

A) 15 – 7 B) 10 – 5 C) 15 - 3
D) 30 – 15 E) 30 – 10

Cevap: 18.6.2014 tarih ve 6545 sayılı Kanun ile idari yargı sistemimize getirilen "ivedi yargılama usulünde" dava açma süresi 30 gün; verilen nihai kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.

D'dir.

Adli Hâkimlik 21 Aralık 2015 (Uyarlama)

212. Balıkesir'de 08.09.2015 tarihinde Belediyenin alt yapı çalışmaları esnasında gerekli güvenlik önlemlerinin alınmaması nedeniyle açtığı bir çukura düşen ve bacağı kırılan bir kişinin eşi, 12.11.2015 tarihinde eşinin gördüğü zararların tazmini için Balıkesir İdare Mahkemesinde Balıkesir Valiliğine karşı bir tam yargı davası açmıştır. Mahkeme dava dilekçesi üzerinde yapacağı ilk incelemede aşağıdaki kararlardan hangisini vermelidir?

A) Ehliyet yönünden davanın reddine
B) Süre aşımı yönünden davanın reddine
C) Dilekçenin gerçek hasma tebliğine
D) İdari merci tecavüzü nedeniyle dilekçenin görevli idare merciine tevdiine
E) İdari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olmadığı gerekçesiyle davanın reddine

Cevap: İdari yargı mercilerine sunulan dava dilekçeleri, Danıştay'da daire başkanının görevlendireceği bir tetkik hâkimi, idare ve vergi mahkemelerinde ise mahkeme başkanı veya görevlendireceği bir üye tarafından:

a) Görev ve yetki,
b) İdari merci tecavüzü,
c) Ehliyet,
d) İdari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olup olmadığı,
e) Süre aşımı,
f) Husumet,
g) İYUK 3 ve 5. Maddelerde belirtilen hususlara uygun olup olmadıkları,

sırasıyla incelenir.

İdari Yargılama Usulü Kanununun 13. Maddesine göre, idari eylemlerden hakları ihlal edilmiş olanların idari dava açmadan önce, bu eylemleri yazılı bildirim üzerine veya başka suretle öğrendikleri tarihten itibaren 1 yıl ve her halde eylem tarihinden itibaren 5 yıl içinde ilgili idareye başvurarak haklarının yerine getirilmesini istemeleri gereklidir.

Soruda eyleminden dolayı zarara neden olan idareye zararın tazmini talebinde bulunulmadan doğrudan dava açılmıştır. Oysa, öncelikle zarara neden olan Balıkesir Belediyesine karşı en geç 08.09.2016 tarihine kadar tazminat talebiyle başvurulmalı, idarenin bu isteği kısmen veya tamamen reddi halinde, bu konudaki işlemin tebliğini izleyen günden itibaren veya istek hakkında 60 gün içinde cevap verilmediği takdirde bu sürenin bittiği tarihten itibaren, dava süresi içinde dava açılabilirdi. Bundan dolayı yerel mahkeme bu davayı "idari mercii tecavüzü", yani ön karar alınmak suretiyle zorunlu idari başvuru yolu tüketilmediği gerekçesiyle dava dilekçesini, zararı verdiği iddia edilen ilgili idari makama tevdii edecektir.

Soruda, dava dilekçeleri üzerinde yapılan ilk incelemede "ehliyet", "süre aşımı", "husumet" hususlarında da sorunlar bulunmakla beraber, bunlar ilk incelemede daha sonraki aşamalarda yer aldığı için doğru cevabı oluşturmamaktadırlar. D'dir.

Adli Hâkimlik 19 Aralık 2014 (Uyarlama)

213. İdari yargı sistemimize 2014 değişikliği ile giren İvedi Yargılama Usulü ile Merkezî ve Ortak Sınavlara İlişkin Yargılama Usulüne ilişkin yargılama sürecinde dava sürenin ortak olduğu aşama hangisidir?

A) Dava açma süresi
B) Dava ya da temyiz dilekçesinin ilk inceleme süresi
C) Savunma süresi
D) Dosyanın tekemmülünden sonra karar verme süresi
E) Temyiz süresi

Cevap: Yukarıda uyarlanmış 21 Aralık 2015 Adli Hâkimlik sınav sorusunun cevabındaki Tablo'da da görüleceği üzere İvedi Yargılama Usulü ile Merkezî ve Ortak Sınavlara İlişkin Yargılama Usulüne ilişkin davalarda gerek dava dilekçesinin gerekse temyiz dilekçesinin ilk incelemesinde süreler aynı olup, bu süreler sırasıyla 7 ve 3 gündür. B'dir.

Adli Hâkimlik 30 Mayıs 2015 (Uyarlama)

214. Danıştay'da açılacak bir davada, dava dilekçesi hangisine verilse de dava açılmış sayılmaz?

A) İstanbul İdare Mahkemesi
B) Gebze Asliye Hukuk Mahkemesi
C) Danıştay
D) Ankara İdare Mahkemesi
E) Polatlı Asliye Hukuk Mahkemesi

Cevap: İYUK Md.4'e göre, dava dilekçeleri ve savunmalar ile davalara ilişkin her türlü evrak, Danıştay veya ait olduğu mahkeme başkanlıklarına veya bunlara gönderilmek üzere idare veya vergi mahkemesi başkanlıklarına, idare veya vergi mahkemesi bulunmayan yerlerde büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde kalıp kalmadığına bakılmaksızın asliye hukuk hâkimliklerine veya yabancı memleketlerde Türk Konsoloslukları'na verilebilir. Dilekçelerin burada belirtilen makamlara teslim edilip, harç ve posta ücretlerinin alınıp kayıtlarının yapılarak kayıt tarih ve sayısının dilekçe üzerine yazıldığı tarihte dava açılmış sayılır.

Yani, davayı görecek görevli ve yetkili idare veya vergi mahkemesi ya da Danıştay davacının bulunduğu ilde ise, dava dilekçesi doğrudan bu mahkemelere verilmek zorundadır. Dolayısıyla Danıştay'da görülecek bir dava Ankara'da dava dilekçesi veriliyorsa doğrudan Danıştay'a verilirse, verildiğinde dava açılmış sayılır. Ankara merkezinde dava dilekçesi Ankara İdare Mahkemesine ya da merkezdeki Adliye Mahkemesine verilirse açılmış sayılmaz.
D'dir.

KPSS Hukuk 2013

215. İdari yargıda duruşma ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Duruşmalar kural olarak alenidir.
B) Duruşma talebi mutlaka dava dilekçesi ile yapılır.
C) Duruşmada taraflara ikişer defa söz verilir.
D) Kanun yollarında da duruşma yapılması mümkündür.
E) Duruşmaları başkan yönetir.

Cevap: Yargı yeri davanın her aşamasında duruşmaya karar verebilecekken, tarafların duruşma istemleri davanın belli aşamalarında olabilir. Ancak duruşma talebinin dava dilekçesi ile yapılması şart değildir. Buna göre, taraflar sadece dava dilekçesi ile cevap ve savunma aşamasında duruşma isteminde bulunabilir. Dilekçe ve savunma süreleri geçtikten sonra ek dilekçelerle duruşma isteminde bulunmaya bir engel olmamakla beraber, bu duruşma istemlerin hakim tarafından dikkate alınma zorunluluğu bulunmamaktadır.
B'dir.

İdari Hâkimlik 2012
Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Ekim 2012
AYM Raportörlük 2011
Kaymakamlık Ocak 2011
2010 İdari Hâkimlik
Adli Hâkimlik Nisan 2009
Kamu İhale Kurumu 2009
Adli Hâkimlik Mart 2008
Adli Hâkimlik Aralık 2008
Kaymakamlık 2007
İdari Hâkimlik 2006
Kamu İhale Kurumu 2006
İdari Hâkimlik 2005
Kaymakamlık 2004
İdari Hâkimlik 2002
Kaymakamlık 2002
İdari Hâkimlik 2001
Kaymakamlık 2001
Kaymakamlık 2000
Kaymakamlık 1993

216. İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre, adli yargının görevli olduğu bir konuda idari yargıda dava açılması hâlinde aşağıdaki kararlardan hangisi verilir?

A) Dosyanın görevli mahkemeye gönderilmesi kararı
B) Dilekçenin reddi kararı
C) Dilekçenin gerçek hasma tebliği kararı
D) Dilekçenin görevli idare merciine tevdii kararı
E) Davanın reddi kararı

Cevap: İdari yargıya açılan davanın adli yargının görev alanına girdiği saptanmışsa görevsizlik kararı verilerek DAVA REDDEDİLİR. Bu görevsizlik kararına karşı kanun yollarına başvurulabilir.

İdari yargı Yerlerinin İlk İncelemede Göz Önünde Bulunduracakları Hususlar ve Verecekleri Kararlar:

İLK İNCELEME KONULARI	DAVANIN REDDİ	DİLEKÇENİN REDDİ	DİĞER	KANUN YOLLARI
Adli Yargının Görev Alanına Giren Konularda Görevsizlik Kararı	DAVANIN REDDİ			AÇIK
İdari Yargının Görev Alanına Giren Konularda Görevsizlik ve Yetkisizlik Kararı	DAVANIN REDDİ		DOSYANIN GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEMEYE HAVALESİ	KAPALI
İdari Merci Tecavüzü			DİLEKÇENİN GÖREVLİ İDARE MERCİİNE TEVDİİ	AÇIK
Ehliyet	DAVANIN REDDİ			AÇIK
İdari Davaya Konu Olacak Kesin ve Yürütülmesi Gereken Bir İşlem Olup Olmadığı	DAVANIN REDDİ			AÇIK
Süre Aşımı	DAVANIN REDDİ			AÇIK
Husumet			DİLEKÇENİN GERÇEK HASMA TEBLİĞİ	KAPALI
İyuk 3. ve 5. Maddelerde Belirtilen Hususlara Uygun Olup Olmadıkları		DİLEKÇENİN REDDİ		KAPALI
Avukat Olmayan Vekil Tarafından Açılan Dava		DİLEKÇENİN REDDİ		KAPALI

E'dir.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Ekim 2012

217. İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre, taraflar kendilerine yapılacak tebliğlere karşı tebliğ tarihinden itibaren kural olarak en fazla kaç gün içinde cevap verebilirler?

A) 10 B) 15 C) 20
D) 30 E) 45

Cevap:

Dava Dilekçesi (1. Dilekçe) → 30 Günde Davalı İdarenin Cevabı (Birinci Savunma) → 30 Günde Davacının 2. Dilekçesi (Birinci Savunmaya Cevap) → 30 Günde Davalının 2. Cevabı (İkinci Savunma) →İkinci Savunmanın Davacıya Tebliği>Dava Dosyasının Tekemmülü

Yukarıda görüldüğü gibi taraflar, kendilerine yapılan dilekçe ve savunma tebliğlerine karşı, tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde cevap verebilirler.
D'dir.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Ekim 2012
Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Mayıs 2012
Adli Hâkimlik Avukatlık 2011
KPSS Hukuk 2011
Kaymakamlık Ocak 2011
Adli Hâkimlik Aralık 2010
Adli Hâkimlik Aralık 2009
Adli Hâkimlik Aralık 2008
Adli Hâkimlik Nisan 2008
Kaymakamlık 2008
Mali Hizmetler Uzman Yrd. 2008
KPSS Hukuk 2006
İdari Hâkimlik 2006
Kamu İhale Kurumu 2006
İdari Hâkimlik 2005
Kaymakamlık 2004
İdari Hâkimlik 2002
Kaymakamlık 2002
İdari Hâkimlik 2001
Kaymakamlık 2001
Kaymakamlık 2000
Kaymakamlık 1993

218. İdari yargılama usulünde, dava dilekçeleri üzerinde yapılan ilk incelemede aşağıdaki hususlardan hangisi ilk olarak ele alınır?

A) Ehliyet
B) Süre aşımı
C) Görev ve yetki
D) Husumet
E) İdari merci tecavüzü

Cevap:



ÖNEMLİ

Dilekçeler, Danıştay'da daire başkanının görevlendireceği bir tetkik hâkimi, idare ve vergi mahkemelerinde ise mahkeme başkanı veya görevlendireceği bir üye tarafından:

a) Görev ve yetki,
b) İdari merci tecavüzü,
c) Ehliyet,
d) İdari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olup olmadığı,
e) Süre aşımı,

	f) Husumet, **g) İYUK 3 ve 5. Maddelerde belirtilen hususlara uygun olup olmadıkları,** **sırasıyla incelenir. İnceleme Kanun'un belirlediği bu sıralamaya uygun olarak yapılır.**

C'dir.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Mayıs 2012

219. İdari Yargılama Usulünde, aşağıdakilerden hangisinin mahkeme kararında bulunması zorunlu değildir?

A) Tarafların ad ve adresleri
B) İddia ve savunmanın özeti
C) Danıştayda görülen davalarda, tetkik hâkimi ve savcının düşünceleri
D) Kararın hukuki gerekçesi
E) Kararın hangi süre içerisinde ve hangi Danıştay dairesinde temyiz edilebileceği

Cevap: İster ilk derece sıfatıyla baktığı davalarda Danıştay ile idare ve vergi mahkemelerinin kararlarında, isterse bölge idare mahkemelerinin itiraz, Danıştay'ın temyiz, kararın düzeltilmesi ve yargılamanın yenilenmesi kararlarında olsun, tüm idari yargı mercilerinin kararlarında belirtilmesi gereken 9 husus şunlardır:

a) Tarafların ve varsa vekillerinin veya temsilcilerinin ad ve soyadları yahut unvanları ve adresleri,
b) Davacının ileri sürdüğü olayların ve dayandığı hukuki sebeplerin özeti, istem sonucu ile davalının savunmasının özeti,
c) Danıştay'da görülen davalarda tetkik hâkimi ve savcının ad ve soyadları ile düşünceleri,
d) Duruşmalı davalarda duruşma yapılıp yapılmadığı, yapılmış ise hazır bulunan taraflar ve vekil veya temsilcilerinin ad ve soyadları,
e) Kararın dayandığı hukuki sebepler ile gerekçesi ve hüküm;tazminat davalarında hükmedilen tazminatın miktarı,
f) Yargılama giderleri ve hangi tarafa yükletildiği,
g) Kararın tarihi ve oybirliği ile mi, oyçokluğu ile mi verildiği,
h) Kararı veren mahkeme başkan ve üyelerinin veya hâkiminin ad ve soyadları ve imzaları ve varsa karşı oyları,
ı) Kararı veren dairenin veya mahkemenin adı ve dosyanın esas ve karar numarası.

E'dir.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Mayıs 2012

220. İdari Yargılama Usulünde duruşmaya ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Duruşma talebi, dava dilekçesi ile cevap ve savunmalarda yapılabilir.
B) Mahkeme, duruşma yapılmasına resen karar verebilir.
C) Duruşmada tutulan tutanak, mahkeme heyeti ve taraflarca imzalanır.
D) Duruşma davetiyesi, en az 30 gün önce taraflara gönderilir.
E) Genel kural, duruşmaların açık olarak yapılmasıdır.

Cevap: İdari yargı mevzuatımızda duruşmada tutulan tutanağın mahkeme heyeti ve taraflarca imzalanmasına ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır.
C'dir.

Adli Hâkimlik 2012

221. I. Temyiz aşamasında talep varsa duruşma yapılması zorunludur.
II. İdare mahkemeleri resen duruşma yapılmasına karar veremezler.
III. Duruşma talebinin, dava dilekçesinde belirtilmesi zorunludur.
IV. Duruşma davetiyeleri, duruşma gününden en az 30 gün önce taraflara gönderilir.

İdari yargıda duruşma kuralları ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) Yalnız IV D) II ve III
C) I ve II E) III ve IV

Cevap: I numaralı öncül: Temyiz ve istinaflarda, tarafların isteği üzerine duruşma yapılmasının zorunlu olduğu durum bulunmayıp, duruşma yapılması tarafların istemine ve Danıştay veya ilgili bölge idare mahkemesinin takdirine bırakılmıştır.

II numaralı öncül: İdari yargı yerlerinin ilk derece veya kanun yolları aşaması olsun her türlü davada tarafların istemi olmadan ve herhangi bir parasal sınırlamaya veya diğer kayıtlara bağlı olmadan, re'sen yargılamanın her aşamasında duruşmaya karar verebilmeleri mümkündür.

III numaralı öncül: Yargı yeri davanın her aşamasında duruşmaya karar verebilecekken, tarafların duruşma istemleri davanın ancak belli aşamalarında olabilir. Buna göre, taraflar sadece dava dilekçesi ile cevap ve savunma aşamasında duruşma isteminde bulunabilir.

IV numaralı öncül: Duruşma davetiyeleri duruşma gününden en az 30 gün önce taraflara gönderilir. Buradaki 30 günlük süre, taraflara tebliğ edilme süresi olmayıp postaya verilme süresidir.
B'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2011

TAKİP EDEN 5 SORUYU AŞAĞIDAKİ OLAYA GÖRE BİRBİRİNDEN BAĞIMSIZ OLARAK CEVAPLAYINIZ.

Kırıkkale'de sahibi olduğu barda 18 yaşından küçük işçi çalıştırdığı gerekçesiyle 10.03.2011'de A'ya Kırıkkale Belediye Başkanı tarafından 1000 TL idari para cezası verilmiş ve bar belli bir süre belirtilmeksizin aynı gün mühürlenerek kapatılmıştır.

MEVZUAT: 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu Madde 6 - c) Bu kanunun 12. maddesinde belirtilen yasaklara uymadığı tespit edilen... iş yerlerinin işletmecilerine beşyüzmilyon Türk Lirası ile bir milyar Türk Lirası (500-1000 TL) arasında idari para cezası verilir. Bu maddede öngörülen idari para cezaları belediye sınırları içinde belediye encümeni, ... tarafından verilir. ... bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç 7 gün içinde idare mahkemesine itiraz edilebilir. ... itiraz üzerine verilen kararlar kesindir. Madde 12-... eğlence, oyun, içki ve benzeri amaçlı umuma açık ve açılması izne bağlı yerlerde 18 yaşından küçükler çalıştırılamaz.

222. A, idari para cezasının iptali istemiyle 20.03.2011'de Kırıkkale Valiliği aleyhine Ankara İdare Mahkemesinde dava açmıştır. İlk inceleme sonunda Mahkeme aşağıdakilerden hangisine karar vermelidir?

A) Davanın görev bakımından reddine
B) Davanın yetki bakımından reddi ve dosyanın Kırıkkale İdare Mahkemesine gönderilmesine
C) Davanın süreaşımından reddine
D) İdari merci tecavüzü bulunduğundan dilekçenin reddi ve dosyanın Kırıkkale İdare Mahkemesine gönderilmesine
E) Husumetin İçişleri Bakanlığına yöneltmesine

Cevap: A'nın, idari para cezasının iptali istemiyle 20.03.2011'de Kırıkkale Valiliği aleyhine Ankara İdare Mahkemesinde açtığı dava ilk inceleme hususlarından bir kaçına birden aykırılık teşkil etmektedir:

✓ Yetki bakımından hukuka aykırılık vardır. Genel yetki kuralı gereği idari işlemi yapan idarenin bulunduğu Kırıkkale İdare Mahkemesi yetkili mahkemedir.
✓ Süre bakımından hukuka aykırılık vardır. Çünkü sorudaki olaya konu idari cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç 7 gün içinde idare mahkemesine itiraz edilebilir. Oysa A, 10.03.2011'deki işleme karşı 10 gün sonra davasını aşmıştır. Yani süre aşımı vardır.
✓ Husumet bakımından hukuka aykırılık var. Davalı idare Kırıkkale Valiliği değil, işlemi tesis eden Kırıkkale Belediye Başkanlığı'dır.

İdari yargı yerleri dava dilekçelerindeki ilk incelemeyi:
a) Görev ve yetki,
b) İdari merci tecavüzü,
c) Ehliyet,
d) İdari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olup olmadığı,
e) Süre aşımı,
f) Husumet,
g) İYUK 3 ve 5. Maddelerde belirtilen hususlara uygun olup olmadıkları,
bakımından sırasıyla yapacağına göre, diğer hususlarda da hukuka aykırılık olsa da öncelikle yetki sorunu bakımından davayı reddedip, dava dosyasını yetkili yargı mercii olan Kırıkkale İdare Mahkemesine gönderecektir.
B'dir.

223. A'nın, barının süresiz kapatılarak kendisine idari para cezası verilmesi işlemleri işlemin aşağıdaki hangi unsurları bakımından hukuka aykırıdır?

A) Sadece yetki B) Yetki ve sebep C) Yetki ve konu
D) Konu ve amaç E) Yetki, sebep ve amaç

Cevap: A'nın, barının süresiz kapatılarak kendisine idari para cezası verilmesi işlemleri işlemin yetki ve konu unsurları bakımından hukuka aykırıdır.

Yetki bakımından hukuka aykırıdır, çünkü mevzuata göre davaya konu idari para cezaları belediye sınırları içinde belediye encümeni tarafından verilebilir. Oysa davacı idari para cezası A'ya, bizzat Kırıkkale Belediye Başkanı tarafından verilmiştir. Buradaki hukuka aykırılık hali yetki tecavüzüdür.

Konu bakımından hukuka aykırılık vardır, çünkü mevzuatta belirtilen yasaklara uymadığı tespit edilen iş yerlerinin işletmecilerine beşyüzmilyon Türk Lirası ile bir milyar Türk Lirası (500-1000 TL) arasında idari para cezası verileceği öngörülmektedir. Yani idari işlemin konusu "idari para cezası" olacaktır. Oysa idare ilgili kişiye kanunda öngörülmeyen "iş yerini süresiz kapatma" cezası da vermiştir. Dolayısıyla konu bakımından da idari işlem hukuka aykırıdır.
C'dir.

224. A, barının süresiz kapatılması üzerine 20.04.2011'de hem kapatma işleminin iptali hem de o güne kadar uğradığı 20 bin TL zararın tazmini talebiyle Kırıkkale Valiliği aleyhine, Kırıkkale İdare Mahkemesinde iptal ve tam yargı davası açmıştır.
İlk inceleme sonunda Mahkeme aşağıdakilerden hangisine karar vermelidir?

A) Davanın görev bakımından reddine
B) Dilekçelerin 30 gün içinde 3. ve 5. maddelere uygun olarak yeniden düzenlenerek iptal ve tam yargı davalarının ayrı ayrı açılması için dilekçenin reddine
C) Davanın süreaşımından reddine
D) Hasım olarak, Kırıkkale Belediyesinin belirlenmesine
E) Davanın, ehliyet bakımından reddine

Cevap: Dava konusu işlemi yapan idare Kırıkkale Belediye Başkanlığı olduğuna göre, husumet de aynı idareye yöneltilmelidir. Oysa A, davasında davalı idare olarak yanlışlıkla Kırıkkale Valiliği'ni göstermiştir.

Davanın hasım (davalı) gösterilmeden veya yanlış hasım gösterilerek açılması halinde, idari yargı yeri kendiliğinden düzeltimde bulunarak DAVA DİLEKÇESİNİN TESPİT EDİLECEK GERÇEK VE DOĞRU HASMA TEBLİĞİNE (Kırıkkale Belediyesine) karar verecektir.
D'dir.

225. A'nın idari para cezasının iptali için usulüne uygun olarak açtığı dava, görevli ve yetkili yargı yerinde reddedilmiştir.
Bu karara karşı başvurulacak kanun ya da kanun yolu mercii aşağıdakilerden hangisidir?

A) İtiraz – Kırıkkale Bölge İdare Mahkemesi
B) Temyiz – Danıştay
C) İtiraz – Kırıkkale İdare Mahkemesi
D) Temyiz – Yargıtay
E) Davanın reddi kararına karşı kanun yolu bulunmamaktadır.

Cevap: Mevzuata göre, olayda öngörülen idari para cezalarına karşı idare mahkemesine yapılan itiraz üzerine verilen kararlar kesin olduğuna göre kanun yoluna başvurmak mümkün değildir.
E'dir.

226. A, barının süresiz kapatılması nedeniyle uğradığı zararın giderilmesi için görevli ve yetkili yargı yerinde hangi sorumluluk ilkesine dayanmalıdır?

A) Haksız fiil B) Fiilî yol C) Hizmet kusuru
D) Risk ilkesi E) Sebepsiz zenginleşme

Cevap: Kırıkkale Belediye Başkanının A'nın barını belli bir süre belirtilmeksizin mühürleyerek kapatması hukuka aykırıdır. Çünkü idareye böyle bir yetki verilmemiştir. Belediye Başkanı hukuka aykırı biçimde kanunda verilmeyen bir yetkiyi kullanmış ve işyeri kapatılan davacının maddi zararları doğmuştur. Ortaya çıkan zararlarda hizmet kusurundan kaynaklanan idarenin kusurlu sorumluluğu vardır. Çünkü hizmet kötü işlemiş, usulüne ve gereğine uygun hareket edilmemiştir.
C'dir.

İdari Hâkimlik 2011

227. I. Duruşmalarda taraflara ikişer defa söz verilir.
II. Duruşma talebi, dava dilekçesi ile cevap ve savunmalarda yapılabilir.
III. Tek hâkimle bakılan davalarda hâkim duruşma yapılmasına kendiliğinden karar verebilir.
IV. Duruşma yapıldıktan sonra en geç 7 gün içinde karar verilir.
İdari yargıda duruşma ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve IV
D) II ve IV E) I, II ve III

Cevap:

ÖNEMLİ	Duruşma yapıldıktan sonra **en geç 15 gün** içinde karar verilir.

E'dir.

İdari Hâkimlik 2011

TAKİP EDEN SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Kırıkkale Belediyesi tarafından 03.03.2010 tarihinde ilan edilen tarifeye dayalı olarak A'ya 10.06.2010 tarihinde tebliğ edilen belediye işlemiyle çevre temizlik vergisi tahakkuk ettirilmiştir.

228. A, Kırıkkale İdare Mahkemesinde 15.06.2010 tarihinde hem çevre temizlik vergisi işleminin hem de dayanağı olan tarifenin iptali için belediyeyi ve İçişleri Bakanlığını hasım göstererek iptal davası açmıştır.
Yargı yeri, ilk inceleme sonunda aşağıdaki kararlardan hangisini vermelidir?

A) Davanın görev bakımından reddedilerek dosyanın Kırıkkale Vergi Mahkemesine gönderilmesi
B) Davanın yetki bakımından reddedilerek dosyanın Danıştay'a gönderilmesi
C) Tarife işlemi bakımından davanın süreaşımından reddedilerek, husumetin sadece Kırıkkale Belediyesine yöneltilip davanın çevre temizlik vergisi ile ilgili kısmının esastan görüşülmesi
D) İçişleri Bakanlığının, husumet mevkiinden çıkarılarak davanın, tek hasım olarak Kırıkkale Belediyesi ile ilgili esastan görüşülmesi
E) Tarife işlemi ile vergilendirme işlemine karşı görevli ve yetkili yargı yerlerinde 30 gün içinde aynı dilekçelerle dava açılmak üzere dilekçenin reddi

Cevap: Dava konusu uyuşmazlık, belediyenin kabul ettiği vergi tarifesi ve buna istinaden tahakkuk ettirilen çevre temizlik vergisidir.

Özel görevli idari yargı mercileri olan vergi mahkemelerinin görevleri BİİVMK'nun 6. Maddesinde tek tek belirlenmiştir. Buna göre vergi mahkemelerinin bakacağı davalar şunlardır:

ÖNEMLİ

Vergi mahkemeleri:
a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,
b) Bu sayılan konulara ilişkin 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un uygulanmasında tarh, tahakkuk ve tahsil aşamasında doğan davaları,
c) Diğer kanunlarla verilen işleri
çözümler.
1982 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu çerçe-

	vesindeki çevre temizlik vergisi, ilan ve reklam vergisi, eğlence vergisi, vb. her türlü belediye gelirine ilişkin tüm tarife ve vergi işlemlerine ilişkin uyuşmazlıklarda görevli idari yargı mercileri Danıştay vergi dava dairesi ya da yerel vergi mahkemeleridir.

Binaenaleyh, uyuşmazlığın görüleceği yer vergi mahkemesidir. Vergi tarifesini düzenleyen ve buna göre vergi tahakkuk ettiren idare Kırıkkale Belediyesi olduğuna göre, yetkili mahkeme de Kırıkkale Vergi Mahkemesidir.

Dava, idari yargının görev alanına girmekle beraber görevli veya yetkili olmayan idari yargı yerine açılmışsa, görev veya yetki yönünden görevsizlik kararı verilerek DAVA REDDEDİLİR ve DAVA DOSYASI GÖREVLİ veya YETKİLİ MAHKEMEYE GÖNDERİLİR.

Bu çerçevede Kırıkkale İdare Mahkemesi kendisine açılan davayı görev bakımından reddederek dava dosyasını Kırıkkale Vergi Mahkemesine göndermelidir.

A'dır.

Adli Hâkimlik Nisan 2011

229. I. İptal davasında duruşma ancak taraflardan birinin isteği ile mümkündür.

II. Temyiz ve itirazlarda mahkeme kendiliğinden duruşma yapılmasına karar verebilir

III. Duruşma yapıldıktan sonra en geç 15 gün içinde karar verilir.

Yukarıdaki ifadelerden hangileri yanlıştır?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

Cevap: İdari yargı yerlerinin ilk derece veya kanun yolları aşaması olsun her türlü davada tarafların istemi olmadan ve herhangi bir parasal sınırlamaya veya diğer kayıtlara bağlı olmadan, re'sen yargılamanın her aşamasında duruşmaya karar verebilmeleri mümkündür. Buna göre, iptal davasında duruşma yapılabilmesi sadece tarafların isteğine bağlı değildir.

A'dır.

AYM Raportörlük 2011

230. I. Karşı tarafın dilekçesine tebliğ tarihinden itibaren kural olarak 30 gün içinde cevap verilmelidir.
II. İdarenin ikinci savunmasına kural olarak cevap verilemez.
III. Davacı, ikinci dilekçesinde yeni bir hak talebinde bulunamaz.
IV. Haklı sebeplerin bulunması hâlinde mahkeme cevap süresini en fazla 15 gün süreyle uzatabilir.
Buna göre, idari yargılama usulünde tebligat ve cevap verme ile ilgili yukarıdaki ifadelerden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I, II ve III
D) I, III ve IV E) I, II, III ve IV

Cevap: Dava dilekçeleri üzerinde yapılan ilk incelemede kanuna aykırılık, sakatlık veya eksiklik saptanmazsa, birinci dava dilekçesinin ve eklerinin birer örneği davalı idareye bildirilir. Dava dilekçesinin tebliğiyle davalı idarenin cevap verme yükümlülüğü doğar. Davalı, kendisine tebliğ edilen dava dilekçesine, 30 gün içinde cevap verir. Davalı idarenin bu ilk cevabına birinci savunma da denir. Davalının ilk savunması mahkemece davacıya tebliğ olunur.

Davacı, kendisine tebliğ edilen birinci savunmanın tebliğini izleyen 30 gün içinde idarenin savunmasına cevap niteliğindeki ikinci dilekçesini verir ve bu dilekçe de davalıya tebliğ olunur. Davalı idare ikinci dilekçeye karşı 30 günde ikinci savunmasını hazırlar ve bu da davacıya tebliğ edilir. İdarenin ikinci savunması davacıya tebliğ edilmeden dosyanın incelenmesi usule aykırılık oluşturur ve kanun yolunda mahkeme kararını bozma nedenidir. Bu ikinci savunmaya karşı davacı cevap veremez. Ancak, davalının ikinci savunmasında, davacının cevaplandırmasını gerektiren hususlar bulunduğu, davanın görülmesi sırasında anlaşılırsa, mahkemenin kararıyla davacıya cevap vermesi için bir süre daha verilebilir.

Taraflar, sürenin geçmesinden sonra verecekleri savunmalara veya ikinci dilekçelere dayanarak hak iddia edemezler.

Tüm bu aşamaların tamamlanmasıyla sonuçta dava dosyası tekemmül etmiş olur. Tebligat ve cevap verme aşamalarında idarenin elinde bulunan davaya ilişkin işlem dosyalarının aslı veya onaylı örneği idarenin savunması ile birlikte, Danıştay veya ilgili mahkeme başkanlığına gönderilir.

Dava Dilekçesi (1. Dilekçe) → 30 Günde Davalı İdarenin Cevabı (Birinci Savunma) → 30 Günde Davacının 2. Dilekçesi (Birinci Savunmaya Cevap) → 30 Günde Davalının 2. Cevabı (İkinci Savunma) → İkinci Savunmanı Davacıya Tebliği → Dava Dosyasının Tekemmülü

Yukarıda görüldüğü gibi taraflar, kendilerine yapılan dilekçe ve savunma tebliğlerine karşı, tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde cevap verebilirler. Bu süre, ancak haklı sebeplerin bulunması halinde, cevap verme süresinde olmak kaydıyla ve taraflardan birinin isteği üzerine görevli mahkeme kararı ile 30 GÜNÜ GEÇMEMEK VE BİR DEFAYA MAHSUS OLMAK ÜZERE UZATILABİLİR. Bu süre geçtikten sonra yapılan uzatma istemlerini yargı yerleri kabul etmez.
C'dir.

AYM Raportörlük 2011

231. I. Davada asliye hukuk mahkemesinin görevli olması
II. Davanın avukat olmayan vekil tarafından açılması
III. Davanın, dava açma süresi geçtikten sonra açılması
IV. Dava dilekçesinde davalının gösterilmemesi

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre, yukarıdakilerden hangileri ilk incelemede davanın reddini gerektiren nedenlerden biri değildir?

A) Yalnız IV B) II ve IV C) III ve IV
D) I, II ve III E) I, II ve IV

Cevap: İlk incelemede davanın reddini gerektiren nedenler şunlardır:
1) Adli yargının görev alanına giren konularda görevsizlik kararı
2) İdari yargının görev alanına giren konularda görevsizlik ve yetkisizlik kararı
3) Ehliyetsizlik (Davacının davada taraf olma ya da dava açma ehliyeti olmaması ya da iptal davalarında sübjektif (özel) dava yeteneği olan menfaat bağının ya da tam yargı davalarında ihlal edilmiş hakkının olmaması yoksa)
4) İdari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olmaması
5) Süre Aşımı

Davanın hasım (davalı) gösterilmeden veya yanlış hasım gösterilerek açılması halinde, idari yargı yeri kendiliğinden düzeltimde bulunarak DAVA DİLEKÇESİNİN TESPİT EDİLECEK GERÇEK VE DOĞRU HASMA TEBLİĞİNE karar verir.

Davanın ehliyetli şahsın avukat olmayan vekil tarafından açılması halinde 30 gün içinde davacının bizzat veya kanunen vekil tayin edeceği avukat tarafından açılmak üzere DİLEKÇENİN REDDİNE karar verilir.

B'dir.

AYM Raportörlük 2011

TAKİP EDEN SORUYU AŞAĞIDAKİ BİLGİLERE GÖRE CEVAPLAYINIZ.

Bolu Gerede İlçe Belediye Encümeni 01.05.2010'da aldığı kararla A'ya ait inşaatın, yapı ruhsatına aykırı yapılan kısımlarının 01.07.2010'da belediyece yıkılmasına ve ruhsata aykırı inşaat yapıldığı gerekçesiyle A'ya 1500 TL idari para cezası verilmesine karar vermiş ve karar Ankara Beypazarı'nda yaşayan A'ya 05.06.2010' da tebliğ edilmiştir.

232. Sadece idari para cezasının iptali için 31.08.2010'da Bolu Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açan A, Bolu Asliye Hukuk Mahkemesinin görevsizlik kararının 15.12.2010'da kesinleşmesi üzerine 20.12.2010'da Danıştay'da, Bolu Valiliğine karşı iptal davası açmıştır.

Buna göre, ilk inceleme sonucunda Danıştay ne tür bir karar vermelidir?

A) Görev yönünden davanın reddi
B) Davanın süreaşımından reddi
C) Husumetin Bolu Belediyesine yönlendirilmesi
D) Dava dilekçesinin Bolu Belediyesine tevdi
E) İşin esasına geçilmesi

Cevap: A'nın 20.12.2010'da Danıştay'da, Bolu Valiliğine karşı iptal davası ilk inceleme hususlarından bir kaçına birden aykırılık teşkil etmektedir:

- ✓ Görev bakımından hukuka aykırılık vardır. Danıştay'ın ilk derece mahkemesi olarak bakacağı davalar ile vergi mahkemesinin özel olarak görevli oldukları hariç diğer tüm idari davalar idari işlemi yapan idarenin bulunduğu yerdeki idare mahkemesinde görülür. Dolayısıyla bu olayda görevli ve yetkili mahkeme Bolu İdare Mahkemesi Mahkemesidir.
- ✓ Süre bakımından hukuka aykırılık vardır. Çünkü çözümlenmesi Danıştayın, idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girdiği halde, adli yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi halinde, bu hususdaki kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren 30 gün içinde görevli mahkemede dava açılabilir. Ancak görevsiz yargı merciine başvurma tarihi, Danıştaya, idare ve vergi mahkemelerine başvurma tarihi olarak kabul edilir. Dolayısıyla A'ya inşaatının yıkılmasına dair belediye encümeni kararı 05.06.2010'da tebliğ edildiğine göre dava açma süresi 04.08.2010 tarihinde dolmuştur. Oysa A davasını dava açma süresi geçtikten sonra 31.08.2010 tarihinde açmıştır..
- ✓ Husumet bakımından hukuka aykırılık var. Davalı idare Bolu Valiliği değil, işlemi tesis eden Gerede İlçe Belediye Başkanlığı'dır.

Ancak idari yargı yerleri dava dilekçelerinde 7 hususta yapacakları ilk incelemeyi sıra ile yapacakları, bu çerçevede ilk sırada bakmaları gereken noktanın da görev ve yetki olması hasebiyle, Danıştay A'nın açtığı dava Bolu İdare Mahkemesi'nin alanına girdiği için görevsizlik kararı vererek davayı reddedecektir.

A'dır.

Kaymakamlık Ocak 2011

233. Konya İdare Mahkemesinde açılan davada mahkemece davanın İzmir İdare Mahkemesi tarafından görülmesi gerektiği sonucuna varılarak davanın reddedilmesi durumunda yapılacak işlem ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Konya İdare Mahkemesi dosyayı İzmir İdare Mahkemesine göndermelidir.
B) Davacı 30 gün içinde İzmir İdare Mahkemesinde dava açmalıdır.
C) Davacı tarafından Konya Bölge İdare Mahkemesine itiraz yoluna gidilmelidir.
D) Davacı 60 gün içinde İzmir İdare Mahkemesinde dava açmalıdır.
E) Davacı 15 gün içinde kararın düzeltilmesi yoluna başvurmalıdır.

Cevap: Dava, idari yargının görev alanına girmekle beraber görevli veya yetkili olmayan idari yargı yerine açılmışsa, görev veya yetki yönünden görevsizlik kararı verilerek DAVA REDDEDİLİR ve DAVA DOSYASI GÖREVLİ veya YETKİLİ MAHKEMEYE GÖNDERİLİR.
A'dır.

Adli Hâkimlik Aralık 2010

234. İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre, idari yargıda görülmekte olan bir davada davacı gerçek kişinin ölümü hâlinde dava yalnız ölen davacıyı ilgilendiriyorsa mahkeme aşağıdakilerden hangisine karar verir?

A) Davanın reddine
B) Dava dilekçesinin iptaline
C) Dosyanın işlemden kaldırılmasına
D) Davanın açılmamış sayılmasına
E) Davanın düşmesine

Cevap: İdari yargıda görülmekte olan bir uyuşmazlıkta dava yalnızca öleni ilgilendiriyor ve davanın konusu kişiye sıkı sıkıya bağlı olup mirasçıya geçmeyen haklara ilişkin ise dava konusuz kalır, yürütümünden vazgeçilip idari yargı mercii tarafından DAVA DİLEKÇESİNİN İPTALİNE karar verilir. Örneğin pasaport işleminin reddi, vatandaşlıktan çıkarma, sınıfta kalma, silah ruhsatı verilmemesi, basın kartı verilmemesi gibi kararlara ilişkin açılan davalar doğrudan davacıyı ilgilendirdiği için davacının ölmesiyle konusuz kalır ve dava dilekçesi iptal edilir.
B'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2010

235. İdare mahkemesi ilk inceleme safhasında, süresinde açılan davanın asliye hukuk mahkemesinin görevine girdiğini görmüştür.
Bu durumda mahkemenin vereceği kararla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Mahkeme davanın reddine karar verir.
B) Mahkeme davanın görev yönünden reddiyle dava dosyasının görevli mahkemeye gönderilmesine karar verir.
C) Mahkeme dilekçenin reddine karar verir.
D) Mahkeme dilekçenin reddiyle beraber, 30 gün içinde dilekçenin düzeltilmesi kaydıyla dosyanın iadesine karar verir.
E) Hâkim herhangi bir ret kararı vermez, fakat dilekçenin yeniden düzenlenmesi kaydıyla dosyanın davacıya iadesine karar verir.

Cevap: İdari yargıya açılan davanın adli yargının görev alanına girdiği saptanmışsa görevsizlik kararı verilerek DAVA REDDEDİLİR.
A'dır.

İdari Hâkimlik2010

236. İlk inceleme üzerine Danıştay veya mahkemelerce verilen aşağıdaki kararların hangisine karşı kanun yoluna başvurulabilir?

A) İdare mahkemesince davanın Danıştay'ın görevine girdiği gerekçesiyle reddedilmesi
B) İdare mahkemesince dava dilekçesinin tespit edilen gerçek hasma tebliğ edilmesi
C) Danıştay'ca dilekçenin görevli idare merciine tevdiine karar verilmesi
D) Danıştay'ca davanın vergi mahkemesinin görevine girdiği gerekçesiyle reddedilmesi
E) İdare mahkemesince avukat olmayan vekil tarafından açılan davada dilekçenin reddedilmesi

Cevap: İdari yargı mercilerinin ilk inceleme üzerine verdikleri kararlara karşı kanun yollarına başvurunun açık ve kapalı olduğu durumların tamamı, aşağıdaki tabloda derli toplu görülebilir:

Kanun Yolu (İlgisine göre İstinaf veya Temyiz Yolu) Açık Olan Kararlar	Kanun Yolu (İlgisine göre İstinaf veya Temyiz Yolu) Kapalı Olan Kararlar
➢ Adli yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle verilen görevsizlik kararları ➢ Ehliyet yönünden davanın reddi kararları ➢ Konu yönünden (kesin ve icrai bir işlem olmadığı için) davanın reddi kararları ➢ Süre aşımından davanın reddi kararları ➢ İlgili idari mercie tevdii kararları	➢ İdari yargının görevli olduğu konularda davanın reddedilip dosyanın görevli ve yetkili yargı yerine gönderilme kararları ➢ Dava dilekçesinin gerçek hasma tebliğ kararları ➢ İYUK Md. 3 ve 5 kapsamındaki dilekçe ret kararları ➢ Avukat olmayan vekil tarafından açılan dilekçenin reddi kararları

C'dir.

2010 İdari Hâkimlik

237. Karayolları Genel Müdürlüğünce gerçekleştirilen yol yapımında idare personelinin dikkatsizliği sonucu kullanılan taş ve kum ocağından çevreye yayılan tozlar nedeniyle pamuk ürünü zarar gören kişi, olayın vukuundan itibaren 6 ay geçtikten sonra idare mahkemesine başvurup, uğradığı zararın tazmini istemiyle dava açmıştır.

Buna göre idare mahkemesi aşağıdakilerden hangisine karar verir?

A) Davanın adli yargının görevine girdiği gerekçesi ile görevsizlik kararı verir.
B) Davacının önce idareye başvurarak hakkının yerine getirilmesini istemesi gerektiğinden bahisle dilekçenin reddine karar verir.
C) Davanın süre aşımı nedeniyle reddine karar verir.
D) Davacının önce idareye başvurarak hakkının yerine getirilmesini istemesi gerektiğinden bahisle davanın reddine karar verir.
E) Dava dilekçesinin görevli idare merciine tevdiine karar verir.

Cevap: Salt idari eylemlerden kaynaklanan tam yargı davalarında, idareye başvurarak verdiği zararı gidermesini istemek suretiyle ön karar alınmasının zorunlu olduğu durumlarda, bu başvurunun yapılmadan dava açılması halinde, idari yargı mercii DİLEKÇENİN GÖREVLİ İDARE MERCİİNE TEVDİİNE karar verir. İdare merciine tevdi kararından sonra, idarenin vereceği açık veya zımni ret kararından sonra davacının idari yargıya tekrar dava açması gerekir.

E'dir.

Kaymakamlık 2010

238. Bitlis'te lokanta işletmekte olan A'ya Bitlis Belediye Encümeni kararıyla 250 TL idari para cezası verilmiş; A, bu cezanın iptali için süresi içinde görevli ve yetkili idari yargı yerinde dava açmıştır.

Bu davayla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Bu davada duruşma yapılması her hâlde zorunludur.
B) Davacının dava dilekçesinde talep etmesi hâlinde, bu davada duruşma yapılması zorunludur.
C) Davacının dava dilekçesinde talep etmesi hâlinde, davayı gören yargı yeri bu davada duruşma yapılıp yapılmayacağına karar verir.
D) Bu davada hiçbir hâlde duruşma yapılmaz.
E) Her iki tarafın talebi olmadıkça bu davada duruşma yapılmaz.

Cevap: Bütün iptal davalarında taraflardan birinin isteği üzerine duruşma yapılması zorunlu olduğuna göre, soruda geçen uyuşmazlık da idari yargıda görülen bir iptal davası olduğuna göre, davacının dava dilekçesinde talep etmesi hâlinde, bu davada duruşma yapılması zorunludur.
B'dir.

Adli Hâkimlik Nisan 2009
Kaymakamlık 2007
Kamu İhale Kurumu 2006
İdari Hâkimlik 2005
İdari Hâkimlik 2002
Kaymakamlık 2007
İdari Hâkimlik 2001

239. I. Dilekçede davaya konu olan idari işlemin yazılı bildirim tarihinin gösterilmemesi
II. Aralarında maddi veya hukuki yönden bağlılık ya da sebep sonuç ilişkisi bulunmayan birden fazla işleme karşı bir dilekçe ile dava açılmış olması
III. Dilekçede davalının yanlış gösterilmesi
IV. Davanın görevli olmayan yargı yerinde açılması

Yukarıdakilerden hangileri idari yargıda dava dilekçesinin reddini gerektiren nedenler arasında yer alır?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) I, II ve III E) I, II, III ve IV

Cevap: İdari yargıda dava dilekçesinin ilk inceleme aşamasında şu iki durumda dava dilekçesinin reddine kararı verilir:
1) Davanın ehliyetli şahsın avukat olmayan vekil tarafından açılması halinde 30 gün içinde davacının bizzat veya kanunen vekil tayin edeceği avukat tarafından açılmak üzere DİLEKÇENİN REDDİNE karar verilir.

2) İYUK Md. 3'te belirtilen dava dilekçesinin taşıması gereken unsurlardaki eksiklik ve yanlışlıkların, Md. 5'te öngörülen aynı dilekçe ile birden çok işleme karşı dava açılması veya birden çok kişinin dava açması koşullarındaki sakatlıkların ortaya çıkması durumunda, 30 gün içinde hataların giderilip yeniden düzenlenerek dava açılmak üzere DİLEKÇELERİN REDDİNE karar verilir.

Sorudaki öncüllerden:

III numaralı öncülde GERÇEK HASMA TEBLİĞİNE,

IV numaralı öncülde DAVANIN REDDİNE karar verilir.

A'dır.

Adli Hâkimlik Nisan 2009

240. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığınca çıkarılan 27.08.2008 tarihli Hava Kirliliğinin Kontrolü ve Önlenmesi Genelgesi'nin, ithal ve yerli katı yakıtların ısınma amaçlı olarak kullanılması için yerine getirilmesi gereken yükümlülüklere, denetime ve yaptırımlara ilişkin bölümünün, mevzuata ve Türkiye'nin enerji planlamasına aykırı olduğu gerekçesiyle iptali için 15.10.2008 tarihinde Danıştay'da bir dava açmıştır.

Buna göre, Danıştay'ın bu davanın ilk inceleme aşamasında vermesi gereken kararla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Danıştay, davanın görev yönünden reddedilerek dava dosyasının yetkili idare mahkemesine gönderilmesine karar vermelidir.

B) Danıştay, ortada idari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar vermelidir.

C) Danıştay, davanın ehliyet yönünden reddine karar vermelidir.

D) Danıştay, davanın süre aşımı yönünden reddine karar vermelidir.

E) Danıştay, idari merci tecavüzü nedeniyle dosyanın görevli idare mercii olan Çevre ve Orman Bakanlığına tevdiine karar vermelidir.

Cevap: Aynı devlet tüzel kişiliğinde olmalarından dolayı bir bakanlığın diğer bakanlığa karşı dava açma ehliyeti bulunmaz. Hepsi devlet tüzel kişiliğinde yer aldığından, Devlet'in kendi kendini dava etmesi muhaldir.

Davacının davada taraf olma ya da dava açma ehliyeti yoksa ehliyet yönünden DAVANIN REDDİNE karar verilir.

C'dir.

Kamu İhale Kurumu 2009

241. İdari yargıda açılan bir iptal davasının konusu, idari davaya konu olabilecek kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olmadığı takdirde davayı görmekte olan yargı yeri aşağıdaki kararlardan hangisini verir?

A) Dilekçenin görevli idare merciine tevdii
B) Davanın reddi
C) Dilekçenin reddi
D) Dilekçenin yenilenmesi
E) Dilekçenin görevli ve yetkili yargı merciine gönderilmesi

Cevap: Davaya konu olan işlem kesin ve icrai bir işlem olmayıp hazırlayıcı, yol gösterici, planlayıcı, öneri ve danışma niteliğinde bir işlem ise, ilk inceleme aşamasında idari yargı mercii DAVANIN REDDİNE karar verir.
B'dir.

Adli Hâkimlik Mart 2008

242. İdari yargının görevine giren bir davanın asliye hukuk mahkemesinde açılmış olması hâlinde, asliye hukuk mahkemesi aşağıdaki kararlardan hangisini vermelidir?

A) Davanın görev yönünden reddine ve dosyanın görevli görülen idari yargı merciine gönderilmesine karar vermelidir.
B) Görev konusunun belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına karar vermelidir.
C) Görev uyuşmazlığının çıkarılması istemiyle Danıştay Başsavcılığına başvurulmasına karar vermelidir.
D) Sadece görevsizlik kararı vermelidir.
E) Görev uyuşmazlığının çıkarılması istemiyle Yargıtay Başsavcılığına başvurulmasına karar vermelidir.

Cevap: İdari yargının görevine giren bir davanın asliye hukuk mahkemesinde açılmış olması hâlinde, asliye hukuk mahkemesi görevsizlik kararı verilerek davayı reddedecektir.
D'dir.

Adli Hâkimlik Mart 2008
Adli Hâkimlik Aralık 2008

243. Bir iptal davası dilekçesinde davalı hiç gösterilmemiş ise idare mahkemesi, aşağıdaki kararlardan hangisini verir?

A) Dava dilekçesinin reddine
B) Davanın reddine
C) Davanın açılmamış sayılmasına
D) Dava dosyasının işlemden kaldırılmasına
E) Dava dilekçesinin tespit edilecek gerçek hasma tebliğine

Cevap: Davanın hasım (davalı) gösterilmeden veya yanlış hasım gösterilerek açılması halinde, idari yargı yeri kendiliğinden düzeltimde bulunarak DAVA DİLEKÇESİNİN TESPİT EDİLECEK GERÇEK VE DOĞRU HASMA TEBLİĞİNE karar verir.

Her ne kadar İYUK Md. 3/1-a'ya göre davalının gösterilmesi zorunlu tutulmuş ve Md. 14/3-f'ye göre husumetin ilk incelemede dikkate alınması emredilmiş olsa bile, 1973 yılında Danıştay Kanunu'na girmiş ve İYUK Md. 15/1-c tarafından da benimsenmiş düzenlemeye göre, davaya bakan idari yargı yeri, davanın hasım gösterilmeden veya yanlış hasım gösterilerek açılması halinde, dava dilekçesinin tespit edilecek gerçek hasma tebliğine karar vermekle yükümlü tutulmuştur.

ÖNEMLİ	**Yani, davaya bakan mahkeme, baktığı iptal davasında davalının yanlış gösterilmesi veya hiç gösterilmemesi durumunda davayı reddetmeyecek, dava dilekçesini kendisinin belirleyeceği gerçek davalıya (hasma), savunmasını almak üzere tebliğ edecektir.**

E'dir.

Adli Hâkimlik Mart 2008

244. İdari yargıda duruşmayla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Taraflardan birinin istemi üzerine temyiz incelemesinin duruşmalı olarak yapılması zorunludur.
B) Danıştay ya da idare mahkemesi, taraflardan birinin istemi olmasa dahi kendiliğinden duruşma yapılmasına karar verebilir.
C) İlk derece mahkemelerinde görülen iptal davalarında dava dilekçesi ile cevap ve savunmalarda yapılmayan duruşma talebi dikkate alınmayabilir.
D) Duruşma yapılmasının zorunlu olduğu hâllerde duruşma yapılmadan hüküm kurulmuş olması bir temyiz sebebidir.
E) Duruşma davetiyeleri duruşma gününden en az 30 gün önce taraflara gönderilir.

Cevap:



ÖNEMLİ

İlk derece mahkeme sıfatıyla baktığı davalarda Danıştay ile idare ve vergi mahkemelerinde taraflardan birinin isteği üzerine duruşma yapılmasının zorunlu olduğu durumlar şunlardır:

1. **İptal davaları**
2. **Tutarı yirmibeşbin[31] Türk Lirasını aşan tam yargı davaları**
3. **Toplamı yirmibeşbin[32] Türk Lirasını aşan tarh edilen vergi, resim ve harçlarla benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezalarına ilişkin vergi davalarında.**

Toplamı yirmibeşbin[33] Türk Lirasını aşmayan tam yargı ve vergi davalarında tarafların duruşma istemesi durumunda, idari yargı yerleri duruşmaya karar verip vermemekte serbesttir.

Duruşma yapılmasının zorunlu olduğu durumlarda, duruşma yapılmadan davanın sonuçlandırılması temyiz veya istinafta bozma nedenidir.

Ayrıca, idari yargı yerlerinin ilk derece veya kanun yolları aşaması olsun her türlü davada tarafların istemi olmadan ve herhangi bir parasal sınırlamaya veya diğer kayıtlara bağlı olmadan, re'sen yargılamanın her aşamasında duruşmaya karar verebilmeleri mümkündür.

Dolayısıyla, temyiz ve istinaflarda, tarafların isteği üzerine duruşma yapılmasının zorunlu olduğu durum bulunmayıp, duruşma yapılması tarafların istemine ve Danıştay veya ilgili bölge idare mahkemesinin takdirine bırakılmıştır.
A'dır.

---

31 Daha önce Kanunda "bir milyar lira" olan ve 2012 yılı başı itibariyle 9230 Türk Lirası olarak belirlenen bu miktar, "Üçüncü Yargı Paketi" çerçevesinde 02.07.2012 Tarih ve 6352 Sayılı Kanun ile "yirmibeşbin Türk Lirası" olarak güncellenerek değişmiştir
2017 yılı itibariyle tek hâkim sınırı **32.000 TL** olarak kabul edilmiştir.

32 2017 yılı itibariyle tek hâkim sınırı **32.000 TL** olarak kabul edilmiştir.

33 2017 yılı itibariyle tek hâkim sınırı **32.000 TL** olarak kabul edilmiştir.

İdari Hâkimlik 2006

245. İdareye karşı idari başvuru yoluna gidilmeden doğrudan doğruya adli yargıda açılmış; ancak idari yargının görevi içine girdiği gerekçesi ile reddedilmiş olan bir tazminat davasının, bu kez süresi içinde idari yargıda açılmış olması halinde, idari yargı mercii aşağıdakilerden hangisini yapamaz?

A) Dava dilekçesinin görevli idare merciine tevdiine karar verir.
B) Dava dilekçesini süre yönünden inceleyebilir.
C) Davayı, adli yargının görevi içine girdiği gerekçesiyle görev yönünden reddedebilir.
D) Davanın adli yargının görevine girdiği kanısına vardığında, görevsizlik kararı vermeden, görevli merciin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurabilir.
E) Dava dilekçesinin usulüne uygun olarak düzenlendiğini tespit ettiğinde, dava dilekçesini davalı idareye tebliğ eder.

Cevap: Salt idari eylemden kaynaklanan bir tam yargı davası, ön karar alınmadan yanlışlıkla adli yargı yerine açılmış, bu mahkemeler de görevsizlik kararı vermişlerse, bu görevsizlik kararının kesinleşmesinden sonra, artık idareden bir ön karar alma zorunluluğu kalmaz. Bu durumda doğrudan 30 günlük süre içinde idari yargıya tam yargı davası açılır ve idari yargı mercii artık "idari mercii tecavüzü" gerekçesiyle dava dilekçesini görevli idari makama tevdiine karar vermez.
A'dır.

İdari Hâkimlik 2003

246. Karayolları Genel Müdürlüğünce gerçekleştirilen yol yapımında kullanılan taş ve kum ocağından çevreye yayılan tozlar nedeniyle pamuk ürünü zarar gören kişi, olayın vukuundan itibaren 6 ay geçtikten sonra yetkili idare mahkemesine başvurarak uğradığı zararların tazmini istemiyle dava açmış olsa, idare mahkemesi aşağıdakilerden hangisine karar verir?

A) Davayı süre aşımı nedeniyle reddeder.
B) Davacının önce idareye başvurarak hakkının yerine getirilmesini istemesi gerektiğinden dilekçenin reddine karar verir.
C) Davacının önce idareye başvurarak hakkının yerine getirilmesini istemesi gerektiğinden davanın reddine karar verir.
D) Dava dilekçesinin görevli idare merciine tevdiine karar verir.
E) İdarenin olayda bir hizmet kusurunun bulunmaması nedeniyle davanın esastan reddine karar verir.

Cevap: İdari yargı yeri, salt idari eylemlerden kaynaklanan tam yargı davalarında, idareye başvurarak verdiği zararı gidermesini istemek suretiyle ön karar alınmasının zorunlu olduğu, ancak bu başvurunun yapılmadan dava açılması durumlarında, DİLEKÇENİN GÖREVLİ İDARE MERCİİNE TEVDİİNE karar verir. İdare merciine tevdi kararından sonra, idarenin vereceği açık veya zımni ret kararından sonra davacının idari yargıya tekrar dava açması gerekir.
D'dir.

Kaymakamlık 2001

247. Eksik harç ve posta gideri ile dava açılmış olması halinde aşağıdaki kararlardan hangisi alınır?

A) Davanın açılmamış sayılmasına karar verilir
B) Eksik harç ve posta gideri mahkemece karşılandıktan sonra, davanın sonunda yargılanma giderine dahil edilir
C) Dosya işlemden kaldırılır
D) 30 gün içinde eksik harç ve posta ücretinin tamamlanması hususunun ilgiliye tebliğine karar verilir
E) Davanın reddine karar verilir

Cevap: Herhangi bir sebeple dava harcı veya posta ücreti verilmeden veya eksik harç veya posta ücreti ile dava açılmış olması halinde, 30 GÜN içinde HARCIN VE POSTA ÜCRETİNİN VERİLMESİ VE TAMAMLANMASI hususu daire başkanı veya görevlendireceği tetkik hâkimi, mahkeme başkanı veya hâkim tarafından ilgiliye tebliğ olunur.

Tebligata rağmen gereği yerine getirilmediği takdirde bildirim aynı şekilde bir daha tekrarlanır. Harç veya posta ücreti süresi içinde verilmez veya tamamlanmazsa DAVANIN AÇILMAMIŞ SAYILMASINA karar verilir ve davacıya tebliğ olunur (İYUK, 6/4).
C'dir.

İDARİ YARGIDA HUKUK MUHAKEMELERİ KANUNU'NUN UYGULANACAĞI HALLER

Adli Hâkimlik 30 Mayıs 2015 (Uyarlama)

248. Aşağıdakilerden hangisi İdari Yargılama Usulü Kanunu ile Hukuk Muhakemeleri Kanununun beraberce uygulanacağı durumlardan birisidir?

A) Teminat
B) Bilirkişi
C) Keşif
D) Delil tespiti
E) Adli yardım

Cevap:



ÖNEMLİ

İYUK Md. 31'in HMK'ya atıfta bulunduğu 15 durum şunlardır:

1. Hâkimin davaya bakmaktan memnuiyeti ve reddi,
2. Ehliyet,
3. Üçüncü şahısların davaya katılması,
4. Davanın ihbarı,
5. Tarafların vekilleri,
6. Feragat ve kabul,
7. Teminat,
8. Mukabil dava,
9. Bilirkişi,
10. Keşif,
11. Delillerin tespiti,
12. Yargılama giderleri,

	13. Adli yardım halleri, 14. Duruşma sırasında tarafların mahkemenin sükûnunu ve inzibatını bozacak hareketlerine karşı yapılacak işlemler **15.** Elektronik işlemler **Bunlardan <u>DAVANIN İHBARI</u> medeni yargılama usulünden farklı olarak idari yargıda <u>Danıştay, mahkeme veya hâkim tarafından tarafların görüşü alınmaksızın RE'SEN yapılır</u>.**

 **ÖNEMLİ**	**Ayrıca, <u>HMK'ya yollamada bulunulan bu konulara ilişkin aşağıdaki durumlarda İYUK'ta da özel düzenleme ve hükümlerin olduğuna</u> dikkat edilmelidir:** ✓ Hâkimin memnuiyeti ve reddi ✓ Delillerin tespiti ✓ Duruşma ✓ Ehliyet

D'dir.

Kaymakamlık Ocak 2011
İdari Hâkimlik2010
Kamu İhale Kurumu 2009
Adli Hâkimlik Aralık 2008
Adli Hâkimlik Nisan 2008
Kaymakamlık 2008
Kaymakamlık 2007
Kaymakamlık 2006
Kamu İhale Kurumu 2006
İdari Hâkimlik 2002
Kaymakamlık 2002
İdari Hâkimlik 2001
Kaymakamlık 2001
Kaymakamlık 1993

249. İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre, aşağıdakilerin hangisinde idari yargı yerlerinin, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerini uygulamaları mümkün değildir?

A) Teminat
B) Delillerin tespiti
C) Hâkimin reddi
D) Merci tayini
E) Bilirkişi

Cevap:



ÖNEMLİ

Yukarıdaki sorunun açıklamasında İYUK Md. 31'in HMK'ya atıfta bulunduğu 15 durum sayılmıştı.

Bu çerçevede, idari yargıda HMK'da yer alan aşağıdaki müesseselerin uygulanmayacağına dikkat edilmelidir:

- ✓ Tanık dinleme
- ✓ Merci tayini
- ✓ Yemin
- ✓ İhtiyati tedbir
- ✓ Müddetler (Sürelerin hesaplanması)
- ✓ İkrar

D'dir.

Adli Hâkimlik Nisan 2008
Kamu İhale Kurumu 2006
İdari Hâkimlik 2002

250. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'na yapılan atıf dışında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda aşağıdakilerden hangisiyle ilgili özel bir düzenleme yoktur?

A) Davadan feragat
B) Duruşma
C) Açıklama
D) Delillerin tespiti
E) Hâkimin reddi

Cevap:



ÖNEMLİ

Yukarıda da belirtildiği üzere, İYUK'un HMK'ya yollamada bulunulan bu konulara ilişkin aşağıdaki durumlarda İYUK'ta da özel düzenleme ve hükümlerin olduğuna dikkat edilmelidir:

- ✓ **Hâkimin memnuiyeti ve reddi**
- ✓ **Delillerin tespiti**
- ✓ **Duruşma**
- ✓ **Ehliyet**

A'dır.

Kaymakamlık 2006

251. İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'na yollamada bulunulan aşağıdakilerden hangisi ile ilgili özel bir düzenleme vardır?

A) Keşif
B) Davaya katılma
C) Delillerin tespiti
D) Tarafların vekilleri
E) Davadan feragat

Cevap: İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda, "delillerin tespiti" ile ilgili hem Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'na yollamada bulunulmakta, hem de İYUK Md 16 ve 20'de özel düzenlemeler de bulunmaktadır.
C'dir.

KARARLARA KARŞI BAŞVURU YOLLARI (KANUN YOLLARI)

Adli Hâkimlik 21 Aralık 2015 (Uyarlama)

252. Yargılamanın yenilenmesi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Yargılamanın yenilenmesi isteminde bulunulabilecek yargı mercileri, esas kararı vermiş olan mahkemelerdir.

B) Bilirkişinin kasıtla gerçeğe aykırı beyanda bulunduğunun mahkeme kararıyla belirlenmesi yargılamanın yenilenmesi nedenlerinden biridir.

C) Bölge idare mahkemeleri yargılamanın yenilenmesi talebinde bulunulabilecek yargı yerlerinden biridir.

D) Danıştay İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurulları yargılamanın yenilenmesi talebinde bulunulabilecek yargı yerlerinden biridir.

E) Hükmün, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme'nin veya eki protokollerin ihlâli suretiyle verildiğinin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kesinleşmiş kararıyla tespit edilmiş olması durumunda yargılamanın yenilenmesi istemi süresi 1 yıldır.

Cevap: Yargılamanın yenilenmesi isteminde bulunulabilecek, dolayısıyla kanunen öngörülen şartlar oluştuğu takdirde daha önce verdikleri kesinleşmiş nihai kararlarını yeniden inceleyecek ve gerekirse yeni bir hüküm kuracak yargı mercileri, esas kararı vermiş olan mahkemelerdir.

ÖNEMLİ

Bu çerçevede yargılamanın yenilenmesi istenebilecek idari yargı mercileri şunlardır:

1. İlk derece mahkemesi sıfatıyla Danıştay dava daireleri
2. Bölge idare mahkemeleri
3. İdare mahkemeleri
4. Vergi mahkemeleri

Danıştay dava dairelerinin temyiz merci olarak verdikleri kararlar ile Danıştay İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurullarının kararlarına karşı, bunların davayı esastan karara bağlamamalarından ötürü yargılamanın yenilenmesi isteminde bulunmak mümkün değildir.

Bu arada, bilirkişinin kasıtla gerçeğe aykırı beyanda bulunduğunun herhangi bir idari mercii tarafından değil, mahkeme kararıyla belirlenmesi yargılamanın yenilenmesi nedenlerinden biridir.
D'dir.

Adli Hâkimlik 21 Aralık 2015 (Uyarlama)

253. Görevinden alınan valinin görevden alma kararına karşı açacağı iptal davasını kaybetmesi halinde başvuracağı yargı makamı hangisidir?

A) Ankara İdare Mahkemesi
B) Ankara Bölge İdare Mahkemesi
C) Danıştay İdari Dava Dairesi
D) Danıştay İdari Dairesi
E) Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu

Cevap: Danıştay Kanunu'nun 24. Maddesine göre, Bakanlar Kurulunun bütün kararlarına karşı ilk derece yargı yeri sıfatıyla Danıştay'a dava açılır. Vali ataması ve yetkide paralellik usulü gereğince görevden alınması Bakanlar Kurulu kararıyla gerçekleştiğine göre, soruda açılacak iptal davasının görüm yeri ilk derece yargı yeri sıfatıyla Danıştay İdari Dava Dairesidir. Danıştay dava dairelerinin ilk derece mahkemesi sıfatıyla baktıkları davalarda kararı idari dava dairesi vermişse bunların kararlarına karşı başvurulacak temyiz makamı Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruludur.
E'dir.

Adli Hâkimlik 30 Mayıs 2015 (Uyarlama)

254. İdari yargıda kanun yararına temyiz başvurusu yapabilecek makam hangisidir?

A) Danıştay Başsavcısı
B) Adalet Bakanı
C) İlgili Bakanlar
D) Danıştay Başkanı
E) Başbakan

Cevap: İdare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar ile istinaf temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenler, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden DANIŞTAY BAŞSAVCISI tarafından kanun yararına temyiz olunabilir.
A'dır.

Kamuoyunda 5. Yargı Paketi ismiyle maruf 18.6.2014 tarihinde kabul edilip 28.6.2014 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan 6545 SAYILI KANUN İLEBÖLGE İDARE MAHKEMELERİNİN OLUŞUMU, YAPISI VE GÖREVLERİ RADİKAL BİÇİMDE DEĞİŞMİŞ, İTİRAZ VE KARAR DÜZELTME KANUN YOLLARI KALDIRILIP İSTİNAF YOLU GETİRİLMİŞTİR.



Dolayısıyla itiraz, temyiz, karar düzeltme hatta kanun yararına temyiz ve yargılamanın yenilenmesi usulüne ilişkin kanun yollarıyla doğrudan ya da dolaylı ilgili geçmiş sınavlarda sorulmuş onlarca soru geçerliliğini yitirmiştir. Binaenaleyh, gerek bu bölümde gerekse bu geçerliliğini yitiren soruları ayıkladım ve bu konularda soru sayısı hayli azalmış oldu.

Sınava hazırlanan adayların bu doğrultuda sorulara bakmalarını ve yenilikleri İdari Yargı kitabımın 10. ve sonraki baskılarından hassasiyetle özümsemelerini tavsiye ederim.

İdari Hâkimlik 2012

255. Aşağıdakilerden hangisi, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nda gösterilen temyiz sebeplerinden biri değildir?

A) Görev dışında bir işe bakılması
B) Yetki dışında bir işe bakılması
C) Hukuka aykırı karar verilmesi
D) Usul hükümlerine uyulmaması
E) Kararın kamu yararına aykırı olması

Cevap: Temyiz makamı olarak Danıştay dava dairesi veya kurulu ilk derece yargı yerinin kararını, kanunda tahdidi olarak sayılmış olan şu 3 nedeni göz önünde bulundurarak inceler ve bozar:

a) Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması
b) Hukuka aykırı karar verilmesi
c) Usul hükümlerine uyulmamış olunması

E'dir.

Avukatlar İçin Adli Hâkimlik Ekim 2012

256. İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre tarafları, konusu ve sebebi aynı olan bir dava hakkında verilen karara aykırı yeni bir kararın verilmesine neden olabilecek kanuni dayanak yokken aynı mahkeme yahut başka bir mahkeme tarafından önceki ilamın hükmüne aykırı bir karar verilmiş olması hâlinde yargılamanın yenilenmesi süresi ne kadardır?

A) 60 gün B) 6 ay C) 1 yıl
D) 10 yıl E) 20 yıl

Cevap: Tarafları, konusu ve sebebi aynı olan bir dava hakkında verilen karara aykırı yeni bir kararın verilmesine neden olabilecek kanuni bir dayanak yokken, aynı mahkeme yahut başka bir mahkeme tarafından önceki ilamın hükmüne aykırı bir karar verilmiş bulunması hâlinde yargılamanın yenilenmesi süresi 10 yıldır.
D'dir.

Kaymakamlık Ocak 2011

257. Aşağıdakilerden hangisi yalnızca kesinleşmiş yargı kararlarına karşı başvurulabilecek bir kanun yoludur?

A) İtiraz
B) Temyiz
C) Tavzih
D) Yargılamanın yenilenmesi
E) Karar düzeltme

Cevap: Yargılamanın yenilenmesi, ilk derece mahkemesi olarak Danıştay dava daireleri ile bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinin kesinleşmiş nihai kararlarına karşı kanunda öngörülen süre içinde ve yine kanunda tahdidi olarak nedenlere dayanarak başvurulan ve söz konusu kararların yeniden incelenip yeni bir karar verilmesine imkân sağlayan olağanüstü bir kanun yoludur.

Yargılamanın yenilenmesi yolu ile, davanın esastan karara bağlanması sırasında elde olmayan nedenler ve imkânsızlıklar nedeniyle haksız duruma düşen taraf, kararın kesin hüküm halini almasından sonra ortaya çıkan bir gelişmeden dolayı gerçeğe aykırı kararın yeniden incelenmesini sağlamış olur. Böylelikle sonradan ortaya çıkan yeni durumlar nedeniyle hukuka aykırılığı anlaşılan kesinleşmiş nihai yargı kararının yeni hukuksuzluklara yol açarak hukuk düzenini sarsması engellenmiş olur.

Yargılamanın yenilenmesi, uyuşmazlıkları esastan karara bağlayan yargı yerlerinin davayı sonuçlandıran kesinleşmiş nihai kararlarına karşı istenebilir. Bir yargı kararının kesinleşmesi ya da kesin hüküm halini alması, kanun yoluna gitmeyip kanun yolu için öngörülen sürenin geçirilmesi ya da olağan kanun yollarının tüketilmesi ile mümkün olur.
D'dir.

Kaymakamlık Ocak 2011

258. İlk derece yargı yeri olarak Danıştay'da açılan davada verilen iptal kararının temyiz edilmesiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Temyiz istemi Danıştay Başkanlığına hitaben yazılmış dilekçe ile yapılır.
B) Temyiz talebi konusuna göre İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurulu tarafından incelenir.
C) Kararın tebliğini izleyen 30 gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.
D) Kararın bozulması durumunda dosya yeniden karar verilmek üzere ilgili dairesine gönderilir.
E) Bozma kararı üzerine ilgili daire bozmaya uymayarak eski kararında ısrar edebilir.

Cevap: Danıştay dava dairelerinin ilk derece yargı yeri sıfatıyla verdikleri tüm nihai kararları, hukuka aykırılıkları iddiasıyla Danıştay Başkanlığına hitaben temyiz istemiyle yazılmış dilekçe ile Danıştay'a başvurularak incelenip denetlenebilirler.

Danıştay dava dairelerinin ilk derece mahkemesi sıfatıyla baktıkları davalarda kararı idari dava dairesi vermişse Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, vergi dava dairesi vermişse Danıştay Vergi Dava Daireleri Kurulu tarafından temyiz makamı olarak incelenir.

Özel kanunlarda ayrı süre öngörülmeyen hallerde, Danıştay dava dairelerinin ilk derece sıfatıyla baktıkları davalardaki nihai hakkında, tebliğ tarihini izleyen 30 GÜN içinde Danıştay'da temyiz yoluna başvurulabilir.

Danıştay'ın ilk derece mahkemesi olarak baktığı davaların İdari veya Vergi Dava Daireleri Kurulları tarafından temyizen incelenerek bozulmasına durumunda, DANIŞTAY DAVA DAİRELERİNİN ISRAR ETME (DİRENME) YETKİSİ YOKTUR. Dava dairelerinin kurulun bozma kararına uygun olarak aynı doğrultuda karar vermeleri zorunludur. Danıştayın ilk derece mahkemesi olarak baktığı davaların temyizen incelendiği bu durumda, İYUK'un "temyiz incelemesi üzerine verilecek kararlar" başlıklı 49. Madde ile ısrar hariç "temyizen verilen karar üzerine yapılacak işlem" başlıklı 50. Madde hükümleri kıyasen uygulanır.

E'dir.

Kaymakamlık 2010
Adli Hâkimlik Nisan 2008
İdari Hâkimlik 2003
İdari Hâkimlik 2002
İdari Hâkimlik 2001

259. İdari yargı yerlerince verilen bir hükmün, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme'nin ve eki protokollerin ihlali suretiyle verildiğinin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kesinleşmiş kararıyla tespit edilmiş olması, aşağıdaki kanun yollarından hangisine başvurmayı sağlayan bir neden olarak öngörülmüştür?

A) Karar düzeltme
B) Yargılamanın yenilenmesi
C) Kanun yararına temyiz
D) İtiraz
E) Temyiz

Cevap: Danıştay ile bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinden verilen kararlar hakkında, kanunda tahdidi olarak sayılan aşağıda yazılı nedenler dolayısıyla yargılamanın yenilenmesi istenebilir.

1. Zorlayıcı sebepler dolayısıyla veya lehine karar verilen tarafın eyleminden doğan bir sebeple elde edilemeyen bir belgenin kararın verilmesinden sonra ele geçirilmiş olması,
2. Karara esas olarak alınan belgenin, sahteliğine hükmedilmiş veya sahte olduğu mahkeme veya resmi bir makam huzurunda ikrar olunmuş veya sahtelik hakkındaki hüküm karardan evvel verilmiş olup da, yargılamanın yenilenmesini isteyen kimsenin karar zamanında bundan haberi bulunmamış olması,
3. Karara esas olarak alınan bir ilam hükmünün, kesinleşen bir mahkeme kararıyla bozularak ortadan kalkması,
4. Bilirkişinin kasıtla gerçeğe aykırı beyanda bulunduğunun mahkeme kararıyla belirlenmesi,
5. Lehine karar verilen tarafın, karara etkisi olan bir hile kullanmış olması,
6. Vekil veya kanuni temsilci olmayan kimseler ile davanın görülüp karara bağlanmış bulunması,
7. Çekinmeye mecbur olan başkan, üye veya hâkimin katılmasıyla karar verilmiş olması,
8. Tarafları, konusu ve sebebi aynı olan bir dava hakkında verilen karara aykırı yeni bir kararın verilmesine neden olabilecek kanuni bir dayanak yokken, aynı mahkeme yahut başka bir mahkeme tarafından önceki ilamın hükmüne aykırı bir karar verilmiş bulunması.
9. Hükmün, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme'nin veya eki protokollerin ihlâli suretiyle verildiğinin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kesinleşmiş kararıyla tespit edilmiş olması.

B'dir.

Adli Hâkimlik Aralık 2009
Adli Hâkimlik Nisan 2008
İdari Hâkimlik 2006
Kaymakamlık 2004
İdari Hâkimlik 2002
Kaymakamlık 2001

260. İdare mahkemesi tarafından verilen aşağıdaki kararlardan hangisine karşı kanun yolu açıktır?

A) Dilekçe ret kararı
B) Davanın Danıştayın görevine girdiği gerekçesiyle verilen görevsizlik kararı
C) Davanın vergi mahkemesinin görevine girdiği gerekçesiyle verilen görevsizlik kararı
D) Davanın adli yargının görevine girdiği gerekçesiyle verilen görevsizlik kararı
E) Davanın bir başka idare mahkemesinin yetkisine girdiği gerekçesiyle verilen yetkisizlik kararı

Cevap: İlk İnceleme Üzerine Verilen Kararlara Karşı Kanun Yollarına Başvurunun Açık ve Kapalı Olduğu Durumlar şunlardır:

Kanun Yolu (İlgisine göre Temyiz veya İstinaf) Açık Olan Kararlar	Kanun Yolu (İlgisine göre Temyiz veya İstinaf) Kapalı Olan Kararlar
➢ Adli yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle verilen görevsizlik kararları ➢ Ehliyet yönünden davanın reddi kararları ➢ Konu yönünden (kesin ve icrai bir işlem olmadığı için) davanın reddi kararları ➢ Süre aşımından davanın reddi kararları ➢ İlgili idari mercie tevdii kararları	➢ Başka bir idari yargı merciinin görevli olduğu konularda davanın reddedilip dosyanın görevli ve yetkili yargı yerine gönderilme kararları ➢ Dava dilekçesinin gerçek hasma tebliğ kararları ➢ İYUK Md. 3 ve 5 kapsamındaki dilekçe ret kararları ➢ Avukat olmayan vekil tarafından açılan dilekçenin reddi kararları

D'dir.

Adli Hâkimlik Mart 2008

261. İdari yargıda kanun yararına temyiz ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan idare ve vergi mahkemesi kararları, kanun yararına temyiz olunabilir.
B) Danıştay'ca ilk derece mahkemesi olarak verilip de temyiz incelemesinden geçmemiş olan kararlar da kanun yararına temyiz olunabilir.
C) Kanun yararına temyiz başvurusu yapmaya, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Danıştay Başsavcısı yetkilidir.
D) Kanun yararına temyiz istemi yerinde görülüp de karar bozulduğunda bozma kararı, daha önce kesinleşmiş olan mahkeme veya Danıştay kararının hukuki sonuçlarını ortadan kaldırır.
E) Kanun yararına bozma kararı Resmî Gazete'de yayımlanır.

Cevap: İdare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar ile istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenler, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya Danıştay Başsavcısı tarafından kendiliğinden kanun yararına temyiz olunabilir.

Kesinleşmiş kararlara karşı yapıldığı için olağanüstü kanun yolu olarak da nitelenebilecek kanun yararına temyiz yolu, kanunda temyiz kadar geniş düzenlenmemiştir. Kanun yararına temyiz yetkisi, kesinleşmiş yargı kararından olumsuz biçimde etkilenen, dolayısıyla bozulmasında menfaati bulunan ilgili bakanlıkların talebi üzerine veya göreceği lüzum üzerine kendiliğinden münhasıran Danıştay Başsavcısına tanınmıştır.

Kanun yararına bozma herhangi bir süreye tabi tutulmamıştır.

Kanun yararına temyiz istemi, yürürlükteki pozitif hukuk düzenine ters düşen kararlar için istenebilir. Sonucu etkilemeyen, yalnızca yargılama usul hükümlerine aykırılıklardan dolayı kanun yararına temyize gidilemez.[34]

Başsavcı tarafından yapılan temyiz isteği yerinde görüldüğü takdirde kesinleşmiş yargı kararı, kanun yararına bozulur. Bu bozma kararı, DAHA ÖNCE KESİNLEŞMİŞ MERCİİN KARARININ HUKUKİ SONUÇLARINI KALDIRMAZ. Bozma kararına karşı mahkemenin yeni bir karar alması ya da direnmesi mümkün değildir. Bu yolla kararı hukuk düzenine ters düşen mahkeme uyarılmış, hukuk düzenine ters düşen kararlar ortadan kaldırılmış olur.

Kanun yararına bozma kararları aleyhine temyiz, kararın düzeltilmesi, yargılanmanın yenilenmesi gibi diğer kanun yollarına başvurmak mümkün değildir.

Bozma kararının bir örneği ilgili bakanlığa gönderilir ve Resmi Gazete'de yayımlanır. D'dir.

---

[34] Danıştay 4. Dairesi, 11.06.1985, E. 1985/2514 - K. 1985/1711, **Resmi Gazete**, 03.08.1985, Sayı 18831,; Gözübüyük, **a.g.e.**, ss. 513-514.

TODAİE 2007

262. İdari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir adli yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme mercii aşağıdaki yüksek mahkemelerden hangisidir?

A) Yargıtay
B) Sayıştay
C) Danıştay
D) Anayasa Mahkemesi
E) Uyuşmazlık Mahkemesi

Cevap:



ÖNEMLİ

1982 Anayasasının Danıştay'ı düzenleyen 155. Maddesi şöyledir:

Danıştay, idari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.

C'dir.

İdari Hâkimlik 2005

263. İdari Yargılama Usulü Kanununda düzenlenen yargılamanın yenilenmesiyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Yargılanmanın yenilenmesi sebepleriyle ilgili bir sınırlama öngörülmemiştir.
B) Yargılanmanın yenilenmesi istemi temyiz incelemesini yapmaya yetkili mahkeme tarafından karara bağlanır.
C) Yargılanmanın yenilenmesi sebebini oluşturan maddi olayın, esas karar verildikten sonra gerçekleşmesi gerekir.
D) Yargılanmanın yenilenmesi süresi her halde dayanılan sebebin istemde bulunan yönünden gerçekleştiği tarihi izleyen günden itibaren 1 yıldır.
E) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kesinleşmiş kararı, yargılamanın yenilenmesi sebebi oluşturabilir.

Cevap: Danıştay ile bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinden verilen kararlar hakkında, ancak kanunda tahdidi (sınırlı) olarak sayılan nedenler dolayısıyla yargılamanın yenilenmesi istenebilir.

Yargılamanın yenilenmesi isteminde bulunulabilecek, dolayısıyla kanunen öngörülen şartlar oluştuğu takdirde daha önce verdikleri kesinleşmiş nihai kararlarını yeniden inceleyecek ve gerekirse yeni bir hüküm kuracak yargı mercileri, temyiz makamı olmayıp esas kararı vermiş olan mahkemelerdir. Kanunda yukarıda sınırlı olarak sayılan yargılamanın yenilenmesi nedenleri dışında başka bir nedene dayanılarak yargılamanın yenilenmesine gitmek mümkün değildir.

Yargılanmanın yenilenmesi sebebini oluşturan maddi olayın, esas karar verildikten sonra gerçekleşmesi zorunluluğu yoktur.

Yargılamanın yenilenmesi istemi kanunda farklı sürelere tabi kılınmıştır. Buna göre:

- "Tarafları, konusu ve sebebi aynı olan bir dava hakkında verilen karara aykırı yeni bir kararın verilmesine neden olabilecek kanuni bir dayanak yokken, aynı mahkeme yahut başka bir mahkeme tarafından önceki ilamın hükmüne aykırı bir karar verilmiş bulunması" durumunda 10 yıl,
- "Hükmün, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme'nin veya eki protokollerin ihlâli suretiyle verildiğinin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin kesinleşmiş kararıyla tespit edilmiş olması" durumunda, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararının kesinleştiği tarihten itibaren 1 yıl,
- Diğer sebepler için 60 gündür.

Dolayısıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kesinleşmiş kararı, yargılamanın yenilenmesi sebebi oluşturabilir.

E'dir.

İdari Hâkimlik 2005

264. Temyiz dilekçesi verilirken gerekli harç ve giderlerin tamamının ödenmemiş olması halinde aşağıdaki işlemlerden hangisi yapılır?

A) Karar temyiz edilmemiş sayılır.
B) Temyiz başvurusu reddedilir.
C) Temyiz başvurusu temyiz merciine iletilir.
D) Gerekli harç ve giderlerin temyiz incelemesinin sonuçlanmasına kadar ödenmesi hususu temyiz edene tebliğ edilir.
E) Gerekli harç ve giderlerin 15 gün içinde tamamlanması hususu temyiz edene bildirilir.

Cevap: Temyiz dilekçesi verilirken gerekli HARÇ VE POSTA GİDERLERİN TAMAMININ ÖDENMEMİŞ olması halinde kararı veren; bölge idare mahkemesi veya Danıştay daire başkanı tarafından verilecek 7 GÜNLÜK süre içerisinde eksikliklerin tamamlanması, aksi halde temyizden vazgeçilmiş sayılacağı hususu temyiz edene yazılı olarak bildirilir. Verilen süre içinde harç ve giderler tamamlanmadığı takdirde, bölge idare mahkemesi ya da ilk derece mahkemesi olarak davaya bakan Danıştay dairesi, kararın TEMYİZ EDİLMEMİŞ SAYILMASINA karar verir.



ÖNEMLİ

Daha önce 15 gün olan bu süre, 18.6.2014 tarihinde kabul edilip 28.6.2014 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan 6545 SAYILI KANUN ile 7 GÜN olarak değiştirilmiştir.

E'dir.